

Elfa&zwpm
ri faoh

ကျမ်းတော်

- ပုံနှိပ်ခြင်း** - ပထမအကြိမ်၊ ဧပြီလ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်
ဒုတိယအကြိမ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်
- ပုံနှိပ်သူ** - မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်
ဦးဝင်းကျော်ထွန်း (မြဲ-၀၀၁၃၅)
အမှတ် ၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း (အထက်)၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ထုတ်ဝေသူ** - ဦးထက်ပိုင်အောင်
ပန်းဆက်လမ်း စာအုပ်တိုက် (မြဲ-၀၀၇၈၄)
အမှတ် (၄၅၄)၊ မြင်တော်သာလမ်း၊ သာကေတ၊ ရန်ကုန်မြို့။
Website/ pannsattlann.com , Mobile App/ Pann Satt Lann
Facebook page/ Pann Satt Lann Books
- ဖြန့်ချိရေး** - ပန်းဆက်လမ်း စာအုပ်တိုက်
ဖုန်း - ၀၉ ၇၃၁၆၇၃၄၆၊ ၀၉ ၂၅၀၄၂၁၀၈၁။
- အုပ်ရေ** - ၁၀၀၀
- တန်ဖိုး** - ၄၀၀၀ ကျပ်

မင်းသွေ

၈၀၈-၈၄

နိုင်ငံရေးဖတ်စာ၊ မင်းသွေ၊ ရန်ကုန်။

ပန်းဆက်လမ်းစာပေ၊ ၂၀၂၀။

စာ-၂၉၀၊ ၁၃.၂ x ၂၁ စင်တီ

(၁) နိုင်ငံရေးဖတ်စာ

စာရေးသူ၊ ရေးခဲ့သမျှ နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများကို
စုစည်းလိုက်ပါတယ်။
ခေတ်အမြင်နဲ့ အပ်စပ်တဲ့ နိုင်ငံရေးရှုထောင့်တစ်ရပ်ကို
တွေ့နိုင်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။
နိုင်ငံရေးဆိုတာ၊ နိုင်ငံအရေးဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
ယခု ထုတ်ဝေချက်၌ အကြောင်းအရာ စုံနိုင်ပါတယ်။
ရှုထောင့် စုံနိုင်ပါတယ်။
နိုင်ငံရေးကို လေ့လာသုံးသပ်ဖို့၊
လက်တွေ့ ချဉ်းကပ်မှု လိုအပ်တယ်လို့ ယူဆပါတယ်။
ဒါကြောင့် နိုင်ငံရေးဖတ်စာလို့ ပညတ်လိုက်ပါတယ်။

မင်းသေ့

၀၀၀၀၀၀

ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်း	၁
အစိုးရခြင်း အနုပညာ	၇
လူတော်ကြောက်ရောဂါ	၁၃
တရားသေဝါဒီတို့၏ နိဂုံးလော၊ နိဒါန်းလော	၂၂
ဘယ်လိုအုပ်ချုပ်မှလဲ	၂၆
ဒေသန္တရစီးပွားရေး	၃၄
နိုင်ငံကြီးသား	၄၁
အနောက်တံခါးပြဿနာအတွက် ညွှန်းချက်	၄၈
မြန်မာ့စီးပွားရေး ရီဗျူး	၅၇
မျက်လုံးအသစ်ဖြင့် ကြည့်ခြင်း	၆၇
အကွဲအပြဲ အလဲအကွဲ	၇၃
သရီးစီ (စီသုံးလုံး) နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး	၇၉
သရီးအီး အကျပ်အတည်း	၈၈
ကျက္ကသိုလ်	၉၅
ဘုကြောင့် ဆင်းရဲသလဲ	၁၀၃
လူမျိုးစုပါတီ	၁၁၄
အတ္တနောမတိများ	၁၂၂
အပြောင်းအလဲအတွက် ခေါင်းဆောင်	၁၂၈
တက္ကသိုလ် ဘာလဲ / ဘယ်လဲ	၁၃၄

အသွင်ကူးပြောင်းရေး စိန်ခေါ်ချက်	၁၃၉
ဒီမိုကရေစီ ပေတံများ	၁၄၅
စွမ်းရည် (၃) ရပ်	၁၅၁
ဒီမိုကရေစီ ကကြီး ၊ ခခွေး	၁၅၆
အိုင်ဒီယောလိုဂျီမျက်နှာစာ	၁၆၃
ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေး	၁၆၇
ရွှေခြင်း၊ မရွှေခြင်း ကိစ္စ	၁၇၂
နှုန်းစံများဖြင့်၊ ခြေချုပ်မိခြင်း	၁၇၈
လီကွမ်ယုရဲ့ အာရုံစံတန်ဖိုး သီအိုရီ	၁၈၄
တင်မိုးထုံး နှလုံးမူ	၁၈၈
လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုတာ	၁၉၄
အမျိုးသားရေး တိမ်းညွတ်ချက်	၁၉၈
ပညာရေးအတွက် မေးခွန်းတွေ	၂၀၃
နေဝင်းမောင် ကထာ	၂၁၁
ဝံသာနုစိတ်၊ အမျိုးသားရေးဝါဒနှင့် အချို့ အခါး လောဂျစ်	၂၁၆
ပါတီတည်ဆောက်ရေး	၂၂၂
ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ	၂၃၁
အစိုးရမပိုင်သော အစိုးရမီဒီယာနှင့် လူထုအလွှာခြုံအစိုးရမီဒီယာ	၂၃၁
စင်ကာပူအောင်မြင်ရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်း(၄)ရပ်	၂၃၇
အိုင်ဒီယာသမား	၂၄၆
အင်စတီကျုရှင်နယ်လိုက်ဇေးရှင်း	၂၅၂
မူဝါဒ ဖြစ်စဉ်	၂၆၇

trm

နိုင်ငံရေးသမား မလုပ်သော်လည်း နိုင်ငံရေးအကြောင်းကို လူတိုင်း သိထားသင့်သည်။ မင်းသေ့ ဟူသော စာရေးဆရာသည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အကြောင်းကို အဝေးကြည့်၊ အနီးကြည့်၊ ပတ်ချာလှည့်ကြည့်သော ပုံစံဖြင့် သုံးသပ် ရေးသားလေ့ ရှိသည်။ မင်းသေ့ရေးသော ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ပြီး တွေးဆမိသည်မှာ မင်းသေ့သည် စာဖြစ်လျှင်ပြီးရော ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် စာရေးသူ မဟုတ်။

မင်းသေ့သည် လူငယ်စာရေးဆရာ ဖြစ်သည်။ စာဖတ်သော စာရေးဆရာ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးကို စိတ်ဝင်စားသော စာရေးဆရာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မင်းသေ့ရေးသော ဆောင်းပါးများမှာ နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများက ပိုများသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ဆောင်းပါး ၄၁ ပုဒ် ပါဝင်သည်။

ဤစာအုပ်တွင် နိုင်ငံရေး ဖတ်စာများ ဟူသော နာမည်နှင့် လိုက်အောင် နိုင်ငံရေးအကြောင်း ရေးသားထားသောဆောင်းပါးများနှင့် တခြားလူမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဆောင်းပါးများကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း စုစည်းထားသည်။

တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ရန် အစိုးရ၏အရေးပါပုံကို ချက်ကျ လက်ကျ ရေးပြထားသည်။ အစိုးရတစ်ရပ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင်

လိုအပ်ချက်များ၊ အမှန်တကယ် လုပ်ရမည့် အရာများကို ထောက်ပြ ရေးသား ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပြည်သူတို့၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကို သုံးသပ်ပြပြီး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ တိုးတက်ဖို့ရန် အစိုးရနှင့်ပြည်သူ အတွဲညီညီ ခရီးနှင့်မှ လိုရာရောက်နိုင်ကြောင်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ တွေးခေါ်ပုံကို ပြောင်းလဲနိုင်ဖို့ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပတ်ဝန်းကျင်များ လိုအပ်နေကြောင်း ရေးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ပါတီအဖွဲ့အစည်း များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ရေးသားပြီး အမျိုးသားရေး ဝါဒနှင့် သက်ဆိုင်ရာ သဘောသဘာဝတို့ကိုလည်း ရေးသားထားသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးနှင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းများကို နှိုင်းယှဉ်ပြကာ ရေးသားထားသည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုးတက်နေသော နည်းပညာများကို ချဉ်းကပ်ပြပြီး နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ခေတ်မီတိုးတက်ဖို့ရန် အရေးပါမှုကို ရေးသားပြီး မြန်မာ့နိုင်ငံရှိ လူငယ်လူရွယ်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍ နှင့် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်အကြောင်းများကို ရေးသားထားသည်။ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်များ၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး အကြောင်းကို အတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်ကာ ချိန်ထိုး ရေးသားထားသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကို ရေးသားပြပြီး အုပ်ချုပ်သူ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အုပ်ချုပ်ခံ ခေါင်းဆောင်များ အကြောင်းကို ရေးသားထားသည်။

ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်ညံ့သော အုပ်ချုပ်သူများနှင့် ခေါင်းဆောင် လိုစိတ်မရှိသော နိုင်ငံရေးသမားများကို ပြည်သူများက ရွေးချယ်ရသဖြင့် ရွေးချယ်မှု မမှားစေဖို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ရေးသားထားသည်။ အုပ်ချုပ်ပုံ အုပ်ချုပ်နည်း နည်းလမ်းများကိုလည်း ဖော်ပြရေးသားထားသည်။

နိုင်ငံတိုးတက်ရေးအတွက် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၏ အရေးကြီးပုံများကို သုံးသပ် ရေးသားထားသည်။ ထို့ပြင် ပညာရေးအကြောင်းတွင် တက္ကသိုလ် ပညာရေးအပေါ် ရေးသားထားသော မင်းသေ့၏ ယူဆချက်များသည် အင်မတန် ထိမိလှသည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်ခု၏ အဓိကကျသော အခြေခံ သဘောတရားများကို စနစ်တကျ သုံးသပ်ရေးသားထားသည်။ ထို့အပြင် သတင်းမီဒီယာများ ၏ အရေးပါလှသော အခန်းကဏ္ဍကို မြင်သာထင်သာရှိအောင် ရေးသား ထားသည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံရေး အကြောင်းများကို ရေးသားထားသော ဆောင်းပါး အများစုပါဝင်ပြီး တခြားဆောင်းပါးများမှာ နိုင်ငံဖွဲ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆက်စပ်နေ သော လူမှုပြုပြင်ရေး သဘောတရားရေးရာများကို နယ်ပယ်တစ်ခုချင်းစီ အလိုက် ရေးသားထားသည်မှာ မင်းသေ့၏နိုင်ငံရေးအပေါ် ခံယူချက်သဘော ထားများကို သိမြင်ခွင့်ရသည့်အပြင် မင်းသေ့ သုံးသပ်ရေးသားထားသော စာပိုဒ်များ၊ စားကားစုများ၊ ဥပမာပြုချက်များသည် စာဖတ်သူအတွက် သတိပြု ဆင်ခြင်စရာများ ဖြစ်စေသည်။

လက်တွေ့ဖြစ်စဉ်များကို ထည့်သွင်း ရေးဖွဲ့ထားသဖြင့် နိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားသူများ ဖတ်မိလျှင်တောင် မင်းသေ့ရေးထားသော မင်းသေ့၏ တခြားစာအုပ်များကို ရှာဖတ်ချင်စိတ် ဖြစ်လိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာရေးဆရာ အလွန်များပြားပြီး စာကောင်းရေးသော ကလောင်ရှင် အလွန်ရှားပါးသည်။ တချို့စာများက တစ်ခေါက်ဖတ်ပြီးလျှင် ပျောက်သွားတတ်သည်။ နောက်တစ်ခေါက် ထပ်ဖတ်လျှင်တောင် ဘာမျှ တွေးခေါ်ဆင်ခြင်စရာ မရှိဘဲ အချိန်သာ ကုန်သွားပြီး ဘာမှ အကျိုးမရှိ။ သို့သော် မင်းသေ့သည် သူရေးသားသော စာများကို အသက်သွင်းထားသည်။ သူပြောချင်တာ၊ သူဖြစ်ချင်တာ၊ သူဖန်တီးချင်တာတွေကို သူမသိသော အချိန်၊ သူမရှိသော အချိန်တွင်ပင် အလုပ်လုပ်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီးမှ စာကို ရေးသူဖြစ်သည်ကို သူ့ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ကြည့်လျှင် သိနိုင်သည်။ အမှန်တကယ် အလုပ်လုပ်ချင်သော စာများကို သေချာဆန်စစ်ပြီးမှ စာအုပ် အဖြစ် ထုတ်ထားသည်ကို ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ပြီး သိလိုက်ရသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်သည် ခေတ်နှင့် လျော်ညီသော နိုင်ငံရေး ဆောင်းပါးများကို စုစည်းထားသည်။ နိုင်ငံရေးကို စိတ်ဝင်စားသူ မည်သူမဆို ဖတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လက်ရှိ နိုင်ငံရေး လုပ်နေသူများ အမြင်ချင်း ဖလှယ်နိုင်ရန် ဖတ်သင့်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်။

- ဃ -

မည်သည့်အချိန်ဖတ်ဖတ် လက်တွေ့နှင့်ယှဉ်ပြီး ဆင်ခြင် သုံးသပ်
စရာများကို ရရှိစေနိုင်သော စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေပေးသော သူငယ်ချင်း
မင်းသွေကို ကျေးဇူးတင်မိပါကြောင်း အမှာစကား ပါးလိုက်ပါသည်။

လေးစားလျက်.....

ရဲလွင်မိုး
၁၁.၆.၂၀၂၀

qifitafumif

ပါမောက္ခပေါက်ကော်လီယာက နိုင်ငံများ ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းတရား
(၄) ချက်ကို ဖော်ခဲ့သည်။

(၁) ပဋိပက္ခထောင်ချောက်

(၂) သယံဇာတ ကျိန်စာ

(၃) အိမ်နီးချင်းဆိုး နှင့် ကုန်းတွင်းပိတ်

(၄) အုပ်ချုပ်မှု ညံ့ဖျင်းမှု

စသည့် အချက် (၄) ချက်ဖြစ်သည်။

အိမ်တစ်အိမ်မှာ

* မိသားစုတွေ မညီမညွတ်ဖြစ်ရင်

* အိမ်ရှေ့ပူ အိမ်နောက်မချမ်းသာဖြစ်ရင်

* လင်နဲ့ မယား မတည့်ရင်

* သားသမီးနှင့် မိဘ ကတောက်ကဆဖြစ်ရင်

* မောင်နှမအချင်းချင်း ရန်ဖြစ်နေရင်

အဲ့သည့်အိမ် ဆင်းရဲသည်။ ငွေကြေးချမ်းသာလျှင်လည်း စိတ်ချမ်းသာစရာ အကြောင်းမရှိ။ ငွေကြေးချမ်းသာခြင်းသည်လည်း ကြာရှည်မြဲမယ် မထင်။ ထိုအကြောင်းကြောင်းကြောင့် မိသားစုတွင်း ကျန်းမာရေး ပညာရေး စီးပွားရေးတို့ ဘယ်သောအခါမျှ အလားအလာ မကောင်းနိုင်။ ဆိုးကျိုးများသာ ဖြစ်ဖို့များသည်။

ကွန်ဖြူးရှပ်က ပြောသည်။
“မိသားစုဆိုတာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေခံ
ယူနစ်” ဟူ၍။ မိသားစုသည် နိုင်ငံ၏
အခြေခံယူနစ်ဖြစ်သည်။ မိသားစုမှ
အိမ်ထောင်စုအသွင်သို့ ရောက်သည်။
အိမ်တို့ စုစည်း နေထိုင်၍ ရွာ ရွာမှ
မြို့နယ်၊ မြို့နယ်မှခရိုင်၊ ခရိုင်မှ
ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းမှ
နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံများမှ ကမ္ဘာကြီး စသည်
ဖြင့် တဖြည်းဖြည်းခြင်း စုဖွဲ့နေထိုင်ကြ
ရာမှ ကမ္ဘာကြီးဖြစ်လာသည်။ နိုင်ငံများ ဖြစ်လာသည်။ မည်သို့သော အစု
အဖွဲ့ တိုင်းနိုင်ငံကို ကြည့်သည်ဖြစ်စေ မိသားစုတစ်စုက အခြေခံကျမြဲ။
ကျဆဲ။

tp& tvlylonftu\$
plyth;rsn;u\$plhtebjcfjzplon/
tu\$plyth; u\$ pluae&mXme
w\$trth E\$trkyf tajccsvuf &B
on/ tu\$plyth;rsn;\ tajcch
onf&mXtrsvmon/ vlyf
c\$trsvmon/ tmPmrsvm
on/

စုဖွဲ့နေထိုင်ခြင်း

မိသားစုမှ ဆွေမျိုးစု။ ဆွေမျိုးစုမှ မျိုးနွယ်စု။ မျိုးနွယ်စုမှ လူမျိုးစု။
လူမျိုးစုမှ လူမျိုး။ လူမျိုးမှ နိုင်ငံ ဆိုသည့် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်တည်မှု ပုံစံရှိသည်။
နိုင်ငံရေးကိစ္စသည် လူမျိုးရေးကိစ္စ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအတွင်းမှာ မှီတင်း
နေထိုင်သည့် လူမျိုးများ၏ အရေးကိစ္စဖြစ်သည်။

လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ကြီးမားလာသော လူအုပ်စုများ၏
အကျိုးစီးပွားကို စီမံခန့်ခွဲရေးသည် အစိုးရကိစ္စဖြစ်သည်။ အုပ်စုအချင်းချင်း
အကြား ပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းရေးသည် အစိုးရ အလုပ်ဖြစ်သည်။ အစိုးရသည်
လူမျိုးစုများ ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို စီမံရသည်။ စီရင်ရသည်။

အစိုးရ အလုပ်

ချုပ်လိုက်လျှင် အစိုးရအလုပ်သည်

- ✍ လူအုပ်စုများ၏ အကျိုးစီးပွားကို စီမံခန့်ခွဲရေး
- ✍ လူမျိုးစုများအကြားက ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းရေး
- ✍ ပြည်သူလူထုကြီးပွားအောင် အစီအမံများ ချမှတ်ရေး

ဟူ၍ အချက် (၃) ချက် ထွက်လာသည်။

မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများနေထိုင်ရာနိုင်ငံ၌ ပဋိပက္ခများဒင်းကြမ်း ပြည့်လေ့ရှိသည်။ မတူညီမှု ကွဲပြားမှုများက ပဋိပက္ခများ စုစုံရာဌာန ဖြစ်သည်။ ပဋိပက္ခများကြောင့် အထွေထွေပညာရေး ကျန်းမာရေး ကုန်သွယ်ရေးတို့ ပျက်စီးရသည်။ ဤအကြောင်းသည် ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

အစိုးရသည် ပဋိပက္ခများ၏ သဘာဝကို မသိလျှင် နားမလည်လျှင် မလေ့လာလျှင် ပဋိပက္ခများရှင်းရာ အကြောင်းမဖြစ်။ ပဋိပက္ခများ ထူထပ်ရာ အကြောင်းကိုသာ အသစ်တစ်ဖန်ပြုစွမ်းသလိုဖြစ်မည်။ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေး နည်းနာများကို လွဲမှားစွာ သုံးခြင်းက ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဘာသာရပ်၌ Conflict Resolution ဘာသာရပ်ရှိသည်။ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေး ဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံများအကြား လူမျိုးများအကြား အဖွဲ့အစည်းများအကြား အုပ်စုများအကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခြင်းကို လေ့လာပြီး ဖြေရှင်းရေး နည်းနာများကို ဖော်ထုတ်သည်။ ဆန်းစစ်သည်။ အကြံပြုသည်။ သုတေသနလုပ်သည်။ ပဋိပက္ခတို့၏အကြောင်းတရား ဇာစ်မြစ်ကို ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို အစိုးရမင်းတို့ ရေရေလည်လည် သိရမည်။ သို့မဟုတ်ပါက နိုင်ငံက ဆင်းရဲမြဲ ဆင်းရဲလျက်သာရှိမည်။

အကျိုးစီးပွား စီမံခန့်ခွဲမှု

အစိုးရအလုပ်သည် အကျိုးစီးပွားများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းဖြစ်သည်။ အကျိုးစီးပွားကိုယ်စီက နေရာဌာနတိုင်းမှာ နှစ်မြုပ် အခြေချလျက်ရှိသည်။ အကျိုးစီးပွားများ၏ အခြေခံသည် ရာထူးမှလာသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်မှလာသည်။ အာဏာမှလာသည်။ အရင်းအမြစ်မှလာသည်။ နေရာဌာနအမျိုးမျိုးမှလာသည်။ အရင်းအမြစ်မှလာသော အကျိုးစီးပွားကို ချဉ်းကပ်ကြည့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံက သယံဇာတ သိပ်ပေါသည်။ မြေပေါ်မြေအောက်၌ ထုလိုက်ထည်လိုက်ရှိသည်။ မြင်ရသော မမြင်ရသော သယံဇာတများကလည်း အပုံအပင်။ နှစ်မြုပ်နေသော ဖော်ထုတ်နေသော တူးဖော်ဖို့ လိုနေသေးသာ သယံဇာတများက အများအပြား။

သယံဇာတအပေါ် မှီခိုသော စီးပွားရေးအမြတ်ကြောင့် ပဋိပက္ခများ ကြာရှည်လာသည်။ ကျောက်စိမ်းကြောင့် သစ်ကြောင့် ပတ္တမြားကြောင့် ရွှေကြောင့် ပယင်းကြောင့် ကြေးနီကြောင့် ရေနံကြောင့် ကြောင့်... ကြောင့်... ကြောင့်...။ သယံဇာတပဋိပက္ခများက ယခုလည်း ရှိသည်။ ယခင်ကလည်းရှိခဲ့သည်။ နောက်လည်း ရှိနေအုံးမည်။

သယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် ပိုင်နိုင်သော ပေါ်လစီ မရှိမှု လုပ်ထုံး လုပ်နည်း အသက်မဝင်မှုများက သယံဇာတ ကျိန်စာကို ဖန်တီးသည်။ ပြည်သူက သယံဇာတကြောင့် မချမ်းသာပဲ သယံဇာတကြောင့်ပင် ဆင်းရဲ ငတ်မွတ်ခြင်းကို ခံစားနေရသည်။ ဤကား မြန်မာပြည်၏ ဥပမာ။

---

tp&riwtpolyra&ynmurovfwfjynqiqi&bnf
 tp&riwlae&mwumOiyacsiwfwfjynfrbnf
 tp&riwlttyclnfwfwfjynqiqi&bnf
 tp&riwlrarwicl Mefwfwfjynqiqi&bnf
 tp&riwly#yuz&sla&rukfusiwfwfjynqiqi&bnf
 tp&riwltuolyrnunpkeclnfwfwfjynqiqi&bnf

အိမ်နီးနားချင်း

မြန်မာနံဘေးနားမှာ မိသားစုကြီး နှစ်စု ရှိသည်။ သမိုင်းနှင့်ချီသော ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းကြောင်းရှိသည့် မိသားစုကြီးဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်တို့ဖြစ်သည်။ လိုအပ်ချက်များအရ စိန်ခေါ်မှုများအရ ရောပြွမ်းနေသော ဒေသရေးရာ အခြေအနေ။ လူဦးရေ အရ သန်း ၂၀၀၀ ကျော် ပူးညှပ်ခံနေရသာ စိန်ခေါ်ချက်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် အာဏာရှင် ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ချမ်းသာခြင်း အကြားက မျှခြေပျက်မှု။ ဒေသတွင်းအခြေအနေက မြန်မာအတွက် စိန်ခေါ်ချက်များရှိသည်။ ဤစိန်ခေါ်ချက်များက ခေါင်းနှင့်ပန်း ပမာ။

ဆင်းရဲခြင်းကို နက်သထက် နက်စေနိုင်သလို ဈေးကွက်အမြင်ဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချရာ မဟာဈေးကွက်ကြီးအဖြစ် မြင်လျှင်လည်းရသည်။ အိမ်နီးချင်း ဆိုးခြင်း ကောင်းခြင်းက ကိုယ့်တိုင်းပြည်အစိုးရ၏ မူဝါဒရေးရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်ဆိုင်သည်။ သံတမန်ရေးရာ အရည်အချင်းနှင့် ဆိုင်သည်။ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒအသစ် ဖြစ်ထွန်းရန် အစိုးရသစ်၌ လိုသည်။

အုပ်ချုပ်မှု ညံ့ခြင်း

အစိုးရလက်တံများ တိုခြင်း ရှည်ခြင်းသည် ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် သက်ရောက်သည်။ အစိုးရလက်တံများ သန်စွမ်းခြင်း မသန်စွမ်းခြင်းသည် ဗြူရိုကရေစီယန္တရား နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အစိုးရပေါ်လစီနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။

ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီကျူးရှင်း၌ အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းမွန်ခြင်းကို ဤသို့ သတ်မှတ်သည်။

အစိုးရ လက်တံ တိုးပြီး လက်တို့ ကြုံနိုင်လျှင် အုပ်ချုပ်မှု တော်သည်။ အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းသည်။ နေရာတကာ အစိုးရလက်များ ရောက်နေခြင်းကို အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းခြင်းဟု မသတ်မှတ် မပညတ်။

လက်တံများက နေရာတကာ ဖြန့်ကျက်နေပြီး အားလုံးက ဖရိုဖရဲ လျှော့တိလျှော့ရွဲ ဆိုလျှင် အုပ်ချုပ်မှု ညံ့သည်ဟု ပညတ်သည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနေပြီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ပိုင်ခွင့် နည်းခြင်းကို ကြည့်နိုင်သည်။ လျော့ရဲသော အစိုးရလက်တံများက ဘေးနှုတ်ခမ်းများကို အနားမသတ်နိုင်။ အလုပ်များကို အလုပ်ဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်။ အဖြစ်လုပ်ပြီး ခြစားမှုများ ပြည့်နက်စွာဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုကို လုပ်နေလျှင် အစိုးရ ညံ့သည်ဟု သတ်မှတ်သည်။

ညံ့ဖျင်းသောအစိုးရစနစ်၌ နိုင်ငံဆင်းရဲသည်။ အကျိုးရှိသူက လက်တစ်ဆုပ်စာမျှရှိပြီး အကျိုးယုတ်သူက ထု နှင့် ဒေး ဖြစ်လာသည့် ရလဒ်ကို ရသည်။ နိုင်ငံချမ်းသာခြင်းသည် ပြည်သူ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျီဒီပီ တိုး ခြင်းသည် နိုင်ငံတိုးတက်ခြင်းကို ပြသော ညွှန်းကိန်းဖြစ်သော်လည်း

ပြည်သူက ငတ်ပြီး ဂျီဒီပီ ကိန်းဂဏန်းက ကြီးနေလျှင်လည်း တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ပုဂ္ဂလိကလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို မဖွံ့ဖြိုးစေသော အစိုးရလက်တံများ မဟုတ် ပါက တိုင်းပြည် မွဲသထက် မွဲစေလိမ့်အုံးမည်။ ဆင်းရဲခြင်းနှင့် မွဲတေ ခြင်းသည် အတူယှဉ်စပ်၍ လာနိုင်သည်။ ထို့နောက် ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခြင်း ဘေးက နောက်ကလိုက်လာနိုင်သည်။

အစိုးရမင်းတို့ စီးပွားရေးပညာကို မသိလျှင် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်။

အစိုးရမင်းတို့ နေရာတကာ ဝင်ပါနေချင်လျှင် တိုင်းပြည် မွဲသည်။

အစိုးရမင်းတို့ အုပ်ချုပ်မှု ညံ့လျှင် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်။

အစိုးရမင်းတို့ မြို့မေတ္တာခံယူလွန်းလျှင် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်။

အစိုးရမင်းတို့ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေး မကျွမ်းကျင်လျှင် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်။

အစိုးရမင်းတို့ အကျိုးစီးပွားများကို စီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့လျှင် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသည်။

ဤကား အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံသူအကြား ယေဘုယျနားလည် ထားရမည့် ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းဖြစ်သည်။

ညနေ ၆ : ၂၄

၂၇ ဩဂုတ် ၂၀၁၇။

တပုဒ်သီလကမ္မ

အုပ်ချုပ်ရေးအတတ်က မလွယ်ကူ။ နိုင်ငံရေးကို အုပ်ချုပ်မှု အနုပညာ လို့ ဖွင့်ဆိုတာ ရှိတယ်။ အစိုးရလုပ်ခြင်း အတတ်လို့ ပြောတာလည်း ရှိတယ်။ ဖွင့်ဆိုချက်တွေ တော်တော်များများရှိတဲ့နေရာမှ ဒီရှုထောင့်က အစိုးရဖြစ် သွားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ယူဆချက်တစ်ခုရှိတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ချင်ရင် အစိုးရ လုပ်တတ်အောင် ကြိုးစား။

အစိုးရမလုပ်တတ်ရင် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ချင်စိတ်ကို သင်းသတ်ထား။

စွမ်းရည်ကမရှိ ရွေးကောက်ပွဲက ဝင်ချင်သေးဆိုရင်တော့ ပြည်သူ ပြည်သားတွေအတွက် သိပ်မဟန်။ အခက်အခဲတွေအကြားက နိုင်ငံရေး ရုန်းထမှုကို လုပ်ခဲ့ရတဲ့ အစိုးရတွေကိုတော့ လျော့ပြောရလိမ့်မယ်။ နိုင်ငံရေး အလုပ်က ရှုပ်တယ်။ ကျယ်တယ်။ နက်တယ်။ များတယ် မဟုတ်လား။ သို့ပေမယ့် အစိုးရဆိုတာ ဆင်ခြေပေးဖို့အတွက် တည်ဆောက်ထားတဲ့ ယန္တရား မဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူ့အကျိုးကို ထိထိရောက်ရောက် စွမ်းဆောင်ဖို့ တာဝန်ပေးခြင်းခံရတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား။

ပြည်သူ့အကျိုးလို့ ပြောတဲ့နေရာမှာ အဆင့်လိုက် ခွဲပြောရမယ်။ နောက်ပြီး တိတိကျကျပြောရမယ်။

အစိုးရ အလုပ်က အခြေခံ (၃) မျိုးရှိတယ်။

(၁) ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးတာဝန်

(၂) စီးပွားရေး တာဝန်

(၃) ဝန်ဆောင်မှု တာဝန် ဆိုပြီး အကြမ်းဖျင်း (၃) မျိုးခွဲတယ်။

အမျိုးသား လုံခြုံရေး

ကာကွယ်ရေး နဲ့ လုံခြုံရေးက တူတယ်။ သို့သော် မတူဘူး။ သူတို့ကို အပိုင်းလိုက်ခွဲပြီး ကြည့်မှ ကောင်းတယ်။ နိုင်ငံတစ်ခုမှာ ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးက မရှိမဖြစ် တာဝန်ထဲမှာပါတယ်။ အရေးကြီးတယ်။ အရေးပေါ်လည်း ဖြစ်တယ်။ မပြတ်စောင့်ကြည့်ပြင်ဆင်ထားရမယ့် ကဏ္ဍဖြစ်တယ်။ တပ်လှန်ပြီး နီးကြားထားဖို့လည်း လိုတယ်။ ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးအတွက် ဆိုရင် အမြဲ ရယ်ဒီ (အဆင်သင့်) ဖြစ်နေဖို့ လိုတယ်။ ဒါဟာ နိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ စစ်ရေးစွမ်းရည်နဲ့ လုံခြုံရေးကဏ္ဍ အဆင့်မြင့်မှုနဲ့ ဆိုင်တယ်။ အစိုးရတစ်ရပ် ဖြစ်လာရင် ကာကွယ်ရေးနဲ့လုံခြုံရေးအတွက် အဓိကတာဝန်ရှိတယ်။ အဓိကဦးစားပေးလည်းဖြစ်တယ်။ အမျိုးသား လုံခြုံရေးအတွက် အမြော်အမြင်က အစိုးရအတွက် သိပ်အရေးကြီးတယ်။

---

tp& tvlyfu igwphaumifzrtjybaur&r, ht vlyfr[lwfb/
u&eufy&r, ht vly/ aemufy tp&u jynfoluub/Pmoufy
tvay;ovtvly&e&r, hupvnr[lwfb/ u& xriufu& f
acmiacmi vnrnf&mpm;wwfa tmifa&c&jrchzewbay&r, /
vrfalumifay&r, / ybm; vlyay&r, / jybwmxrif&mpm;wwfw
twwfu&oiMum;E&fwby&O&Pfu&zewbay&r, / 'g[m jynfol
tajc±Ow&ea&; twufvlyoi&w&S&fwhtajzplw, /

အစိုးရတစ်ရပ် ပီပြင်ခြင်း မပီပြင်ခြင်းကို ပြည်သူတွေခံစားရတဲ့ စိတ်လုံခြုံမှုနဲ့ တိုင်းတာနိုင်တယ်။ သူတို့ ဘဝ အာမခံချက်ကို ဘယ်လောက် ကာကွယ်ပေးနိုင်သလဲ သူတို့ ဓနဥစ္စာကို ဘယ်လောက် အာမခံချက်ပေးနိုင်သလဲ ဆိုတာတွေပါတယ်။ သွားရ၊ လာရ၊ နေရ၊ ထိုင်ရ၊ စားရ၊ သောက်ရ တဲ့နေရာမှာ လုံလုံခြုံခြုံ ဖြစ်ချင်တယ်။ စိတ်မပူမမန် ဖြစ်ချင်တယ်။ ဒါဟာ သာမန်ပြည်သူရဲ့ အရိုးရှင်းသော အခြေခံမျှော်လင့်ချက်။ ချမ်းသာတာ မချမ်းသာတာ အပထား။ စားရသမျှ နေရသမျှလေးမှ စိတ်အေးအေးသက်သာ

စားနေချင်တယ်။ နေချင်တယ်။ ဒါကို လောဘကြီးတယ်လို့ ဆိုနိုင်မလား။ သို့မဟုတ် ဒါဟာ ပြည်သူတစ်ယောက် အတ္တကြီးခြင်းလား။ လောဘကြီးခြင်းလား။ ဒါဟာ ပြည်သူရဲ့ အခြေခံလိုအပ်ချက် မဟုတ်ဘူးလား။

အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား

ဒုတိယ ဦးစားပေးက အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား။

နိုင်ငံတကာနဲ့ ယှဉ်ပြီး ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ဘယ်လို/ဘယ်ကဲ့သို့ မောင်းနှင်ချဲ့ထွင်မယ် ဆိုတာ အစိုးရတစ်ရပ်ရဲ့ နိုင်ငံတကာအမြင်နဲ့ သက်ဆိုင်တယ်။ နောက်ပြီး အဲ့ဒီအစိုးရ နံဘေးမှာ ရှိနေတဲ့ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တွေရဲ့ အရည်အသွေး ချဉ်းကပ်ပုံနဲ့ သက်ဆိုင်တယ်။ နောက်ပြီး ကိုယ့်နိုင်ငံသားတွေရဲ့ နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ဖြန့်ကျက်ပြီး လူပေါ်လူဇော်လုပ်နိုင်ခြင်းနဲ့ ဆိုင်တယ်။ မြန်မာပြည်အတွက်က နည်းကောင်းနည်းနိုင်ပေမယ့် အလားအလာရှိတဲ့ မြန်မာတွေ အတော်များများ ရှိတယ်ဆိုတာကို အစိုးရက မျက်လုံးလေး ပြူးကြည့်ရင် သိပ်ကောင်းမယ်။

ကိုယ်က ကိုယ့်အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားကို ချဲ့မလား အချဲ့ခံမလား ဆိုတာ စဉ်းစားဖို့လိုတယ်။ ကိုယ်က မချဲ့ရင်တော့ အချဲ့ခံရမှာပဲ။ နိုင်ငံတကာမှာ မျက်နှာခွဲနဲ့ ရှင်သန်လာရတာ ကြာညောင်းပြီ။ မြန်မာတို့ နည်းနည်းမော်ချင်တယ်။ သူတို့ကို ဒီခေတ်မှာ မော်ခွင့်ပေးလိုက်ပါ။ လူကြားထဲမှာ မော်နိုင်အောင် အဆင့်မြင့်ပေးလိုက်ပါ။ လက်နက် တပ်ဆင်ပေးလိုက်ပါ။ ဒါဟာ နိုင်ငံရဲ့ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား ဖြစ်လာနိုင်ကောင်းတယ်။

စီးပွားရေး ကိစ္စ

အစိုးရတစ်ရပ်တက်လာရင် အခြေခံ စားဝတ်နေရေး ဖူလုံအောင် လုပ်ပေးဖို့က အရေးကြီး တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ပြောစရာ မလိုလောက်အောင် သိဖို့ လိုတဲ့အချက်။ ဒါပေမယ့် အစိုးရက နေ့စဉ် ထမင်းထုပ် လိုက်ဝေပြီး ကျွေးဖို့ မဟုတ်ဘူး။ မဆလ ခေတ်ကလို သမဝါယမဆိုင်တွေမှာ ဈေးသက်သာပြီး ခွဲတမ်းနဲ့ ဝေငှ ရောင်းချဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး။

အစိုးရ အလုပ်က ငါးတစ်ကောင် ဖမ်းပြီး ကျွေးရမယ့် အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ ကွန်ချက်ပြရမယ့် အလုပ်။ နောက်ပြီး အစိုးရက ပြည်သူကို ကရုဏာသက်ပြီး အလှူပေးသလို လုပ်နေရမယ့် ကိစ္စလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ထမင်းကို ကိုယ် ချောင်ချောင်လည်လည် ရှာစားတတ်အောင် ရေနံမြေခံ ဖန်တီးပေးရမယ်။ လမ်းကြောင်းပေးရမယ်။ ပွဲစား လုပ်ပေးရမယ်။ ပြီးတော့ ထမင်းရှာစားတတ်တဲ့ အတတ်ကို သင်ကြားနိုင်တဲ့ ပရဂျက်ကို ဖန်တီးပေးရ မယ်။ ဒါဟာ ပြည်သူ့ အခြေခံစားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်သင့်တဲ့ ရိုးရှင်းတဲ့ အဖြေဖြစ်တယ်။

ငွေကြေးကိစ္စ

ပြည်သူက အလုပ်လုပ်တယ်။ ငွေရတယ်။ ရတဲ့ ငွေက တန်ဖိုး မခိုင်မာဘူး ဆိုရင်လည်း လုပ်အားတွေက သဲထဲရေသွန်သလို ဖြစ်မှာပဲ။ ပြည်သူတွေက အဲ့လို ခံစားရမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုရင် လုပ်ချင်စိတ် ကိုင်ချင်စိတ် နည်းမယ်။ လုပ်လုပ် မလုပ်လုပ် ဒီလောက်ပါပဲကွာ ဆိုပြီး ယူဆလိုက်ကြရင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား နိမ့်မယ်။ ထွက်လာတဲ့ ကုန်အထွက်ကလည်း အရည် အသွေး ကျမယ်။ အရေအတွက်ပါ ကျမယ်။

ငွေကြေးတန်ဖိုး ငြိမ်ဖို့။ ငွေမာဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ အစိုးရက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ပြီး ဗဟိုဘဏ်ကို စနစ်တကျ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးရမယ်။ နောက်ဆုံး ဗဟိုဘဏ်က လွတ်လပ်ရမယ်။ ဒါမှကောင်းမယ်။ အရင်အစိုးရလို ငွေလိုတိုင်း ငွေစက္ကူကို ပုံနှိပ်လိုက်မယ်ဆိုတဲ့ ဘောင်ကနေထွက်ဖို့ လိုတယ်။ ဝါဇီ ကစက်ရုံတွေ အလုပ်မဖြစ်ရင် နေပါစေ၊ ငွေကြေး ထပ်ရိုက်နှိပ်ခြင်းကို အတိုင်းအဆနဲ့ လုပ်မှ ကောင်းမယ်။

စီးပွားရေး ကိစ္စမှာ ပြောရင် ဟုံနေကောင်း ဟုံနေလိမ့်မယ်။ အခြေခံ လုပ်ရမယ့် ကဏ္ဍတွေ ရှိတယ်။

- ★ အလုပ်ခွင်နဲ့ အပ်စပ်တဲ့ အဆင့်မြင့် ပညာရေးကို ပြောင်းလဲဖို့
- ★ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းအတွက် ခွင့်တွေကို ဖန်တီးပေးဖို့
- ★ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဓနဥစ္စာကို စီရင်တဲ့ကဏ္ဍ ဖြစ်လာဖို့

- ★ နေထိုင်စရာ နေရာ အတည်တကျ ရဖို့
- ★ ရွှေတို ငွေစလေးတွေ စုဆောင်းနိုင်ဖို့
- ★ အချိန်တန်ရင် မီးဖိုချောင်မှာ မီးခိုးအူနိုင်ဖို့
- ★ မနက်ဖြန်နဲ့ သက်ဘက်ခါအတွက် မကြောင့်ကြရတဲ့ ဝင်ငွေရှိဖို့

ဒီလိုလေးတွေ ထိထိရောက်ရောက်လုပ်ရင် သိပ်ကောင်းမှာလို့ တွေးမိတယ်။ အပြောကလွယ်တယ်။ အလုပ်က ခက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ချင်သူတွေက ခက်တဲ့နေရာကိုမှ မှန်းကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ လည်း ခက်တယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စဟာ ဆင်ခြေပြ အာသာဖြေစကားတွေ ပြောဖို့ မလိုတော့ဘူး ထင်တယ်။

ဝန်ဆောင်မှုကိစ္စ

ဝန်ဆောင်မှုကိစ္စကို အမြဲကြည့်ရင် ဗြူရိုကရေစီက ထိပ်ပိုင်းက ပါလာတာပဲ။ ကဏ္ဍခွဲအသီးသီး နယ်ပယ်အသီးသီးအတွက် ဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍမှာ လိုအပ်ချက်တွေ ရှိနေဆဲ။ လိုအပ်ချက်ဆိုတာကတော့ အမြဲရှိနေ တယ်။ သို့ပေမယ့် အခုဖြစ်နေတာက အခြေခံလိုအပ်ချက် ဆိုတာကိုက ချွင်းချက်ရှိတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနတိုင်းမှာ ကိုယ်စီပြဿနာရှိတယ်။ တချို့ ပြဿနာတွေက ဝန်ကြီးဌာနချင်း ရန်စောင်နေလို့ ဖြစ်တာ။ တချို့က အချိတ် အဆက် မရှိလို့ ဖြစ်တာ။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိလို့ ဖြစ်တာ။

အစိုးရအဆက်ဆက်က ဝန်ထမ်း အရည်အသွေးမြှင့်တင်ရေးကိစ္စကို ဖောင်ကြီးနဲ့ ဇီးပင်ကြီးမှာပဲ လုံလောက်ပြီထင်နေတာ မှားတာပဲ။ ဝန်ကြီးဌာန တိုင်းက ဝန်ထမ်းတွေက အနေကြာရင် မေဂျာဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေတာပဲ။ အစွမ်းအစ ရှိတဲ့သူကို ကျော်တက်ခွင့် မပေးတာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပိုမပေးတာ သိပ်ရင်လေးစရာ ကောင်းတယ်။ မြန်မာပြည်အစိုးရသစ်အတွက် တကယ် လုပ်ရမယ့် အလုပ် တွေ အများကြီးရှိတယ်။

ကျွန်တော့် ဆန္ဒသဘောအရ ဗြူရိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနဲ့ တရားရေးမဏ္ဍိုင်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား မကိုင်တွယ်နိုင်တာကိုပဲ ညှိဖျင်းမှုရဲ့ အစလိုဆိုချင်တယ်။ တရားရေးမဏ္ဍိုင်က အားကိုးယုံကြည်ချင်စရာ မကောင်း အောင်ကို ဖြစ်နေပြီ။ အဆိုးဆုံးက ပြည်သူတွေ ရွံစရာကောင်းတဲ့ ယန္တရား

အစိတ်အပိုင်းဖြစ်နေပြီ။ အားလုံးက အမြီးကျက် အမြီးစား ခေါင်းကျက် ခေါင်းစားတွေသာ များနေတယ်။ ရှေ့နေတွေလည်း စိတ်ဓာတ်အရ ပျက်နေပြီ။ တရားသူကြီးတွေကလည်း လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ် တော်တော်များများက လောက်လောက်လားလား မရှိ။ လုပ်ထုံးတွေ ကိုယ်တိုင်မှာလည်း ချွတ်ယွင်း ချက် ရှိဆိုတော့ အမှားပေါ် အမှားဆင့်နေကြတယ်။ ဒါကို တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးလို့ ထင်မှတ်မှားနေတာကတော့ အတော် စိတ်ပျက်စရာ။

တကယ်တော့ ဒီစာက အစိုးရကို ဆရာလုပ်တဲ့ စာမဟုတ်။ ဤသို့ လည်း မရည်ရွယ်။ ရည်ရွယ်စရာ အကြောင်းလည်း မရှိ။ အစိုးရဆိုတာက ငါသိ ငါတတ်လို့ အစိုးရလုပ်နေတာကလို့ ခံယူတဲ့ လူတန်းစားတွေ ပြုစုနေ တဲ့နေရာ။ အစိုးရအလုပ်သည် ဘာလဲဆိုတာ ပြည်သူတို့ နားလည်အောင် လုပ်ပေးရမယ်။ ဒါဟာ အရေးကြီးတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူက ထိန်း ကျောင်းတဲ့ အစိုးရ စနစ်ဖြစ်ဖို့ အရေးအကြီးဆုံးသော အခြေခံ ယူဆချက် ဖြစ်တယ်။

ပြည်သူက အစိုးရအလုပ်ကို နားမလည်ရင် အစိုးရအတွက် အထောက် အကူ မဖြစ်ဘူး။ အစိုးရကိုလည်း ထိန်းကျောင်းဖို့ စဉ်းစားနိုင်စွမ်းရှိမှာ မဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူက အစိုးရအလုပ်တွေမှာ ပါဝင်ဖို့ဆိုရင် အစိုးရ အလုပ်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား နားလည်သဘောပေါက်ထားမှ ရမယ်။ ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီမှာ အရေးကြီးတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူပါဝင်မှု လို့ခေါ်တဲ့ အခြေခံစံနှုန်းကို အားဖြည့်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒီအခြေခံအချက် အားကောင်းရင် အာမခံချက်ရှိတဲ့ ဒီမိုကရေစီကိုရမယ်။ အဲ့လိုမှ မဟုတ်ရင် ဘယ်ခရီးကို ရောက်ရောက် နောက်ပြန်ခေါက်နိုင်တယ်။

ကျွန်တော်ကတော့ အစိုးရကို ထိန်းကျောင်းနိုင်သော ပြည်သူ့အစိုးရ စစ်စစ်ဖြစ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အစိုးရလုပ်ခြင်း အတတ်ကို ပြည်သူတွေ ယေဘုယျသဘောပေါက်နားလည်ဖို့ လိုတယ်လို့ ယူဆပြီး ရေးလိုက်ပါတယ်။

ည ၁၁ : ၁၁

၁၈၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၇။

vāwmmūmāṅg

★ အစိုးရညံ့လျှင် တိုင်းပြည် ညံ့သည်။

★ ပြည်သူညံ့လျှင် အစိုးရ ညံ့သည်။

★ ပြည်သူသည် သူနှင့်တန်သည့် အစိုးရကို ရသည်။

ဒီမိုကရေစီ၌ ပြည်သူသည် အရာအားလုံးကို ခြယ်လှယ်နိုင်သည်။

အရေးအရာအားလုံး၌ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်သည်။ ပတ်သက်ခွင့်လည်းရှိသည်။

ဒီမိုကရေစီ၌ ပြည်သူဝင်ရောက်နိုင်သော လမ်းကြောင်းများ များလှသည်။

ပါဝင်ခွင့်ရှိဖို့ ပါဝင်နိုင်စွမ်းရှိဖို့နှင့် ပါဝင်ချင်ဖို့ပဲ လိုသည်။

လမ်းကြောင်းများ

အသွင်ကူးပြောင်းရေးကဏ္ဍ ပီပြင်လာလေလေ ပြည်သူ့ပါဝင်မှု မြင့်လာလေလေဖြစ်သည်။ ပြည်သူသည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် နိုင်ငံရေး၌ ပါဝင်ပတ်သက်သည်။ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုကိစ္စများ၌ ပါဝင်ပတ်သက်သည်။ သမဂ္ဂများမှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့အကျိုးစီးပွားကို မောင်းနှင်သည်။ တွန်းနိုင်အောင် လုံ့လ ထုတ်သည်။

တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများက ပေါ်လစီကို လှုပ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားက ပေါ်လစီကို ဝေဖန်သည် ထောက်ပြသည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသမားက ပေါ်လစီကို ရွှေ့အောင် နည်းပေါင်းစုံဖြင့် လုပ်သည်။ နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်က ပေါ်လစီကို အသက်ဝင်အောင် အကောင်အထည်ဖော်သည်။

“အ” နှစ်လုံး

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသည် ပညာကိုင်ထားသူနှင့် အာဏာကိုင်ထားသူတို့ပေါင်းမိချိန်၌ အောင်မြင်လေ့ရှိသည်။ အာဏာနှင့်အိုင်ဒီယာတို့ အကွဲအပြဲဖြစ်နေပါက တည်ဆောက်ရေးလည်း မအောင်မြင်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလည်း အရာမထင်။ ပညာသမားများဖြင့် ဝန်းရံထားသောအာဏာ ဖြစ်ပါက ပေါ်လစီများ ဗရမ်းဗတာဖြစ်တတ်သည်။ စေတနာတို့သည် အရာမရောက်။ ဝေဒနာသာ ဖြစ်သွားတတ်ကြသည်။

အမေရိကန် သမ္မတသစ်တစ်ယောက် တက်လာတိုင်း လေ့လာဆန်းစစ် သူတို့ ကြည့်လေ့ရှိသည့် အချက်ရှိသည်။ ထိုသမ္မတ နံဘေးမှာ မည်သို့သော လူများဖြင့် ဝန်းရံထားသနည်း ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ သမ္မတသစ်က ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တွေ ပညာတတ်တွေ အထူးပြု သုခမိန်တွေကို ဘယ်လောက် စုစည်း သုံးစွဲနိုင်သလဲ ဘယ်လောက် ခေါ်ငင် ဝန်းရံထားနိုင်သလဲ ဆိုသည့်အချက်ကို ကြည့်သည်။ သမ္မတ နံဘေးက လူအများက ဘယ်လို လူစားတွေဆိုတာ ကြည့်ပြီး သမ္မတ သက်တမ်းအတွင်း အောင်မြင်နိုင်ချေ ရှိ/မရှိ ဟောကိန်းထုတ်ရသည်။

★	tp&nl/vf wlfynfnbf
★	jynfnbf tp&nlbf
★	jynfnbf oEslvebnf tp&ul&onf

လူတော်ကြောက်ရောဂါ

မြန်မာနိုင်ငံ၏နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင် အဆက်ဆက်၌ လူတော်ကြောက်ရောဂါစွဲလေ့ရှိသည်။ လူတော်ကြောက်ခြင်းသည် သူကိုယ်တိုင်က မတော်၍လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ သံသယများ၍လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ အတ္တကို ခွာ၍ ကြည့်နိုင်စွမ်း ပါးလျခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ရန်/ငါ စည်းကိုခွဲမကြည့်နိုင်၍လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ခေါင်းဆောင်အဆက်ဆက်၏ လူတော်ကြောက်ရောဂါကြောင့် ထူးချွန်သူ ထက်မြက်သူများ ဘေးစင်ထွက်ကုန် ကြသည်။

- ★ အချို့က ပြည်ပရောက်သည်။
- ★ အချို့က ချောင်ထိုးခံရသည်။
- ★ အချို့က တစ်ကိုယ်တော် တစ်သီးတစ်သန့် နေထိုင်သွားကြသည်။
- ★ အချို့က နှိပ်ကွပ်ခံရသည်။
- ★ အချို့က အံ့လွဲသောနေရာ ဌာနများ၌ အပို့ခံရသည်။
- ★ အချို့က နယ်ပယ် ပြောင်းကုန်ကြသည်။
- ★ အချို့က ရေပုပ်အိုင် ဖြစ်သွားသည်။

ပညာတတ်နှင့် အိုင်ဒီယာသမားတို့၏ နိဂုံးကမလှ။ အစိုးရ အဆက်ဆက်၌ နိဂုံးလှခဲ့သည့် ပညာတတ်များ အတော်ရှားသည်။ ထိုအကျိုးဆက်က သိသူတတ်သူများ အာဏာအသိုင်းအဝန်းနှင့်ဝေးရာ ရောက်ကုန်သည်။ ဝင်မလာချင်ကြတော့။ ‘မင်းခယောက်ျား ကမ်းနားသစ်ပင်’ ဟု မှတ်လာကြသည်။ ‘မင်းဆို ကွင်းရှောင်မယ် ထမင်းတောင် မစားချင်ဘူးလေး’ ဖြစ်လာသည်။ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပေါ်လစီ ဖြစ်စဉ်၌ ထူးချွန်သူများ ပါးလျာကုန်သည်။ ပေါ်လစီဖြစ်စဉ်ပါ ပျက်လာသည်။ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူ၏ စိတ်ထင်မြင်ချက်က စီမံကိန်းဖြစ်လာသည်။ မူဝါဒဖြစ်လာသည်။ လူပေါ်အခြေခံသော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်က ကြီးသထက် ကြီးလာသည်။

မြန်မာနိုင်ငံက ယခုထက်ထိ ထိုကျင့်ထုံးကို မဖျောက်နိုင်သေး။ ဖျောက်ရကောင်းမွန်းပင် သိပုံမရ။ မူများကို ဦးတည်ပြောနေသော်လည်း ပြတ်သားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ မတွေ့ရ။ ပျော့တိလျော့ရဲရဲဖြင့် နိုင်ငံတော်ယန္တရား ပုံမှန်လည်ပတ်နေနိုင်ရေးဖြင့်သာ လုံးချာလိုက်နေသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အာရုံမစိုက်နိုင် ဖြစ်နေရသည်။

ဝန်ကြီးများက နိုင်ငံတော် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ယေဘုယျသာ သိသည်။ ကိုယ်တာဝန်ယူသည့် ဝန်ကြီးဌာနကို ဘယ်နေရာက စ၍ ကိုင်ရမယ် မသိ။ တစ်ခုခုကို စွန့်စွန့်စားစား လုပ်ရအောင်လည်း ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်၏ အရိပ်ကကြီးလွန်း၍ တော်တော်များများက မဝံ့မရဲ။ လူတော်များကို သုံးချင်ကြသော်လည်း ကိုယ်နှင့် ပလဲပန်သင့်သူဖြင့်သာ နှစ်ပါးသွား ကကြစမြဲ။

ယခင်က လူတော်ကြောက်ရောဂါ ခွဲကပ်သည်။ အခုလည်း လူတော်ကြောက်ရောဂါ ထပ်ပြန့်လာသည်။ လူတော်များဘက်မှလည်း အာဏာအသိုက်အဝန်းနှင့် ဝေးဝေးနေချင်စိတ် ပြင်းထန်လှသည်။ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးက လုပ်တတ်သူများက လုပ်ချင်စိတ် မရှိဖြစ်နေပြီး မလုပ်တတ်သူများက လုပ်ချင်စိတ်ကနေခြင်း ဖြစ်သည်။

လူတော်ကြောက်ရောဂါက အဖွဲ့အစည်းတိုင်း၊ ဌာနတိုင်း၊ ပါတီတိုင်း၊ ဒေသတိုင်း၊ လုပ်ငန်းတိုင်း၌ ရှိသည်။ မရှိသည်က ရှားသည်။ အနည်းအများသာ ကွာသည်။ လူတော်ကြောက်သူတို့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာပါက အနာဂတ်သည် ပျက်သည်။ အတိတ်ကို ရေရွတ်၍ အာသာဖြေခြင်းဖြင့်သာ သက်တမ်းကုန်ကြရောမည်။

ဦး ဗိုလ် သခင် အကွဲ

ပညာနှင့် အာဏာတို့၏အဟသည် ပါလီမန်ခေတ်က အစပြုသည်။ ပညာတတ် တက်ခန့်ကရက်များနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများအကြား အကွဲအပြဲ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားနှင့် စစ်သားများအကြား ယုံကြည်မှု ပျက်လာသည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး၏ အဓိက အင်အားစုသုံးခု၏ လူမှုကော်စေး ပျက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ကပ်အား ကုတ်အား မကောင်းတော့။ တော်လှန်ရေးပြီးချိန် တည်ဆောက်ရေး စရမည့် အချိန်၌ တော်လှန်ရေးတို့ တစ်ကျော့ပြန်လာသည်။ သည်လိုနှင့် အဆိုးကျော့ သံသရာစက်ဝန်းက မပြတ်လည်လာသည်။ ယခု အချိန်ထိဖြစ်သည်။

‘ဦး’ ဆိုသည်မှာ ဗြူရိုကရက် တက်ခန့်ကရက်များ။

‘ဗိုလ်’ ဆိုသည်မှာ ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်သား စစ်သားများ။

‘သခင်’ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးသမားများ။

သခင်များက ‘ဦး’အုပ်စုကို အချောင်သမား အလိုတော်ရိများဟု ရိုးစွပ်သည်။ ဗိုလ်များက ‘သခင်’အုပ်စုကို အတို့အထောင်သမားများ လက်ကျောမတင်းသူများဟု သမုတ်သည်။ သခင်များက ‘ဗိုလ်’ အုပ်စုကို အကြမ်း ပတမ်းဝါဒီများဟု ပညတ်သည်။ ‘ဦး’ အုပ်စုက သခင်များကို

ပညာမတတ် ဆင်ခြင်တုံတရားမဲ့ ဝါဒီများဟု ထင်သည်။ မြင်သည်။ သည်
လိုနှင့် ယုံကြည်မှုစည်းများ ပျက်ယွင်းလာသည်။

ထို့နောက် အိုင်ဒီယောလိုဂျီ အကွဲအပြဲ အားကြီးလာသည်။ ဝါဒရေး
အကွဲအပြဲကြောင့် ရန် / ငါစည်းဘောင် ကြီးလာသည်။ တင်းလာသည်။
သူ့လူ ငါ့လူ ဖြစ်လာသည်။ ဂိုဏ်းဂဏအကွဲအပြဲ ပြင်းထန်လာသည်။
အုပ်စုဖွဲ့ တိုက်ခိုက်မှုများ ပို၍ မြောင်ကျကျ ဖြစ်လာသည်။ နိုင်ငံအတွင်း
အထိန်းအကွပ်မဲ့လာသည်။ ထို့နောက် လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှုများ အသီး
အသီး အသေထွက်ပြားလာသည်။ သံသယများ နယ်ပယ်အနှံ့ ပြန့်ကုန်သည်။
အုပ်စု အဖွဲ့တူသူအချင်းချင်းများ အကြား၌ပင် သံသယမျက်လုံးများ ပြူး
ကျယ်ကုန်ကြသည်။

ocifrs;u]00}tlypluItacniform; tvltwml&rsn; [k/2Hpylon/
Altvrsm;u]oci}tlypluItwltaxmiform;rsn; vubauss
rwifolrsn; [korlwon/ocifrs;u]Alt}tlypluItMurfywrl
Og lrsn; [kynwlon/]00}tlyplu ocifrs;u lymmrwwlqijcflw
w&m;rlOg lrsn; [kxifon/ljrifon/

မြန်မာလူမှု အသိုင်းအဝန်းက အတွင်းကျုံ့အမြင်များ အပိတ်စိတ်များ
ထွေပြားကုန်သည်။ ဒီလိုနှင့် ကိုယ့်တာကို ကိုယ်လုံအောင် လုပ်လာကြသည်။
လုံခြုံရေးသည်အဓိက ရှေ့တန်းရောက်လာသည်။ ကိုယ့်အကျိုးစီးပွား မပျက်
သုဉ်းရေးကို ဦးထိပ်ထားလာကြသည်။ အထွေထွေ စိုးရိမ်ချက်က နိုင်ငံရေး
အုပ်စုများအကြား အမြစ်တွယ်လာသည်။ ထို့နောက် ခိုင်မာလာသည်။ ယခု
စိုးရိမ်ချက် သံသယအမြစ်များကို တူး၍ မလွယ်တော့။

နိုင်ငံတော် စနစ်သစ်အတွက် အမြစ်ဆွေးများကို တူးထုတ်ဖို့ ခက်လာ
သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးက ထိရောက်မှု နည်းလာသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက်
စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်လာသည်။ အသိနှင့် အတတ်ချို့တဲ့ခြင်းက သာမန်လူ
တစ်ယောက်၌ မသိသာ။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်၌ ဖြစ်လျှင် သိသာသည်။
အကျိုးအပြစ်ကြီးသည်။

ပြဿနာ နှစ်ရပ်

အာဏာသမားနှင့် အိုင်ဒီယာသမားတို့၌ ပြဿနာ နှစ်ရပ်တွေ့ရသည်။ အာဏာသမား တော်တော်များများက အသိချို့သည်။ အိုင်ဒီယာသမား တော်တော်များများက လောက်လောက်လားလား တစ်စိုက်မတ်မတ်ဖြစ်သူ များလာသည်။ ကြံ့ခိုင်သန်မာသော အိုင်ဒီယာသမားများ မဟုတ်တော့။ ထောက်ပြဝေဖန်ချက်များက ယေဘုယျ အားထုတ်ချက်များသာ များလာ သည်။ ယေဘုယျများဖြင့် ဘာမှ လုပ်မရ။ ပြည်သူ့အတွက် ဖတ်ဖို့ မှတ်ဖို့ အသုံးတည့်ကောင်း တည့်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အာဏာသမားအတွက် ယေဘုယျသည် လက်တွေ့ အလုပ်မဖြစ်။

အိုင်ဒီယာသမားများက ကိုယ့်၏အိုင်ဒီယာကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင် ချက်ပြုတ်၍ ထုတ်ပိုးရန် လိုသည်။ အာဏာသမားများကလည်း မိမိနဘေးမှာ အိုင်ဒီယာများ ထုတ်လုပ်တတ်သည့် သတ္တဝါများဖြင့် ဦးနှောက်မုန်တိုင်းဆင် နေရမည်။ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ရှာရမည်။ အနာနှင့် ဆေးတည့်အောင် ပေးရမည်။ ဆေးညွှန်းဖော်ခြင်းသည် အိုင်ဒီယာသမား၏အလုပ်ဖြစ်ပြီး ဆေးကုခြင်းသည် အာဏာသမား၏ အလုပ်ဖြစ်သည်။

---

orwoplu urfuslynm&fawlynmwwawt xlyk
 okreawllb, fvmufpbnfopellbovlb, fvmuf
 aci if0el&k m;EllboVqbnltcuuWunon/orw
 ellb;u vltm;u b, mvpm;awqwmunlylorw
 oulwrtwlfatmijriEllacs&R&da [muxlw&on/

မြန်မာနိုင်ငံကြုံနေရသည်က ဆေးညွှန်းဖော်သူ နည်းနေသည်။ ဖော် ထားသော ဆေးညွှန်းကောင်းများကိုလည်း အတ္တစည်းများကြောင့် ပါဝါ ကော်ရစ်ဒါပေါ်က ပုဂ္ဂိုလ်များက အသုံးမပြုကြ။ ပါဝါကော်ရစ်ဒါနံဘေးက သူများကလည်း အိုင်ဒီယာ အရေခြုံများသာများသည်။

ခြုံကြည့်လိုက်လျှင် နှစ်ဖက်စလုံး၌ ပြဿနာရှိသည်။ အာဏာသမား များက လူတော်ကြောက်ရောဂါ စွဲကပ်နေသည်။ အိုင်ဒီယာသမားများက

ဟိုစပ်စပ် ဒီစပ်စပ် ယောင်ဝါးသာများနေသည်။ တော်တော်များများသော အိုင်ဒီယာသမားများက တစ်စိုက်မတ်မတ် မရှိကြ။ အားထုတ်မှု ပါးလျလျ။ ရောကြိတ်သမားများက များသည်။ ယေဘုယျဖြင့် ရှိုးနေ၊ ဖြီးနေသူများက များသည်။ အချက်ကျကျ ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်သူများက လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိကြ။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူများကလည်း ဇီးကွက်လောက်တော့ ငှက်တိုင်းလှပါတယ်လို့ သတ်မှတ်နေကြသလား မသိ။ တကယ်ကျွမ်းကျင်သူများ ဘေးရောက်နေသည်။

ဆုံးရှုံးမှုလေလား

ကျွမ်းကျင်သူများအတွက် လက်ရှိအခင်းအကျင်းက နည်းနည်းခံသာ သေးသည်။ ပြည်သူကို ၎င်းတို့၏ အိုင်ဒီယာနှင့် ဝေဖန်ချက်ကို ဖြန့်ချိရန် မီဒီယာနှင့် အွန်လိုင်းဖြန့်ချိရေးစနစ် အားကောင်းလာသည်။ ထိုသူများကြောင့် ပြည်သူတွေက အတော်အတန် မျက်စိပွင့် နားပွင့်ဖြစ်လာသည်။

သို့သော် မည်မျှပင် အိုင်ဒီယာများ အားကောင်းသန်မာနေသည်ဖြစ်စေ အာဏာသမားက လက်တွေ့မသုံးပါက အသွင်ကူးပြောင်းရေး နှေးဦးမည်။ ဝဲလည်လိုက်နေဦးမယ်။

ယခု မြန်မာ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေး ခြေလှမ်းများကို အာဏာသမားများ၏ လူတော်ကြောက်ရောဂါက ခြိမ်းခြောက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့သော အသွင်ကူးပြောင်းရေး ခြေလှမ်းများ ယိုင်လာသည်။ နဲ့လာသည်။ မပီမပြင်ဖြစ် လာသည်။ ယောင်ပြခြေလှမ်းများ ဖြစ်လာသည်။ တွန့်ဆုတ်သော ခြေလှမ်းများ ဖြစ်လာသည်။ ပြည်သူအနေဖြင့် တွန့်ဆုတ်မှုကို မမြင်ချင်သလို ကြုံခိုင်းမှု မဲ့သော ခြေထောက်များလည်း ရှိမနေစေချင်ပါ။ ခြေခွင်နေသော ခြေထောက် များဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို မလှမ်းမီဖို့ လိုသည်။ ခြေများ မသန်လျှင် အိုင်ဒီယာ ဒေါက်များဖြင့် ထောက်မှ ကောင်းမည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး ခြေလှမ်းများကို ပညာဒေါက်များဖြင့် ထောက်ပြီး လှမ်းမှ ကောင်းမည်။ သို့မဟုတ်ပါက...။ ။

ညနေ ၅ : ၂၄

၁၄၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၇။

၂၁ ရာစုသည် အပြောင်းအလဲရာစုဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အစဉ်လိုက် ဖြစ်တည်မှုတို့ နိဂုံးသတ်သည့်ကာလဖြစ်သည်။ ခုန်ပျံ့ကျော်လွှား၍ ဖောက်ထွက်သော နည်းနာတို့ ရေပန်းစားသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ တရားသေ ယူဆချက်နှင့်တရားသေနည်းနာတို့ တိုးမရသော အခြေအနေဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ အိုင်တီနည်းပညာ ပေါက်ကွဲလာခြင်းနှင့် ဗဟိုချက်မတို့ ပျံ့ကျဲလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဗဟိုပေါက်ဖွားမှု

၂၀ ရာစု၌ ဗဟို ဟုဆိုလျှင် တစ်ခုတည်းကိုသာ ညွှန်းသည်။ တစ်ခုတည်း ရည်ညွှန်းချက်သာ ပြုသည်။ ၂၁ ရာစု ၌ ဗဟိုတို့ ကွာလာသည်။ ဗဟိုတို့ ဟလာသည်။ ဗဟိုပေါင်းများစွာ ပွားစီးလာသည်။ နေရာအနှံ့ ဗဟို အဖြစ် ကူးပြောင်းလာနိုင်ကြသည်။ နည်းပညာနှင့် နည်းနာဆန်းသစ်မှုများ ကြောင့်လည်းပါမည်။

လူတိုင်းက ဗဟိုဖြစ်လာနိုင်သည်။ နေရာတိုင်း ဌာနတိုင်းက ဗဟို ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဗဟိုဖြစ်ဖို့ ကိုယ်ခံအား ကောင်းရန်နှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု လုပ်နိုင်ရန် လိုသည်။ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စက ထိပ်တက်လာ သည်။ တစ်ဦးချင်း အရည်အသွေးကို ပြခွင့်ရလာသည်။ ဗဟိုတစ်ခုတည်း၌ ခြေချုပ်မိထားသူတွေအတွက် ၂၁ ရာစုသည် စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်လာသည်။ ယခုဆိုလျှင် ၂၁ ရာစု၏ သုံးပုံ၊ ပုံ တစ်ပုံပင် ပြည့်တော့မည်။ ၂၁ ရာစု၌ စိန်ခေါ်မှုအသစ်များနှင့် ကြုံနေရဆဲ။ ယခုထက်ထိ စိန်ခေါ်မှု အသစ်အဆန်း များက အုံ့လိုက်ကျင်းလိုက် ပေါ်ထွက်ကြဆဲ။

၂၁ ရာစု စိန်ခေါ်ချက်

၂၁ ရာစုကို အိုစမာဘင်လာဒင်က ၉ / ၁၁ ဖြင့် ကြိုဆိုလိုက်သည်။ ၂၁ ရာစုသည် အကြမ်းဖက်များ ရာစုဟုပင် ထင်လာစရာ ရှိလာသည်။ ယခုထက်ထိ အကြမ်းဖက်မှုသည် ၂၁ ရာစု၏ အဓိကစိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်နေသေးသည်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းက အာရပ်ကမ္ဘာကို ခြေကုပ်ယူ၍ ကမ္ဘာအနှံ့ ဖြန့်ကျက်ရန် ခြေလှမ်းစလာသည်။ နဂိုအစတုန်းက ပထမကမ္ဘာကို ပစ်မှတ်ထားသည်။ ထို့နောက် တတိယကမ္ဘာကို ပစ်မှတ်ထားလာကြသည်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုသည် အကြမ်းဖက်မှုတို့ ပေါက်ဖွားရာ မွေးသမိခင်ဖြစ်လာသည်။ ဘာသာရေး တရားသေဝါဒက ၂၁ ရာစုကို ခြိမ်းခြောက်လာသည်။ လူမျိုးအချင်းချင်းအကြား ကိုးကွယ်ရာ အယူအဆရေးရာ တရားသေ ယူဆချက်တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်လာသည်။ ၂၀ ရာစု၌ အိုင်ဒီယောလိုဂျီတစ်ခုကို တရားသေ ဆုပ်ကိုင်၍ လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ခေတ်တို့ပြောင်းလာသည်နှင့်အမျှ လူတို့၏ ခြေကုပ်ယူမှုဌာန ပြောင်းလာသည်။ အိုင်တီနှင့်အတူ အကြမ်းဖက်ဝါဒက ဗဟိုတွေကို ခွဲထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ မည်သည့်ဒေသ မည်သည့်နေရာ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို အကြမ်းဖက်မှု၏ သားကောင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဆီးရီးယားဒေသ အာဖဂန်နစ္စတန်ဒေသ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသများ၌သာ ဗဟိုဖြစ်မနေတော့။ အကြမ်းဖက်မှုရှင်သန်နိုင်သော ရေခဲမြေခံက ပို၍ အပြန့်ကျယ်လာသည်။

ယှဉ်ကြည့်

၂၁ ရာစုကို အခြေခံ အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ခွဲ၍ ကြည့်မည်။

★ နံပါတ် (၁) နည်းပညာနှင့် အိုင်ဒီယာ ကုထုံးများ

★ နံပါတ် (၂) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး စည်းများ

နည်းပညာနှင့် အိုင်ဒီယာရေးစီး၌ တရားသေဝါဒ၏ အရေးပါမှု ကျလာသည်။ တရားသေဝါဒတို့ နည်းပညာကဏ္ဍ၌ ဘောင်မဝင်တော့။ တရားသေဝါဒတို့၏ အရေးပါမှုက တဖြည်းဖြည်း ကန့်သတ်ခံလာရသည်။ ၎င်းတို့ ကျုံ့ဝင် ကုန်ကြသည်ဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

ထိုသို့ ကျုံ့ဝင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့ ဆန္ဒအရမဟုတ်။ နည်းပညာနှင့် အိုင်တီ၏ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ နည်းပညာများကြောင့် တရားသေ

ဝါဒီတို့၏ မနာလို မရှုစိတ် အားကြီးလာသည်။ မကျေနပ်မှုက ပေါက်ကွဲရန် လေပူပေါင်းတင်းလာသည်။ အိုင်တီနှင့် နည်းပညာ၌ အရာမရောက်မှုကို ထိန်းထေရန် အခြားနည်းလမ်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခံရရန် ကြိုးစားလာသည်။ လူသားတို့ အာရုံညွှတ်ရာ လမ်းကြောင်းကို ရှာဖွေလာကြသည်။ ထို့နောက် ဘာသာရေးအခံ လူမျိုးရေးအစွန်းထွက်ဒေသကို တွေ့လာသည်။

မကျေနပ်မှုကို နည်းပညာအားသုံး၍ ပေါက်ကွဲရန် ကြံဆလာကြသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အကြမ်းဖက်မှုများကို ယေဘုယျကြည့်လိုက်လျှင် နည်းပညာဖြင့်ပင် လောကကြီးကို ကြောက်လန့်စေအောင် သေကြေစေအောင် ပြုလုပ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

qijcifwlv&m; ethvmjcifalumiwlvw
w, loefyqefvm on/ olb,
yulvmon/ rsufel, lunfly
wlvmon/ qif&bsfom uñ[csuf
MujcifaLumitremvñ½pñwtm; aumif
vmon/ Oefwñtwfyñifxelvmon/

တရားသေဝါဒီတို့က လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေးကို ခြံခတ်၍ သူတို့၏ တရားသေဝါဒကို မွေးမြူလာကြသည်။ ထို့နောက် အားကြီးအောင်လုပ်သည်။ ထို့နောက် ခြိမ်းခြောက်ရန် ကြိုးစားသည်။ ထို့နောက် အကြမ်းဖက်နိုင်သမျှ ဗဟိုတွေကို နေရာအနှံ့ခွဲဖြန့်ထားရန် ကြိုးစားလာကြသည်။

အကြမ်းဖက်မှုနှင့် တရားသေဝါဒသည် ဗဟိုချက်မပေါင်း ထောင်ချီ ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာကြီး ပို၍ စိုးရိမ်လာ သည်။ နေရှင်တို့၏ စိုးရိမ်ချက် ပို၍ ကြီးလာသည်။

စိုးရိမ်ချက်

တရားသေဝါဒသည် ၂၁ ရာစု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အလုပ်မဖြစ်တာ မှန်သည်။ သို့သော် ၎င်း၏ အားကို လျော့မတွက်သင့်။ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်းအတွက် အထောက်အကူ မဖြစ်စေသော်လည်း ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း၌ ကြီးစွာသော ရန်သူဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဖြစ်လာနိုင်သည် ဆိုသည်ထက် ဖြစ်လာနေသည်ဟု ဆိုလျှင် ပို၍မှန်မည်။

၂၁ ရာစုသည် သတင်း

နည်းပညာ ပေါက်ကွဲမှုကို ခံရသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရား နိမ့်နိမ့်၊ နည်းပညာမြင့်မြင့်ဖြင့် လူတို့ ကြုံနေရသည်။ သတင်းကို အမှီလိုက်ရန် ကြိုးစားရင်း ဆင်ခြင်တုံတရားအတွက် သီးသန့်တည်ဆောက်ချိန်နည်းလာသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရား

v/w/t f t w/w/prw/usus o/p/w
ww&eS/qi/ci/w/w&m;u&aomynmh
Oefusi/fu/wn&xmi/E#Mu/v/zih
w&m;aoOg/w/vub&rfrlu/x&ef
E#lrn/faxE#lrn/E#l&#ü tu&dyh;
y#dyuPsm;tMum;Mum;nyfrlvnt
avsmlygvme#lygv#lrn/

နိမ့်လာလေလေ တရားသေဝါဒီ တို့၏ ဖျက်လို ဖျက်ဆီးအားကို အားဖြည့် ထောက်ပံ့ပေးရာဖြစ်လာလေလေ။ ဤကား သတိချပ်ဖွယ်။

အကျိုးဆက်

ဆင်ခြင်တုံတရား နိမ့်လာခြင်းကြောင့် လူတို့ တယူသန် ပိုဆန်လာသည်။ သံသယ ပိုကြီးလာသည်။ မျက်ကန်း ယုံကြည်မှု ပို၍ တိုးလာသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟချက်ကြီးခြင်းကြောင့် မနာလို မရှုစိတ် အားကောင်းလာသည်။ ဝန်တိုစိတ် ပိုပြင်းထန်လာသည်။ မကျေနပ်မှု ပိုများလာသည်။ အသီးသီးအသသသော မနာလို ဝန်တိုမှုများကို မတူသော လူပတ်ဝန်းကျင် အကြား၌ ပေါက်ခွဲပစ်လိုက်သည်။ အိုင်တီကြောင့် တစ်ဦးချင်း ပြဿနာက လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၏ ပြဿနာဖြစ်လာသည်။ အိုင်တီကပင် စိုးရိမ်မှုများကို အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ဖြန့်ချိပစ်လိုက်ကြသည်။

သံသယနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်လာသည်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း လူမှုကော်စေး ပါးလာသည်။ ထို့နောက် တစ်ကိုယ်ကောင်း ပိုဆန်လာသည်။ တစ်ဦးချင်း တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်မှုကို ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုအဖြစ် မသတ်မှတ်နိုင်သော်လည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းသာ ထိုနေရာရောက်လာပါက ကြီးစွာသော အန္တရာယ်ကို သယ်လာနိုင်သည်။ အုပ်စုချင်း တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်လာသည်။ နိုင်ငံရေးကစားကွက် ထွင်သူများ အလျှိုလျှိုပေါ်ပေါက်လာသည်။

ထို့နောက် အမှားအမှန် ရောထွေးကုန်ကြသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရားတို့ ဇက်ကြိုး မသတ်နိုင်တော့။

ဆင်ခြင်တုံတရား၏ရန်ဖက်မှာ တရားသေဝါဒ ဖြစ်သည်။ တရားသေ ဝါဒီတို့က ဆင်ခြင်တုံတရား တည်ဆောက်မှု ကျဆုံးစေရန် အမှားနှင့်အမှန်ကို ရော၍ လွှတ်လိုက်သည်။ ဇကာတိုက် မစိစစ်နိုင်သူတို့ အပစ်ခံကြရသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် တဖြည်းဖြည်းနှင့် နှစ်လိုဖွယ် မကောင်းတော့။ စက်ဆုပ် ရွံရှာစရာဖြစ်လာသည်။

နိဂုံးလား နိဒါန်းလား

၂၁ ရာစုသည် တရားသေဝါဒီတို့၏ နိဂုံးလား နိဒါန်းလား ဆိုတာ တွေးကြည့်နိုင်သည်။ ဖီးနှစ်ငှက်သည် မီးလောင်ပြာကျ၍ ပြာပုံထဲမှ အသစ် တဖန် မွေးဖွားပျံသန်းသလို တရားသေဝါဒလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းလား။ မေးခွန်းကို စဉ်းစားရန်လိုသည်။ သေဆုံးသွားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ ပြန်လည် ရှင်သန်ထမြောက်လာလျှင် နဂိုမူလ ထက်ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းလာ နိုင်သည်။

ခေတ်၏ အားသာချက်ကိုပင် လက်နက်သဖွယ် အသုံးပြုလာခြင်းက တိုးတက်မှုကို ကြောက်ရွံ့လာစေနိုင်သည်။ တရားသေဝါဒီတို့အပေါ် စိုးရိမ်မှု က နိုင်ငံရေးစိုးရိမ်ချက်ဖြစ်လာလျှင် လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် တီထွင်ဖန်တီးခွင့်ကို အကျဉ်းချနိုင်သည့် ဖြစ်ရပ် ကြုံလာနိုင်သည်။

အဖြေမှာ

ဤအတွက် ရိုးရှင်းသော အဖြေရှိသည်။ အိုင်တီနှင့် အိုင်ဒီယာကို သင်းသတ်စရာ မလို။ အိုင်တီကို ဆင်ခြင်တုံတရား ပေါင်းထည့်နိုင်သော လမ်းစဉ်ဖြင့် လျှောက်ကြရန်သာ လိုသည်။ လူထုနှင့် အပ်စပ်သော သုံးစွဲမှု ပုံစံဖြင့် ဖြန့်ချိနိုင်က ပို၍ အရာရောက်သည်။ ရောထွေးနေသော ဗရမ်းဗတာ ဆန်သော အမှန်နှင့်အမှားတို့ ပွထရာ ၂၁ ရာစု၌ ဆင်ခြင်တုံတရား ဦးစီးသော တီထွင်မှု ကိုးကွယ်မှု ဖြန့်ချိမှု စားသုံးမှု ထုတ်လုပ်မှုများ မဟုတ်ပါက နေ ပျော်ဖွယ် လူ့အသိုက်အဝန်း မဖြစ်။

လူတိုင်း အိုင်တီကို စမတ်ကျကျ သုံးစွဲတတ်ရန်နှင့် ဆင်ခြင်တုံတရားကဲသော ပညာဝန်းကျင်ကို တည်ထောင်နိုင်ကြလျှင်ဖြင့် တရားသေဝါဒီတို့၏ လက်သရမ်းမှုကို ထိန်းနိုင်မည် ထေနိုင်မည်။ နိုင်ငံရေး၌ အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခများအကြား ကြားညပ်မှုလည်း လျော့ပါးလာနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ပိုမိုနေပျော်သော၊ ပို၍ နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသော လူ့အသိုက်အဝန်းဖြစ်ဖို့ တရားသေဝါဒီတို့၏ နိဂုံးလော၊ နိဒါန်းလော ဟူသော အယူကို ဦးနှောက် မှန်တိုင်း ဆင်ကြဲပါကုန်။

နံနက် ၀ : ၄၃

၁၁၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၀၇။

b, f/ktjcf/6/J

ဖွင့်ဆိုချက်

အစိုးရအလုပ်ဆိုသည်မှာ အုပ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း ဆိုသော အနက်ထက် ကျယ်ပြောသော အဓိပ္ပာယ်ဆောင်သည်။ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး အလုပ် သည် အစိုးရလုပ်ခြင်း အနုပညာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ Politics is the art of government ဟူသော ဖွင့်ဆိုချက်ရှိသည်။ အစိုးရအလုပ်သည် အသိပညာ သက်သက်မျှ မဟုတ်။ အတတ်ပညာ သက်သက်မျှလည်း မဟုတ်။ အသိနှင့် အတတ် အပါအဝင် နှလုံးသားကဲ၍ အလုပ်လုပ်ရသော အနုပညာ ဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ခြင်း အနုပညာကို လေ့လာခြင်းသည်ပင် နိုင်ငံရေးမည်၏။

အုပ်ချုပ်ရေး အလုပ်ကို အဓိက တာဝန်ယူသူမှာ အစိုးရဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်သူနှင့် ဆိုင် မဆိုင်။ ဆိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ ဒီမိုကရေစီသို့ သွားရာလမ်း၌ ပြည်သူပါဝင်မှုကို အဓိကထားစဉ်းစားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ ပါဝင်မှုကို Civic Participation ဟု ခေါ်သည်။ ပြည်သူပါဝင်မှု အားနည်းသော အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံသည် ဒီမိုကရေစီ စံကို မဝင်။

အာမခံချက်ရှိသော ဒီမိုကရေစီကို ပြည်သူပါဝင်မှုအား ခိုင်မှု /မခိုင်မှု နှင့် တိုင်းတာနိုင်သည်။ ပြည်သူပါဝင်မှု လျော့လျှင် ဒီမိုကရေစီ ပါဝင်မှု လျော့မည်။ ပြည်သူပါဝင်မှု၌ အရည်အသွေးပြည့်သော ပူးပေါင်းမှု ဖြစ်ပါက ဒီမိုကရေစီခိုင်မှု မြင့်မည်။ အာမခံချက်ရှိသော ဒီမိုကရေစီလမ်းကို သွားခြင်း

ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက အတိတ်ကို တမ်းတငတ်မွတ်သော ပြည်သူများ ဖြစ်သွားနိုင်သည်။

ဘယ်လို

အစိုးရအလုပ်၌ ဘယ်လို လုပ်မလဲ (How to do) ဆိုသော ပြဿနာက ပညာရှိသော တိုင်းပြည်များတွင် ပို၍တွေ့ရသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးကို ပြိုင်တူလုပ်ရသော မြန်မာနိုင်ငံအတွက် နည်းနာပြဿနာက ပို၍ များပြားသည်။ အစိုးရလုပ်မည့်သူများ မေးရမည့် မေးခွန်းရှိသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးဖို့ ဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်စီမံမှုသည် လွယ် / မလွယ်။

- ★ ဘာကို လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘယ်လို လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘာကြောင့် လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘယ်အရာကို အရင် ဘယ်အရာကို နောက် လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘယ်သူတွေနဲ့ လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘာတွေ သုံးပြီး လုပ်မှာလဲ။
- ★ ဘယ်သူတွေ အကျိုးအတွက် လုပ်မှာလဲ။

ဘာကို လုပ်မှာလဲ ဆိုတာ မူဝါဒ ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘယ်လိုလုပ်မှာလဲ ဆိုတာ နည်းနာပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ဘာကြောင့်လုပ်မှာလဲ ဆိုတာ ရည်ရွယ်ချက် ပြဿနာဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်ပြဿနာ မှတ်တိုင် ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘယ်အရာကိုအရင် ဘယ် အရာကိုနောက်မှာ လုပ်မလဲဆိုတာ အချိန်ပြဿနာ ဦးစားပေး ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ဘယ်သူတွေနဲ့ လုပ်မှာလဲဆိုတာ ရန်/ငါ စည်း ပြဿနာ ဖြစ်သလို လူ့အရင်းအမြစ် ပြဿနာလည်း ဖြစ်သည်။ ဘာတွေသုံးပြီး လုပ်မှာလဲ ဆိုတာ အရင်းအမြစ် ပြဿနာဖြစ်သည်။ ငွေအရင်း နည်းပညာအရင်း၊ ပညာအရင်း စသည်

'Hua&pppeprSarizh;vmaom tlycdy/a&; vlyfi efp0li Efi fi kom; tclht a&; jynDovktEfi fi kom; wpDbsi f pDwmOef, hrvt jynDonf wmoef, l 1/2zi hrjyao;/ wmoetkom acq fcdom Efi fi kom;wmoet xdyx rfaqmi bonf

ဖြင့်။ ဘယ်သူတွေ အကျိုးအတွက် လုပ်မှာလဲ ဆိုတာ အကျိုးစီးပွား စီမံ ခန့်ခွဲမှု ပြဿနာဖြစ်သည်။

အုပ်ချုပ်ရေး ဒီဇိုင်း

အုပ်ချုပ်ရေး အလုပ်သည် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်ရေး၌ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍသည် အစိုးရအတွက် သက်သက်မျှသာ မဟုတ်။ ပြည်သူ့ကိစ္စလည်း ဖြစ်သည်။ အရပ်ဘက်ကဏ္ဍ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ နိုင်ငံသားကဏ္ဍများ ဟူ၍ အသီးသီး ပါဝင်သည်။ နိုင်ငံကြီးသားဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်းကို တာဝန်ယူမှုဖြင့် တိုင်းသည်။

ဒီမိုကရေစီစနစ်မှ မွေးဖွားလာသော အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်၌ နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးပြည့်ဝသလို နိုင်ငံသား တစ်ဦးချင်းစီ၏ တာဝန်ယူမှု လည်း ပြည့်ဝသည်။ တာဝန်ယူမှုဖြင့် မပြီးသေး။ တာဝန်ခံသော ခေါင်းခံသော နိုင်ငံသားတာဝန်အထိပါ ထမ်းဆောင်သည်။ အုပ်ချုပ်မှု ပုံစံကို ကြည့်၍ အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံသူအကြား ဆက်ဆံရေးကို သုံးသပ်၍ ရသည်။ ဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုကြည့်၍ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စရိုက်လက္ခဏာကို လေ့လာ၍ရသည်။ နိုင်ငံရေးဒီဇိုင်းသည် အစိုးရနှင့် ပြည်သူအကြား အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးပုံစံ အပေါ် မူတည်နေသည်။

သမိုင်း ကောက်ကြောင်း

မြန်မာပြည်၌ အုပ်ချုပ်ရေး ဒီဇိုင်းပေါင်းများစွာ သုံးခဲ့ဖူးသည်။ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ခဏထား။ လွတ်လပ်ပြီးခေတ် နောက်ပိုင်း ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးလာသော အုပ်ချုပ်ရေး ဒီဇိုင်းများက များလှသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဒီဇိုင်း မတည်ငြိမ်မှုသည်လည်း အုပ်ချုပ်မှုညံ့ခြင်း၏ အကြောင်းတရားဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

- (၁) ပါလီမန် စနစ် (ဝန်ကြီးချုပ်စနစ်)
- (၂) တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ခေတ် (အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်)
- (၃) မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ် (တစ်ပါတီအာဏာရှင် စနစ်)
- (၄) နဝတ ခေတ် (အာဏာသိမ်း အစိုးရ)

(၅) နအဖ ခေတ် (စစ်အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု ပုံစံ)

(၆) USDP အစိုးရ လက်ထက် (အသွင်ပြောင်း အစိုးရ ပုံစံ)

(၇) NLD အစိုးရ လက်ထက် (အတိုင်ပင်ခံ အုပ်ချုပ်ရေး ပုံစံ)

အစိုးရစနစ်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဒီဇိုင်းများသည် ခေတ်ကို လိုက်၍ ပြောင်းလဲသည်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် ပြည်တွင်းရေး ပဋိပက္ခများကြောင့် ပြောင်းလဲသွားရသည်။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၌ အုပ်ချုပ်ရေးဒီဇိုင်းများ တိကျစွာ ရှိသော်လည်း လက်တွေ့၌ ဤသို့မဟုတ်။ တိုင်းပြည်၏ ရေခဲမြေခံကိုလိုက်၍ အရောင်ပြောင်းသွားသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံရေးကို တိုင်းလျှင် သီအိုရီအရ ပေတံတစ်ချောင်း။ လက်တွေ့အရ ပေတံတစ်ချောင်း ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။

အုပ်ချုပ်ရေး ဒီဇိုင်းများသည် နိုင်ငံရေး အချက်အလက်များကြောင့် ရလဒ် ပြောင်းသွားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ဒီဇိုင်းအပြောင်းအလဲ ဖြစ်စေသော နိုင်ငံရေး အချက်အလက်များ ရှိသည်။

★ နိုင်ငံရေးဓလေ့

★ သမိုင်းနောက်ခံ

★ လူမျိုးစုများ၏ ဖြစ်တည်ပုံ

★ အတိတ် အာဇာနည်များ

★ အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခများ

★ နိုင်ငံတကာ သက်ရောက်မှုများ

★ နိုင်ငံရေးအုပ်စုများ၏ ဗဟိုပြုရေးရှုချက်များ

★ လူမှု-စီးပွားရေး အခြေအနေများ

★ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အာရုံညွှတ်ချက်များ

စသည်ဖြင့် ဆွဲထုတ်ကြည့်နိုင်သည်။

အသွင်သစ်ဖြင့် ဖြစ်တည်လာမည့် ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေး တည်ဆောက်မှု၌ စနစ်ကျသော အုပ်ချုပ်မှုဒီဇိုင်းကို အုတ်မြစ်ချနိုင်ရန် အရေးကြီးသည်။

အုပ်ချုပ်စီမံမှုဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ

Good Governance Principles ဟုခေါ်သည်။ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုအတွက် အခြေခံမူများကို လေ့လာပါ။

- ★ တာဝန်ခံမှု (accountability)
  - ★ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု (transparency)
  - ★ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု (participation)
  - ★ လူထုလိုလားချက်များကို တုန့်ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှု (responsiveness)
  - ★ မျှတမှုနှင့် အများအား လွှမ်းခြုံနိုင်မှု (equitable and inclusiveness)
  - ★ ထိရောက်မှုနှင့် စွမ်းရည်ပြည့်ဝမှု (effectiveness and efficiency)
  - ★ အများသဘောတူညီမှု (consensus) နှင့်
  - ★ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု (rule of law)
- တို့ ဖြစ်သည်။

တာဝန်ခံသော ပွင့်လင်းသော အစိုးရ

(Accountable and Transparency Government)

တာဝန်ခံမှု

တာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားစရာ အချက်ငါးချက်ရှိသည်။ တာဝန် ငါးမျိုးဟု ပင်ခေါ်နိုင်သည်။

- ★ တာဝန်သိမှု
- ★ တာဝန်ရှိမှု
- ★ တာဝန်ယူမှု
- ★ တာဝန်ကျေမှု
- ★ တာဝန်ခံမှု

apwem&8421http& vlylr r/&
apwemü ynmayjif xnr Svm0ef
clrljrihaom tlyc&ya&pepljzpl
rnl

တာဝန်ခံခြင်းသည် ခေါင်းခံခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်သမျှ အကောင်းအဆိုးများကို သိမ်းကြိုးတာဝန်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ တာဝန်ခံခြင်းသည် အမြင့်ဆုံးသော ဒီဂရီအဆင့်၌ ရှိသည်။ တာဝန်သိသော ပြည်သူ၊

t p l & t v l f u j y o e m r m ; t j r l
& h e v t h r n / o l a o m l w a o m
j y o e m r m ; E p b c r j z p & e l t a &
l u l o n l

တာဝန်သိသောအစိုးရကို တည်ဆောက်ရန် လိုသည်။ ကိုယ့်တာဝန်ကဘာလဲဆိုတာကို ပြတ်ပြတ်သားသား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိဖို့အရေးကြီးသည်။ တာဝန်များကို ရောထွေးနေခြင်းသည် အစိုးရအလုပ်ကိုပျက်စေသော အဓိကအကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်။ Diffusion of responsibility ဟု ခေါ်သည်။ တာဝန်ယူမှု ရောထွေးနေခြင်းဟု ခေါ်သည်။

- ★ တာဝန်များကို ပြတ်သားရှင်းလင်းစွာသိခြင်း
- ★ တာဝန်သိထားရုံဖြင့် မလုံလောက်
- ★ တာဝန် အပြည့်အဝယူခြင်း
- ★ ယူထားသလောက် တာဝန်ကျေအောင် လုပ်ခြင်း
- ★ တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်းအတာအတွင်း အပြည့်အဝ ခေါင်းခံခြင်း။

လုပ်သမျှ မူဝါဒနှင့် စီမံကိန်းများကို ခေါင်းခံမှု အပြည့်အဝရှိသော အစိုးရတစ်ရပ်အားကောင်းလာခြင်းဖြင့် ဒီမိုကရေစီ သွားရာလမ်းက ချောမွေ့နိုင်သည်။ စေတနာရှိရုံဖြင့် အစိုးရလုပ်၍ မရ။ စေတနာ၌ ပညာပေါင်းထည့်မှ တာဝန်ခံမှု မြင့်သော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဖြစ်မည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

ခြစားမှုနှင့်လားဘေးမှုမြင့်သော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်၌ တိုင်းပြည်မကြီးပွား။ အမြီးကျက် အမြီးစား၊ ခေါင်းကျက် ခေါင်းစား ပေါများသော အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ထမ်းများ မကင်းပသရွေ့ တိုင်းပြည် မကြီးပွား။ တိုင်းပြည်မချမ်းသာ။ ချမ်းသာခြင်းသည်လည်း လူတစ်စု၌သာ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုသို့စနစ်၌ တိုင်းပြည်ချမ်းသာ၍ ပြည်သူ့ဆင်းရဲသော အဖြစ်နှင့် ကြုံနိုင်သည်။ သတိချပ်ကြပါကုန်။

သတင်းစီးဆင်းမှု တရားမျှတသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းသည် စီးနေသော ရေနံတူသည်။ စီးနေသောရေ သန့်ရှင်းသည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဖြင့် ယှဉ်သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုယန္တရားကို အသက်သွင်းနိုင်မှ ဒီမိုကရေစီနှင့် ကိုက်ညီသော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည်။

မူဖြင့်အုပ်ချုပ်သော

ဒီမိုကရေစီသည် လူဖြင့် အုပ်ချုပ်သောစနစ် မဟုတ်။ မူဖြင့် အုပ်ချုပ်သော စနစ်ဖြစ်သည်။ မူ၏သဘောကို ကောင်းစွာ အသက်သွင်းနိုင်မှ မူဖြင့် အုပ်ချုပ်သော စနစ်ဖြစ်မည်။ ဒီမိုကရေစီမူသည် လွတ်လပ်သော၊ တရားမျှတသော ပြည်သူ့ကို အခြေပြုသော ပွင့်လင်းမြင်သာသော တာဝန်ခံသော ပြည်သူပါဝင်မှုဖြင့်သော နှုန်းစံများကို အခြေပြုသည်။

ဒီမိုကရေစီသည်

- ★ လူကိုခင်၍ မူကို ပြင်သော စနစ် မဟုတ်။
- ★ လူကို ချစ်၍ မူကို ပစ်သော စနစ် မဟုတ်။
- ★ လူကို မုန်း၍ မူကို သုံးသော စနစ် မဟုတ်။

အင်စတီကျူးရှင်းများကို ဖွံ့ဖြိုးအောင်လုပ်၍ အသက်ဝင်အောင် လုပ်သော အုပ်ချုပ်မှုပုံစံဖြစ်သည်။ အင်စတီကျူးရှင်းဆိုရာ၌လည်း မူများ စနစ်များ ဥပဒေများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပါဝင်သလို၊ မူများကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် ယန္တရားပီပြင်ခိုင်မာမှုကိုလည်း ရှေးရှုသည်။ ဥပမာ - ဗဟိုဘဏ် တရားရုံးလွှတ်တော် ကော်မရှင်အသီးသီး... စသည်ဖြင့်။

မူများအားလုံးသည် တကယ့် ပြဿနာအရင်းအမြစ်ကို အခြေပြု၍ ပေါ်ထွက်လာရမည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက အနာနှင့်ဆေး မတည့်ဘဲ ဖြစ်နိုင်သည်။ အစိုးရအလုပ်သည် ပြဿနာရှာရသောအလုပ်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာကို ပြဿနာဟု မြင်ရန်လိုသည်။ ပြဿနာ၏ အရေးကြီးမှုနှင့် အရေးပေါ်ဖြစ်မှုကိုလည်း ပိုင်းခြားရန်လိုသည်။ ပြဿနာများ၏ဦးစားပေးကိုလည်း သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းဖို့ အရေးကြီးသည်။ အရင်ဟာ အနောက်၊ အနောက်ဟာ အရင် မလုပ်ရ။

ပြဿနာကို သိလျှင် ရပ်မနေရ။ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ဆေးညွှန်းကို စပ်ရမည်။ ဤအချက်သည် ဖော်မြူလာထုတ်ခြင်း နည်းနာဖြစ်သည်။

ဖော်မြူလာတို့သည် ပြဿနာနှင့်အပ်စပ်သော ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို အခြေပြုမှ ရမည်။ ဖော်မြူလာဖြင့်လည်း ရပ်မနေရ။ ဆေးညွှန်းပါအတိုင်း ဆေးဖော်ရန်လိုသည်။ ဆေးညွှန်း၌ပါဝင်မည့် ပါဝင်ပစ္စည်းများကို အရည် အသွေးပြည့်မှီစွာ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ဖော်စပ်ရန်လည်း အရေးကြီးသည်။ ပါဝင်ပစ္စည်း မပြည့်စုံ၊ မစုံလင်ပါက ဆေးညွှန်းသည် ပြဿနာအတွက် မထိရောက်ချေ။

ဆိုင်ရာ ပြဿနာအတွက် ဆေးအဖုံဖုံရပြီးဆိုလျှင်လည်း သောက်သင့် သောဆေး၊ ထိုးသင့်သောဆေး၊ လိမ်းသင့်သော ဆေး ဟူ၍ ခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်မှ ကောင်းသည်။ သောက်ရမည့်ဆေးကို လိမ်းချေက လိမ်းရမည့်ဆေးကို ထိုးချေက အနာသည် မပျောက်။ မပျောက်မည့်အပြင် ပိုဆိုးလာနိုင်ချေသာ များသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သူဖြင့် ကုမည်နည်း ဆိုတာ အရေးကြီးသည်။

မူဝါဒကိုဖော်ထုတ်ပြီးလျှင် မည်သည့်ယန္တရားဖြင့် မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုတာ အရေးကြီးသည်။ ဆေးညွှန်းကောင်းပါလျက် အနာမကျက်လျှင် ဆေးတိုက်သူ ဆေးထိုးသူ ဆေးကုသူအပြစ်ဖြစ်သည်။ အစိုးရများအတွက် အရေးအကြီးဆုံး ဦးစားပေးအလုပ်မှာ အနာ၏ မူလဇစ်မြစ်ကို နှိုက်ထုတ်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အရင်းလှဲလျှင် အဖျားထင်းဖြစ်သည်။ ပြဿနာ၏အမြစ်ကို တူးပြီးသတ်မှ၊ နောက်တွင် ပြဿနာပေါ်ထွက်မလာခြင်း ဖြစ်မည်။

အစိုးရအလုပ်၌ ပြဿနာများ အမြဲ ရှိနေလိမ့်မည်။ သို့သော် တူသော ပြဿနာများ နှစ်ခါမဖြစ်ရန် အရေးကြီးသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါက အုပ်ချုပ်သူ ညံ့၍ ဖြစ်သည်။ ဆရာဝန်များ အုပ်ချုပ်သော အစိုးရ ဒီဇိုင်း၌ ဆေးဖော်နည်း နှင့် အနာရှာနည်းကို ညွှန်းခြင်းကို မဝံ့မရဲဖြင့် ရေးသား တင်ပြလိုက်ပါသည်။

ည ၁၁ : ၀၀

၃၀၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၇။

အပိုင်း ၁

တိုင်းပြည် စီးပွားရေးဟာ ပြည်သူတွေရဲ့စီးပွားရေး ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်ထောင်စုတစ်ခုချင်းစီရဲ့ စားမှု၊ ဝတ်မှု၊ နေမှု လုပ်ကိုင်စားသောက်မှုတွေ ကောင်းမှ တိုင်းပြည်စီးပွားရေး ကောင်းတယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာ နိုင်ငံဟာ စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေပြုနေရတယ်။ အခြေပြုတာ ကောင်းပါတယ်။ ဗဟိုပြုတာ မကောင်းပါဘူး။ စီးပွားရေးမှာ ဗဟိုချက်တွေကို ခွဲဖြန့်နိုင်လေလေ ပိုပြီး ဖွံ့ဖြိုးနိုင်လေလေဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးမှာ ဒေါက်တွေ လိုတယ်။ တစ်ခု မကသော ဒေါက်တွေ လိုတယ်။

ဒေါက်တစ်ခုတည်းကိုပဲ မူတည်ပြီး၊ လည်ပတ်နေတဲ့ စီးပွားရေးဟာ ရေရှည် မခိုင်ခံ့ဘူး။ ရေရှည် အာမခံချက် မရှိနိုင်ဘူး။ စီးပွားရေးကဏ္ဍ တော်တော်များများကို ဖြန့်ကျက်ပြီး လည်ပတ်နိုင်တဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေဖြစ်မှ နိုင်ငံ့စီးပွားရေး ကောင်းလိမ့်မယ်။

ဒေသအခြေပြု

နိုင်ငံ့စီးပွားရေးလို့ ပြောတဲ့နေရာမှ ပို့ကုန်သွင်းကုန်ကိစ္စတွေ ပါသလို နေ့စဉ် သွားလာစီးဆင်းနေတဲ့ ဒေသတွင်း စီးပွားရေးလည်း ပါပါတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ချိတ်ဆက်တဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတဲ့ လုပ်ငန်းတွေက နိုင်ငံ့အတွက် လိုအပ်တယ်။ နေ့စဉ် စားဝတ်နေရေးအတွက် ဒေသန္တရစီးပွားရေးက အရေး ပါတယ်။ ကိုယ့်ဒေသမှာ ကုန်စည်စီးဆင်းမှု ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုတွေ

အစဉ် မပြတ်လည်နေမှ
နေ့စဉ် စားဝတ်နေရေး
အတွက် သက်သာချောင်ချိ
ကြမယ့် အိမ်ထောင်စုတွေ
အများကြီးရှိတယ်။

အစိုးရတစ်ရပ်ဟာ

i d r b m ; p l a u m i f p m ; a & ; ? i g w l w u b a & ; ? i g
M u b y t h ; a & ; q l w m a w l u y l M u n l u a w m h
w , / u l l t m y l i e f u l k n f E l l i t t q i j r i h
E l l b a t m i f M u k p m ; M u z l l r v l y l u b l / v l l v
r x l w l u a w m l b l /

ပြည်သူ့အစာအိမ်ကို ပြည့်

တင်းနေအောင် လုပ်ပေးရမယ်။ ဒါဟာ နေ့စဉ် သန်း ၅၀ ကျော်သော
ပြည်သူတွေကို ထမင်းထုပ် လိုက်ဝေပေးဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ လုပ်ကိုင်
စားသောက်နိုင်မယ့်ခွင့်တွေ ဝန်းကျင်တွေကို ဖန်တီးစီရင်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။
ဒေသန္တရ စီးပွားရေးဟာ အရေးပါတယ်။ နိုင်ငံကြီးပွားဖို့ ပြည်ပပို့ကုန်တွေဟာ
အရေးကြီးသလို နေ့စဉ် ဝမ်းစာပြည့်ဖို့ ဒေသန္တရ စီးပွားရေးက အရေးပါတယ်။

အစိုးရတွေဟာ ကုန်သွယ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး နဲ့ ဝန်ဆောင်မှု ကိစ္စတွေ
ထုတ်လုပ်ရေး ကိစ္စတွေမှာ ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်ကြရင် ပြည်သူတွေရဲ့
ဝမ်းစာ ပူလုံလိမ့်မယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ငတ်သေတဲ့ သူ မရှိပါဘူး။ သို့ပေသိ
စားချင်တာ မစားရဘဲ သေသွားတဲ့ ပြည်သူတွေ များစွာ ရှိတယ်။

နိုင်ငံရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူတွေ ကမ္ဘာကြည့်၊ ကြည့်ဖို့ လိုသလို
အနီးဆုံးအရာတွေကို လက်တွေ့ကျကျ မြင်နိုင်ဖို့လည်း လိုတယ်။ ပြည်ပ
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကိစ္စတွေကို ဗဟိုပိုင်းက လုပ်ရမယ်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က
လုပ်ရမယ်။ ပြည်နယ်အဆင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် နိုင်ငံရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်
ရသူတွေက ဒေသန္တရ စီးပွားရေးကို အာရုံစိုက်ဖို့ ကောင်းတယ်။ နိုင်ငံရေး
ကစားကွက်တွေ ထွင်ကြတာကို နိုင်ငံရေးအလုပ်လို့ မသတ်မှတ်ဖို့ လိုတယ်။
One Township, One Product စီမံကိန်းကို တစ်စွန်းတစ်စ ကြားဖူးထားတာ
ရှိတယ်။ တကယ်လုပ်ရင်ဖြစ်နိုင်တယ်။ သို့ပေမယ့် အရင်းအမြစ် ရှိပြီး
စနစ်တကျ မဖြစ်ရင် မရဘူး။ နိုင်ငံလုံးချီအဆင့်နဲ့ ဒေသအဆင့်ကို ပူးတွဲ
မပေါင်းစပ်နိုင်ရင် အလုပ်မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အိုင်ဒီယာကောင်းဖြစ်တယ်လို့တော့
လက်ခံတယ်။ ဒီအချက်ဟာ ဒေသန္တရစီးပွားရေးကို ချဉ်းကပ်တဲ့ အမြင်ဖြစ်လို့
ပီပြင်အားကောင်းအောင် လုပ်သင့်တယ်။

ဖြစ်သင့်ပါလျက်

ဒေသတွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းငယ်တွေမှာ ဖြစ်သင့်ပါလျက် မဖြစ် ထွန်းတာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ထုတ်လုပ်သူပိုင်းက ခေတ်မီတဲ့အမြင် အားနည်းချက်ရှိတယ်။ ဒေသတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးသမားများက ဘာသိဘာသာ နေတာလည်းပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် ရပေါက်ရ လမ်းသာရှာကျန်နေတဲ့ သူတွေများနေတော့ နိုင်ငံ့စီးပွားရေးကိစ္စ ဒေသန္တရ စီးပွားရေးကိစ္စတွေကို မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘူး။

---

t p l l & [m p b y t i a & ; O e f u s i f w n f a q m u f r l u l l t m / z p l u v l y z l l
t c e l w e j y l l i g E p l q l l w h t p l l & o u l w r f [m z i f v s f a c g i f v s f e l
u l e f o t i r s f / b m u l t s t p q l r x l w l E l l f j z p j z p f a j r m u f a j r m u f
a v m u f a v m u f v m ; v m ; r v l y f E l l f w h t j z p l u l l r j r i c s i l y d l /

ငါ့မိသားစု ကောင်းစားရေး၊ ငါတိုးတက်ရေး၊ ငါကြီးပွားရေး ဆိုတာ တွေကိုပဲ ကြည့်ကြတော့တယ်။ ကိုယ့်လုပ်ငန်းကိုလည်း နိုင်ငံအဆင့်မြင့်နိုင် အောင် ကြိုးစားကြဖို့ မလုပ်ကြဘူး။ လုံ့လမထုတ်ကြတော့ဘူး။ ရသလောက် အမြတ်အစွန်းကိုပဲ ထည့်တွက်ပြီးချဲ့နိုင်ဖို့ လုပ်ကြတော့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ အရင်းအမြစ်တွေ များစွာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အရင်းအမြစ်တွေကို ဖရိုဖရဲ အသုံးချနေကြတယ်။ တော်တော်များများက အလေအလွင့်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ နောက်ပြီး အောက်ကြေးနဲ့ တရုတ်ဘက်ကို ရောက်သွားရတယ်။ တရုတ်က ထုတ်ပိုးမှု သပ်သပ်ရပ်ရပ်နဲ့ မြန်မာပြည်ထဲ ပြန်ဝင်လာတယ်။ ဒါကို ဈေးကြီးပေး စားနေရတယ်။

ဤသို့ဆိုရင်ဖြင့်

အဲဒီရဲ့အကြောင်းအရင်းက ဒေသန္တရ စီးပွားရေးက မပီပြင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒေသတွင်း ထုတ်ကုန်တွေကို

- ★ အဆင့်မြင့်မြင့် ထုတ်နိုင်ရင်
- ★ စနစ်တကျ ထုတ်နိုင်ရင်
- ★ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ချိနိုင်ရင်
- ★ များများစားစား ထုတ်နိုင်ရင်
- ★ အရည်အသွေး အာမခံချက်နဲ့ ရောင်းနိုင်ရင်
- ★ အရင်းအနှီး လုံလုံလောက်လောက်နဲ့ လည်ပတ်နိုင်ရင်

ဒေသတွင်း စီးပွားရေး အားကောင်းလာမယ်။ အဲဒီက အခွန်အတုပ်တွေ ပိုရလာမယ်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ပိုပွင့်လာမယ်။ ဝင်ငွေကောင်းလာမယ်။ အမြတ်အစွန်းများ လာမယ်။ ဒေသတွင်းက နေ တပြည်လုံး အဆင့်ကို တက်နိုင်မယ်။ တစ်ပြည်လုံး အဆင့်ကနေ ပို့ကုန်အဆင့်ရောက်နိုင်မယ်။ ဒေသအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနဲ့ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွေကို လျှစ်လျူရှု ထားတာ သိပ်ဆိုးရွားတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကာလကို ဖန်တီးလိုက်တယ်။

ဒီကိစ္စဟာ သေးသေး
 မွားမွားလို့ ယူဆလို့ ရနိုင်ကောင်း
 တယ်။ ဒါပေမယ့် လေထဲမှာ
 တိုက်အိမ်ဆောက်ကြမယ့်အစား
 မြေကြီးပေါ်မှာ တဲထိုးနိုင်အောင်
 အရင်လုပ်လိုက်တာ ကောင်း
 တယ်။ အစိုးရဟာ စီးပွားရေး

tp&wp&yftaeel tajcclpm;OwI
 aea& upuav;ulbm ajyvnl
 atmifrvlyE& ifa&faumuly
 Oifciplwulbi lowxm;zMVr, f
 xilw, f

ဝန်းကျင်တည်ဆောက်မှုကို အာရုံစိုက်လုပ်ဖို့ အချိန်တန်ပြီ။ ငါးနှစ်ဆိုတဲ့ အစိုးရသက်တမ်းဟာ ဖင်လှည့်ခေါင်းလှည့်နဲ့ ကုန်သွားမှာ။ ဘာကိုမှ အစဆွဲ မထုတ်နိုင် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် လောက်လောက်လားလား မလုပ်နိုင်တဲ့ အဖြစ်ကို မမြင်ချင်ပါဘူး။ ပြည်သူတွေကလည်း ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း နေထိုင် ရတာ ကြိုက်ကြပါတယ်။ ဝဝလင်လင် စားနိုင်တာကိုလည်း လိုလားကြတာ ပါပဲ။

မြေကြီးပေါ် တဲအိမ် အရင်ဆောက်ပြ

လူတစ်ယောက် တိုက်တစ်လုံး ကားတစ်စီး မဖြစ်ရင်နေပါ ဆိုင်ကယ် တစ်စီး ဖုန်းတစ်လုံး ကိုယ်စီ ရှိထားနိုင်ရင် ကောင်းတာပေါ့။

- ★ အိမ်မဲ့ရာမဲ့က အိမ်ငှားလေးနဲ့ နေနိုင်အောင်
- ★ အိမ်ငှားဘဝကနေ အိမ်ပိုင်လေးဘဝ တက်နိုင်အောင်
- ★ ဝါးထရံကာနေတဲ့ ဘဝကနေ နံကပ်တိုက်လေးနဲ့ နေနိုင်အောင်
- ★ နံကပ်တိုက်လေးကနေ ကွန်ကရစ်တိုက်ကလေး ဖြစ်အောင်
- ★ စက်ဘီးလေးကနေ ဆိုင်ကယ်လေး စီးနိုင်အောင်
- ★ ဆိုင်ကယ်လေး ဘဝကနေ ခွေးဘီလူးကားလေး ဝယ်စီးနိုင်အောင်
- ★ ခွေးဘီလူးကားလေးကနေ အဆင့်မြင့်မြင့်ကားလေး ဝယ်နိုင်အောင်

စတဲ့ လက်တွေ့ကျတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့သာ နိုင်ငံစီးပွားရေးကို မောင်းနှင်ဖို့၊ လုပ်ဖို့ ကောင်းတယ်။

tp&wv&yftaeel'tajccbm;0wbaea&
upiuav;ubmajvnbatmilrvlyE&lf
a&faumuly00tcsi p w u l o i f o w x m ; z l
v l r , f x i f w , /

နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုတွေကလိုတယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်မျှော်လင့်နေလို့မရဘူး။ လောလောဆယ် လက်တွေ့ ဖြစ်နိုင်ချေကို လုပ်ကြရမှ ပိုကောင်းလိမ့်မယ်။ အစိုးရတစ်ရပ်အနေနဲ့ အခြေခံစားဝတ်နေရေးကိစ္စကလေးကိုသာ ပြေလည်အောင် မလုပ်နိုင်ရင် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ချင်စိတ်ကို သင်းသတ်ထားဖို့ လိုမယ်ထင်တယ်။

အစိုးရအနေနဲ့ လုပ်ရမှာက အများကြီးပါ။ သို့သော် ဦးစားပေးကဏ္ဍတွေကို ခွဲတတ်ပါမှ အစိုးရ လားမြောက်လိမ့်မယ်။ မဲပေးလို့ အစိုးရလုပ်ရတာထက်၊ အစိုးရ လုပ်တတ်လို့ အစိုးရလုပ်နေတာကိုပဲ လိုချင်တယ်။ အုပ်ချုပ်ခိုင်းလို့ အုပ်ချုပ်နေတာထက် အုပ်ချုပ်တတ်လို့ အုပ်ချုပ်နေတာပဲ လိုချင်တယ်။ စေတနာရှိလို့ လုပ်ပေးနေတာထက် စေတနာကို ပညာနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်တာကို ပိုလိုချင်တယ်။ စေတနာသက်သက်နဲ့ ဘာမှ ဖြစ်လာမယ်လို့ မမျှော်လင့်ဘူး။ ကြိုက်ချင်မှ ကြိုက်လိမ့်မယ်။

အခုကြည့်။ အခြေခံစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှာ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲလာတာ ဘာရှိလဲ။ တောင်သူတွေ လယ်သမားတွေက နေမြဲအတိုင်း။ ဒေသထွက်ကုန်နဲ့ အသေးစား အလတ်စားလုပ်ငန်းတွေက ဘာထူးလာသလဲ...

ဆုတောင်းစကား

ပြည်သူတွေက ကိုယ်လုပ်မှကိုယ်စားရတယ် ဆိုတဲ့ စကားကို အလကား ထိုင်ပြောနေတယ်လို့ ထင်သလား။ အပျင်းပြေ ရေရွတ်နေတယ်လို့ ထင်သလား။ အလကား စကားနာ ထိုးနေတယ် ထင်သလား။ တက်လာတဲ့ အစိုးရတိုင်းက ဒီလိုဖြစ်နေလို့ သူတို့တွေ ဒီစကားကို အတွင်တွင် သုံးကြတာ ပါပဲ။ ဂရုတစိုက် ကြည့်မြင်တတ်တဲ့ အကျင့်ကလေးကို မွေးပြီး အုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စကို လုပ်ကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။

ray\http&v\&wmx\http&v\www\http&v\awem\y\ v\tsi\w, / t\y\y\c\i\ v\ t\y\c\y\awemx\ u\ t\y\c\y\www\ t\y\c\y\awem\y\ v\tsi\w, / apwem&v\ y\ay\awemx\ u\ apwem u\ y\ nme\ taum\ i\ t\ x\ n\ azm\ w\ m\ u\ y\ v\tsi\w, /

မြန်မာပြည်မှာ ဘာသိဘာသာ နေတတ်တဲ့ အုပ်ချုပ်သူတွေ ကင်းပ ပါစေ။

ငါ့အတွက် ဘာရမလဲပဲ ခြောင်းနေတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးသမားတွေ ပါးလှ ပါစေ။

အဝေးမှန် အနီးမမြင်တဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူတွေ နိဂုံးချုပ်ပါစေ။

ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြောပြီး သေးသေးဖွဲဖွဲ လေးတောင် မမြင်နိုင် မကြည့်နိုင်တဲ့ လူကြီးသူမတွေ ကင်းဝေးပါစေ။

မအုပ်ချုပ်တတ်သူတွေ အာဏာ အသိုင်းအဝန်းနဲ့ ဝေးဝေးမှာ ရှိပါစေ။

စေတနာတစ်ခုတည်းနဲ့ အလုပ်အဖြစ်ကြောင်း သိသူတွေများပြားပါစေ။

ညနေ ၄ : ၀၀

၁၉၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၇။

Ekimdom

နိုင်ငံကြီးသားတစ်ယောက်မှာ အမြဲထည့်တွက်မည့် အရာမှာ တာဝန် ဖြစ်သည်။ တာဝန် (၅)မျိုးကို ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ အောင်ထွန်းသက် ဤသို့ ခွဲပြဖူးသည်။

(၁) တာဝန်သိခြင်း

(၂) တာဝန်ရှိခြင်း

(၃) တာဝန်ယူခြင်း

(၄) တာဝန်ကျေခြင်း

(၅) တာဝန်ခံခြင်း

စသည့် တာဝန် (၅) ရပ်ဖြင့် ပိုင်းပြသည်။

နိုင်ငံသားကိစ္စသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင် အငြင်းပွားစရာများ ရှိနေသည်။ အငြင်းပွားစရာများက အပုံအပင် ဖြစ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် တရုတ် လူဦးရေအရွေ့နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် လူဦးရေ ပေါက်ကွဲမှု ပြဿနာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသား ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့ လိုနေသလို နိုင်ငံသားပီသဖို့ တာဝန်ကလည်း ရှိလာသည်။ နိုင်ငံသားပီသမှုတာဝန်မှာ အစိုးရ၏အစီအမံနှင့် သက်ဆိုင်သလို၊ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ နိုင်ငံတစ်ခုလုံးအတွင်းရှိ လူမှုစီးပွားအခြေအနေနှင့်လည်း များစွာသက်ဆိုင်သည်။

တာဝန်သိခြင်း

အသိစိတ်ရှိသော ပညာတတ်သော နိုင်ငံသားများ ထုတ်လုပ်ရေးသည် အရေးကြီးသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီမိုကရေစီအရွေ့အတွက် ပို၍ အရေးကြီးသည်။

တာဝန်ဟူသည်/အခွင့်အရေးဟူသည်ကို ခွဲခွဲခြားခြား နားလည်သော နိုင်ငံသားများ၊ ပေါပေါများများ ရှိရေးက နိုင်ငံအနာဂတ်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီအာမခံချက် ဖြစ်သည်။

နောက်ပြန်လှည့်တတ်သော နောက်ကြောင်းပြန်တတ်သော ဒီမိုကရေစီလှိုင်းများသည် ဤအချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ အရည်အသွေးက နိုင်ငံတိုးတက်မှုကို ပြဌာန်းသည်။ နိုင်ငံတိုးတက်မှုက နိုင်ငံ့ဩဇာကို ပြဌာန်းသည်။ နိုင်ငံ့ဩဇာသည် စီးပွားရေး နိုင်ငံရေး လူမှုရေး ပညာရေး၊ စစ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး နှင့် အမျိုးသားရေးစိတ် ထက်သန်မှုများ အပေါ်တွင် မှီတည်နေသည်။

နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ အရည်အသွေးကို တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုတာနှင့် တိုင်းတာနိုင်သည်။ တာဝန်ယူမှု၏ အစမှာ တာဝန်သိခြင်းဖြစ်သည်။ တာဝန်မသိလျှင် တာဝန်ယူရကောင်းမှန်းမသိ။ တာဝန်မယူမှတော့ တာဝန်ခံခြင်းက ပြောစရာမရှိတော့။

လူတစ်ဦးက ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်ဘယ်လောက် ယူနိုင်သလဲဆိုသည်က စသည်။ ပြီးမှ ကိုယ့်မိသားစု တာဝန်။ ထို့နောက် ကိုယ့် အဖွဲ့အစည်း ကိုယ့်အလုပ်၊ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကိုယ့်မြို့ ကိုယ့်ဒေသအပေါ် တာဝန်သိသော တာဝန်ယူသော အရည်အသွေးကို စရသည်။ နောက်ဆုံး ကိုယ့်နိုင်ငံအပေါ် တာဝန်သိခြင်းက လာသည်။

တာဝန်သိမှုအတွက် အထောက်အပံ့များ

နိုင်ငံသားတစ်ဦး တာဝန်သိဖို့ ဗီဇဓာတ်ခံ အရေးကြီးသည်။ ပညာရေးဝန်းကျင်အရေးကြီးသည်။ သူ့၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေက စကားပြောသည်။ မြန်မာ၌ မွေးကတည်းက ဝံသာနုစိတ်က တွဲလျက်ပါပြီးဖြစ်နေသည်။ အာရှသားများက ဒေသအစွဲအားကြီးသည်။ အထူးသဖြင့် အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများနှင့်ယှဉ်လျှင် ဒေသစွဲစိတ် အားပြင်းသည်။

ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ရေ၊ ကိုယ့်ဒေသကို ချစ်သော စိတ်ဖြင့် ပညာဝန်းကျင်ကောင်းတို့၏ အပံ့အပိုးရပါက နိုင်ငံ့သားကောင်းဖြစ်ဖို့ အလားအလာ

ကောင်းပြီ။ ဝန်းကျင်ကောင်း ဖန်တီးရေးသည် အစိုးရအလုပ်ဖြစ်ပြီး ဝန်းကျင်
ကောင်း၌ တာဝန်သိသောသူဖြစ်ဖို့ ပြည်သူ့တာဝန်ဖြစ်သည်။

တာဝန်သိမှုအတွက်

- ★ ပညာရေးအခံ
- ★ နိုင်ငံရေးစနစ် အခံ
- ★ လူမှုစီးပွားရေးခံမြေခံ နှင့်
- ★ လူမျိုးတို့၏ ဗီဇ စရိုက်လက္ခဏာတို့က အပံ့အပိုးပြုသည်။

တာဝန်ရှိခြင်း

တာဝန်သိမှု တာဝန်ရှိသည်။ တာဝန်ရှိသူအတွက် တာဝန်သိဖို့လိုသည်။
ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်မသိဘဲ တာဝန်ရှိမှုကို မသိနိုင်။ တာဝန်ရှိလျှင်လည်းရှိသည့်
တာဝန်ကို ကျေပွန်ဖို့ မလွယ်ကူ။

နိုင်ငံသားတစ်ယောက်တွင် ယူရမည့် အခြေခံတာဝန်များ ရှိသည်။

- (က) ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်
- (ခ) ကျေးဇူးသစ္စာ စောင့်သိရန် တာဝန်
- (ဂ) အမှုထမ်းရန် တာဝန်
- (ဃ) မဲပေးရန် တာဝန်
- (င) အခွန်ဆောင်ရန် တာဝန်
- (စ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်

ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာရသည့်တာဝန်

နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ အဓိကတာဝန်မှာ ဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာ
ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် ဥပဒေကိုမလိုက်နာလျှင်(သို့မဟုတ်)
မိမိ၏ပြစ်မှုအတွက် ပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်း မခံရလျှင် အခြားသော နိုင်ငံသားများ
သည် ဥပဒေကို လိုက်နာကြမည် မဟုတ်ပေ။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် ဥပဒေ
ကို မလိုက်နာလျှင် လူမှုအကျိုးစီးပွား လွတ်လပ်မှု ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုများကို
ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ဘဲ လူမှုဝန်းကျင်ကြီးတစ်ခုလုံးသည် မင်းမဲ့စရိုက်
ဆန်သော လူ့အသိုက်အဝန်းကြီးဖြစ်လာပေမည်။ နိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စား

ပြသောအစိုးရတွင် နိုင်ငံတော်၏ ငြိမ်းချမ်းရေး လုံခြုံရေးနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေအမိန့်ကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အရေးပေါ် ဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ပြီး အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ကျေးဇူးသစ္စာစောင့်သိရန် နှင့် အမှုထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်

နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ နောက်ထပ်တာဝန်တစ်ခုမှာ နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိရန်နှင့် နိုင်ငံတော်၏အမှုကို ထမ်းဆောင်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိခြင်း ဆိုသည်မှာ အထူး သဖြင့် စစ်ဖြစ်ပွားသောအချိန်တွင် နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော်၌ အန္တရာယ် ကျရောက်ခြင်းကို ကာကွယ်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦး သည် နိုင်ငံတော်၏အတွက်ဆိုလျှင် မိမိ၏အသက်ကို ပဓာနမထားဘဲ စွန့်လွှတ် အနစ်နာခံရမည်။ (တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံနှင့် အမေရိကန် နိုင်ငံ တို့တွင် စစ်မှုထမ်းမနေရ စနစ်ထားရှိသည်။) နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော်မှ ပေးအပ်လာသော စစ်မှုထမ်းခြင်းကို ငြင်းပယ်ပါက (သို့မဟုတ်) စစ်မှုထမ်းနေစဉ် တပ်မတော်မှ ထွက်ပြေးလျှင် ၎င်းနိုင်ငံသားအား ပြစ်ဒဏ် အဖြစ်ထောင်သွင်း အကျဉ်းချနိုင်သည်။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် သင့်တော်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း နိုင်ငံတော်ကို ကယ်တင်စောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

မဲပေးရန် တာဝန်

နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ကြားဖြတ် ရွေး ကောက်ပွဲ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေးရန်တာဝန်ရှိသည်။ ပြည်သူ၏ ဆန္ဒသဘောထားသည် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ကိုယ်စားပြုသည်ဖြစ်၍ ပြည်သူ့သဘောထားကို ပြသသည့် ရွေးကောက်ပွဲများ ဆန္ဒခံယူပွဲများတွင် မဲမပေးလျှင် ပြည်သူ့အကျိုးကို လျစ်လျူရှုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦး သည် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက် နိုင်ငံရေးပြဿနာများကို လေ့လာသင့် သည်။ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန် နိုင်ငံရေးပြဿနာများ လေ့လာ သုံးသပ်ကာ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို မီဒီယာမှလည်းကောင်း ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဆန္ဒခံယူပွဲများမှလည်းကောင်း ပြည်သူ့ဆန္ဒ ပြည်သူ့သဘောထားကို

ပြသခြင်းသည် မဲပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် တာဝန်ကျေပွန်သော နိုင်ငံသားကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်လာပေမည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသားတစ်ဦးတွင် မဲပေးခြင်းသည် နိုင်ငံသားတစ်ဦးအတွက် တာဝန်တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။

t v j y w w f t j y k t r w w f t w l u i
w m 0 e f, l r l w m 0 e c h j z i h, S l w &
r n f E f f i H u d o m, [b o n f p e p E s h
p l w f ' m w l u d w l z u i w n f a q m u i
x m, o j z p b o n f

အခွန်ဆောင်ရန်တာဝန်

နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ နောက်ထပ်တာဝန်တစ်ရပ်ကား အခွန်ပေးဆောင်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ အစိုးရတွင် အခွန်ကို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် စုဆောင်းသည်။ ၎င်းအခွန်ကောက်ခံသည့် ပုံစံအမျိုးမျိုးမှာ-ဝင်ငွေခွန်ဝန်ဆောင်ခ၊ ဖြတ်သန်းခ၊ ရေခွန်၊ မီးခွန်၊ မြေခွန် စသည့် အခွန်များဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော်ယန္တရားကြီး လည်ပတ်နိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်အတွက် လူမှုအသိုက်အဝန်းကြီး တစ်ခုလုံးအတွက် အခွန်ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

အမှုထမ်းရန် တာဝန်

နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ထမ်းဆောင်ရန်တာဝန်ရှိသည်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ ပြည်သူ့ရေးရာရုံးဌာနများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် ၎င်းရုံးဌာနများအား ကူညီထောက်ပံ့ပံ့ပိုးပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ရဲဌာနများ ပြည်သူ့တရားရုံးများသည် နိုင်ငံတော်၏ တည်ငြိမ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှုဥပဒေနှင့် အမိန့်ကို ထိန်းသိမ်းသောရုံးဌာနများ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော ဌာနများနှင့် အလားသဏ္ဌာန်တူရုံးဌာနများတွင်လည်း နိုင်ငံတော်မှအလိုရှိလျှင် အမှုထမ်းဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်

လူသားတို့သည် ကမ္ဘာဂြိုဟ်ကို အမှီသဟဲပြု၍ အသက်ရှင်နေထိုင်နေရ သည်ဖြစ်သောကြောင့် လူသားအားလုံးသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန်ရှိသည်။ ကမ္ဘာကြီးသည် နိုင်ငံများဖြင့် စုပေါင်းဖြစ်တည် နေသည်ဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံအတွင်း၌ရှိသော နိုင်ငံသားများသည်လည်း နိုင်ငံအတွင်းရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် တာဝန် ရှိသည်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီမှ လူမှုဝန်းကျင်ကြီးတစ်ခုလုံးအထိ လူမှုဝန်းကျင်ကြီးတစ်ခုလုံးမှ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးအထိ နိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးမှ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးအထိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ သက်ရောက်မှုသည် အလွန်ကြီးမားသည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ သဘာဝ ပတ်ဝန်း ကျင်ကို နိုင်ငံသားများ ကာကွယ်ရန်မှာ အရေးကြီးသည့်တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အချို့သောနိုင်ငံများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများတွင် နိုင်ငံသားများအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်းကို အထောက်အကူပြုစေသည့် အပိုဒ်များထည့်သွင်း ရေးဆွဲထားကြသည်။ နိုင်ငံသားများသည် နိုင်ငံတော်အပေါ်တွင် အခွင့်အရေးများ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိ သကဲ့သို့ ထမ်းဆောင်ရမည့် တာဝန်များလည်း ရှိထားသည်။ ခေတ်သစ် နိုင်ငံရေးသည် ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာလေလေ နိုင်ငံသားများ၏အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ပြဌာန်းချက်များသည် ပိုမိုရှုပ်ထွေးကျယ်ပြန့်လာမည် ဖြစ်သည်။

တာဝန်ယူခြင်း တာဝန်ကျေခြင်း နှင့် တာဝန်ခံခြင်း

တာဝန်ရှိသည်ဟုခံယူလျှင် တာဝန်ယူတတ်ရသည်။ တာဝန်ယူလျှင် လည်း ပြီးစလွယ်လုပ်လို့ မရ။ တာဝန်ကျေအောင် ထမ်းဆောင်ရသည်။ အလုပ်တိုင်း အပြုအမူတိုင်းအတွက် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုဖြင့် ယှဉ်တွဲရမည်။ နိုင်ငံကြီးသားဟူသည် စနစ်နှင့် စိတ်ဓာတ်ကို တွဲဖက်၍ တည်ဆောက်ထား သူဖြစ်သည်။

ကျေပွန်မှု

တာဝန်ကျေရန် စိတ်ဓာတ်ဖြင့် မရ။ အတတ်နှင့် အသိ၊ အရည်အသွေး

တို့က အရေးပါလာသည်။ အသိနှင့်အတတ်မပါလျှင် တာဝန်ယူသော်လည်း ကျေအောင် မထမ်းဆောင်နိုင်။ အသိအရည်အသွေးနှင့် အတတ်အရည်အသွေး ပြည့်သော နိုင်ငံသားများဖြစ်ဖို့ လိုသည်။ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးသည် အခြေခံအချက်ဖြစ်သည်။

ပညာရေးအတွက်

အခြေခံကျောင်းများက လူသားအခြေခံအရည်အသွေးများကို ဗီဇအခံ မြှင့်ပေးလိုက်ဖို့ လိုသည်။ အခြေခံပညာရေးသည် အဆင့်မြင့် ပညာရေး၏ အသက်ဇာစ်မြစ်ဖြစ်သည်။ အဆင့်မြင့်ပညာရေး၌ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်း ပညာနှင့် အထွေထွေ သိပ္ပံ ဝိဇ္ဇာ ဘာသာရပ် တက္ကသိုလ်များဟု ခွဲနိုင်သည်။ အသက်မွေးပညာသည် အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်ပြီး ကျွမ်းကျင်လုပ်သား မွေးထုတ်ရေးသည် နိုင်ငံထုတ်ကုန်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေးကို ပြဌာန်း သည်။ ဤအချက်သည် နိုင်ငံ့ဓနဥစ္စာတောင့်တင်းမှု၏ အခြေခံယူဆချက် ဖြစ်သည်။

- ★ ကျွမ်းကျင်သော လုပ်သား မွေးမြူရေး
- ★ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ ထုတ်လုပ်ရေး
- ★ လစ်ဘရယ်ပညာရေးကို အသက်သွင်းရေး

စသော ပညာရေးနည်းနာများဖြင့် နိုင်ငံကြီးသား ပမာဏကို ချဲ့သင့် သည်။ ချဲ့ရမည်။ လက်တွေ့ကျသော ယူဆချက်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ခေါင်းခံခြင်း

လုပ်သမျှ ပြောသမျှ အပေါ် တာဝန်ခံခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်မှုအတွက် နိုင်ငံကြီးသားအတွက် အမြင့်ဆုံး အရည်အသွေးဖြစ်သည်။ ကိုယ့်အပြုအမူ ကိုယ့်လုပ်ရပ် ကိုယ့်အပြောအဆိုအတွက် တာဝန်ယူသော တာဝန်ခံသော အလေ့အကျင့်ဖြစ်ထွန်းရေးသည် အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိသည်။

အစိုးရမှာ တာဝန်ရှိသည်။ မိဘများမှာ တာဝန်ရှိသည်။ ဆရာများမှာ တာဝန်ရှိသည်။ ခေါင်းဆောင်များမှာ တာဝန်ရှိသည်။ ဝန်ထမ်းများမှာ

တာဝန်ရှိသည်။ စီးပွားရေးသမား ပညာတတ် ဘွဲ့ရအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ပြည်သူ ပါဝင်သော တာဝန်ယူမှု ပြည်သူပါဝင်သော တာဝန်ခံမှုကို ချဲ့ရမည်။

တစ်ဦးချင်း တာဝန်ယူမှုမှသည် အဖွဲ့အစည်းတွင်း တာဝန်ယူမှု မြင့်အောင် လုပ်ရန်ဖြစ်သည်။

တာဝန်ယူမှုမှသည် တာဝန်ခံမှုဆီသို့ သွားရန်လိုသည်။ ပမာဏ များများသွားရန် လိုသည်။ ခေါင်းခံခြင်းသည် လျစ်လျူရှုခြင်း နှင့် လားလားမျှ မဆိုင်။ တာဝန်ခံမှု အမြင့်ဆုံးရှိသော လူမျိုးကို ပြပါဆိုလျှင် ဂျပန်လူမျိုးကို ပြရမည်။ ဂျပန်တို့က အသက်ထက်၊ အရှက်ကို တန်ဖိုးထားသည်။ ရှက် တတ်ခြင်းသည် တာဝန်ခံခြင်းကို ကျေးဇူးပြုသည်။

မကောင်းမှုမှာ ရှက်တတ်သော

တာဝန်မကျေမှုမှာ ရှက်တတ်သော နိုင်ငံကြီးသားများ ပေါ်ထွန်းလာကြ ပါစေ။

ထိုသို့ ပေါ်ထွန်းစေရန်လည်း ဝန်းကျင်ကောင်း စနစ်၏ အပံ့အပိုးကောင်း များဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်တို့က ချီမနိုင်ကြပါစေ။

နေ့လည် ၁ : ၂၃

၅၊ စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၇ ။

တေမုဖေညှိဝေတဖေတဖေ

နိဒါန်း

အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်၌ ပြဿနာများ၏ အရင်းခံအကြောင်း တရားကို ရှာတွေ့ရန်လိုသည်။ အနာမသိလျှင် ဆေးမရှိနိုင်။ အနာနှင့်ဆေး မတည့်လျှင်လည်း ရောဂါမပျောက်နိုင်။ အရင်းခံအကြောင်းတရားများကို မြင်အောင်ကြည့်နိုင်ခြင်းသည်ပင် ပညာဖြစ်သည်။ ပညာအခံအားနည်းသော လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ ကြမ်းရှု၍ ကြာညောင်းသော အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ဖြတ်သန်းရချေ များသည်။

ပဋိပက္ခများဖြင့် သံသရာလည်နေသော လူ့အသိုက်အဝန်းကို စီမံခန့်ခွဲ ရသည်မှာ လွယ်ကူသောအလုပ်မဟုတ်။ သမိုင်းနှင့်ချီသော သွေးမတိတ်အနာ များကို ကုသရသည်မှာ ခက်လှသည်။ ရဟန်းကလေးနှင့် သန္ဓေဆောင်ထားသူ မိခင်တို့သည် ဆေးကုရခက်သကဲ့သို့ နိုင်ငံအတွင်း၌လည်း ကုရခက်သော နိုင်ငံရေးပြဿနာများ ရှိနိုင်သည်။ ရခိုင်ဒေသ ဘင်္ဂါလီအရေးသည် သမိုင်းနှင့် ချီလာသော ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာဖြစ်သည်။

ကချင်ဒေသ ရခိုင်ဒေသနှင့် ဝ/ကိုးကန့်ဒေသတို့၌ အခြေပြုဖြစ်ပွားသော ပြဿနာများသည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အကူးအပြောင်းအတွက် အကဲဆတ်လှ သည်။ ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာအပေါ်အခြေပြု၍ အကျိုးစီးပွားနှင့် အမှတ် သရုပ်တို့ ရောယှက်လာသည်။ အကျိုးစီးပွားပြဿနာနှင့် လုံခြုံရေးပြဿနာ ထိပ်ရောက်လာသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် အကျိုးစီးပွားများကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းမှ ကောင်းမည်။ လုံခြုံရေးနှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးကို မျှခြေ ညှိနိုင်မှရမည်။ အဓိကလိုရင်းမှာ ပြဿနာ၏ အရင်းအမြစ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာ၏ လာရာနှင့်လားရာကို တွက်ဆရန် အရေးကြီးသည်။ ထိုနေရာ၌ အရှိတရားများကို မပယ်ရှားကောင်း။ နှုန်းစံတို့ဖြင့် ချောင်ပိတ်မိမနေရန် အရေးကြီးသည်။ နိုင်ငံတကာ လက်မည်းကြီးများကိုလည်း မှန်ပြောင်းရှည်ရှည်ဖြင့် ကြည့်နိုင်မှ တော်ကာကျမည်။ အတွင်းကြည့် အပြင်ကြည့် အနီးကြည့် အဝေးကြည့်တို့ဖြင့် ချဉ်းကပ်ကြပါကုန်။

ကျုံ့ခြင်း၊ ကြွခြင်းနှင့် ရုန်းထခြင်း

ဖြေလျော့မှုများ စတင်လိုက်သည်နှင့် ဖျာအောက်ထိုးထည့်ထားသော ပြဿနာများ ပုန်းရာက ပေါ်လာသည်။ ဆုပ်ကိုင်ထားမှုများကို လက်သီးဆုပ် ဖြည်လိုက်ချိန် ရုန်းထမှုများ ကြုံရသည့် သဖွယ်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအဆင့်ကို ဖြတ်သန်းပြီးသည့် နိုင်ငံတော်တော်များများ ကြုံတွေ့ရပြီးပြီ။ မထူးဆန်း။ ဖြေလျော့ရေးတို့၏ သဘာဝပင်ဖြစ်သည်။ သဘာဝကို နားလည်ရန် လိုသည်။ ဤသို့ နားမလည်လျှင် ဖြေလျော့မှုများ ကျုံ့ဝင်သွားမည်။ ဖြေလျော့မှုမပီပြင် လျှင် ကူးပြောင်းရေး မပီပြင်။ ကူးပြောင်းရေး မပီပြင်လျှင် ခိုင်မာကျစ်လျစ်သော အဆင့်ကို မရောက်။ အစဉ်သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ရန် အရေးကြီးသည်။

အမှတ်အသားသရုပ်တို့ တွန်းတိုက်မိခြင်း

လွတ်လပ်မှုတို့နှင့်အတူ ပဒေသာစုံမှုများ အပြိုင်းအရိုင်း ပေါ်ထွက် လာသည်။ မတူကွဲပြားမှုနှင့် မယဉ်ပါးသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၌ အဖြူအမည်း သည် ပြဿနာဖြစ်သည်။ အနီ၊ အဝါ၊ အပြာသည် ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာက ဒီမိုကရေစီကို ဤသို့ အနက်ဖွင့်သည်။ “ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာ မတည့်အတူနေဝါဒ” ဟူ၍။

ရန်/ငါ စည်းဘောင် တင်းကျပ်လွန်းသော မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း၌ ဖြူမည်း နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်း အားကြီးလှသည်။ ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာ ဖြေရှင်းရေး နည်းနာများသည် ရံဖန်ရံခါ ဒီမိုကရေစီနှင့် ထိပ်တိုက်တိုးလေ့ရှိ

တတ်သည်။ ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာများ၌ ရှင်သန်မှုကိစ္စ အကျိုးစီးပွားရေးရာ နှင့် လုံခြုံရေးစိုးရိမ်ချက်တို့ နှစ်မြှုပ်နေတတ်သည်။ ဖုံးထားသော သဘာဝများ ကို ခွာချတတ်ရန် အထူးအရေးကြီးသည်။

ပါးလျသော ဒီမိုကရေစီလေ့နှင့်အတူ လူမျိုးရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လုံခြုံရေး ပြဿနာများကို လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ ကြုံတွေ့နေရသည်။ တစ်ဖက်မှာလည်း ပြည်သူလူထု၏ အစာအိမ်ပြဿနာရှိသည်။ ကိုယ်တွင်းမှာလည်း ရောဂါနှင့် ကိုယ်ပမှာလည်း အနာနှင့်...ဟု ဆိုရမလို။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးပြောင်းမှုမှာ သက်ပြင်းချစရာတွေ များလွန်းလှသည်။

အမျိုးသားရေးစိန်ခေါ်ချက်

၂၁ ရာစုအတွက်ခြိမ်းခြောက်မှုအဖြစ် ဘင်လာဒင်က ၉/၁၁ ကိစ္စဖြင့် စလိုက်သည်။ အကြမ်းဖက်မှုသည် နိုင်ငံအစိုးရတော်တော်များများကို တပ် လှန်လိုက်သည်။ အစွန်းရောက် အကြမ်းဖက်ဝါဒီတို့ မြစ်ဖျားခံရာဒေသကို မိုး၍ အစ္စလာမ်မျိုးနွယ်စုကြီးဆီသို့ မျက်လုံးများ စုဆုံကုန်သည်။ မျက်လုံးများ ကား သံသယအတိနှင့်။ ဤအကြောင်းဆက်သည် ကမ္ဘာအနှံ့ ပျံ့နှံ့ကုန်သည်။ အကြမ်းဖက်မှုသည် အမှတ်အသားများကို အရေခြုံဖို့ ကြိုးစားလာသောအခါ ကမ္ဘာသားတို့၏အမြင်များ ရောထွေးကုန်သည်။ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်။ ဤ အချက်သည်ပင် ပြဿနာ၏ရင်းမြစ်ကိုဖုံးကွယ်ရာ အကြောင်းတရား ဖြစ်လာ သည်။

ဤမြေမှာနေ ဤရေကိုသောက် ဤလူ့အသိုက်အဝန်းကို မှီခို၍ နေထိုင်ကြီးပြင်းလာသူတို့အတွက် အခြေပြုရာဒေသနှင့် နိုင်ငံ၏ ကျေးဇူး သစ္စာကို ဖောင့်သိရမည်။ ဤအချက်သည် လက်တွေ့လူမှုနိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်သဘော တရားဖြစ်သည်။

ပထဝီပေါ်အခြေပြု၍ ဖြစ်လာသော ပြဿနာကို ပထဝီအပိုင်းအခြား ဘောင်အတွင်းမှာသာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဖြေရှင်းသင့်သည်။ အမျိုးသား ရေးဇာတ်ခုံပေါ်သို့ သယ်မလာသင့်။ အစီအမံတို့ ပါးလျမှု၊ ခြစားမှု၊ ပေါ့ပေါ့ လျော့လျော့ စဉ်းစားမှုများက သမိုင်းအနာများကို မကျက်စေသော အဓိက အကြောင်းအရင်း ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာအဖို့ အမျိုးသားရေးနှင့်

ပထဝီနိုင်ငံရေးတို့ ရောယှက်လာသည်။ ပမာဏကြီးကြီးရော ထွေးကုန်သည် ဟုပင် ပြောနိုင်သည်။ ယခုမှ အပိုင်းလိုက်ခြားပြီး ခွဲ၍ ဖြည်ထုတ်၍ မရနိုင်။ ဓလေ့အစွဲနှင့် အာဃာတတို့ အမြစ်တွယ်ပြီးနေပြီ။ ပေါ်လစီ ဘီကာခွက်ကို ဝှက်ထားသူများ သတိချပ်ကြဖို့ သင့်သည်။

လူဦးရေနိုင်ငံရေး

၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလမှာ ကောက်ခံထားသော သန်းခေါင်စာရင်းအရ မြန်မာ၌ လူဦးရေ ၅၁ သန်းကျော်သာရှိသည်။ မြန်မာအတွက် လူဦးရေပြဿနာ သည် အနာဂတ်စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ ဤသို့။ တရုတ်လူဦးရေက သန်း ၁၃၀၀ ကျော်။ အိန္ဒိယက သန်း ၁၂၀၀ ကျော်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်က သန်း ၁၅၀။ မြန်မာက ၅၁ သန်းမျှသာ။ သွားလာရေး လမ်းကြောင်းများ မလွယ်ကူစဉ်အခါက နယ်စပ်မျဉ်းများ၌ သဘာဝအရ အတားများ ရှိနေ၍ စိုးရိမ်စရာ မရှိ။ ဆင်းရဲမှု မွဲတေမှုက လူဦးရေတိုးနှုန်းကို မြင့်စေသော အကြောင်းများထဲမှ အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ နေထိုင်စားသောက်ရမှု ကျပ်တည်းခြင်းက ရာဇဝတ်မှု ထုလိုက် ထည်လိုက် ဖြစ်လာသည်။ နယ်မြေရွှေ့ပြောင်းမှုများ အံ့လိုက်ကျင်းလိုက် ဖြစ်လာသည်။

ဧရိယာအကျယ်အဝန်းကို တွက်ဆလျှင်လည်း မြန်မာသည် စတုရန်းကီလိုမီတာ ၇ သိန်းနီးပါး ရှိသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ကား စတုရန်းကီလိုမီတာ ၁ သိန်းခွဲ မျှသာ ရှိသည်။ မြန်မာအဖို့ ခြံကကျယ်ပြီး လူဦးရေကနည်းနေသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အဖို့ ခြံက ကျဉ်းနေပြီး လူက မတန်တဆ များပြားနေသည်။ ရခိုင်ဒေသ၌ ဘင်္ဂါလီ လူဦးရေပိုမှုကို ခံစားနေရသည်။ အထူးသဖြင့် ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တော ဒေသများတွင် အများဆုံးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နယ်စပ်မျဉ်းများမှတစ်ဆင့် တရားမဝင် လူဦးရေ ရွှေ့ပြောင်းမှုကိစ္စသည် စိန်ခေါ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ နယ်နိမိတ်တံခါးများ ကျိုးပေါက်မှုအသီးသီးကို အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ထားရန်လိုသည်။ အထူးသဖြင့် တရုတ်နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်မှ ဝင်လာသော လူဦးရေအများအပြားကို စိစစ်ရွေးထုတ်ရန် မဟာဗျူဟာလမ်းစဉ်တစ်ရပ် လိုသည်။ အဆိုပါလမ်းစဉ်မှ သည် ခေတ်မီသော နိုင်ငံသားဥပဒေ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းပြီး တရားမဝင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုများကို ကန့်သတ်တားဆီးရန်ဖြစ်သည်။

- ★ ခေတ်မီနည်းစနစ်များအသုံးပြု၍ လူဦးရေစာရင်းကို တိကျစွာ ကောက်ခံခြင်း
  - ★ တည်ဆဲနိုင်ငံသားဥပဒေကို ခေတ်မီအောင် ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း
  - ★ တိကျပြတ်သားသော မဟာဗျူဟာမူဝါဒ ချမှတ်ခြင်း
  - ★ မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားဥပဒေသစ် အသက်ဝင်စေရေးအတွက် တာဝန်ယူသော တာဝန်ခံသော ယန္တရားတစ်ရပ်ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားစေခြင်း
  - ★ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလူဦးရေနှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်မှုစာချွန်လွှာများရေးထိုးထားရှိခြင်း
- စသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို စဉ်းစားလုပ်ဆောင်သင့်သည်။

ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာ

ရခိုင်ပြည်နယ် ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောမြို့တို့၌ ဖြစ်သော ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းများသည် ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်မှ မြန်မာ့နယ်စပ်မျဉ်းကို ဖြတ်၍ ခိုးဝင်လာသည့် မူဆလင်လူမျိုးများနှင့် ရခိုင်ဒေသခံတို့အကြားဖြစ်သွားသော ပဋိပက္ခများသည် အတော်ပြင်းထန်သည်။ ဤပြဿနာသည် ဒီမိုကရေစီသွားရာလမ်းကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်သော ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာဖြစ်သည်။ သို့သော်... လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေး အဓိကရုဏ်းများအဖြစ် အသွင်ပြောင်းသွားသည်က စိုးရိမ်စရာဖြစ်သည်။ ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာသည် တစ်စုံတစ်ရာ ဖြေရှင်းလို့ ရနိုင်သော်လည်း လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေးအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပဋိပက္ခများသည် အလွယ်တကူ အကင်းမသေတတ်ချေ။

အနောက်တံခါး ကျိုးပေါက်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးငလျင်တို့ အစပြုရာ နေရာဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဒေသမလုံခြုံမှုမှသည် နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုဆီသို့ ကူးဆက်လာနိုင်သည်။ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးအကူးအပြောင်းကို အဓိကခြိမ်းခြောက်မည့် ဇာတ်ကောင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို သတိကြီးစွာ လုပ်ဆောင်နေရသည်။ တည်ဆဲအစိုးရနှင့် တပ်မတော်တို့၏ ပါဝါအထိန်း

အထေ ဟန်ချက်ညီမှုသည် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်၌ အလွန် အရေးကြီးသည်။ ထို့အတူ ရခိုင်ဒေသမှ အစပြုသော လုံခြုံရေးအမြင်ဖြင့် ချဉ်းကပ်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးပေါ် လိုအပ်ချက်ဖြစ်သလို အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို လေးဖင့်စေသော အရေးကိစ္စ မဖြစ်ရန်လည်းလိုအပ်သည်။

ကိုလိုနီအကြွင်းအကျန်

အနောက်တံခါးပြဿနာ၏ အစမှာ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလ နှောင်းပိုင်းက စသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက ဂျပန်ကို တိုက်ထုတ်ရန် မေယုခိုင် (ယခုမောင်တောခရိုင်)၌ ဘင်္ဂါလီအနွယ် မူဆင်လင်အုပ်စုကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ထိုအုပ်စုသည် လွတ်လပ်ရေး တောင်းဆိုနေဆဲကာလ၌ အရှေ့ပါကစ္စတန်ဟုခေါ်သော ယခု ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် ပူးပေါင်းရန် စတင်ကြိုးစားခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန် ခေါင်းဆောင်းများသည် မြန်မာခေါင်းဆောင်များနှင့် ချစ်ကြည်ရေး ပျက်ယွင်းမည်ဟု ယူဆသောကြောင့် လက်မခံခဲ့ချေ။ သို့သော် အဆိုပါအုပ်စုသည် ကုလားတန်မြစ်နှင့် မေယုမြစ်ကြားရှိဒေသကို လွတ်လပ်သော မွတ်ဆလင်နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် North Arakan Muslim League ကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် အဆိုပါ အဖွဲ့သည် မူဂျာဟစ်သောင်းကျန်းသူများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့သည် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခဲ့သည့် အခြေအနေအထိ ရောက်ခဲ့သည်။

မူဂျာဟစ်သောင်းကျန်းသူများကို မြန်မာ့တပ်မတော်က အပြင်းအထန် နှိမ်နှင်းခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် စစ်ဦးကျိုးသွားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဓားပြဖွဲ့ သာသလောက် သာကျန်ရှိတော့သည်။ ၁၉၆၀ ဦးနု သန့်ရှင်းဖဆပလ အနိုင်ရရှိပြီးနောက် မူဂျာဟစ်မှ ရိုဟင်ဂျာဟုဆိုကာ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြန်သည်။

jrelmE f f k&; t vlyt&r f umv rsm;ü E f f H
wumy p g E f f k&; upm; u l u x f b o r s m; y p f f
v m E f f o n f z p & m v l r s a&; u p b y f r s m; o n f
t u l q w l y f f i z p l v m o n f o w u l u m u d
a v f u l v f y r s a w m l u m u E f f b o m t a&;
u p i z p l y m f r n f

ထို့နောက် ရိုဟင်ဂျာ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဥပမာ - ရိုဟင်ဂျာ လူငယ်အဖွဲ့၊ ရိုဟင်ဂျာကျောင်းသားအဖွဲ့၊ ရိုဟင်ဂျာ သွေးစီး ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ စသဖြင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၄-၉၅ တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်ကထပ်မံ၍ ဖြိုခွင်းခဲ့သည်။

လက်မည်းကြီးများ

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်၌ ဘင်္ဂါလီ-ရခိုင် လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုသည် ပထဝီနိုင်ငံရေးပြဿနာအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော လူမျိုးရေးပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ နယ်စပ်ဒေသ၌ဖြစ်သော ပဋိပက္ခများ၊ စစ်ပွဲများ နောက်ကွယ်တွင် နယ်စပ်မျဉ်းနှင့် ထိစပ်ရာ နိုင်ငံများ၏ အစိုးရနှင့် သွယ်ဝိုက်၍ ပတ်သက်မှုများရှိသည်။ မြန်မာ့၌ ထိုသို့သောအဖြစ်အပျက်များသည် တူရာ ဥပမာများ ပြသနိုင်သည်။ ကချင်စစ်ပွဲ ကိုးကန့်နှင့် ဝက်စွများ၏ နောက်ကွယ်က တရုတ် (သို့) ယူနန်အစိုးရ၏ ပါဝင်ပတ်သက်နေမှု၊ ယခင်ကရင် လက်နက်ကိုင်များ၏ နောက်ကွယ်တွင် ထိုင်းအစိုးရနှင့် အမေရိကန်အစိုးရ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှု၊ ယခု ဘင်္ဂါလီအရေးကိစ္စ၌ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်အစိုးရ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှု စသည့် အချက်များသည် နယ်စပ်မျဉ်းကို အသားစီးရရေးနှင့် စီးပွားရေး အမြတ်ထုတ်မှုများဖြင့် သွယ်ဝိုက် ပတ်သက်နေနိုင်သည်ကို စဉ်းစားကြည့်ရန် လိုအပ်သည်။ စိန်ဝင်းစိန် ဘာသာပြန်သည့် ခေတ်သစ်တရုတ်-မြန်မာဆက်ဆံရေး စာမျက်နှာ - ၃၆၃ တွင် ကချင်ကို ကြိုကြားကြိုကြား ကူညီသူမှာ တရုတ်ဖြစ်သည်ဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်မှ စတင်၍ နိုင်ငံတကာ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုသည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်၌ ထဲထဲဝင်ဝင် ရှိလာသည်။ စစ်အစိုးရလက်ထက်က နယ်စပ်မျဉ်းနံဘေးမှာလှုပ်ရှားနေသော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများသည် ဖြေလျော့ရေးကာလ စတင်ခဲ့သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပြည်တွင်းသို့ အလျိုလျိုဝင်လာကြသည်။ လူ့အခွင့်အရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ မူဝါဒရေး၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး လူသားခြင်း စာနာထောက်

ထားရေးနှင့် အကြံပေး အဖွဲ့အစည်းများ အလုံးအရင်းနှင့် ဝင်ရောက်လာသည်။

ထောက်ပံ့ကူညီပေးရေးတို့ နောက်ကွယ်တွင် ဆိုင်ရာနိုင်ငံနှင့်အုပ်စုများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုယ်စီ တွဲဖက်ပါလာသည်ကို သတိချပ်သင့်သည်။ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အလှုပ်အရှမ်းကာလများ၌ နိုင်ငံတကာပါဝါ နိုင်ငံရေးကစားကွက်တွင်သူများ ပါဝင်လာနိုင်သည်ဖြစ်ရာ လူမျိုးရေးကိစ္စရပ်များသည် အကဲဆတ်ပွိုင့်ဖြစ်လာသည်။ သတိကြီးကြီး လျှောက်လှမ်းပါမှ တော်ကာကျ နိုင်သော အရေးကိစ္စဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

၎က်ဖဲလား၊ လူသားခြင်း စာနာခြင်းလား...

နိုင်ငံတကာ၏ ပေါ်လစီ မပြောင်းလျှင် ပြည်တွင်းစစ်များ မငြိမ်းနိုင်။ ထို့အတူ စစ်အေးကာလသမိုင်းတစ်လျှောက် နိုင်ငံငယ်များအတွင်းက ပြည်တွင်းစစ်များသည် နိုင်ငံတကာလက်မည်းကြီးများကြောင့် အစပြုခဲ့ရသည်ကများသည်။ အစိုးရစနစ်အကူးအပြောင်း၌ လေဟာနယ်များ ပေါ်လာနိုင်ရာ ဤလေဟာနယ်ကို အပြိုင်လုကြသည့် ပါဝါရှင်များ၊ များစွာ ရှိသည်။ အနောက်နှင့် နီးခြင်း၊ ဝေးခြင်းသည် တည်ဆဲအစိုးရများ၏ နိုင်ငံရေးကစားချက်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားများအတွက် အခြေမဟန်လျှင် ၎က်ဖဲများကို မြဲမြံကိုင်ထားစမြဲ။ တစ်ချက်ခြင်းလည်း ထုတ်ပြလေ့ရှိသည်။ ရီရယ်ပိုလိုက်တစ်၌ အကျိုးစီးပွားတို့က အမြဲမောင်းနှင်နေဆဲဖြစ်သည်ကို သတိချပ်သင့်သည်။

လူ့အခွင့်အရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူသားခြင်း စာနာမှု ဆိုင်းဘုတ်များကို မြဲမြံကိုင်၍ အသံကုန်အော်သော အုပ်စုများကို လေ့လာဆန်းစစ်သင့်သည်။ မျက်လုံးများ ပြူးပြိုကြည့်မှ တော်ကာကျလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ရခိုင်ဒေသသည် ယခုထက်ထိ အကျိုးစီးပွားအုပ်စုနှင့် လုံခြုံရေးတို့ စစ်ခင်းကျသော ကစားပွဲများ ဖြစ်မြဲ၊ ဖြစ်ဆဲ။

အကဲဆတ်ပွိုင့်

ရခိုင်အရေးလေ့လာဆန်းစစ်ချက်များအရ ရခိုင်အရေးတွင် နစ်နာသူများလည်းရှိသည်။ နစ်နာသူများသည် ရခိုင်လူမျိုးများအဓိကဖြစ်သော်လည်း

မူရင်း အခြေချနေထိုင်သူ ဘင်္ဂါလီလူမျိုးများလည်း ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ ပဋိပက္ခအပေါ် အမြတ်ထုတ်ရန် ကြိုးစားနေသော နိုင်ငံအုပ်စု အဖွဲ့အစည်း အစုအဖွဲ့ အသိုက်အဝိုင်းများလည်း ရှိနေသည်။

ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ထောင့်စုံမှ ကြည့်သင့်သည်။

★ လုံခြုံရေးရှုထောင့်

★ အမျိုးသားရေး ရှုထောင့်

★ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ရှုထောင့်

★ လူသားခြင်း စာနာမှုရှုထောင့်

★ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွား ရှုထောင့်

★ ပထဝီနိုင်ငံရေးရှုထောင့်

★ နိုင်ငံတကာ၏ ပါဝါကစားမှု အခင်းအကျင်းများ

စသည်ဖြင့် မျက်လုံးပြူးပြူး မှန်ပြောင်း အတို/ အရှည် စုံစုံညီညီ ကြည့်ပါမှ မူရင်းဇာစ်မြစ်ကို နှိုက်ထုတ်နိုင်လိမ့်မည်။

တစ်ဖက်စောင်းနင်းနိုင်မှုများသည် လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီ လွတ်လပ် ခွင့်များကို ပြန်လည်ကန့်သတ်နိုင်သည့် လက်တံများ ဖြစ်သွားနိုင်သလို နိုင်ငံတကာလက်မည်းများက မလွတ်မြောက်နိုင်သော ဝဲဩဇာအတွင်းလည်း သက်ဆင်းသွားနိုင်သည်။ ရခိုင်ကိစ္စမှာ ဝိရောဓိများဖြင့် ရှုပ်ထွေးလှသည်။ နက်သောအကြောင်းများကို ရေရှည်အမြင်ဖြင့် စီရင်၍ တိမ်သော အကြောင်း တရားများကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးဖြတ်လုပ်ဆောင်ရမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကောင်း အဆိုး၊ အကြောင်းအကျိုး၊ အမှားအမှန်၊ အကျိုးအမြတ် အကန့်အသတ်ကို အဓိကစဉ်းစားရသူမှာ အစိုးရနှင့်ပါဝါရှင်များပင်ဖြစ်သည်။ ပါဝါရှင်တို့မှာ ပေါ်လစီဘီကာခွက် ကိုင်ထားသူများပင်ဖြစ်သည်။ ပါဝါရှင် တို့... ပညာနှင့် အိုင်ဒီယာတို့ ပေါက်မြောက်သောသူတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်နိုင်မှ ပါဝါ တစ်ဖက်စောင်းနင်းနိုင်မှုများကို ကိုင်တွယ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထောင့်ပြောင်း ကြည့်နိုင်ကြပါစေ။

ညနေ ၄ : ၀၉

၁၇၊ ဇွန်လ၊ ၂၀၁၇ ။

(၁)

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံရေး အကူးအပြောင်းအတွက် ကြီးစွာသော စိန်ခေါ်ချက်မှာ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကိစ္စဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး၏ မူရင်း စိန်ခေါ်ချက်မှာ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကိစ္စဖြစ်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်တို့၌ အခြေခံအရွေ့ (၂) ခုဖြင့် စသည်။

(၁) နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့်

(၂) စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်ကို နည်းစဉ် (၂) ရပ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ကြည့်နိုင်သည်။ “တိန်နည်း” နှင့် “ဂိုဘီနည်း” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ တိန်နည်းမှာ တရုတ်နည်း ဖြစ်သည်။ ဂိုဘီနည်းမှာ ဆိုဗီယက်နည်း ဖြစ်သည်။ တိန်နည်း နိုင်ငံရေးကို ဖြေလျော့ မပေးဘဲ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဖြင့် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို လုပ်သည်။ ဂိုဘီနည်းမှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာချိန်၌ ဂလက်စနောနှင့် ပယ်ရီစတိုက်ကာ ဟု ကြွေးကြော်သည်။ ပွင့်လင်းရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ ဖြေလျော့ရေးနည်းများကို စတင်သည်။ ဆိုဗီယက်နည်းမှာ နိုင်ငံရေးနှင့်စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုက တစ်ပြိုင်နက်

တည်းလာသောနည်း ဖြစ်သည်။ တရုတ်ကတော့ ထိုသို့ မဟုတ်။ စီးပွားရေးကို အလျင်စသည်။ ပြီးမှ အောက်ခြေ ဒီမိုကရေစီကို ရပ်/ကျေး အဆင့်က စ၍ လေ့ကျင့်ပေးမှုဖြင့် အသက်သွင်းသည်။ ဂိုဘာချောနည်းက ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ပြိုကွဲမှု ရလဒ်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်သွားသည်။ တရုတ်နည်းက လောလောဆယ် အခြေအနေထိ အလုပ်ဖြစ်နေသေးသည်။ သို့သော် စိန်ခေါ်ချက်များကား တရုတ်အတွက် ဒင်းကြမ်းပြည့်နေသည်။

သိန်းစိန်နည်း

မြန်မာက ၂၀၁၀ မှာ ဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲကို လုပ်သည်။ ကိုယ်စားပြုမှု စစ်မှန်ခြင်း၊ ရာခိုင်နှုန်းနည်းပင် နည်းငြားသော်လည်း အသွင် ကူးပြောင်းရေး ယန္တရားကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် စလှည့်နိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကြောင့် သိန်းစိန်အစိုးရက တရားဝင်မှု မြင့်လာသည်။ နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်း၏ လက်ခုပ်သံကို အတော်အတန်ရလာသည်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအနေနှင့် စီးပွားရေးဖြေလျှော့မှု အတော်များများကို လုပ်နိုင် ခဲ့သည်။ ဈေးကွက်အသစ်တစ်ချို့ပေါ်လာသည်။ ဆက်သွယ်ရေး လောင်စာဆီ ကားကိစ္စ နိုင်ငံခြား ငွေလဲလှယ်ရေးကိစ္စနှင့် အခြားသော ပုဂ္ဂလိကပိုင်ကဏ္ဍ အချို့ အတော်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။

---

polyth;a;jylyibajymifv&uWElfi&a[majymyfsn;u rajz&SfEl /
&i&om?jywlom:aom ylyibom rdjzibom vly&qmiElrn/

သို့သော် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးကိစ္စကိုတော့ ပီပြင်အောင် မလုပ် နိုင်ခဲ့။ ယခု အစိုးရသစ်လည်း ဤကဏ္ဍကို မလုပ်နိုင်သေး။ မြန်မာအစိုးရတို့ အမြဲကြုံနေရသည့် အခက်အခဲမှာ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ဘယ်က စ၍ ကိုင်ရမှန်းမသိသည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။ ယခုအစိုးရမှာ ယိုပေါက်များကို ဖာထေးရန် ကြိုးစားခြင်းမှအပ အခြား ထင်သာမြင်သာသော စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို မလုပ်နိုင်သေး။

ဦးသိန်းစိန်အုပ်ချုပ်ရေးကာလ၌ စီးပွားရေးထက် နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုက ပိုသည်။ နိုင်ငံရေးအရွေ့ကို စီးပွားရေးအရွေ့ထက် ပို၍ လုပ်နိုင် သည်ဟု မှတ်ချက်ပြုနိုင်သည်။ နိုင်ငံရေးအင်စတီကျူးရှင်းအသစ်များ အပြိုင်းအရိုင်း ပေါ်လာခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေး လွတ်လပ်ခွင့် အတော်အတန် ကျယ်ပြန့်လာခြင်းက ဒီမိုကရေစီ အလေ့အကျင့်များအတွက် ကစားကွင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဖြစ်လာသည်။ တဖြည်းဖြည်း တည်ငြိမ်သော အပြောင်းအလဲကို ဦးသိန်းစိန် အစိုးရက သတိကြီးကြီးထား၍ လှမ်းသည်။ ဤအသီးအပွင့်က ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲကို လွတ်လပ်၍ တရားမျှတစွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ အချိန်ကိုက်ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ညင်သာသော အာဏာလွှဲပြောင်းမှုကို လုပ် နိုင်ခဲ့သည်။ ဤကား ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအတွက် နိုင်ငံရေးသမိုင်းမှတ်တမ်း ကောင်းဖြစ်သည်။

(၂)

စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ

စီးပွားရေးအဆောက်အအုံသည် နိုင်ငံရေးအခြေခံ အုတ်မြစ်ကနေ ပေါက်ဖွားလာရသည်။ နိုင်ငံရေးမူဘောင်နှင့် ပေါ်လစီတို့ လျော့နည်းအားပျော့ ခြင်းက အခြေခံစီးပွားရေးကို ယိုင်နှံ့စေသည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရတစ်ရပ်၏ အဓိကတာဝန်မှာ ပြည်သူလူထု၏ အစာအိမ်ပြဿနာ ဖြေရှင်းရေးသာဖြစ်သည်။ အစာအိမ်ပြဿနာကို မကိုင်တွယ်နိုင်လျှင် နိုင်ငံရေးထောက်ခံမှု ကျသည်။ လျော့သည်။ နောက်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲများက မသေချာ။ စီးပွားရေး နည်းနာကို နားမလည်လျှင်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး အနုပညာက မပီပြင်။

လီကွမ်ယုက ပြောဖူးသည်။

“စီးပွားရေး နားမလည်ဘဲ၊ နိုင်ငံရေး လုပ်လို့ မရဘူး” ဟူ၍။

မြန်မာက အမြဲ ကြုံနေရသည့် အဖြစ်ရှိသည်။ စီးပွားရေးကို ဂဗဏနာ နားမလည်သော အစိုးရအုပ်ချုပ်မှု ပုံစံဖြင့် အမြဲကြုံသည်။ မြန်မာပြည်က မည်သည့် စီးပွားရေးပေါ်လစီကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့သနည်း။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အတိတ်ကို ပြန်လှန်ကြည့်ပါ။ စီးပွားရေး

ကဏ္ဍတစ်ရပ်ကို ပီပီပြင်ပြင် မောင်းနှင်နိုင်ခဲ့မှုက မရှိ မဟုတ်။ ရှိပါသည်။ လက်ချိုးရေလို့ရသည်။ သို့သော် အားလုံးသည် နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးအရွှေ့ တစ်ခုလုံးကို သွင်သွင်ကြီး ရွှေ့အောင် ပြောင်းနိုင်ခဲ့သော ပေါ်လစီများမဟုတ်။

ပြဿနာများ

အစိုးရအဆက်ဆက်က မျှော်မှန်း ရည်ရွယ်၍ ကြိုးစားခဲ့ကြဖူးသည်။ ဖဆပလ၊ မဆလ၊ နဝတ၊ နအဖနှင့် ၂၀၁၀ အစိုးရ လက်ထက်အထိ ကြည့် နိုင်သည်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် အာဏာရလာသော အစိုးရသစ်လက်ထက်၌ မူ ပီပြင်သော စီးပွားရေးမူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့ကို ထင်ထင်ရှားရှား မတွေ့ရသေး။ အစိုးရသက်တမ်း တစ်ဝက်ရောက်လုနီးပြီ။ စောင့်ကြည့်ရန် လို့ပြောရအောင်လည်း ၂၀၂၀ သည် မကြာသေးမီနှစ်များအတွက် ရောက်လု ပြီ။ ပြည်သူ့မျှော်လင့်ချက်ဖြည့်တင်းရေးမှာ မရေရာ။ မသေချာ။

- ★ မြေသိမ်း ယာသိမ်းပြဿနာ
- ★ ခြစားမှုပြဿနာ
- ★ ဗြူရိုကရေစီယန္တရား၏ ဝန်ဆောင်မှုပြဿနာ
- ★ တရားရေးမဏ္ဍိုင် ပြဿနာ
- ★ သယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲမှု ပြဿနာ
- ★ လူ့အရင်းအမြစ် နိမ့်ပါးမှု ပြဿနာ
- ★ အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာ
- ★ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြဿနာ
- ★ နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများ ပြဿနာ
- ★ ငွေမည်းပြဿနာ

စသည့် ပြဿနာများက အပုံအပင်။

ဝန်ကြီးများ အပြောင်းအလဲလုပ်ရုံဖြင့် စီးပွားရေးအဖြေကို ရမည် မဟုတ်။ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို နိုင်ငံရေးဟောပြောပွဲများက မဖြေရှင်းနိုင်။ ရဲရင့်သော၊ ပြတ်သားသော ပီပြင်သော မူဝါဒဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်။ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်း စနစ်တကျ တည်ဆောက်ထားသော ယန္တရားမရှိပါက အကောင်အထည်မဖော်နိုင်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကိုရေးရှသော ပေါ်လစီမဖွံ့ဖြိုးပါက ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ် မပီပြင်နိုင်။ အလားအလာလည်း မကောင်း။ သက်ကြီးပု ဈေးကွက် စီးပွားရေးဖြင့် ထပ်မံ၍ နှစ်ပါးသွားရဦးမည် ဟု ယူဆရသည်။

(၃)

အရင်းခံအကြောင်း နှစ်ပါး

နိုင်ငံ မဖွံ့ဖြိုး မတိုးတက်ရခြင်း အကြောင်း (၂) ပါး ရှိသည်။

(၁) ပေါ်လစီ ပြဿနာ နှင့်

(၂) လူ့အရင်းအမြစ် ညံ့ဖျင်းမှု ပြဿနာ နှစ်ရပ်က အခြေခံကျသည်။

အထွေထွေသော စီးပွားရေး ပြဿနာအားလုံးသည် အဆိုပါ ပြဿနာ

(၂) ရပ်မှ ပေါ်ထွက်လာရသည်။ အစိုးရ အဆက်ဆက်၌ မူဝါဒ ပြဿနာကို အကြီးအကျယ်ကြုံရသည်။ ယခင်ကလည်း ကြုံရသည်။ ယခုလည်း ကြုံရသည်။

★ မူဝါဒ ချမှတ်ပုံ မအပ်စပ်ခြင်း

★ မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှု ညံ့ဖျင်းခြင်း နှင့်

★ မူဝါဒ သုံးသပ်မှု အားနည်းလွန်းခြင်း တို့က ပြဿနာရပ်ခွဲများ ဖြစ်သည်။

ထုံးနည်း (၂) မျိုး

မူဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ ချဉ်းကပ်ပုံ (၂) မျိုးရှိသည်။

(၁) ပန်းတိုင် အခြေပြု (mission orientated) နှင့်

(၂) ပြဿနာ အခြေပြု (problem orientated) ချဉ်းကပ်ပုံ (၂)

မျိုးဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင် အခြေပြု ချဉ်းကပ်မှုသည် အလုပ်ဖြစ်ရေးက အဓိကဖြစ်သည်။

ပန်းတိုင်က မှားခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ သင့်ခြင်း၊ မသင့်ခြင်း လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီခြင်း၊ မညီခြင်းကို မစဉ်းစား။ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်ပေးထားသော အမိန့်ကိုသာ အောင်မြင်အောင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြိုးစားသည်။ အနာနှင့်ဆေး တည့် သလား မတည့်သလား မစဉ်းစား။ စဉ်းစားရန်လည်း

တာဝန်မရှိ။ အားလုံးသော ပန်းတိုင်များသည်လည်း မမြင် ရသော အထက်ဆီမှ ကျလာသော အမိန့် ညွှန်ကြားချက်များက တစ်ဆင့်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာအခြေပြု ချဉ်းကပ်မှုက ပြဿနာ ပြေလည်ရေးအဓိကဖြစ်သည်။ ပြဿနာကို ဆန်းစစ်သည်။ ပြဿနာကို ရှာသည်။ တစ်နည်း အနာကို ရှာသည်။ ရောဂါ၏အကြောင်းအရင်းကို ရှာသည်။ ပြီးတော့ ဆေးကိုဖော်သည်။ အနာနှင့်တည့်သော ပါဝင်ပစ္စည်းတစ်ခုချင်းစီကို စိစစ်သည်။ ဖော်မြူလာ ထုတ်သည်။ ဖော်မြူလာကို အကောင်အထည်ဖော်မည့်ယန္တရားကို တည်ဆောက်သည်။ ပြီးမှ မူဝါဒသုံးသပ်ရေးနှင့်ယှဉ်သော အကောင် အထည်ဖော်မှုကို စသည်။

ပြဿနာများကို ပြင်ပ ဧရိယာမှတစ်ဆင့် နားစွင့်သလို အဖွဲ့အစည်းတွင်း သုံးသပ်မှုများကိုလည်း မပြတ်လုပ်သည်။ အကြောင်းအကျိုးနှင့် သက်ရောက်မှုများ၊ ထိခိုက်နစ်နာမှုများ အကျိုးစီးပွား ရသူ၊ မရသူများအကြား စိစစ်မှုဖြင့် မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်သည်။

မြန်မာ၌ မူဝါဒ ဖြစ်စဉ် ခိုင်မာစွာဖြင့် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံကို ပံ့ပိုးကူညီမှုနိမ့်သည်။ နေရာတကာ အစိုးရဝင်ပါရမည် ဟူသော နည်းစဉ်သည် သဘောတရားရေး အမှန်မဟုတ်။ အင်စတီကျူးရှင်းအားနည်းသော အခင်းအကျင်း၌ အရာရာကို ပုဂ္ဂလိက လက်လွှဲခြင်းသည်လည်း မဖြစ်သင့်။ အစိုးရသည် ဓာတ်ကူပစ္စည်းအသွင်ဖြင့် ကူညီသော ပွဲစားနေရာကို ယူတတ်ရန် လိုအပ်သည်။

ဦးနှောက်လား နိမ့်ခြင်း ပြဿနာ

အသက်အလိုက် ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ခြင်းသည် ဗီဇ ပြဿနာ နှင့် ဆိုင်သည်။ ပညာရေးဝန်းကျင်နှင့် ဆိုင်သည်။ အထွေထွေသော လူ့အရင်းအမြစ် ပြဿနာသည် ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အခြေပြု၍ ထွက်ပေါ်လာရသည်။ မြန်မာလူမျိုးသည် ဗီဇမည့်ကြောင်း အထင်အရှား သာဓကများ ရှိထားပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပတ်ဝန်းကျင်ညံ့များ၌ ကာလအတော်ကြာ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဗီဇကောင်းများပင် အညွန့်တုံးသွားကြရသည်။

ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သမျှသော အခင်းအကျင်းများကို နောက်ပြန်ခဲ့ကြည့်ပါ။ တော်လှန်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးပြဿနာ အကြားကြားညပ်ခြင်း လူမှု ကော်စေး ယုတ်လျော့ခြင်းနှင့် ရန် / ငါ စည်း ပြဿနာတို့က လူ့အရင်းအမြစ်ကို သတ်သော အကြောင်းတရားများ ဖြစ်နိုင်သည်။ သမိုင်းကို ကြည့်ပါ။ အတိတ်ကို ကြည့်ပါ။ မကြာသေးမီ ကာလကို ခဲ့စောင့်ကြည့်ပါ။ လက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန်ကို ကြည့်ပါ။

wuɔbɪrɪn; u vɪftm; tɪftɛbɪl xwɔy; on/ ɔpsuɪrɪn
vɪftm; ɔpsuɪrɪtɔl & mæɪmɪzɪpɒn/ wuɔbɪu avɪsɪjɔ
vɪlɪwm wɪcm; pɪlɪa; & ɔpsuɪl vɪtɪlɪwm wɪcm; jɪzɪpɒn/ tɪlɪ
ay; vɪlɪrɪm tɪdɪrɪjɪɛl ɔo/

Mindset များ ပြုပြင်ရေး ကြွေးကြော်သံသည် ပေါ်လစီကောင်းမဟုတ်။ စနစ်၏အချိအမဖြင့် တည့်မတ်ရန် ဖြစ်သည်။ စနစ်ကို ပြင်ဆင် ထုတ်ပိုးခြင်း သည် အစိုးရအလုပ်ဖြစ်သည်။ ထုတ်ပိုးထားသော စနစ်ကို အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းသည် အင်စတီကျူးရှင်းများ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ လူမှုပြဿနာများကို ထိန်းကွပ်ပြီး အရွေ့တစ်ခု ဝိုင်း၍တွန်းခြင်းသည် အားလုံး၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပညာရေး ချို့တဲ့မှု

ပညာရေး ချို့တဲ့မှုက မိဘ ဆရာ ကျောင်းသား အစိုးရ အားလုံးနှင့် ပတ်သက်သည်။ မြန်မာပြည်၏ ပညာရေးသည် ပညာရေး မဟုတ်။ လူမှုရေး ဖြစ်နေသည်။ လူမှုရေးသိက္ခာအတွက် ပညာသင်ခြင်းဖြစ်နေသည်။ စီးပွားရေး မောင်းနှင်အားအတွက် ကုတ်အားမဖြစ်။ အသက်ရှင်သန်ရေးအတွက် လက်နက်မဖြစ်။ အတွေးအခေါ်နှင့် လူ့ဘဝတန်ဖိုးအတွက် ထုံးနည်းမဖြစ်။ ပကာသနအတွက် သင်ကြားသော ပညာရေးအခြေအနေဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စ သည် အစိုးရပြဿနာမျှသာ မဟုတ်။ လူမှုအသိုင်းအဝန်း၏ အားနည်းချက်က ပို၍ အရေးပါသည်။

လက်တွေ့ကျသော ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို ပင့်တင်ပေးသော ပညာရေး စနစ် မဟုတ်၍ အကျိုးမဖြစ်။ တက္ကသိုလ်များက နှစ်စဉ် ဘွဲ့ရများ သောင်းနှင့် ချီ ထုတ်လုပ်နိုင်ကြသည်။ သို့သော် အလုပ်လက်မဲ့များ ပေါများနေဆဲ။ အလုပ်ခေါ်စာများကလည်း မပြတ်ကြေငြာနေဆဲ။

လုပ်ငန်းရှင်များ၌ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားဈေးကွက် လိုသည်။ ဝန်ထမ်း လိုအပ်ချက်များ အမြဲရှိနေသည်။ အလုပ်လျှောက်ထားမှုများကလည်း များပြားလွန်းသည်။ အလုပ်မရမှုကလည်း ထုလိုက်၊ ထည်လိုက်ရှိနေသည်။ ဖြစ်စဉ်ကို ခြုံ၍ ကြည့်သော် အလုပ်တာဝန်နှင့်ကိုက်ညီသော ဝန်ထမ်းရှားပါးမှု ပြဿနာက အရင်းခံအကြောင်းဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အလုပ်ဖြစ်သော တက္ကသိုလ်ပညာက ပြဿနာဖြစ်သည်။

ထုတ်လုပ်မှု နှင့် လိုအပ်ချက်

အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာမှာ ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအား ပြဿနာ အပေါ်အခြေပြုနေသည်။ Supply/Demand ဟု ဆိုလျှင်ရသည်။ တက္ကသိုလ် များက လုပ်အား အရင်းအနှီးကို ထုတ်ပေးသည်။ ဈေးကွက်မှာ လုပ်အား ဈေးကွက်ကို အသုံးချရာနေရာဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်က လေ့ကျင့်ပြသလိုက်တာ တခြား၊ စီးပွားရေးဈေးကွက်က လိုအပ်တာတခြားဖြစ်သည်။ အံ့လွှဲပေါ်လစီကို မြန်မာက အခုထိ မပြင်နိုင်သေး။ အနာနှင့်ဆေး တည့်အောင် အခုထိမပေးနိုင် သေး။ ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအား ကိုက်အောင် မစီရင်နိုင်သရွေ့ မြန်မာ့ စီးပွားရေးက ထူထူထောင်ထောင် ဖြစ်မှာမဟုတ်။ ပြည်သူ့ အစာအိမ်ပြဿနာက ပို၍ ဆိုးသွားစရာသာအကြောင်းရှိသည်။

(၄)

စီးပွားရေး စိန်ခေါ်ချက်

စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျခြင်းအကြောင်းများလည်း ရှိနေပြန်သည်။

(က) စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ နိုင်ငံတော်၏အခန်းကဏ္ဍ ကြီးမားစွာ ပါဝင်နေခြင်း၊

(ခ) ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ် မပီပြင်ခြင်း၊

- (ဂ) နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အသက်မဝင်ခြင်း၊
  - (ဃ) အစိုးရယန္တရားအတွင်း ခြစားမှု မြင့်မားနေခြင်း၊
  - (င) မူဝါဒလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းတိကျမှု မရှိခြင်း၊ မတည်ငြိမ်ခြင်း အသက်မဝင်ခြင်း၊
  - (စ) ဆက်သွယ်ရေးစနစ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ် စွမ်းအင် ရေ အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှု စသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ညံ့ဖျင်းခြင်း၊
  - (ဆ) ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ရှားပါးခြင်း၊
  - (ဇ) အခြေခံပညာရေး ညံ့ဖျင်းခြင်း။
  - (ဈ) လွတ်လပ်သော အင်စတီကျူးရှင်းများ အားနည်းခြင်း (ဥပမာ - ဗဟိုဘဏ်ကဲ့သို့)
  - (ည) ဘဏ်စနစ် မဖွံ့ဖြိုးခြင်း
  - (ဋ) ဓနဥစ္စာခွဲဝေမှု မညီမျှခြင်း
  - (ဌ) ဓနဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု အာမခံချက် နိမ့်ခြင်း
  - (ဍ) ခေတ်မီနည်းပညာအတွက် ရေခံမြေခံ မရှိခြင်း
  - (ဎ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ မဖြစ်ထွန်းခြင်း
  - (ဏ) ငွေကြေးခဝါချမှု
- စသည့် အချက်များကိုတွေ့ရသည်။

အစိုးရတစ်ရပ်သည် ပြည်သူ့စားဝတ်နေရေး ဖူလုံရန်အတွက် အာရုံစိုက်သင့်သည်။ ပြည်သူချမ်းသာခြင်းသည် တိုင်းပြည် ချမ်းသာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခံယူနိုင်ရန်လိုသည်။ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တို့အကြား ပွဲစားလုပ်ပေးရမည်။ အကျိုးအဖြစ်ထွန်းနိုင်ဆုံးဖြစ်မည့် စီးပွားရေး ကဏ္ဍတစ်ရပ်ကို ဇောက်ချ၍ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို လုပ်ရမည်။

ဥပမာ - အိုင်တီ စိုက်ပျိုးရေး။

အချုပ်

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသည် နိုင်ငံ့စီးပွားရေးကို တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ့စီးပွားရေး တည်ဆောက်ခြင်းသည် ပြည်သူများကို ကောင်း

ကောင်းနေ၊ ကောင်းကောင်းဝတ်၊ ကောင်းကောင်းစားနိုင်၊ သွားနိုင်အောင်၊ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်သူချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်သူချမ်းသာခြင်းသည် ပြည်သူ့စားဝတ်နေရေး ပြဿနာပြေလျော့ခြင်းအပေါ် အခြေခံသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြီးစွာသော ပြဿနာမှာ အစာအိမ်ပြဿနာ ဦးနှောက်ပြဿနာနှင့် ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ အနာဆွေး ရောဂါဟောင်း ပြဿနာများပင် ဖြစ်သည်။

- ★ အစာအိမ်ပြဿနာမှာ စားဝတ်နေရေးကိစ္စဖြစ်ပြီး
- ★ ဦးနှောက်ပြဿနာမှာ ပညာရေးကိစ္စဖြစ်သည်။
- ★ ကိုယ်တွင်း အနာဆွေးမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စ ဖြစ်ပြီး
- ★ ကိုယ်ပ ရောဂါဟောင်းမှာ ဘင်္ဂါလီအရေး ရခိုင်အရေးကိစ္စ ဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်မှုညံ့၍ အသွင်ကူးပြောင်းရေး နှောင့်နှေးနိုင်သလို ကုန်သွယ် လယ်လုပ် စီးပွားရေးကိစ္စများ နေ့စဉ်လူမှုဘဝ ရပ်တည်မှုများအတွက် စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်လာသည်။ တည်ငြိမ်မှုနှင့် စီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုသည် အပြန်အလှန် အညမည ကျေးဇူးပြုသော အကြောင်းတရားများဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်မှု စီးပွားရေးကောင်းမည်။ စီးပွားရေးကောင်းမှ တည်ငြိမ် မည်။ တည်ငြိမ်မှုသည် ဓနဥစ္စာကို ဖန်တီးသော ရေခဲမြေခဲဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းမှုသည် ဓနဥစ္စာကို လက်ယက်ခေါ်နိုင်သည်။ မက်လုံးပေးနိုင်သည်။

နံနက် ၁၀ : ၄၀

၃၀၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၇။

rsuf/teopjizilunbif

မြို့မေတ္တာခံယူသည့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေများလာလေလေ နိုင်ငံ
ဆုတ်ယုတ်လေလေဟု ဆိုရင် ရနိုင်ကောင်းသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့
ထောက်ခံမှုဖြင့် တက်လာသောခေါင်းဆောင်များ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပြိုင်း
အရိုင်း ရနေချိန်၌ ဖြစ်သည်။

လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သော အလုပ်များကို စီမံခန့်ခွဲရာ၌ မြို့မေတ္တာ
ခံယူချင်စိတ်ကဲသော စိတ်ဖြင့် အလုပ်လုပ်သောအခါ မတွင်ကျယ်သောအလုပ်
မဖြစ်သော၊ အပေါ်ယံလုပ်ဆောင်သောလုပ်ရပ်များကို တွေ့လာရသည်။
ဒီမိုကရေစီ ဟူသည် ပြည်သူ့သဘောထားကို အခြေပြုသည်ဖြစ်သော်လည်း
အစိုးရအလုပ်သည် စာအုပ်ထဲမှ စည်းမျဉ်းတွေလောက် မလွယ်။ နှုန်းစံများကို
ရွတ်အော်တတ်ခြင်းလောက် မလွယ်။ လက်ခုပ်သံခြုံခြင်းလောက် မလွယ်။
ဤအချက်ကို ယခု နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ တွေ့လာကြရသည်။

အစိုးရသစ်ကာလ၌ ကြုံတွေ့ရသော အဓိက အခြင်းအရာမှာ ပြည်သူ့
မေတ္တာ မညှိုးနွမ်းရေးဖြစ်သည်။ မျှော်လင့်ချက်များဖြင့် ပြည့်နှက်နေသော
ပြည်သူ့ကို ချွေးသိပ်ပေးနိုင်ဖို့လည်း ကြိုးစားကြရသည်။ ကြိုးစားသလောက်
မပေါက်မြောက်နိုင်သော အရည်အသွေး ပြဿနာကလည်း ရှိလာသည်။
စေတနာနှင့် အရည်အချင်းတို့အကြားက လွန်ဆွဲမှုသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရသော
ခေါင်းဆောင်များအကြား တဖြည်းဖြည်းကြီးထွားလာသည်။

လူကောင်းသည် လူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဆိုးကျိုးမပေး။ သို့သော်...
ကောင်းသော စိတ်တစ်ခုတည်းနှင့် လူ့အကျိုးကို ပြုနိုင်စွမ်းရန်ခဲယဉ်းလှသည်။

ထိုးပွဲများ။ ယခင်ကလို လိုအပ်သည်များကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ဆိုသည့်အဆင့် နှင့် မရနိုင်တာကို အားလုံးသိကြသည်။ နားလည်ကြသည်။ သို့သော်... မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်လည်း အမှာစကားပြောရုံပွဲတက် မျက်နှာပြရုံကလွဲလို့ ထူးထွေသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို မစဉ်းစားမိကြ။

တစ်ခုခုလောက်ကို ကိုယ်ပိုင်သဘောထားအမြင်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင် လိုက်လျှင်လည်း နောက်ကွယ်က စိုးရိမ်ချက်က ဖွားဖက်တော်လို ပါလာ သည်။ သူများတကာထွက် ချွန်ထွက်ပြီး လုပ်လိုက် ကိုင်လိုက်ပါက ဖြစ်လာ နိုင်သည့် စိုးရိမ်ချက်ကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ဖို့ ခက်လှသည်။ သည်လိုနှင့် မလုပ် မရှုပ်မပြုတ်/လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းငြိမ့်သမားများ ဖြစ်လာသည်။

လက်ညှိုးထောင်/ ခေါင်းငြိမ့်

နိုင်ငံရေးဆိုတာ အုပ်ချုပ်ရေး အနုပညာလို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည် မဟုတ်လား။ အုပ်ချုပ်မှုအတွက် စွမ်းနိုင်မှ နိုင်ငံရေးအာဏာကိစ္စကို စဉ်းစား ရန်ကောင်းသည်။ အာဏာကိစ္စ စဉ်းစားလျှင်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။ ပြင်ဆင်ချိန်မရခဲ့သော တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းက လာခဲ့လျှင်တောင်မှ ပွင့်လင်းလွတ်လပ်သော ဦးနှောက်များကို လက်ကမ်း သင့်သည်။ ကြိုဆိုသင့်သည်။ မွေးစားသင့်သည်။ နိုင်ငံရေးအာဏာက အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှည်ကြာလိမ့်ဦးမည် ဆိုတာကို သတိပြန်ချပ်သင့်သည်။

နိုင်ငံရေးကိစ္စသည် လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းငြိမ့်ကိစ္စ မဟုတ်။ အုပ်ချုပ်ရေး အနုပညာတတ်စွမ်းခြင်းသည် နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ဖြစ်သည်။ မူဝါဒဖြစ်စဉ်ကို နားလည်ခြင်းသည် နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ဖြစ်သည်။ စည်းရုံးရေး စွမ်းရည်တစ်ခုတည်းဖြင့် နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်လို့ ရနိုင်ကောင်းသည် ဆိုသော အယူအဆကို ကလေးထုတ်ပစ်မှ ကောင်းသည်။

အနာဂတ်မှာ လူထုကိုယ်တိုင်က စည်းရုံးရေးဖြင့် ထောက်ခံမှုပြုမည် မဟုတ်တော့။ လုပ်ရပ်ရလဒ်ဖြင့်သာ လက်ထဲကမဲကို စဉ်းစားတော့မည် ဆိုတာကို ကြိုတင်တွေးထားသင့်ပြီ။

အရင်ဟာ အနောက် အနောက်ဟာ အရင်

ဦးစားပေးမှားခြင်းသည် နိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်းကို ဖန်တီးစေသော အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အရင်ဟာ အနောက်၊ အနောက်ဟာ အရင် မဖြစ်သင့်။ မနိုင်မနင်းလည်း မဖြစ်သင့်။ ဦးနင်း ပဲ့ထောင် ပဲ့နင်း ဦးထောင် မဖြစ်သင့်။ မနိုင်မနင်းဖြစ်မှာ ကြောက်ပြီး ဘာမှ မလုပ်ဘဲ မျောလိုက်သွား လျှင်လည်း အုပ်ချုပ်ရေးဟာ ပြည်သူ့ စိတ်ပျက်စရာ ဖြစ်တော့မည်။ ဖြစ်နေ ပြီလားပင် မပြောတတ်။

စကားလုံးတွေကို လူထုက အမြဲကြားနေရသည်။ ယခု သူတို့ လိုချင် တာ... စကားလုံးတွေ မဟုတ်။ ရလဒ် ရလဒ်...။ အလုပ်ဖြစ်ရေးဖြစ်သည်။ အဖြစ်လုပ်ရေး မဟုတ်။

ငြိမ်းချမ်းရေး စားဝတ်နေရေး စစ်ဘက် ကျုံ့ဝင်ရေး သဘာဝအရေး ပညာရေး ကျန်းမာရေး... စသည့် အရေးအရာတို့မှာ မည်သည်က အရာကျ သနည်း။ မည်သည်က အလျင်နည်း။ မည်သည်က နောက်နည်း။ အကျိုး စီးပွားများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းသည် နိုင်ငံရေး အလုပ်ဖြစ်သည်။ အကျိုးစီးပွား များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ကြည့်တတ်ခြင်းက နိုင်ငံရေး အမြော်အမြင်ဖြစ်သည်။ အမြော်အမြင်ဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားတစ်ရပ် ဖြစ်ထွန်းစေရန် ဆန္ဒရှိရုံမှအပ ကျွန်တော် တို့ မတတ်နိုင်သော ကိစ္စဖြစ်သည်။

ဘယ်လိုအုပ်ချုပ်မှာလဲ

ဘယ်သူ အုပ်ချုပ်တယ် ဆိုတာထက် ဘယ်လို အုပ်ချုပ်တယ် ဆိုတာ က ပိုအရေးကြီးသည်။ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ဆိုတာ ဘက်ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဘယ်လိုဆိုတာ နည်းနာပြဿနာ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးနည်းနာတို့ဖြင့် အုပ်ချုပ် ရေးနည်းနာများကို ကဏ္ဍအလိုက်ခွဲပြီး မကြည့်နိုင်သမျှ လမ်းဘေးက ကျူး ကျော်များ ခွက်လက်ဆွဲတောင်းစားသော ကလေးသူငယ်များ ကျည်ဆန်များ အကြားက သားသည်မိခင်များ အများအပြားကို တွေ့မြင်နေရလိမ့်ဦးမည်။ ဤကား အရှိတရား။

အုပ်ချုပ်ရေးသည် စည်းရုံးရေးလောက် မလွယ်။ နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်သည် ဝါဒဖြန့်ချိရေးနည်းနာကို တတ်ကျွမ်းခြင်း မဟုတ်။ ကျယ်ပြန့်သော သဘောကို

ဆောင်သည်။ အုပ်ချုပ်တတ်ခြင်း ဆုံးဖြတ်တတ်ခြင်း စည်းရုံးတတ်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်ခြင်းသည် အစိုးရလုပ်သူအတွက် အရေးကြီးသည်။ အားလုံးသည် နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ထဲတွင် အကျုံးဝင်သည်။ လက်ရှိခေါင်းဆောင်လုပ်နေသူများ နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ကို ယေဘုယျနားလည်ခြင်းဘောင်မှ ဖောက်ထွက်နိုင်ကြပါစေ။

မဲများက ထာဝရ သစ္စာမရှိ

လူတွေထဲက မဲများက သောင်ပြိုကမ်းပြိုမှုကို ထာဝရ ထိန်းသိမ်းသွားမည်ဟု ထင်ပါသလား။ ရလဒ်အခြေပြု မဲပေးမှုများ ဖြစ်ထွန်းမှ ဒီမိုကရေစီ ဖွံ့ဖြိုးလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်က မလွယ်။ အာမခံချက်ရှိသော ပြည်သူ့အကျိုးအကောင်အထည်ဖော်ရေး ယန္တရားလိုသည်။ ရွေးကောက်ပွဲက ဆင်းသက်လာသောခေါင်းဆောင်များ လက်တွေ့နှင့် နီးမှ ကောင်းသည်။ အော်တိုမင်ဘစ်စမတ် ပြောသော ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိတာကို လုပ်တာ နိုင်ငံရေး... ဆိုသည့် အယူအဆကို နိုင်နိုင်နှလုံးသွင်းနိုင်မှ ကောင်းမည်။

နိုင်ငံရေးသမားသည် နောက်လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲ အတွက်သာ ကြည့်သည်။ နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်သည် တိုင်းပြည်၏ လာမည့်နှစ် ၅၀ / ၆၀ ကို ကြိုကြည့်သည်။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်နှင့် သာမန်နိုင်ငံရေးသမားတို့၏ ကြည့်ပုံ၊ မြင်ပုံ ကွဲမှုကွာမှုကြောင့် အနေအထားများ ကွာခြားသွားရခြင်းဖြစ်သည်။ လုပ်ရဲကိုင်ရဲ ရှိမှု တွေးရဲမှုတို့က မူဝါဒဆုံးဖြတ်မှု အရည်အသွေးကို ပြဋ္ဌာန်းသည်။

လုပ်ရဲဖို့ လိုတယ်

လုပ်တတ်ဖို့ လိုတယ်

လုပ်ရကောင်းမှန်းသိဖို့ လိုတယ်

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုတာ မလွယ်ပါ။ အုပ်ချုပ်သူများ၏ အထက်၌ နေပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချရတာ ပို၍ မလွယ်ပါ။ မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၌ ဤသို့တွေ့ရသည်။ လုပ်တတ်သူများက မလုပ်ရဲကြ။ မလုပ်တတ်သူများက လုပ်ရဲနေကြသည်။ လုပ်ရကောင်းမှန်း သိသူများက လုပ်ပိုင်ခွင့်မရကြ။

လုပ်ရကောင်းမှန်း မသိသောသူများက လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို မှန်းမျှော် အားထုတ်
နေသည့် အနေအထား။

နိုင်ငံစားဝတ်နေရေး ကိစ္စသည် ထင်သလောက်မလွယ်။

မူဝါဒကိစ္စသည် ကလေးကစားစရာ မဟုတ်။

အုပ်ချုပ်ရေးသည် စည်းရုံးရေးသက်သက် မဟုတ်။

စီမံခန့်ခွဲမှုသည် လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းငြိမ့် မဟုတ်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ရသူများ သတိချပ်ဖို့လိုသည်မှာ ပြည်သူ့အကျိုးဆိုသည့်
ဖွင့်ဆိုချက်အနက်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နားလည်ထားဖို့ ဖြစ်သည်။
ထို့နောက် တကယ့်ပြဿနာကို ရှာဖို့ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအလုပ်သည်
ပြဿနာရှာဖို့ ဖြစ်သည်။ ပြဿနာမဟုတ်တာကို ပြဿနာလုပ်မိပါက
ပေါ်လစီအမှားဖြစ်တော့မည်။ သတိချပ်ပါကုန်။

ပေါ်လစီကဏ္ဍကို စဉ်းစားရာ၌ လုပ်ဖို့ လိုနေသည်နှင့် လုပ်သင့်သည်
ဆိုတာကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားနားလည်းဖို့ အရေးကြီးသည်။ လုပ်ရမည့်
အလုပ်ကို လုပ်ရကောင်းမှန်းသိဖို့ ပထမအရေးကြီးသည်။ သိပြီးလျှင် လုပ်ရ
ဖို့လိုသည်။ လုပ်ရဲရုံဖြင့် မရ။ လုပ်တတ်ဖို့ လိုသည်။

နိုင်ငံရေးအလုပ် အုပ်ချုပ်ရေးအလုပ် စီမံခန့်ခွဲမှုအလုပ်နှင့် မြို့မေတ္တာ
ခံယူရေးအလုပ်များကို လက်ရှိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူများ ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြား
ခြား နားလည်နိုင်ကြပါစေကုန်။

ညနေ ၄ : ၃၉

၁၄၊ သြဂုတ်၊ ၂၀၁၇။

tuḅyɬvɬuḅ

အကွဲအပြဲ ဇာတ်လမ်းသည် မြန်မာအတွက် ရိုးလွန်းလှသော ဇာတ်ကွက် ဖြစ်သည်။ မည့်သည့်နေရာ ဌာနအချိန်ကို ကြည့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲလိုလို တွေ့ရတတ်သော လူမှုဓလေ့ဖြစ်သည်။ အရိုးစွဲနေပြီဖြစ်သော လူမှုဓလေ့များက တိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေတာ များသည်။ ပြောင်းလဲရေးအတွက် ခုတုံးလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ စီးပွားရေးအပြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအပြောင်းကို ကန့်လန့်တိုက်သော အချက်များ၌ လူမှုဓလေ့တစ်ချို့ကို ထည့်သွင်းနိုင်သည်။ ဓလေ့ကြောင့် နိုင်ငံတိုးတက်နိုင်သလို ဓလေ့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံဆုတ်ယုတ်ရသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိသည်။

အကွဲအပြဲကြောင့် အလဲအကွဲဖြစ်ရသည့် မြန်မာ့သမိုင်းများက စာအုပ်တွေထဲတွင် အပုံအပင်။ ယခင်ကလည်းကြုံ၊ ယခုလည်း ကြုံဆဲ၊ နောင်လည်း ကြုံလတ္တံ့သော အရိပ်အယောင်များက မြန်မာ့လူမှုနယ်ပယ်၌ အလုံးအရင်း တွေ့နေရသည်။

သမိုင်းနှင့် ချီသော အကွဲအပြဲ

လွတ်လပ်ရေးကို အရယူပေးနိုင်ခဲ့သော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်လည်း အကွဲအပြဲနှင့် ကြုံသည်။ ကနဦးပိုင်း ဂျီစီဘီအေအသင်းကြီးလည်း အကွဲအပြဲဒဏ်ကိုမခံနိုင်။ ပါလီမန်ခေတ်ပါတီတွင်း အကွဲအပြဲက သမိုင်းမှာ အထင်အရှား ရှိသည်။ ဂိုဏ်းဂဏ အကွဲအပြဲကြီးသော လူမှုဓလေ့က တဖြည်းဖြည်း အားကောင်းလာသည်။ ဦး၊ ဗိုလ် သခင် အကွဲအပြဲကြောင့် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး

လုပ်ငန်းစဉ် ကျဆုံးရသည်။ အကွဲအပြဲများက ကောင်းကျိုးပေးသည်ထက် ဆိုးကျိုးပေးမှု ပိုကဲလှသည်။ ဤအချက်ကပင် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဓလေ့ ဖြစ်ပုံ ရသည်။

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဓလေ့ကိုလေ့လာလျှင် အကွဲအပြဲဇာတ်လမ်းကို အစဉ် လိုက် တွေ့ရသည်။ သမိုင်းနှင့်ယှဉ်၍ တွေ့ရသည်။ ကားခံမတ်က ပြောသည်။ သမိုင်းဆိုတာ လူတန်းစားတိုက်ပွဲပဲ... ဟူ၍။ သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံးကို ကြည့်လိုက်လျှင် လူတန်းစားအချင်းချင်း တိုက်ပွဲစဉ်သည့် ဖြစ်စဉ်များကို ချည်းတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ ဆိုဟန်ရှိသည်။

ထိုနည်းလည်းကောင်း မြန်မာ့သမိုင်းဟူသည် အကွဲအပြဲဇာတ်လမ်းဟုပင် ဆိုနိုင်လောက်အောင် မြန်မာ့လူမှုဓလေ့၌ အကွဲအပြဲဓလေ့ကြီးလွန်းလှသည်။ ကွန်မြူနစ်လည်းကွဲသည်။ အလံဖြူ အလံနီ ဟူ၍။ ရဲဘော်ဖြူ၊ ရဲဘော်ဝါ လည်း ရှိသည်။ အနီချင်းတူလျှင်တောင်မှ ရဲရဲတောက်နှင့် နီဆွေးဆွေးတို့ မတူ။ ပန်းရောင်သမ်းသူတို့ ရှိသေးသည်။ ဝါဒရေးရာ အရောင်စုံခြင်းလား သို့တည်းမဟုတ် အိုင်ဒီယာတို့ ပွထခြင်းလား ကျွန်တော် မပြောတတ်။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီလော အိုင်ဒီယာလော

၂၀ ရာစုသည် အိုင်ဒီယောလိုဂျီခေတ်ဖြစ်သည်။ ၂၁ ရာစုသည် အိုင်ဒီယာခေတ်ဖြစ်သည်။ အိုင်ဒီယာခေတ်၌ အိုင်ဒီယောလိုဂျီ လက်သီးဆုပ် မဖြည့်နိုင်သူများ အရာမဝင်တော့။ အိုင်ဒီယာတို့ အုံလိုက်ကျင်းလိုက်ထုတ်နိုင် သူတို့ ရှေ့တန်းရောက်လာသည်။ ခေတ်က တိုးတက်လာသည်။ ဝါဒစုံခြင်း ဆိုသည်ထက် အိုင်ဒီယာကွန်မြူးမှုကို ပိုပြီးရှေ့တန်းတင်လာသည်။ အိုင်တီနှင့် အိုင်ဒီယာတို့သည် မိတ်ဖက်ဖြစ်လာသည်။ အပြန်အလှန် အညမည ကျေးဇူးပြုလာသော အထောက်အပံ့ကောင်းများဖြစ်လာသည်။

အိုင်တီကြောင့် အိုင်ဒီယာများ စီးဆင်း သလို အချင်းချင်း ကူးလူး ဖလှယ်မှုလည်း များပြား လာသည်။ များပြားလာရုံ မက မြန်ဆန်လာသည်။ ဤအချက်သည်ပင် အိုင်ဒီယာတို့ ပွထလာခြင်း အကြောင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ အိုင်တီကြောင့် တစ်ဦးချင်း အခန်းကဏ္ဍ ပိုမြင့်လာသည်။ ယခင်က တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းနှင့် အရာမဝင်။ အုပ်စုလိုက် အဖွဲ့အစည်းလိုက်

ဂိုဏ်းဂဏအလိုက်မှ အရာဝင်မှု ရှိသည်။

၂၁ ရာစု၌ ဂိုဏ်းဂဏကြောင့် လူရာဝင်မှု ပျောက်ဆုံးသွားသည်။ ဂိုဏ်းမရှိလည်း လူရာဝင်နိုင်သည်။ လူ့အသိအမှတ်ပြုခံနိုင်သည်။ လူအများကို ကိုယ်တိုင် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ ဆက်သွယ်လို့ရသည်။ တစ်ဦးချင်း ဩဇာထူထောင်ခွင့်ကို အိုင်တီက မ,စသည်။ တစ်ဦးချင်း အစွမ်းပြခွင့်က အိုင်ဒီယာများ မွေးဖွားရာအကြောင်းဖြစ်လာသည်။

၂၁ ရာစု၌ -

- ★ ကိုယ့်အိုင်ဒီယာကို လွတ်လပ်စွာ ဖြန့်ချိခွင့်ရှိသည်။
- ★ လူအများထံ တိုက်ရိုက် အစမ်းသပ်ခံနိုင်သည်။
- ★ မိမိအိုင်ဒီယာ၏ အတိုင်းအဆကို လက်တွေ့ မှန်းဆခွင့်ရသည်။
- ★ ကိုယ်ပိုင်အိုင်ဒီယာကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်လုပ်ခွင့် ရလာသည်။
- ★ အိုင်ဒီယာသည် လေထဲတွင် ပျောက်ပျက်မသွားတော့။
- ★ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ခွင့်ပါ ရလာသည်။
- ★ အိုင်ဒီယာများ ဖလှယ်ခြင်း
- ★ အိုင်ဒီယာများ ကူးလူးခြင်း
- ★ အိုင်ဒီယာများ ဓာတ်ပြုခြင်း စသည်တို့ ထုလိုက်ထည်လိုက် ဖြစ်လာသည်။ နေရာအနှံ့မှာ ဖြစ်လာသည်။

၂၀ ရာစုက သတ်မှတ်ခဲ့သော အကွဲအပြဲသည် ၂၁ ရာစုအတွက် အကွဲအပြဲ မမည်တော့။ မတူမှုကွဲပြားမှုကို လိုက်လံရှာဖွေနေရသော ခေတ်ကို ရောက်လာသည်။ အိုင်ဒီယာများ မတူမှ ဆန်းသစ်သော နည်းပညာအတွက် ရေခဲမြေခံကောင်းဖြစ်လာသည်ဟု ယူဆလာကြသည်။ အထူးသဖြင့် ခေတ်ကို ချီမဖို့ ကြိုးစားနေသော ပညာတတ်အသိုင်းအဝိုင်းက အိုင်ဒီယာကွဲပြားမှုကို လိုလားစွာ ကြိုဆိုကြသည်။ အိုင်ဒီယာများ အရောင် အသွေးတူနေလျှင် တောင် မကွဲကွဲအောင် လုပ်နေရသော

20 &mpionf tffh, mfvffh cw/zpion/
21&mpionf tffh macw/zpion/ tffh m
acwff tffh, mfvffh vubolqly/rjznf
Ehlohn; t&mrOibawnff

နည်းစဉ်များကို သုံးလာရသည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ၂၁ ရာစုအမြင်ကား တူညီမှု မဟုတ်။ မတူညီမှု။ ကွဲပြားမှု အသွင်လွဲမှု ဖြစ်သည်။

တူနေလျှင် မတိုးတက် မတူခြင်းကို တူအောင်လုပ်သော လူမှုလေ့ အားကြီးသည့် နိုင်ငံများ ဆင်းရဲသည်။ ငတ်ပြတ်သည်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို အပြင်းအထန်ကျင့်သုံးသော နိုင်ငံများကို သာဓကတင်၍ ကြည့်ပါ။ မော်စီတုံး ခေတ်က မဟာရဲပျံကျော်လွှားရေးစီမံကိန်းကြီးကြောင့် ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန် ရေးကြောင့် ပြိုပျက်သွားသော ယဉ်ကျေးမှုအဆောက်အအုံများ မျိုးရိုးဗီဇ အကောင်းများကို လေ့လာကြည့်ပါ။

ဧကဝါဒ၊ ဗဟုဝါဒ

ဧကဝါဒသည် တရားသေဝါဒ ဖြစ်သည်။ ဗဟုဝါဒသည် အိုင်ဒီယာ ကွန်မြူနစ်ကို အထောက်အပံ့ပြုသောလေ့ အထုံဖြစ်သည်။ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ဖြစ်ထွန်းဖို့ ဗဟုဝါဒက ကျေးဇူးပြု သည်။ ခေတ်မီရေးအတွက် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု လိုသည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု၌ အိုင်ဒီယာက အရေရာကျသည်။ ဗဟုဝါဒဖွံ့ဖြိုးမှ အိုင်ဒီယာကောင်းတို့ ပေါက်ဖွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗဟုဝါဒနှင့် အိုင်ဒီယာသည် အပြန်အလှန် အမှီ သဟဲပြုကြသော ဓာတ်သဘောများဖြစ်သည်။

ဧကဝါဒက မုချဝါဒကို ဆုပ်ကိုင်သည်။ မုချဆိုသောဝေါဟာရကို အတွင်တွင်ရွတ်သည်။ မုတ်ချသမားတို့ လက်သီးဆုပ်မဖြည်ရခြင်း အကြောင်း ရှိလိမ့်မည်။ အစွမ်းအစကြောင့်လား၊ ဗီဇကြောင့်လား၊ အတ္တကြောင့်လား သို့တည်းမဟုတ် ဥဉ္စထဲက လုံခြုံမှုကို ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးစွာ တောင့်တမှု ကြောင့်လား၊ အတိတ်၏အာသာချင်ခြင်း မပျယ်မှုကြောင့်လား... မေးခွန်း ပေါင်းများစွာ ရှိနိုင်သည်။

ဗဟုဝါဒက ဝိဘဇ္ဇဝါဒကို အားပေးသည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒနှင့် ဧကဝါဒက ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်။ တရားသေဝါဒက ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို အားမပေး။ အားမပြုချေ။ အစဉ်အလာ သမာရိုးကျဘောင်တွေထဲမှာ ကျောက် ချနေသော အတွေးအခေါ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မသေချာမရေရာမှုများနှင့် လုံးထွေးနေသော ၂၁ ရာစု၌ တရားသေသမားတို့ အလုပ်မဖြစ်တော့။ လူ့

အဖွဲ့အစည်းကိုယ်တိုင်က ဗဟုဝါဒကို ချင်ခြင်းတတ်လာကြသည်။ အရသာ အသစ်အဆန်းကို ပိုမိုမြည်းစမ်း ကြည့်ချင်လာကြသည်။ ဤအချက်ပင် ပညာနှင့် အိုင်ဒီယာတို့ အရာဝင်လာခြင်း အကြောင်းတစ်ပါး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဗဟုဝါဒ ဗဟိုဝါဒ

ဗဟုဝါဒနှင့် ဗဟိုဝါဒတို့ မတူ။ ဗဟုမှာ ထောက်ပေါင်းများစွာ ရှိသည်။ ဗဟုဝါဒက နယ်ပယ်ပေါင်းစုံကို ခြေဆန့်သည်။ ဗဟိုဝါဒက နယ်ပယ်တစ်ခုတည်းကို ဦးတည်သည်။ ကဏ္ဍတစ်ခု လူတစ်ယောက် လူတစ်စု အဖွဲ့တစ်ခုကိုသာ ရှေးရှုသည်။ ဗဟိုနှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းကို လှမ်းမျှော် ကြည့်သူဆိုလျှင်ကို ရန်သူ စာရင်းသွင်းပစ်လိုက်သည်။

ဗဟိုဝါဒ၌ အကွဲအပြဲများသည်။ အကွဲအပြဲများခြင်းကြောင့် အလဲ အကွဲလည်း စုံသည်။ ခရီးကကြမ်းသည်။ တော်လှမ်းရေးတိုက်ပွဲတို့ ထူထပ် သည်။ အချင်းချင်းအကြား သွေးထိုးမှု ခြေထိုးမှု ကန့်လန့်တိုက်မှုများက ထုလိုက်၊ ထည်လိုက် ပေါက်ဖွားသည်။ ဗဟိုဝါဒ၌ အပြုတ်တိုက်ရေးလမ်းစဉ်တို့ ခေတ်စားသည်။ အမြစ်ပြတ်ချေမှုန်းရေး နည်းနာတို့အတွက် လက်ခုပ်သံ များများရသည်။

ဗဟုဝါဒက ဗဟိုဝါဒ မဟုတ်။ ဗဟုနှင့် ဗဟို မတူ။ လားလားမျှ မအပ်စပ်သော အပြောင်းအလဲကို ကျွန်တော်တို့ ကြုံရသည်။

မြော်ကြည့်

၂၁ ရာစု၏ အရှိတရားကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်များကို မြော်ကြည့်ပါ။ မတူကွဲပြားမှုများကို ကြိုဆိုဖိတ်ခေါ်နေသော ခေတ်၌ အတွင်းကျ ပေါ်လစီဖြင့် မကပြသင့်တော့။ ခေတ်၏ အရှိတရားကို မြင်အောင်ကြည့်။ ပြောင်းလဲလာသော လူမှုဓလေ့ကို စီးမျော။ အကွဲအပြဲများက အိုင်ဒီယာများကို သင်းသတ်ခြင်း တစ်မျိုးဖြစ်လာနိုင်သည်။ အိုင်ဒီယာလိုဂျီ သည် လက်တွေ့နည်းနာ မဟုတ်တော့။ စဉ်းစားချက် သစ်မြစ်တစ်ခုသာ ဖြစ်တော့သည်။ အိုင်ဒီယာလိုဂျီတို့ နေရာ၌ အိုင်ဒီယာပေါင်းစုံဖြင့် အစားထိုး ဝင်ရောက်လာသည်။

ဤအချက်သည်ပင် အိုင်ဒီယောလိုဂျီသမားများနှင့် အိုင်ဒီယာသမားတို့၏ အတွန်းအတိုက်ကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် အကွဲအပြဲတို့ဖြင့် မင်းမူခဲ့သော ရာစုဟောင်းကို သင်ခန်းစာယူ၍ ရာစုသစ်၌ ရောင်စုံ အိုင်ဒီယာများဖြင့် ရှင်သန်နိုင်ကြစေရန် လိုသည်။ အိုင်ဒီယာများကို လိုသလိုညှိနိုင်ရန်လိုသည်။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီနှင့်အိုင်ဒီယာသည် ရန်ဖက်များ မဟုတ်။ မိတ်ဖက်များ ဖြစ်စေသင့်သည်။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီ အခြေခံဖြင့်ကွဲပြားခဲ့သော လူမှုစည်းများကို အိုင်ဒီယာသစ်များဖြင့် ပြန်လည် စည်းနှောင်သင့်သည်။ မြန်မာ့လူမှုဓလေ့သည် အိုင်ဒီယာပေါင်းစုံကို ရှေးရှုသော လူမှုဓလေ့အဖြစ် အသွင်ပြောင်းသင့်ချိန်တန်ပြီ။

ဤသို့မဟုတ်ပါက လူမှုဓလေ့ကိုယ်တိုင်သည်ပင် ခေတ်မီရေးနှင့် လစ်ဘရယ်ဖြစ်ရေးတို့အတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဒီမိုကရေစီဖြစ်ရေး ခေတ်မီရေးတို့သည် အတူ ယှဉ်တွဲဖြစ်တည်မှ ကောင်းသည်။ သည့်အတွက် လူမှုဓလေ့က ကျေးဇူးပြုထောက်ပံ့လျှင် နွဲ့ထဲကျံ့နေသော ဘီးကို မြန်မြန် ကလောင်ထုတ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

ည ၁၀ : ၅၃

၂၄၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၇ ။

ဝဏ္ဏမာဏအစဉ်အဆက်

မြန်မာနိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကို သမိုင်းနှင့်ယှဉ်ဆက်၍ စီ သုံးလုံး (3 C) ဖြင့် တင်ပြ ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်နှင့် ယှဉ်တွဲ သုံးသပ်ကြပါကုန်။

-နံပါတ် (၁) စီ - CIVIL WAR (ပြည်တွင်းစစ် ပြဿနာ)

-နံပါတ် (၂) စီ - CONFLICT (ပဋိပက္ခ ပြဿနာ)

-နံပါတ် (၃) စီ - CONFRONTATION (ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရေး ပြဿနာ)

(၁)

အကြောင်းအချက်

စစ်ပွဲအဆုံးသတ်လျှင် အရေးကြီးသည်က နိုင်ငံရေးအလှိုင်းမင့်တည့်ရေး ဖြစ်သည်။ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်မှုများဖြင့် ထုံမွှမ်းချေက စစ်ပွဲ၏ အဆုံးသတ်ကို မရောက်ချေ။ ကြိုကြားစစ်အသွင်သို့ ပြန်လည်ကူးပြောင်းလာနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းစစ်အခြေအနေဖြင့် ပမာပြသော် မြန်မာပြည်တွင်း စစ်သည် တောက်လျှောက် ဖြစ်လာသော ပြည်တွင်းစစ်မဟုတ်။ အကင်းမသေ သော ကြိုကြားစစ်ပွဲ သဏ္ဌာန်များသာ တွေ့ရသည်။

စစ်အစိုးရခေတ်၌ လက်နက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်သော အစီအစဉ် များ အသက်ဝင်နေသောကာလတွင် စစ်ပွဲများ မပြင်းထန်။ မဖြစ်ပွား။

သို့သော် ငြိမ်းချမ်းရေး မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆေးဇြီးတိုသာဖြစ်သည်။ အကျိုးစီးပွားနှင့် လက်နက်ကိုလဲစားသော ဖြစ်စဉ်သာဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ရုပ်ပြကောင်းသော်လည်း အနှစ်သာရအရ မပြည့်ဝ။ အနာဂတ် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်ရာ၌ လက်နက်ကိုင်တို့အတွက် အကျိုးအမြတ်သည် မက်လုံးမဖြစ်စေရ။ သတိချပ်ရန်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့စစ်အသွင်ဆောင်သော စစ်ရေးအသွင်ပြောင်းမှုသည် ပဋိပက္ခနှင့် ယုံကြည်မှုပျက်သုဉ်းခြင်းကို ဖျက်ဆီးသော အချက်ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင် - လက်နက်ကိုင် အချင်းချင်း၊ တိုင်းရင်းသား - တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း လွတ်မြောက်ရေး၊ တပ်မတော် - လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် အချင်းချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့ပေးရေး ဗျူဟာပင်ဖြစ်သည်။ ရန်သူကို ရန်သူဖြင့်သာ ချေမှုန်းရေးအသွင်ဖြစ်သည်။ ခွေးကို ခွေးဖြင့်တိုက်မည် ဆိုသော ဗျူဟာဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်၌ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရေးဖြင့် ယုံကြည်မှု မတည်ဆောက်နိုင်သော အခြေအနေ၏ရင်းမြစ် ပြဿနာ အရင်းခံအကြောင်း တရားဖြစ်သည်။ သတိချပ်ဖွယ် အချက်ဖြစ်သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးသည် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး တစ်ခုတည်းသာ မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသည် လက်နက်ချရုံဖြင့် အပြီးမသတ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသည် လက်နက်ကိုင်အုပ်စုများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်။ လူထုတစ်ရပ်လုံး နိုင်ငံတော်တစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်နေသော အရေးကိစ္စဖြစ်သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးသည် စာရွက်ပေါ်တွင် လက်မှတ်ထိုးရုံဖြင့် မလုံလောက်။ နှလုံးသားတွင် ကမ္ဘာ့ဦးထိုးနိုင်မှ တန်ကာကျမည်။

(၂)

ပြည်တွင်းစစ်၏ အကြောင်းတရားများ

ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတရားများ များစွာရှိသည်။

- ★ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်လှူခြင်း အကြောင်း
- ★ နယ်မြေလှူခြင်း အကြောင်း
- ★ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ခွဲထွက်ရေးပြဿနာ

- ★ နိုင်ငံရေးစနစ် ပြဿနာ
(ဖက်ဒရယ် ကွန်မြူနစ် ဆိုရှယ်လစ် ဒီမိုကရေစီ အစရှိသဖြင့်
သဘောမညီမှု ပြဿနာ)
- ★ အုပ်ချုပ်မှုပြဿနာ (ဖိနှိပ်မှု၊ ခြစားမှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု
အနိမ့်အမြင့် ပြဿနာ)
- ★ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပြဿနာ (ဂိုဏ်းဂဏ ကွဲပြားမှု၊ အယူဝါဒကွဲပြားမှု
နှင့် အုပ်စုစွဲ ပြဿနာများ)
- ★ အမျိုးသား အမှတ်သရုပ် ပြဿနာ
(အမျိုးသားရေး၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး နိုင်ငံရေးအစ
ရှိသည်...)
- ★ ပြည်ပ စွက်ဖက်မှု နှင့် ဂလိုဘယ် ပါဝါဝင်ရိုး ပြဿနာ

လေ့လာဆန်းစစ်ချက်

မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးပြီးချင်း ပြည်တွင်းစစ်နှင့် နှစ်ပါးသွား ကခဲ့ရသည်။ ယခု အချိန်အထိဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်၊ စဖြစ်စဉ်က ဝါဒစွဲပြဿနာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ပြဿနာများအပေါ် အခြေခံခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်တွင်းစစ်မီးကို လူမျိုးရေးပြဿနာဖြင့် လက်ဆင့်ကမ်းယူခဲ့ပြန်သည်။ ထို့နောက် အကျိုးစီးပွားပြဿနာကိုအခြေပြု၍ ပြည်တွင်းစစ် မငြိမ်းနိုင်ဖြစ်ရသည်။ လက်နက်ကိုင်တို့၏ အကျိုးစီးပွား ပြဿနာကား သယံဇာတ အရင်းအမြစ်ပြဿနာဖြစ်သည်။

အရင်းအမြစ်အပေါ် မှီခိုရှင်သန်ရင်း လျှာခံတွင်းတွေ့သွားခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ လူမျိုးရေးကိစ္စသည် ရှေ့၌ ဦးဆောင်ခဲ့သလို နောက်ပိုင်း၌ လူမျိုးရေးရှေ့တန်းတင်သော ကိုယ်ကျိုးစီးပွား စစ်ပွဲများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ စစ်ဘက်ကလည်း အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေးကို ကိုင်စွဲလျက် စစ်ပွဲကို ဆက်လက်ဆင်နွှဲသည်။ မငြိမ်းသောမီးများ တောက်လောင်လျက် ရှိသေးသည်။ သတိချပ်ဖွယ်ကား မီးကို ဓာတ်ဆီဖြင့် မငြိမ်းသတ်မိစေရန်ပင် ဖြစ်သည်။

လူမျိုးရေး ဘာသာရေး ပြဿနာများသည် အမှတ်သရုပ် ပြဿနာကိစ္စ ဖြစ်သည်။ အသိအမှတ်ပြုခြင်း/မပြုခြင်းက ဝေခွဲရခက်သော ပြဿနာဖြစ်လာ ပြန်သည်။ အမှတ်သရုပ်ပြဿနာဖြင့် သကာအုပ်ထားသော အကျိုးစီးပွား ပြဿနာကား အနာဂတ်တွင် ပိုမိုရှုပ်ထွေးဖွယ်ရာရှိသည်။ မတူကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံသော ပြည်တွင်းစစ်ပြဿနာက ဒီမိုကရေစီနှင့် အဖွင့်သဘောထား တည်ဆောက်ပေးသည့် ပညာရေးစနစ်ကိုသတ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ ဓလေ့ ချို့ခြင်းနှင့် လစ်ဘရယ်ပညာရေး ခေါင်းပါးခြင်းက စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးကို ဖျက်ဆီးပစ်သည်။ ရလဒ်မှာ စားပွဲဝိုင်းတွင် အဖြေရှာရေးနည်းနာ အသက် မဝင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်တွင် အရေးပါသော ကျင့်ထုံး ပျက်နေခြင်းက အရေးကြီးဆုံးပြဿနာဟု ယူဆသည်။

(၃)

အမှတ်သရုပ်

ကွဲပြားမှု နောက်ကွယ်က အကျိုးအမြတ်လုပ်ငန်းစုများ ပြဿနာက ဥပဒေစိုးမိုးရေး စီမံခန့်ခွဲမှု အရည်အသွေးအပေါ် အဓိကမူတည်နေသည်။ ဥပဒေစိုးမိုးရေး မလုပ်နိုင်လျှင် အကျိုးစီးပွားပြဿနာကို ဖြေရှင်းလို့ မရ။ စီမံခန့်ခွဲမှုညံ့ဖျင်းလျှင် အမျိုးသား ရင်ကြားစေ့ရေး အလုပ်မဖြစ်နိုင်ချေ။ စီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့ဖျင်းခြင်းကြောင့် ယုံကြည်မှုပျက်ယွင်းခြင်း ယုံကြည်မှုအလွဲသုံးစားလုပ် ခံရခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤကား အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေးကို ဖျက်ဆီးသော အချက်ဖြစ်သည်။

အမျိုးသား အမှတ်လက္ခဏာနှင့် လူမျိုးစု အမှတ်သရုပ်တို့ စည်းချက် မညီရွှေ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အာမခံချက် မပေးနိုင်။ စည်းချက်ညီခြင်း မညီခြင်း ကိုလည်း အစိုးရတစ်ခုတည်းက မလုပ်နိုင်။ အစုအဖွဲ့ကိုယ်စီ ကဏ္ဍနယ်ပယ် ကိုယ်စီက လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး အရပ်ဘက် အစုအဖွဲ့များက ဝိုင်းဝန်းတည်ဆောက်ရန် လိုသည်။ ရိုးရာဓလေ့ ယဉ်ကျေးမှုခြင်း ဖလှယ်ယှဉ်တွဲ ပေါင်းစပ်နိုင်ခြင်းက ရေရှည်အာမခံမှုကို တည်ဆောက်ခြင်းသဘောဖြစ်သည်။

သရုပ်လက္ခဏာတို့ ထပ်တူကျရန် ခဲယဉ်းသည်။ သို့သော် မတူကွဲပြားမှုအပေါ်မှာ တူတာတွေကို ရှာပြီး စုပေါင်းညှိနှိုင်းတတ်သည့် အလေ့အကျင့် မွေးမြူရန်မှာမူ မခက်လှချေ။ ရေရှည် စီမံချက်ချ၍ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး မဟာဗျူဟာတို့ ပေါ်ပေါက်သင့်သည်။

မတူကွဲပြားခြင်း၏ နောက်ဆက်တွဲမှာ ခွဲထွက်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်သည်။ မတူခြင်းကို အကြောင်းပြ၍ ခွဲထွက်ရေး လှုံ့ဆော်သူများ ပြည်ပကနေ ဝင်လာသည်။ မြန်မာပြည်၌ ခွဲထွက်ရေးအယူအဆသည် စတာလင်မူမှ လာသည်။ ဆိုဗီယက်အနေဖြင့် ဇာဘုရင်ကို ဖြုတ်ချ၍ ပြည်သစ်ထူထောင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ဇာဘုရင် အင်အားချိနဲ့အောင် ပြည်နယ်အသီးသီးကို ခွဲထွက်ခွင့်ဖြင့် မက်လုံးပေး ဆွဲဆောင်သည်။ ထို့နောက် အလုပ်သမား တော်လှန်ရေးဖြင့် ဇာဘုရင်ကို ဖြုတ်ချပြီး ဆိုဗီယက်ယူနီယံကို ထူထောင်သည်။ သို့သော် လက်တွေ့သဘောတွင်မူ ကွန်မြူနစ်အာဏာရှင်လက်အောက်မှာ ပိပြားခဲ့သည်။ ခွဲထွက်ရေးအဆိုသည် စတာလင်လက်အောက်တွင် တွေးရဲစရာပင် မရှိ။ လက်တွေ့နှင့်အဆို ကွဲပြားချက်ကို သတိချပ်နိုင်သည်။

---

rwluymjcif\ aemulquwlfth cKLu&; vly&trm; jzplon/
 rwjcfu\ tallumifji cKLu&; v\qmbolrm; jynfy uae
 Oifvmon\ jrefrmjynü cKLu&; t, Itqonfpwmvifrls
 vmon/

မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ တိုင်းရင်းသားတို့သည် လွတ်လပ်ပြီး ကာလနောက်ပိုင်း ခွဲထွက်ရေးကို မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုစေကာမူ အတွင်းစိတ်သဏ္ဌာန်တွင် အတူတကွ ပေါင်းစည်းနေထိုင်မှ လုံခြုံမည်။ သာယာဝပြော စည်ပင်မည်ဟု မှတ်ယူထားဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် အထွေထွေလူမှုဘဝ နိမ့်ကျမှုများသည် မသိစိတ်က စွဲထင်နေသာ ပေါင်းစည်းနေထိုင်ခြင်းမှုကို နှံ့ချိုးနေသည်။ တိုင်းရင်းသားတို့ စိတ်ထဲ ဒွိဟစိတ်များ အစဉ်ကိန်းအောင်းနေသည်။ ဤစိတ်စွဲကို ချေဖျက်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ယုံကြည်မှုကောင်းကောင်း တည်ဆောက်ရန် အရေးကြီးသည်။

(၄)

ထိပ်တိုက်တွေ့ရေးနှင့် ဂိမ်း သီအိုရီ

ရန် - ငါ စည်းကို ကျော်ကြည့်နိုင်မှ တည်ငြိမ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းကို စုပေါင်းတည်ဆောက်နိုင် လိမ့်မည်။ ဖြူ-မည်း နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်ထဲတွင် နှစ်မြုပ်နေသော နိုင်ငံရေးသမားများဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို တည်ဆောက်လို့ မရ။ တစ်မဟုတ် နှစ်လော့ကျစ်ဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမူကို အုတ်မြစ်ချ၍ မရ။

မတူတိုင်း ကွဲနေမှာလားဆိုသည့် မေးခွန်းကို မေးရမည်။ နိုင်ငံရေး သည် ဂီတသံစဉ်ဝိုင်းနှင့်တူသည်။ မတူသော ဂီတတူရိယာများဖြင့် ဟာမိုနီ ဖြစ်စွာ ပေါင်းစပ်လိုက်သောအခါ လှပသော သံစဉ်တေးသွားများ ထွက်လာ သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ တီးဝိုင်း၏ ဟာမိုနီကဇာပင်ဖြစ်သည်။ တေးသွား သံစဉ်များ သူနေရာနှင့်သူ အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်စေရန် ဦးနှောက်ဖြင့် စီစဉ်ရသည်။ နှလုံးသားဖြင့် ခံစားတည်ဆောက်ရသည်။ ကာယဉာဏ် စိတ္တ သုံးပါးစလုံး ပါဝင်သော အလုပ်ကို အနုပညာဟု သမုတ်အပ်သည်။ အုပ်ချုပ်ခြင်း အလုပ် အစိုးရအလုပ် ဆိုသည်မှာ အနုပညာ အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။

ထိပ်တိုက်တွေ့ခြင်း၌ ဖွင့်ထားသော စိတ်မရှိလျှင် စစ်ပွဲဆီသို့ ဦးတည် သွားနိုင်သည်။ ဖွင့်ထားသော စိတ်ဖြင့် ထိပ်တိုက်တွေ့လျှင် စားပွဲဝိုင်းနိုင်ငံရေး ဖြစ်ထွန်းသည်။ စားပွဲဝိုင်း နိုင်ငံရေးနောက်ကွယ်၌ အကျိုးစီးပွားများ ပါးလျ လျှင် နိုင်ငံရေးအဖြေ မြန်မြန်ထွက်သည်။ ပညာဖြင့် ယှဉ်စပ်သော နိုင်ငံရေး အဖြေများသည် ပြည်သူ့အကျိုးကို လက်တွေ့ထမ်းဆောင်နိုင်သည်။ ဖြစ်နိုင် ချေရှိတာကိုလုပ်တာ နိုင်ငံရေးဆိုသည့်အဆိုကို သတိချပ်ရန် လိုသည်။

သူနိုင် - ငါရှုံး ဆက်ဆံရေး

သူရှုံး - ငါနိုင် ဆက်ဆံရေး

သူရှုံး - ငါရှုံး ဆက်ဆံရေး

သူနိုင် - ငါနိုင် ဆက်ဆံရေး

ဘယ်သူသေသေ ငတေမာပြီးရော ဆိုသည့် စကားပုံရှိသည်။ ဂိမ်း သီအိုရီ၌ သူရှုံး - ငါနိုင် ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ ပေဖြစ်လျှင်ခံ၊ တူဖြစ်လျှင်

နှံဆိုသည့် စကားပုံရှိသည်။ ငါ ရှုံးထားတုန်း နေနှင့်ဦးပေါ့ကွာ၊ ငါ့အလှည့်
ရောက်ရင်တော့ အပြတ်ဆော်မယ် ဆိုသည့် စိတ်ဓာတ်မျိုးဖြစ်သည်။ အငြိုး
အတေးနှင့် အာဃာတများ ထုံမွမ်းထားသော ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။

မစားရသည့် အမဲ၊

သဲနှင့်ပက်ဆိုသည့် စကား
ပုံရှိသည်။ သူ့ရှုံး-ငါရှုံး
ဆက်ဆံရေး ဖြစ်သည်။
မနာလို စိတ်တို့ဖြင့် ကြီးစိုး
နေသည့် ဆက်ဆံရေး ဖြစ်
သည်။ ရှဉ့်လည်း လျှောက်

virtpolrsm; buirSort fem usnfcsulrsm;
tawmfrsm; rsm; & Bn /, Munrtv b p m;
vlyc& jci frsm; vnf y p i c h v t r n /
v u e u l l f r s m; t l u m; ajr p m y i f t j z p f
c l j c i f r s m; v n f y p n f

သာ၊ ပျားလည်းစွဲသာ ဆက်ဆံရေးမှာ သူနိုင်-ငါနိုင် ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။
မြွေမသေ တုတ်မကျိုးတော့ မဟုတ်ချေ။ ရလဒ်ထွက်သော ဆက်ဆံရေး
ဖြစ်သည်။

(၅)

ဒိုင်ယာလော့များ၏ နောက်ကွယ်

ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံခြင်းသည် နိုင်ငံရေးဒိုင်ယာလော့တွင် တစ်ကွေ့
မဟုတ် တစ်ကွေ့ကြုံမည် ဆုံမည်ဖြစ်သည်။ အဖုအထစ်များနှင့် အထုံးအဆက်
များတွင် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ထောင့်ပေါင်းစုံက မြင်အောင် ကြည့်နိုင်သော
နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်မြင့်ပါက စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှု အောင်မြင်နိုင်သည်။ ထိုမျှမက
အကျိုးစီးပွားချင်း ထိပ်တိုက်တွေ့မှုများ ပိုမိုကြုံရနိုင်သည်။ အကြောင်းမှာ
ပြည်တွင်းစစ် ကြာရှည်ခြင်း၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့်
စစ်အတွင်းမှာပင် အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်လာသည်။ အရင်းအမြစ် ထုတ်ယူ
နိုင်ခြင်း အပါအဝင် ပြည်ပထောက်ပံ့မှုအကျိုးစီးပွားက ယဉ်ပါးနေနိုင်သည်။
ထို့အပြင် လက်နက်ဝယ်ရောင်းသူတို့၏ နောက်ကွယ်က အကျိုးစီးပွားလည်း
ရှိဟန်တူသည်။ စစ်ကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရနေသူတို့သည် စစ်ပွဲပြီးဆုံးမည်ကို
မလိုလား။ စစ်ပွဲကို ရှည်သထက် ရှည်စေချင်သည်။ ကြာသထက် ကြာစေချင်

သည်။ သို့မဟုတ် စစ်ပွဲအသွင် ပဋိပက္ခမျိုး များများပေါ်ပေါက်စေလိုသည်။ သို့မှသာ လက်နက်ဝယ်ယူရေးအတွက် တပ်လှန်လို့ရောင်းမည်။ စိုးရိမ်ချက်ကို အကြောင်းပြပြီး လက်နက်ရောင်းကောင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြည်တွင်းစစ်တိုင်း၏ နောက်ကွယ်တွင် နိုင်ငံတကာ လက်တံများကို မြင်အောင်ကြည့်ရန် အထူးအရေးကြီးသည်။ မမြင်ရသောလက်များက စစ်ပွဲ၏ နောက်ကွယ်တွင်ရှိသည်။ စစ်ပွဲ၏နောက်တွင် အကျိုးစီးပွားများ ကိုယ်စီရှိနေကြသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို ပဋိပက္ခအသွင် ပြောင်းစေခြင်းကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်ကို ရှုပ်ထွေးစေသော အကြောင်းအချက်ဖြစ်သည်။ ပါဝင်ညှိနှိုင်းသူတို့ ဗဟိုပြုချက် ပျောက်သွားနိုင်သည်။ ပြဿနာ၏ ပေးထား ချက်များ ဝေဝါးသွားနိုင်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အားလုံးပါဝင်ခြင်းသည် တန်ဖိုးဖြစ်သော်လည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးတွင် အားလုံးပါဝင်ရန် မလိုအပ်။ လက်နက်ကိုင်သူ အချင်းချင်းသာ ညှိကြရန် လိုသည်။ အစိုးရနှင့် လွှတ်တော် က ကြားဝင်ပေးရမည်။ တရားဝင်မှုနှင့် အာမခံချက်ကို လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရကသာ ပေးနိုင်သည်ဖြစ်သည်။

လူမျိုးစုများဘက်မှ သမိုင်းနာကျည်းချက်များ အတော်များများရှိသည်။ ယုံကြည်မှု အလွဲသုံးစား လုပ်ခံရခြင်းများလည်း ပါဝင်ခဲ့လိမ့်မည်။ လက်နက် ကိုင်များအကြား မြေစာပင် အဖြစ်ခံရခြင်းများလည်း ပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့ စရိုက်များ လျစ်လျူရှု ပစ်ပယ်ခံရခြင်းများကြောင့် စိတ်အညှိုးများ မဖြေနိုင် ဖြစ်ရသည်။ ဒိုင်ယာလော့ဖြစ်စဉ်တွင် အသိအမှတ်ပြုခြင်း နည်းနာ အရေး တကြီး လိုအပ်သည်။ ပါဝင်သူ မပါဝင်သူများကို သူ့ကဏ္ဍအလိုက် သူ့လူမျိုး အမှတ်သရုပ်အလိုက် အသိအမှတ်ပြုပေးမှု လိုအပ်သည်။

ဒီမိုကရက် တိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်စဉ်ကို အနှောင့်အယှက် အပေးဆုံး အကြောင်းမှာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရက်တစ်ဓလေ့များဖြင့် မယဉ် ပါးသေးသည့် ကာလတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးများဖြင့် အဖြေရှာမှုကို ဇောင်းပေးပြုလုပ်ရာ၌ စိတ်ပျက်သွားနိုင်ချေရှိသည်။ အလုပ်မဖြစ်သော စားပွဲဝိုင်းများကို တန်ဖိုးဖြတ်ပစ်တတ်ကြသည်။ ဒီမိုကရေစီ၏ အနှစ်အသားကို မမြင် တွေ့ရခင် ဒီမိုကရက်တစ်ဓလေ့ကို အဆိုးမြင်သွားနိုင်သည်။ ပါဝင်သူ အားလုံး နှင့် ပြည်သူအားလုံးအဖို့ အနာဂတ်ထက် အတိတ်အဟောင်းကို

ပြန်တမ်းတသွားနိုင်သည်။ အဆိုပါ အတိတ်လွမ်းဆွေသည် အသွင်ကူးပြောင်း
ရေးကို အခုအခံ ဖြစ်စေလိမ့်မည်။

စာဖတ်သူတို့ သတိချပ်၍ မှန်ဘီလူးကြီးကြီးဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို
ချဉ်းကပ်ကြပါကုန်။

စာညွှန်း - Deeply Divided Society and Democracy by Educational
initiatives Burma

(၃၊ ၁၊ ၂၀၁၇)

ည - ၉ : ၀၆

ဝဏ္ဏမာဏ

မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာ ကြုံနေရသည့် အကျပ်အတည်း စိန်ခေါ်မှုများစွာရှိသည်။ ထိုအချက်များထဲမှ အရင်းအမြစ်အကျဆုံး စိန်ခေါ်မှု ထောင်ချောက် (၃)ရပ်ကို တွေ့ရသည်။

သရီး အီး (3 E) ဟု ကျွန်တော် ဝိဂြိုဟ်ပြုလိုက်သည်။

(၁) စီးပွားရေး (Economy)

(၂) တိုင်းရင်းသားအရေး (Ethnic)

(၃) ပညာရေး (Education)

စသည့် အီး သုံးလုံး အကျပ်အတည်းဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် မှသည် ယခု ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူး ပြောင်းရေးခေတ်အထိ ပုံသဏ္ဌာန်ပေါင်းစုံ အကျပ်အတည်းအသွင်အမျိုးမျိုးဖြင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ယခုလည်း ရှေ့ဆက် တိုးရန်ခက်နေသော မဟာဗျူဟာပြဿနာများဖြစ်သည်။

Economy (စီးပွားရေးကိစ္စ)

နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခတို့ ဘယ်က အစပြုသနည်း။ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစား ကြည့်ကြဖို့လိုသည်။ အစက ဤသို့ စသည်။ ဘယ်ဆီကို ဘယ်လမ်းက လျှောက်မည်နည်းဆိုသည့် မဟာဗျူဟာ အငြင်းပွားမှု ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်း စဉ် တစ်လျှောက်လုံး ဤအငြင်းအခုန်က ယခုထက်ထိ အကင်းမသေ သေး။ အနာဟောင်းများလည်း ပွလျက် ထလျက်။

ပါလီမန်ခေတ်တွင် နိုင်ငံတော်က စပွန်ဆာလုပ်သည့် အရင်းရှင်စနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ ဝေါဟာရအသုံးအရ State Capitalism ဟု ဆိုသည်။ ပြည်တွင်းစစ် ကယောက်ကယက် သံသရာဝဲထဲ ကျင်လည်ပြီး သကာလ ၁၉၆၄ လောက်ကစပြီး ဆိုရှယ်လစ်စီမံကိန်းတို့ အစပြုလာသည်။ ထို့နောက် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်သုံးလာခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်ဝမ်းစာကို ဆိုရှယ်လစ် ဝိသေသများက မောင်းနှင်မှုကို နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ခံခဲ့ရသည်။ စနစ်နှင့် လူ၏ချို့ယွင်းချက်များကြောင့် အစိုးရတစ်ရပ် ပြုတ်ကျခဲ့သည့်အထိ နိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်း ဆိုက်ခဲ့ရသည်။

ဤအဖြစ်အပျက်ကို ရှုခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေး ချွတ်ခြံကျမှုက နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုကို ဖန်တီးစီရင်သည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သတိချပ်သင့်သည်။ နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုမှသည် အစိုးရအပြောင်းအလဲသို့ တိုင်အောင် မွေးဖွားပေးနိုင်သော ရေခဲမြေခံများဖြင့် ပံ့ပိုးပါက အစိုးရတစ်ရပ် ပင် နာလန်မထူနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်သွားတတ်သော သမိုင်းသာဓကလည်း ရှိထားပြီးဖြစ်သည်။

အစာအိမ်ပြဿနာ

ယခု မြန်မာနိုင်ငံကြိုနေရသည်က အစာအိမ်ပြဿနာဖြစ်သည်။ ၈၈ အရေးအခင်းကာလနောက်ပိုင်း စီးပွားရေး တစ်စုံတစ်ရာ ပွင့်လင်းလာမှုကြောင့် လူထု လူတန်းစားတချို့ အနေအစား ချောင်လည်လာသော်လည်း ကျပ်တည်းမြဲ ကျပ်တည်းလျက်ရှိသော ပြည်သူများက ဒုနှင့်ဒေး။ နေစရာအတွက် ကျူးကျော်တဲများကို မြို့ပြဝန်းကျင်အနှံ့တွင် တွေ့ရသည်။ တိုက်မြင့်ကြီးများ နဘေးက တဲအိမ်များ ကျူထရံကာ အိမ်များကို အများအပြား တွေ့နေရသည်။

တောင်းရမ်းစားသောက်သူ လူယက် ခိုးဝှက်သူများကလည်း ဆင်ခြေ ဖုံးဒေသများ၌ အနှံ့အပြားကျင်လည် ကျက်စားလျက်။ အလုပ်အကိုင်မဲ့မှု ဝင်ငွေနိမ့်ကျမှု ဆင်းရဲမွဲတေမှုက ရာဇဝတ်မှုများကို ထူပြောစေသည်။ ထို အကြောင်းအချက်က တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မဏ္ဍိုင်ကို နှံ့သည်။ လူသား လုံခြုံမှုကို ပြန်လည် ခြိမ်းခြောက်လာသည်။ အစာအိမ်ပြဿနာက အခြားသော ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းများကိုပင် နှောက်ယှက်ဖျက်ဆီးသလို အနာဆွေး လိုက်လာ သည်။

အနာနှင့်ဆေးတွေ့ရေးသည် မဟာဗျူဟာပြဿနာ ဖြစ်သည်။ အနာကို အနာလို့သိဖို့က နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်လုပ်နေသူ အဖို့ အရေးကြီးသည်။ ရောဂါကို ရောဂါလို့ မမြင်သေးသရွေ့ ကုဖို့ မကြိုးစား။ ဤအချက်သည် ဓမ္မတာဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစာအိမ်ပြဿနာကို ဆေးမှီးတိုနည်းဖြင့် ကုလို့ မရ။ ဗိန္နောဆရာ ပရောဂဆရာဖြင့် မကုသအပ်။ ဆရာကြီး ဒေါက်တာလှမြင့် ပြောဖူးတာ ကြားဖူးသည်။ စီးပွားရေးမှာ ဘိုးဘိုးအောင် မရှိဘူး... ဟူ၍။

မြန်မာလူထုအဖို့ အစိုးရအဆက်ဆက် ပြောင်းတိုင်းကြုံနေသည်က သေရေးထက် နေရေးခက်လှသော အခြေအနေဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ကျသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှုမဖြစ်ပါက မြန်မာနိုင်ငံသည် အငတ်ကမ္ဘာက ထွက်နိုင်မည် မထင်။

မြန်မာပြည်၌ ငတ်၍ သေသော မသာ မရှိ။ သို့သော်... ၀၀လင်လင် မစားရဘဲ သေသွားသော မသာပေါင်း သန်းနှင့်ချီပြီး ရှိခဲ့သည်။ ရှိနေသည်။ ယခုအတိုင်းဆိုလျှင် ရှိနေဦးမည်လည်းဖြစ်သည်။

Ethnic (တိုင်းရင်းသားအရေးကိစ္စ)

လူမျိုးရေးအကွဲအပြဲများလွန်းသည့် နိုင်ငံများစာရင်း၌ မြန်မာပါဝင်သည်။ လူမျိုးရေးစရိုက်မတူသလို မတူမှုကို အခြေပြု၍ ကွဲပြားမှုလည်းများပြားသည်။ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းကို ပြိုင်တူတွန်းခဲ့ကြသော်လည်း ကိုလိုနီအဆုတ်၌ လူမျိုးရေးထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များအကြား ဝိဝါဒကွဲပြားမှု ထိပ်တက်လာသည်။ တောင်တန်းပြည်မ ခွဲခြားရေး အကွဲအပြဲကို စကြိုရသည်။ ထို့နောက် လူမျိုးရေး အာဃာတများ ယုံဖိတ်လာသည်။ လူမျိုးကြီးဝါဒကို လက်နက်ကိုင် အုပ်စုများက အားဖြည့်လိုက်သောအခါ လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခ ပိုကြီးလာသည်။ ပိုနက်လာသည်။

ယခုထက်ထိ အကင်းမသေသေးသောအနာများကို အမြဲဆေးတို့ပေးနေရသော အခြေအနေ ရောက်နေသည်။ သေးငယ်သောအနာများက အသွင်အပြင် ကွဲလွဲမှုအပေါ် အထင်မှားစွာ ယူဆချက်များကြောင့် ပိုမို ကြီးမားလာသည်။

အနာများက နက်သထက် နက်လာသည်။ ကျယ်သထက်ကျယ်လာသည်။ ကြီးသထက်ကြီးလာသည်။

အနာအတွက် ဆေးနည်းအမှားများကလည်း အဆိုးကျော့ သံသရာကို ထပ်ခါထပ်ခါ လည်စေသည်။ ဤ အကြောင်းအချက်များက မငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖန်တီးသည်။ တည်ငြိမ်မှုမရှိသော ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသော ဒေသသို့ နေ ဥစ္စာတို့ မစီးဝင်တတ်။ မငြိမ်းချမ်းသောဒေသသည် နေဥစ္စာတို့ ကူးသန်းဖောက်ကားရာ ဒေသ မဟုတ်။ ထိုမတည်ငြိမ်မှုက ဒေသအတွင်း ပြည်သူလူထု၏ ဝမ်းစာကို ဆိုးကျိုးဖြစ်စေသည်။

---

rw/w/f&efzpaeoitovm;qlonhqi|ciw/w&m;rs;rs
aumifon/qiqi/w&m;u|ynmuarmi|E|sonfynmonf
oabmxm;tclrsm;\ tpf&mu|rlu|tuitaoatmi
v|ay;E|pf&|onf

ပါမောက္ခပေါက်ော်လီယာက ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်း (၄) ချက်ထဲ၌ ပြည်တွင်းစစ် ရှည်ကြာသော နိုင်ငံများကိုပါ ထည့်သွင်းသည်။ ပြည်တွင်း စစ်သည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းများထဲမှ တစ်ချက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်သည် မငြိမ်းချမ်းမှုကို ကြုံကြား ကြုံကြား ကြုံရသည်။ အမြဲကြုံ နေရသော ဒေသများရှိသလို ကွက်ကျားမိုး ရွာခံရသော ပြည်တွင်းစစ်များလည်း ရှိသည်။

ပညာနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်ဓလေ့ ချို့တဲ့ခြင်းက လက်နက် အားကိုး ဖြေရှင်းသည့် နိုင်ငံရေးကစားပွဲများကို ဆွဲဆန့်လျက်ရှိသည်။

- ★ မတူညီမှုများအပေါ် သဘောကွဲလွဲမှု
- ★ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာတတ်သည့် ဓလေ့ပါးလျမှု
- ★ လူမျိုးရေးအစွဲ ဒေသအစွဲ ကြီးမှု
- ★ တရားသေဝါဒ၏ ဘောင်ခတ်ကန့်သတ်မှု
- ★ အတိတ်အကျဉ်းသားဘဝမှ မထွက်ခွာနိုင်မှု

- ★ ဆင်းရဲချို့တဲ့မှု
- ★ ပညာရေး သင်းသတ်ခံရမှု
- ★ လက်နက်သုံးဖြေရှင်းသည့် ဓလေ့အားကြီးမှုတို့က မြန်မာပြည်၏ ကြမ္မာကို ဖန်တီးစီရင်ခဲ့သည်။

မတူခြင်းသည် ကွဲပြားရန်မဟုတ်။ မတူတိုင်း ကွဲပြားသလား။ မတူတိုင်း ရန်ဖြစ်နေသင့်သလားဆိုသည့် ဆင်ခြင်တုံတရားများမှ ကောင်းသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရားကို ပညာက မောင်းနှင်သည်။ ပညာသည် သဘောထား အခံများ၏ အစွန်းရောက်မှုကို အကင်းသေအောင် လုပ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ပညာအစွမ်း နိမ့်ပါးခြင်းက ငြိမ်းချမ်းရေးကို သတ်သည်။ ပြည်သူများ၏ အစာအိမ်ရောဂါကို အသက်သေအောင် လုပ်နိုင်သည်အထိ သက်ရောက်ခဲ့သည်။

Education (ပညာရေးကိစ္စ)

ပညာရေးကိစ္စကို ကျွန်တော်တို့ ခပ်ကျယ်ကျယ် ချဲ့ကြည့်သင့်သည်။ တက္ကသိုလ်ပညာ အခြေခံပညာရေးများဖြင့်သာ မကြည့်စေအပ်။ ပညာရေးဟု ပြောလျှင် အသိအရင်းအနှီးကို ပို၍ ပြောရမည်။

- ★ လုပ်ချင်သည့်အလုပ်များ
- ★ ရောက်ချင်သည့် ခရီးများ
- ★ လှမ်းချင်သည့် လေ့ကျင့်မှုများအတွက် အရင်းအနှီးလိုသည်။

အရင်းအနှီးဟု ဆိုရာ၌ ငွေကြေးအရင်းအနှီး နည်းပညာအရင်းအနှီး သယံဇာတအရင်းအနှီး အချိန်အရင်းအနှီး စသည်ဖြင့် အရင်းအနှီး ပေါင်းစုံ ရှိသည်။ အားလုံးသော အရင်းအနှီးများကို ပြုပြင်စီရင်သည့် အရင်းအနှီးကား ပညာဖြစ်သည်။ ပညာအရင်းဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး နိုင်ငံရေး ကျန်းမာရေး စစ်ရေး စသည့် အရေးအရာများကို ပညာက ဖန်တီးသည်။

မဟာဗျူဟာ မူဝါဒပြဿနာများကို ရှင်းမထုတ်နိုင်ခြင်းသည် ပညာ ချို့၍ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအသိချို့တဲ့ခြင်းက ပြည်သူများ၏ နေ့စဉ် အကျပ် အတည်းကို ကြီးသထက် ကြီးလာစေသည်။

- ★ နေ့စဉ် စားဝတ်နေရေးအတွက် လှုပ်ရှား ရုန်းကန်နေရခြင်းကိစ္စ
- ★ ဆက်သွယ် သွားလာမှုများအတွက် ကြုံနေရသည့် အခက်အခဲ

★ လုံခြုံမှု

★ လွတ်လပ်မှုစသည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြဿနာများက အပုံအပင်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်ပယ်အသီးသီး၌ စွမ်းရည် ချို့တဲ့ခြင်း အသိအရင်း ချို့တဲ့ခြင်းကို အမြဲကြုံရသည်။ နေရာတိုင်းမှာ ကြုံရသလို အချိန်တိုင်းလည်း ကြုံရသည်။ ကျွမ်းကျင်မှု လုပ်သားနည်းပါးခြင်းက နိုင်ငံ့ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်မပေးနိုင်။ နည်းပညာသစ်များကို အလွယ်တကူ သင်ယူနိုင်ရန် အဆင့်မြင့် ပညာရေးရေခံမြေခံ တက္ကသိုလ်များမှာ မရှိ။ ပေးလိုက်သောဘွဲ့များက စက္ကူစာရွက် တစ်ရွက်ထက်ပိုမလာ။ ကျောင်းများသင်တန်းများက လက်တွေ့ ကျသော သင်ကြားမှုများကို မလုပ်။

အသိအရင်းအနှီးကို တိုင်းတာနိုင်သည့် အုပ်စုများရှိသည်။

(၁) ဗြူရိုကရေစီအတွင်းက အရာရှိ အရာခံများ၏ အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၂) လွှတ်တော်အတွင်းက အမတ်များ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၃) တက္ကသိုလ်အတွင်းက ဆရာများ၏ အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၄) ကုမ္ပဏီအတွင်းက မန်နေဂျာများ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၅) အဖွဲ့အစည်းအတွင်းက ဥက္ကဋ္ဌများ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၆) စီမံကိန်းအတွင်းက အင်ဂျင်နီယာများ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၇) တပ်ရင်းအတွင်းက ဗိုလ်ကြီးများ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၈) စာနယ်ဇင်းနယ်က သတင်းစာသမားများ၏ အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၉) စာပေနယ်က စာရေးသူများ၏ အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

(၁၀) တရားဟော ပုလ္လင်ထက်က ဓမ္မဆရာ၏အသိစွမ်းရည်ကို လေ့လာပါ။

ကျွန်တော်တို့မှာ တိုင်းတာစရာပေတံများ များစွာ ရှိပါလိမ့်မည်။ နယ်ပယ်အသီးသီး အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှာ အသိအရင်းအနှီး မြောက်များစွာ

ကိုယ်ထားနိုင်သော မဏ္ဍိုင်များဖြစ်နေသင့်သည်။ အဖွဲ့မတူ နယ်ပယ်မတူခြင်း သည် အပြစ်မဟုတ်။ အငြင်းပွားစရာလည်း မဟုတ်။

ကိုယ်ရောက်နေသည့် နေရာ ကိုယ်ရနေသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ကိုယ်ထမ်း နေရသည့် တာဝန်ကို တာဝန်ကျေမှု ထက်ပိုသော စွမ်းဆောင်ရည် ရှိထားခြင်း သည် နိုင်ငံအတွက်ရတနာဟု ကျွန်တော် သမုတ်ချင်သည်။

အသိအရင်းအနှီးကြီးကြီးဖြင့် တာဝန်ကြီးကြီးကို ထမ်းရွက်စေရန် လိုသည်။ အသိနှင့် တာဝန်သည် တိုက်ရိုက်အချိုးကျသည်။ အသိကြီးသလောက် တာဝန်ကြီးကြီး ယူရမည်။ ယူရန်သင့်သည်။ ယူအောင်လည်း ပေးဖို့လိုသည်။ တာဝန်ယူမှု ကြီးသလောက် အသိကြီးကြီးလည်း လိုသည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ကြီးကြီးကိုတော့ မျှော်လင့်ပါရဲ့ အသိကြီးကြီးဖြစ်ရန် အားထုတ်မှု ချို့တဲ့ပါက နိုင်ငံဆုတ်ယုတ်သည်။ ဤသို့သော လူများများပါက နိုင်ငံသည် အကြီးအကျယ် ဆုတ်ယုတ်သည်။ စဉ်းစားကြပါကုန်။

အသိကြီးသူများ

- ★ တာဝန်သိကြပါစေ။
- ★ တာဝန်သိသလောက် တာဝန်ရှိလာပါသည်။
- ★ တာဝန်ရှိသည့်အတိုင်း တာဝန်ယူတတ်ကြပါစေ။
- ★ တာဝန်ယူသလောက် တာဝန် ကျေကြပါ။
- ★ တာဝန်ကျေသည်ထက်ပိုသော တာဝန်ခံမှုများ အံ့လိုက်ကျင်းလိုက် ဖွံ့ဖြိုးပါစေ။

ဉ ၁၀ : ၃၄

၂၂ ဇူလိုင် ၂၀၁၇

ပုဒ်မ

(ကျက်ကသိုလ် ဟု ဖတ်ပါ)

ကျက္ကသိုလ်...

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးစနစ် ကျွန်တော် အပြင်စာများကို အငမ်းမရ ဖတ်သည့်အကျင့်ရခဲ့သည်။ အကယ်၍သာ ကျက္ကသိုလ်မှာ ပြဋ္ဌာန်းသလိုမျိုး ကျွန်တော် မကြုံခဲ့ဖူးဘူး ဆိုလျှင် ကျွန်တော် စာသမားတစ်ယောက်ဖြစ်လာနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ကျက်ခြင်းကို ကျွန်တော်မုန်းတီး၍ ကိုယ်လွတ်ရုန်းဖို့ ကြိုးစားရင်း ကျက္ကသိုလ်၏စနစ်များ သဘောသဘောဝများကို မြင်အောင် ကြည့်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် ငါးနှစ်တာ သင်ယူခဲ့ရသော ကျက္ကသိုလ်ကို ကျေးဇူးတင်တယ်။

အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို အကျိုးပြုတယ်။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိမှာ

- ★ ကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။
  - ★ ကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။
  - ★ အကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။
  - ★ အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်။
- ဆိုသည့် သဘောကို ဟောသည်။

ကျွန်တော်တို့ စနစ်ကောင်းနှင့် မကြုံရခြင်းသည်ပင် ကျွန်တော်တို့ ဘဝကို ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်စွာ ထူထောင်သည့် အကြောင်းတရားဖြစ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ လက်တွေ့ကြုံသည်။ အကယ်၍သာ ကျွန်တော် ကျက္ကသိုလ် သို့မရောက်ပါက ထိုအဝန်းအဝိုင်းတွင် သင်ကြားသောအသိဖြင့်သာ တင်းတိမ် ပြီး မှိန်းနေဖြစ်လိမ့်မည် ထင်သည်။ အခုတော့ ကျွန်တော် စာလေး နည်းနည်း ပါးပါး ဖတ်၍ လူပတ်ဝန်းကျင်မှာ နည်းနည်း အရာသွင်းခံရသူ ဖြစ်နေသည်။

ကျွန်တော် တကယ့်ပညာတတ်ဖြစ်ချင်သည်။ ကျက္ကသိုလ်ရောက်သည့် အချိန်မှာသည်က ဘွဲ့ရကျောင်းပြီး သွားသောသူများကို ကျွန်တော် လှမ်းကြည့် သည်။ လေ့လာကြည့်သည်။ သူတို့တွေမှာ အားလုံးလိုလို တူသည့် အချက်ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းမှာ ဤသို့။

ဝါဒဖြန့်ခံရခြင်း၏ အစ

သူတို့အားလုံးမှာ တူသည့်အချက်က ကျက္ကသိုလ်က ရသည့်ဘွဲ့ကို မူလတန်းဖိုးထက် ပို၍တွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဘွဲ့လက်မှတ်ကို တန်းဖိုးမရှိဟု ကျွန်တော် မဆိုလို။ မညွှန်းဆို။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်က ဘွဲ့ လက်မှတ်ကို မူလတန်းဖိုးထက် ပိုတွက်ကြသည်။ ပိုတွက်ရသည့် အကြောင်း များကလည်း ရှိနေသည်။

အကြောင်းက ဤသို့။ အစိုးရ မိဘဆရာ ပတ်ဝန်းကျင် စသူတို့က ပညာရေး ကောင်းကြောင်းတရားများကို ဟောသည်။ ဟုတ်ပါသည် မှန်ပါ သည်။ ပညာတတ်လျှင်ကောင်းသည်။ ဘွဲ့ရလျှင် ကောင်းသည်။ ဘွဲ့မရ ပညာမတတ်၍ လူလိုသူလို မဖြစ်သည့်သူများ ရှိသည်။ ဒါကို ကျွန်တော် လက်ခံပါသည်။ သို့သော် သည်မှာ လွဲသည့်အချက်က ဘွဲ့မရသော်လည်း အောင်မြင်ကြီးပွားနေကြသူများ ရှိသည်ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့မိဘများ ဆရာများက မဟောကြားပေး။ ထိုသို့ အမြင်ရှိသူများမှာ မိဘဆရာများထဲက ပမာဏအနည်းငယ်ပင် ရှိလိမ့်မည်ထင်သည်။

ဤအချက်ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ဂျင်းထည့် ခံလိုက်ကြ ရသည်။

‘ကျောင်းပညာကို တတ်အောင်သင် ကျောင်းပညာက မင်းတို့ကို ဘဝတန်ဖိုးမြင့်အောင် ဆောင်ကြဉ်းပေးလိမ့်မယ်။ ကျောင်းပညာမတတ်ရင် မင်းတို့ဘဝက လူရာမဝင်ဘူး။ ကြည့်လိုက်စမ်း တွေ့လား။ သူများနိုင်ငံ တွေမှာ မင်းပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပညာတတ်ဘွဲ့ရတွေ ဘယ်လို အောင်မြင်နေ ကြတယ်...’ ဆိုတာကို ပြောသည်။

သည်လို စကားများကို နေ့စဉ် ရက်ဆက် ကြားလာရသူအဖို့ ဘွဲ့ကို ပို၍ မျှော်လင့်လာသည်။ ထိုမျှော်လင့်ချက်ကြောင့်ပင် ဘွဲ့ရအောင် ကြိုးစားပြီး ဘဝကို ထူထောင်သွားသူများလည်း ရှိပါသည်။ သို့သော် ဤသို့သောသူများက နည်းလိမ့်မည် ထင်သည်။ အကြောင်းမှာ ထိုသို့သောသူများ ကိုယ်တိုင်သည်ပင် ဘွဲ့ရအပြီး တကယ့်လက်တွေ့ဘဝထဲတွင် ရောက်သွားသောအခါ သူတို့ မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း မဟုတ်ကြသည်ကို သတိထားမိကြသည်။ ဤအချိန် တွင် ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်နိုင်သူများသာ အရာ ရောက်သွားကြသည်။ အတော်များများက စိတ်ပျက်အားလျော့ပြီး လုံးလည်ချာ လိုက်နေသည်။ သည်လိုနှင့် လုပ်ရင်း လုပ်ရင်းဖြင့် ဘဝဇာတ်သိမ်းသွားကြ သူများက ဒုနှင့်ဒေး ။

မူလတန်ဖိုးကို မြင်အောင်ကြည့်

ဤသို့သော ဘွဲ့ရခြင်းအကျိုးတရားများကို ဟောကြားသည့် မိဘများ ကိုယ်တိုင်က စေတနာဖြင့် သူတို့ သားသမီးများကို ကြိုးစားအားထုတ်လို့၍ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ စေတနာက ကဲလွန်းသောအခါ မူလတန်ဖိုးထက် ပို၍ မှမ်းမိသွားခြင်းက တကယ့်ပြဿနာဖြစ်သည်။ မိဘဆရာများကိုယ်တိုင်က ပညာတတ်ဘွဲ့ရဖြစ်စေချင်သော သူတို့ သားသမီး တပည့်များကို ပညာရေး ကောင်းကြောင်း တရားဟောရင်း အများအမြင်မှာ ဘွဲ့သည် မူလတန်ဖိုးထက် ပို၍ မြင့်သွားသည်။ ဤအချက်သည် ကျွန်တော်တို့ ထင်မြင်ချက်သာ ဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်တို့က ၁၀၀ တန် ပိုက်ဆံကို ၁၀၀၀ (တစ်ထောင်) ဟု မည်မျှပင် ထင်နေစေကာမူ တစ်ရာသည် တစ်ရာသာ ဖြစ်သည်။ တစ်ရာထက် ပိုသောတန်ဖိုး ဘယ်သောအခါမှ ဖြစ်မလာ။

ကျက္ကသိုလ်က ပေးသော ဘွဲ့၏ မူလတန်ဖိုးသည် တစ်သောင်းတန်ပါသည်။
 ဤသို့ပမာပြု၍ ပညတ်လိုက်ကြစို့။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့မိဘများ ဆရာ
 များက ဘွဲ့ကိုတစ်သန်းတန်ပါသည်ဟု စေတနာ အဓိပတိထား၍ ဝါဒဖြန့်
 သည်။ မည်သို့ပင် စေတနာ အဓိပတိထား၍ ဆွယ်ပါစေမူ တစ်သောင်းတန်သည်
 တစ်သောင်းသာ ဖြစ်သည်။ တစ်သောင်းထက် ဘယ်သောအခါမှ ပိုမသွား။
 တစ်သောင်းသည် တစ်သိန်းမဖြစ်။ တစ်သောင်းသည် တစ်သန်း မဟုတ်။

ဤစိတ်ဖြင့် မှိန်း၍ ကျွန်တော်တို့ ကျက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဘဝကို
 ဖြတ်သန်းခဲ့ကြသည်။ ပြီးသွားသည်။ အချိန်တန် စာလေးကျက် ကျူရှင်လေး
 တက် မိဘဆီကပိုက်ဆံလေးလက်ဖြန့်တောင်း စိတ်ကူးလေးယဉ်ပြီး ရည်းစား
 လေးဘာလေးထား။ ကောင်မလေးနဲ့ ကျူ၊ ကောင်လေးနဲ့ အိစီကလီ ထု...
 အချိန်တန် စာလေးကျက်ပြီး စာမေးပွဲဖြေ... စာမေးပွဲလေးက ပုံမှန်ဘွဲ့လေးရ
 ... သင်တန်းလေး ဘာလေး ဆက်တက်...။ သည် လိုနှင့် အလုပ်တကယ်
 ရှာသည့်အချိန်မှာ နှာခေါင်းကျည်ပွေ့တွေ့တော့သည်။

မည်သို့ မည်ပုံ နှာခေါင်းကျည်ပွေ့တွေ့သည် ဆိုတာကို ကျွန်တော်
 အသေးစိတ်မရေး။ အတော်များများ ကြုံဖူးကြပြီး ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ကိုယ်
 ဘွဲ့ကို ကိုယ်ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး အောက်ခြေက ဝင်မတိုးချင်သည့်စိတ်နှင့်
 တကယ်အလုပ်ဖြစ်ရေးကို စဉ်းစားသည့် လုပ်ငန်းရှင်တို့နှင့် တွေ့ကြတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ ဘွဲ့ရတွေ
 များသည်။ ဘွဲ့ရ အလုပ်လက်မဲ့များ လည်း
 များသည်။ ပို၍ပင် များသည်။ ဘွဲ့မရ
 အလုပ်မရှိများလည်း ရှိသည်။ ရရာ
 အလုပ်နှင့် မကျေမနပ် နှစ်ပါးသွားနေရသူ
 များကလည်း ဒုနှင့် ဒေး။ ဟိုယောင်ယောင်
 ဒီယောင်ယောင်နှင့် မိဘကို ညာစားနေသည့်
 ယောင်ဝါးများလည်း ရှိသည်။ နိုင်ငံခြား
 ထွက်တော့မလိုလို ဟိုသင်တန်းတက်တော့
 မလိုလို ဟိုအလုပ်လုပ်လိုက်တော့ မလိုလို
 နှင့် လိုလိုလိုလို ကျက္ကသိုလ် ကျောင်းဆင်းများကလည်း အများအပြား။

```
orl f u l l u n l y j
& a e ; q e l a c w l r j z p l y l p u t l
a w m l v l e a & ; a c w l o l
r a & m u l
p u t l a w m l v l e a & ; r j z p l y l
v l w l r l l u d y t i /
v l w l r l l u d y t i ; b l q i c i w l
w & m ; E s t h , S t a o m y n m
a & ; u l l r w n l a q m u E l l /
```

အရင်းစစ်

ကျွန်တော်တို့ ကျက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရကြသည်။ ဘာကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်ကို မဝင်နိုင်ကြသလဲ။ အကြောင်းပေါင်းများစွာ ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤအကြောင်းပေါင်းများစွာ၏ အရင်းအမြစ်ကို ကျွန်တော်တို့ စစ်ထုတ်ကြစို့။

အရင်းအမြစ်များမှာကား ဤသို့။

- (၁) ကျက္ကသိုလ် ပညာရေး စနစ်ဖြစ်ခြင်း
- (၂) ဘွဲ့ကို မူလတန်းဖိုးထက်ပိုတွက်အောင် ပြုစားသော လူမှုအသိုက် အဝိုင်းဖြစ်ခြင်း
- (၃) လက်တွေ့မကျ၍ အသုံးဝင်မှု တန်ဖိုး နိမ့်သော သင်ကြားရေးစနစ် ဖြစ်ခြင်း
- (၄) သင်းသတ်ခံရသော ဆရာဆရာမ မျိုးဆက်သည် အကြောင်းတပါး
- (၅) ကျက်၍ ဖြေသော စာဖြေမှု စနစ် ကျင့်သုံးခြင်း
- (၆) ဆရာဝန် အင်ဂျင်နီယာမှ လူရာဝင်သည်ဟု ပုံမှန်သောလူမှုမလေ့
- (၇) ဤလူမှုမလေ့ကို ထောက်ခံ ကျေးဇူးပြုသော အဆင့်မြင့် ပညာရေးစနစ်
- (၈) လွတ်လပ်စွာ ပြဋ္ဌာန်းသော လွတ်လပ်စွာ သင်ကြားသော အမှီအခိုကင်းသော စနစ်မဖြစ်ခြင်း
- (၉) မက်လုံးရှိသော ကြိုးစားလျှင် ကြိုးစားသလောက် အခွင့်အရေး ရှိသော ပညာအဝန်းအဝိုင်း မဖြစ်ခြင်း
- (၁၀) အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် သင်ကြားရေးကို ခွဲမထားခြင်း
- (၁၁) သုတေသန အပေါ်ကို အခြေမပြုခြင်း
- (၁၂) အစိုးရတို့ မပြောင်းရဲခြင်း မပြောင်းတတ်ခြင်း
- (၁၃) စွန့်ဦးတီထွင် ပါ/ချုပ် ပါမောက္ခများ ဆရာများ ကျောင်းအုပ်များ ရှားပါးမျိုးစိတ်ဘဝသို့ ရောက်နေခြင်း
- (၁၄) လုပ်သက်အပေါ် အခြေခံသော အကျိုးခံစားခွင့်ဖြစ်ခြင်း
- (၁၅) မလုပ် မရှုပ် မပြုတ် မှိန်းစားနေသော ပညာရေးဝန်ထမ်းများ များပြားခြင်း

(၁၆) ပညာရေး အသုံးစရိတ် နည်းပါးလွန်းခြင်း

(၁၇) ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုသော အဆင့်မြင့်ပညာရေး စနစ် မထွန်းကားခြင်း

(၁၈) တော်သူကို မမြှောက်စားခြင်း အသိအမှတ်မပြုခြင်း ချောင်ထိုးထားခြင်း

(၁၉) လွတ်လပ်စွာ ဘာသာရပ်ကို ရွေးချယ်သင်ကြားခွင့် မရခြင်း

(၂၀) ဘွဲ့သည် အဆင်တန်ဆာ အဆောင်အယောင်အဖြစ် မှတ်ထင်နေခြင်း

(၂၁) သန်းကဲ့သို့သော ပညာရေး စီမံခန့်ခွဲသူများ ရှိခြင်း

စသည်ရှိသည် အကြောင်းအရင်းများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဆက်ရေးချင်သေးသည်။ သို့သော် ၂၁ ရာစုအတွင်းမှာ ၂၁ ချက်ရေးပြီး ကျွန်တော် ဘရိတ်အုပ်လိုက်ပါသည်။

သန်းမျိုးစိတ် တစ်ခုကဲ့သို့

သန်းကဲ့သို့သော ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲသူများရှိခြင်း ဆိုသည်ကို ရှင်းချင်သည်။ ကျက္ကသိုလ်အကြောင်းရေး၍သာ ပညာရေးစီမံခန့်ခွဲသူများဟု နာမည်တပ်ရသည်။ တကယ်တော့ အခြားဝန်ကြီးဌာန ဦးစီးဌာနများတွင်လည်း ဤသို့သော သန်းလူသားများက ဒုနှင့်ဒေး ရှိသည်။

ကျွန်တော် တင်ပြသော အချက်များကို ခေါင်းဆောင်လုပ်နေသူများ စီမံခန့်ခွဲနေသူများ မသိဘူးဟု ထင်နေပါသလား။ မဟုတ်ပါ။ သိပါသည်။ သိတာမှ ဂဗာနဏကို သိပါသည်။

★ သိခြင်းသည် တခြား

★ လုပ်ခြင်းသည် တခြား

★ လုပ်ရဲခြင်းသည် တခြား

★ လုပ်တတ်ခြင်းသည် တခြား

★ လုပ်ခွင့်ရခြင်းသည် တခြား ဖြစ်သည်။

သန်းမျိုးစိတ် တစ်ခုအကြောင်းပြောပါမည်။ အဆိုပါ သန်းများသည် ခုန်ဆွ ခုန်ဆွ လုပ်သောသန်းမျိုးစိတ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုသန်းများ ခုံလျှင် တစ်ပေ ကျော်ကျော် အမြင့်လောက် ခုန်လေ့ရှိသည်။ သို့သော် ထိုသန်းများကို

ခွက်တစ်ခုထဲ ထည့်လိုက်ပါ။ အဆိုပါ ခွက်ကို အပေါ်က အဖုံးအုပ်လိုက်ပါ။ သန်းများက သူ့ပုံမှန်အတိုင်း ခုန်ပါသည်။ အဖုံးအုပ်လိုက်သောအခါ အပေါ်က အဖုံးနှင့် တိုက်သည်။ သူတို့ ဆက်ခုန်ကြသည်။ အဖုံးနှင့်တိုက်သည်။ သန်းများက အထာနက်သည်။ သူတို့ ဘယ်လောက်ခုန်ခုန် သူတို့ အပေါ်မှာ တစ်ခုခုက ခံနေသည်။ ခုန်လို့ မရဆိုပြီး မှတ်ယူသွားသည်။ ထို့နောက်သန်းများ တစ်ပေကျော်ကျော် မခုန်ကြတော့။ အဖုံးက ၆ လက်မ အမြင့်လောက်ပဲ ရှိသည်ဆိုလျှင် ၆ လက်မအမြင့်လောက်သာ ခုန်ကြတော့သည်။

သည်လိုနှင့် သန်းများကို ဖုံးထားသော အဖုံးကို လှုပ်လိုက်သည်။ သန်းများက သူတို့အပေါ်မှာ အဖုံးများ မရှိတော့သည်ကို မသိ။ သူတို့ဟာ ဘယ်လောက်ခုန်ခုန် အပေါ်မှာ တစ်ခုခုတားဆီးနေသည်ဟု တရားသေမှတ်ထင်စွဲဖြင့် အမြဲ ၆ လက်မ အမြင့်လောက်သာ ခုန်နေကြတော့သည်။

ထိုသို့သော သန်းများ ရှိသည်။ ပညာရေး စီမံခန့်ခွဲသူများတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း။ သန်းကဲ့သို့သောသူများ များစွာရှိသည်။ အဖုံးများ ရှိသည်။ အခု အဖုံးတော်တော်များများကို လှုပ်ထားလိုက်ပြီးပြီ။ အရင်အတိုင်း တစ်ပေကျော် နှစ်ပေလောက်ကို ခုန်ပစ်လိုက်စမ်းပါ။ နဂိုမူလ စွမ်းရည်က ခုန်နိုင်စွမ်းရှိကြပြီးသား။ အခုတော့ သည်လို မဟုတ်။

ကျွန်တော်တို့ ကျက္ကသိုလ် ပညာရေးစနစ်ကို ဤသို့ ရှိ၏။

ကျက္ကသိုလ်သို့ ခြေစုံပစ်ဝင်ကြမည့် ကျက်ကလေးများ သိပါလေစ။ ကျက်ကလေးများမွေးထုတ်သော ကျက္ကသိုလ်တို့ တက်စေချင်သော မိဘများ၊ ဦးလေး၊ အဒေါ်များ ကျက္ကသိုလ်၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသောသူများ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

သမိုင်းကို ကြည့်ပါ။

ရီနေးဆန့်ခေတ် မဖြစ်ပဲ စက်မှုတော်လှန်ရေးခေတ်သို့ မရောက်။

စက်မှုတော်လှန်ရေးမဖြစ်ပဲ လူတို့ မကြီးပွား။

လူတို့ မကြီးပွားဘဲ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ယှဉ်သော ပညာရေးကို မတည်ဆောက်နိုင်။

ဆင်ခြင်တုံတရားမရှိဘဲ ပဒေသရာဇ်စနစ် တော်လှန်မှု မပြုနိုင်။
 သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်ကို မတော်လှန်ပဲ ဒီမိုကရေစီ မဖြစ်။
 ဒီမိုကရေစီမဖြစ်လျှင် လွတ်လပ်ရေးမရ လွတ်လပ်ခွင့် မရ လွတ်လပ်မှု

မရ။

လွတ်လပ်မှု မရရှိဘဲ ဘဝတန်ဖိုး မမြင့်။
 ဂုဏ်သိက္ခာရှိသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်း မဖြစ်။
 သြဇာတိက္ကမကြီးသော တိုင်းပြည် မဖြစ်။ မဖြစ် ။ မဖြစ်။

ည ၈ : ၅၂

၁၄ ဇူလိုင် ၂၀၁၇

ဘုမ္မာမိကျိဝေ၍

ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းတရားကို ပြောလျှင် ပါမောက္ခ ပေါက်ကွဲလီယာ ၏ ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်း (၄) ချက်ကို ပြလေ့ရှိသည်။ ပေါက်ကွဲလီယာသည် ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းကို ယေဘုယျပြု၍ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော်လည်း ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းသည် တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ မတူကွဲပြားမှု များစွာရှိသေးကြောင်း သတိချပ်သင့်သည်။

ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းတရားများ၏ရလဒ်ကို ထုတ်ကြည့်လျှင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနိမ့်ကျခြင်းနှင့် ဆင်းရဲချမ်းသာ အကွာအဟ ငြိမ်းမားခြင်းတို့က ရှေ့ရောက်လာသည်။ နိုင်ငံလုံးချီ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျ လျှင်လည်း ဆင်းရဲသည်။ ထို့အတူ နိုင်ငံအတွင်း ဂျီဒီပီမြင့်သော်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေသည့် စာရင်းတွင် ရှိနေသည့် နိုင်ငံအချို့လည်း ရှိသေးသည်။ လူဆယ်ယောက်နှင့် ငွေတစ်ထောင်ရှိမည်ဟု ဆိုကြပါစို့။ လူ (၂) ယောက်တွင် ငွေ ရှစ်ရာ ပိုင်ဆိုင်ပြီး လူရှစ်ယောက်လုံးပေါင်းမှ ငွေနှစ်ရာပဲ ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု ဆိုလျှင် ဆင်းရဲချမ်းသာ အကွာအဟ ငြိမ်းမားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကွာဟမှု ကြီးမားခြင်းသည် ပေါ်လစီနှင့် ဆိုသည်။ အထူးသဖြင့် ဓနဥစ္စာ ခွဲဝေရေး စနစ်များ မညီမျှခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးသည် တိုးတက်လျက်ရှိသော်လည်း နိုင်ငံအတွင်း ဆင်းရဲသည့် ပြည်သူများ သန်းချီ ရှိနေခြင်းသည် ဓနဥစ္စာခွဲဝေရေးနည်းနာ အားနည်းချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဓနဥစ္စာခွဲဝေရေးကို Wealth Distribution ဟုခေါ်သည်။ ထိုစကားလုံးနှင့် ပူးတွဲ နားလည်ထားသင့်သော စကားလုံး ရှိသေးသည်။ ၎င်းမှာ Property

Right ဖြစ်သည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးဟု နားလည်နိုင်သည်။ ဓနုဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို အာမခံချက်ပေးသည့် အခွင့်အရေးတစ်ခု ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု နိမ့်ကျရခြင်း အကြောင်းများလည်း ရှိနေပြန်သည်။

(က) စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ နိုင်ငံတော်၏အခန်းကဏ္ဍကြီးမားစွာ ပါဝင်နေခြင်း

(ခ) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် မပီပြင်ခြင်း

(ဂ) နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အသက် မဝင်ခြင်း

(ဃ) အစိုးရယန္တရားအတွင်း ခြစားမှုမြင့်မားနေခြင်း

(င) မူဝါဒလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းတိကျမှု မရှိခြင်း မတည်ငြိမ်ခြင်း

(စ) ဆက်သွယ်ရေးစနစ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ် စွမ်းအင် ရေ အရင်းအမြစ်ခွဲဝေမှု စသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ညံ့ဖျင်းခြင်း

(ဆ) ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ရှားပါးခြင်း

(ဇ) အခြေခံပညာရေး ညံ့ဖျင်းခြင်း

(ဈ) လွတ်လပ်သော အင်စတီကျူးရှင်းများ အားနည်းခြင်း (ဥပမာ - ဗဟိုဘဏ် ကဲ့သို့)

(ည) ဘဏ်စနစ် မဖွံ့ဖြိုးခြင်း

Ed fi hawm\ vufwlrsm; &snrvsn; vef t m; luv v f pbyh; a&; arnf
v fcsur sm; ulowvovzpwlon/ t p& Oia&mupGuzur
rsm; vef v f E f f jcm; & i f s rky E f E s h E f f h wumuleoG b&; tcef
u@wlysuwlonjzp&m vfwyhaomplyh;a&; e, fy, itOef
tO h i zelwlayjicifu plyh;a&; z f dclay; &m a&mufn/

(က) နိုင်ငံတော် လက်တံများ

စီးပွားရေး၌ နိုင်ငံတော်၏ပါဝင်ပတ်သက်မှု များပြားလွန်းလျှင် ဈေးကွက်၏ နှုန်းစံများ လျော့ကျလာသည်။ နိုင်ငံတော်သည် နေရာတကာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် ထုံမွမ်းလျက် နိုင်ငံတော်လက်တံများ ရှည်လျားလွန်းလျှင် စီးပွားရေးသည် လွတ်လပ်စွာ ရှင်သန်ကြီးထွားခွင့် မရချေ။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးကို ဦးဆောင်စေရမည်။ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးစေလိုလျှင် နိုင်ငံတော်က ပဲ့ထိန်းပေးရုံမျှသာ ရှိနေသင့်သည်။ လွတ်လပ်သော ယှဉ်ပြိုင်မှု အတွင်း ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးများ ဖွံ့ဖြိုးလာတတ်သည် ဖြစ်ရာ လွတ်လပ်ခြင်းသည်ပင် ၎င်းတို့၏ မက်လုံးဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးတွင် မက်လုံးများ များများ ပေးနိုင်မှ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြင့်တက်လာသည့် သဘောရှိရာ ကြိုးစားလျှင် ကြိုးစားသလောက် အကျိုးအမြတ်ခံစားခွင့် ပေးခြင်းသည်ပင် မက်လုံးဖြစ်သည်။

မက်လုံးက ဈေးကွက်စီးပွားရေးကို အဓိကမောင်းနှင်သည်။ မက်လုံးဖြင့် မောင်းနှင်သော စီးပွားရေးမူဝါဒများကို အသက်သွင်းနိုင်ပါက နိုင်ငံ့ဝင်ငွေ မြင့်လာလိမ့်မည်။ မက်လုံး၏ သဘောသဘာဝကို ကျင်လည်စွာ နားလည်ထားလျှင် ကောင်းသည်။

နိုင်ငံတော်၏ လက်တံများ ရှည်လျားလွန်းအားကြီးလျှင် စီးပွားရေးမျှော်လင့်ချက်များကို သတ်သလို ဖြစ်တတ်သည်။ အစိုးရ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများလွန်းလျှင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး အခန်းကဏ္ဍတို့ ပျက်တတ်သည်ဖြစ်ရာ လွတ်လပ်သောစီးပွားရေး နယ်ပယ် အဝန်းအဝိုင်း ဖန်တီးပေးခြင်းက စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးခွင့်ပေးရာ ရောက်သည်။

ယခင်ကဆိုလျှင် စစ်အစိုးရလက်ထက်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်မှုများ တိုးတက်စေရန် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ ဖန်တီးပေးပြီး စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း အစီအစဉ်များပင် ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ်ဟူသည် နေရာအကွက်အကွင်း တစ်ခု နှစ်ခုတွင်သာ စီးပွားရေး လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး မျှတသော စီးပွားရေး လုပ်ပိုင်ခွင့် လွတ်လပ်သော ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်နှင့် စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ တန်းတူခွင့်ပြုထားနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အရာရာ နိုင်ငံတော်က

မျက်စိဒေါက်ထောက်ကြည့်ပြီး ဝင်ရောက် စွက်ဖက်မှု အားကောင်းချေက
စီးပွားရေးသည် အချုပ်အနှောင်ဖြင့် ရှင်သန်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေလိမ့်မည်။
အစိုးရသည် စီးပွားရေး၌ ပွဲစားနေရာ နေမှကောင်းမည်။ ဓာတ်ကူပစ္စည်းသဖွယ်
ကျင့်ရမည်။

(ခ) ဈေးကွက် စီးပွားရေး စနစ် မပီပြင်ခြင်း

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်တွင် အစိုးရသည် အဓိကဇာတ်ကောင်မဟုတ်
ပုဂ္ဂလိကသည်သာ အဓိကဇာတ်ကောင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်သည် အဓိက
ဓာတ်ပြုပစ္စည်းမဟုတ် ဓာတ်ကူပစ္စည်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့နည်းတူစွာပင်
နိုင်ငံတော်သည် ဘောလုံးကွင်းအတွင်း ဝင်ရောက်ကစားသည့် ကစားသမား
မဟုတ် ဒိုင်လူကြီးသာဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းသတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းပေးသူသာ
ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများကို
နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရန် လေ့ကျင့်တည်ဆောက်ပေး
သည့် နည်းပြသာ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ မဟုတ်ပါဘဲ ပြောင်းပြန်သဘောသာ ဖြစ်နေသည် ဆိုပါက
ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် မပီပြင်ဟုသာ ဆိုရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်
စီးပွားရေးစနစ် ဖွံ့ဖြိုးခြင်းသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ
နည်းဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တစ်နည်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အင်စတီကျူး
ရှင်းများ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့်လည်း အဓိကသက်ဆိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် အစိုးရသည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဥပဒေများကို
ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည့် မလုံလောက်ချေ။ ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ခေတ်မီခြင်း လက်တွေ့ကျ
ခြင်း ရေရှည်အကျိုးစီးပွားကို မျှော်မှန်း၍ ပြဋ္ဌာန်းရမည်။ ထို့အပြင် ဥပဒေများ
အသက်ဝင်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည်။

ဥပဒေများသည် တစ်ခြမ်းပဲ့ မဖြစ်စေရ။
အားလုံး တစ်ညီတညွတ်တည်း သက်
ရောက်စေရမည်။ ဥပဒေများ အသက်
ဝင်မှု အားနည်းခြင်းသည် ခြစားမှု

tp://on/fly/a&u
yfm:ae&m aers&umi/rn/
"mw/ulypin/foz/ f
usi&rn/

အဂတိလိုက်စားမှုကို သက်ဆိုးရှည်စေသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းသည် စီးပွားရေးကို သတ်သော ရန်သူပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ အစိုးရသည် တာဝန်ယူသော တာဝန်ခံသော အင်စတီကျူးရှင်းများကို ပြတ်ပြတ်သားသား တည်ဆောက်ရန်လိုသည်။

(ဂ) နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အသက်မဝင်ခြင်း

နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုနိုင်စေရန် ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများ ချမှတ်ထားသော်လည်း အသက်မဝင်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ အသက်မဝင်ရခြင်း အကြောင်းများစွာ ရှိနိုင်သည်။

- ★ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ ကိုယ်တိုင်က အလုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သည့် ပြဌာန်းချက်များ အားနည်းခြင်း
- ★ အဆိုပါ ဥပဒေကို နှောင့်ယှက်နေသည့် နိုင်ငံရေး သက်ရောက်မှု ရှိနေခြင်း
- ★ အစိုးရအဖွဲ့ မတည်ငြိမ်ခြင်း မူဝါဒများ မတည်ငြိမ်ခြင်း
- ★ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဆူပူအုံကြွမှု မကြာခဏ ဖြစ်တတ်ခြင်း
- ★ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားနေခြင်း
- ★ နေဥစ္စာခွဲဝေမှု အာမခံချက်မရှိခြင်းနှင့် နေဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု အာမခံချက်မရှိခြင်း
- ★ ဂရိတ်ပါဝါ အားပြိုင်မှုအကြား ညပ်နေခြင်း
- ★ ခြစားမှု လွန်ကဲခြင်းနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ညံ့ဖျင်းခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

(ဃ) အစိုးရယန္တရားအတွင်း ခြစားမှု မြင့်မားနေခြင်း

ခြစားမှု လာဘ်စားမှုသည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကို သင်းသတ်သူဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး မက်လုံးများကို ဖျက်စီးပစ်သည်။ အစိုးရတွင်း အကြီးပိုင်းထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များ ခြစားမှုနှင့် ဗြူရိုကရေစီယန္တရားအတွင်း ခြစားမှုတို့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို တွန့်ဆုတ်စေသော အချက်ဖြစ်သည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

အားနည်းခြင်းနှင့် သတင်းဖြန့်ချိမှု မညီညွတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိသော သဘောဖြစ်သည်။ e-government အဖြစ် အသွင်မပြောင်းနိုင် ခြင်းအပေါ်မှာ လည်း မူတည်နေသေးသည်။ အစိုးရအဆက်ဆက်၏ အုပ်ချုပ်ရေး ညံ့ဖျင်းမှု ကြောင့်လည်း ဖြစ်သလို အကျိုးစီးပွားများကို ဘယ်လိုစီမံခန့်ခွဲရမလဲဆိုတာကို ကောင်းစွာ နားမလည်ခြင်းကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ How to manage the interests ကို အစိုးရလုပ်သူများ ကောင်းကောင်း နားလည်မှ အုပ်ချုပ်တတ် သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာခြင်းနှင့် စီးပွားရေး၌ နိုင်ငံတော်၏ပါဝင်မှု ကြီး မားနေခြင်းကြောင့် ခြစားမှု အဓိကဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ခြစားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ညီမျှခြင်း တစ်ရပ်ရှိသည်။

$$C = R + D - A$$

C = Corruption

R = Rent Seeking

D = Determination

A = Accountability

C မှာ ခြစားမှု ဖြစ်သည်။ R မှာ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ဖြစ်သည်။ D မှာ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့် ဖြစ်သည်။ A မှာ တာဝန်ခံမှုကို ညွှန်းသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များလေလေ ခြစားမှုမြင့်လေလေ ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူ စီမံခန့်ခွဲသူများကို မူပေါ်အခြေခံသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ မပေးဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပိုပေးလေလေ ခြစားမှု မြင့်လေလေ ဖြစ်သည်။ ဤတွင် တာဝန်ခံနိုင်သော စီမံခန့်ခွဲသူများ များပါက ခြစားမှု လျော့နည်းနိုင်ချေ ရှိသည်။

စီးပွားရေးတွင် နိုင်ငံတော်၏ လက်တံများ ရှည်နေခြင်းသည် ခြစား မှုကို အားပေးသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ အရာရာကို အစိုးရ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ခွင့်ပြု ချက်ရယူပြီးမှသာ လုပ်ကိုင် မည်ဆိုလျှင် စီးပွားရေးအတက်

tp&v/yolwll
qif&cif
talUmifw&m;rm;u&dyd

နေးမည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားအတွင်း ခြစားမှုမြင့်မည်။ ခြစားမှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည့် ယန္တရားဖြင့် လည်ပတ်ရသော စီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းသည် ဘယ်သောအခါမျှ ကြီးထွားမည် မဟုတ်ချေ။

(င) မူဝါဒ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းတိကျမှု မရှိခြင်း မတည်ငြိမ်ခြင်း

လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ များပြားခြင်း တင်းကျပ်ခြင်း မရှင်းလင်းခြင်း သည် စီးပွားရေးလည်ပတ်မှုနှုန်းကို လျော့ကျစေသည်။ ခြစားမှု အခွင့်အလမ်း ကိုဖန်တီးပေးသော အဓိကအကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်စွာ ယှဉ်ပြိုင်ထုတ်လုပ်မှုကို ကန့်သတ်ထားသော အချက်လည်း ဖြစ်သည်။

ကုန်စည်စီးဆင်းမှု နှေးကွေးခြင်းကြောင့် ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအားနိမ့် သည်။ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား နိမ့်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု နိမ့်သည်။ ဤဖြစ်စဉ်သည် အဆိုးကျောသံသရာကို လည်စေသောအချက် ဖြစ်သည်။

(စ) ဆက်သွယ်ရေးစနစ် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ် စွမ်းအင် ရေအရင်း အမြစ်ခွဲဝေမှု စသည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ညံ့ဖျင်းခြင်း

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အခြေခံအုတ်မြစ်သည် အခြေခံအဆောက်အအုံ အလုံအလောက်ရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်အပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ် ပီပြင်မှုသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ ထိုအကြောင်းနှစ်ခုထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုသည် အခြေခံအဆောက်အအုံ ကောင်းမွန်မှုအပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း စီးပွားရေးလွတ်လပ်မှု ဘယ်လောက်ပင် ပေးထားစေကာမူ အခြေခံအဆောက်အအုံ မကောင်းမွန်လျှင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်မလာနိုင်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ကောင်းမွန်ခြင်းသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တိုးတက်စေသော အကြောင်းတစ်ချက်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများသည်လည်း နိုင်ငံတော်က ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ရည်ရွယ်

သောကဏ္ဍများတွင်သာ အများဆုံး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြစေရန် အစီအမံများ ပြုလုပ်ထားသင့်သည်။

(ဆ) ကျွမ်းကျင် အလုပ်သမား

စက်မှုလက်မှု သိပ္ပံကျောင်းများ ပျက်သွားခြင်းသည် ကျွမ်းကျင် လုပ်သားရှားပါးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ မက်လုံးမရှိသော ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေး စနစ်ကို နှစ်ကာလအတော်ကြာအောင် အသက်သွင်းခဲ့ခြင်းကလည်း တစ်ခု အပါ အဝင်ဖြစ်သည်။ တံခါးပိတ်စီးပွားရေးစနစ်က ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ၏ အနာဂတ်ကို သတ်သည်။ သာတူညီမျှ သမဝါယမစနစ်က မက်လုံးကို သတ်ခဲ့သည်။ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ၏ အားထုတ်မှုကို လျစ်လျူရှုခဲ့သည်။ လုပ်သားများ၏ လုံ့လထုတ်မှုကို သင်းသတ်ခဲ့သည့် ဝန်းကျင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်များကို ဘွဲ့၊ ဒီဂရီစားပေး ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကျွမ်း ကျင်လုပ်သား ရှားပါးခြင်းဖြစ်သည်။ ကြိုးစားသလောက် အကျိုးခံစားခွင့် မရခြင်းကလည်း အဓိကပြဿနာ ဖြစ်သည်။ အဓိကအကြောင်းအရင်း ဖြစ်သည်။ လုပ်သလောက်မရခြင်းက ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ဈေးကွက်ကို နယ်နိမိတ် စည်းအပြင်သို့ ရောက်စေသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား ဈေးကွက်သည် ၂၀၀၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ပို၍ ကြီးလာသည်။ ယခု အညာဒေသ တိုင်းလိုလို ထိုပြဿနာကို ကြုံရသည်။ ရွာများအတွင်း ကလေးနှင့် ဘွားကြီး အိုတို့သာ ရှိကြတော့သည်။ ငယ်ရွယ်နုပျိုသော စွမ်းအားစုတို့ ပြည်ပထွက် အလုပ်လုပ် ကုန်ကြသည်။

တက္ကသိုလ်များ ဖောင်းပွလာခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ မထွန်းကားခြင်းက မြန်မာပြည်၏ လက်ရှိ ကျွမ်းကျင်လုပ်သား မွေးထုတ်မှုကို သတ်သော အကြောင်းမူလတစ်ခု ဖြစ်သည်။

(ဇ) အခြေခံပညာရေး ညံ့ဖျင်းခြင်း

မြန်မာပြည်၏ အခြေခံပညာရေး ညံ့ဖျင်းမှုကို ထူးပြီး ဋီကာဖွဲ့ရန်မလို။ အခြေခံပညာရေး၏ ကောင်းချက်များလည်း ရှိတန်သလောက် ရှိပါသည်။

ညံ့ဖျင်းမှု အားလုံးထဲမှ အရင်းစစ်လိုက်လျှင် သင်ကြားရေးနည်းနာ ညံ့ဖျင်းခြင်းက အဓိကအချက်လို ဖြစ်နေသည်။ အရည်အသွေးပြည့်မီသော အခြေခံကျောင်းဆရာ ဆရာမများကို ထုလိုက်ထည်လိုက် ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် မူဝါဒ အစီအရင်မရှိခြင်းက မြန်မာပြည်၏အနာဂတ်ကို မှေးမှိန်စေသော အကြောင်း ဖြစ်သည်။

- ★ မတည်ငြိမ်သော ဒေသများ
- ★ သွားလာရန် ခက်ခဲသော ဒေသ
- ★ အခြေခံအဆောက်အအုံ ညံ့သော ဒေသ
- ★ စီးပွားရေး နိမ့်ကျသော ဒေသ
- ★ ရာဇဝတ်မှုနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုမြင့်သော ဒေသ
- ★ အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခများ ထူပြောနေသော ဒေသများ၌ ပညာရေး မဖြစ်ထွန်းတတ်။

ထို့အပြင် အခြေခံ ကျောင်းအရေအတွက် နည်းပါးခြင်းနှင့် ပြန့်ကျဲစွာ နေထိုင်တတ်သော နေထိုင်မှုမလေ့က ပညာရေးနှင့် ဝေးရာအကြောင်းတရား ဖြစ်နေပြန်သည်။ ပညာရေး အသုံးစရိတ် နိမ့်ပါးခြင်းနှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဆရာ ဆရာမ အရေအတွက် ချို့တဲ့ခြင်းကလည်း ပညာရေးနှင့် ဝေးရာအကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။ အခြေခံပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ရိုးများ ပြောင်းရုံဖြင့် ထူးပြီးမပြောင်း။ သင်ကြားရေး နည်းနာများ ပြောင်းနိုင်မှ ကောင်းမည်။ ထိုမျှမက ထုလိုက်ထည်လိုက်ရှိသော ကျောင်းဆရာလုပ်သားများ မွေးထုတ်ရေး အစီအစဉ်ကို စီရင်မှ ရမည်။

မက်လုံးရှိသော တိုးတက်ခွင့်ကို လမ်းဖွင့်ပေးသော ပညာရေးဝန်ထမ်း စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းစဉ် ဖြစ်မှလည်း ဆရာအရည်အသွေးက ရေရှည်အာမခံချက် ရှိမည်။ အနေကြာလျှင် မေဂျာဖြစ်သော ပညာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ဖြစ်ပါက အရာမရောက်။

(ဈ) လွတ်လပ်သော အင်စတီကျူးရှင်းများ အားနည်းခြင်း

- ★ ဗဟိုဘဏ်ကဲ့သို့
- ★ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်ကဲ့သို့

- ★ အဂတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ကော်မရှင်ကဲ့သို့
- ★ ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ကဲ့သို့
- ★ အခြေခံဥပဒေခုံရုံး ကဲ့သို့

လွတ်လပ်မှုနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အားနည်းချက်ရှိသော အင်စတီကျူးရှင်းများရှိပါက နိုင်ငံတိုးတက်မှု နည်းသည်။ ဒီမိုကရေစီ ပီပြင်မှုနိမ့်သလို စီးပွားရေး တိုးတက်မှုလည်း နိမ့်သည်။ အချင်းချင်း အထိန်းအထေ မျှခြေကို မညှိ နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးနိမ့်သော အင်စတီကျူးရှင်းများ ဖြစ်နေပါက အလုပ်မဖြစ်။ လုပ်တတ်ကိုင်တတ်ပါလျက် လုပ်ရသည့် သတ္တိ ချို့လျှင်လည်း အလုပ်မဖြစ်။ အသိနှင့်သတ္တိကို သတိနှင့်ယှဉ်သော ကော်မရှင် အင်စတီကျူးရှင်းများဖြစ်မှ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအတွက် အားဖြစ်မည်။

(ည) ဘဏ်စနစ် မဖွံ့ဖြိုးခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စုဆောင်းမှုနှင့် ငွေကြေးလည်ပတ် စီးဆင်းရေးကို လည်ပတ်သော အဓိကယန္တရားမှာ ဘဏ်များ ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ သည် ပြည်သူ့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေး ဗဟိုဌာနများမဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ လုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးစုဆောင်းရာဌာနများ ဖြစ်နေသည်။ ငွေကြေး လည်ပတ် စီးဆင်းရေးမဟုတ်ဘဲ ငွေကြေးလွှဲပြောင်းပေးမှု အဆင့်သာ ရှိနေသည်။ မြန်မာပြည်၌ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရခေတ်နောက်ပိုင်း ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ အများအပြား ပေါ်လာပြီး အလုပ်ဖြစ်လာသည်။ ထိုဘဏ်များ အလုပ်ဖြစ်ခြင်း သည် တကယ့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေး အလုပ်ဖြစ်ရေး ဟုတ် မဟုတ်။

အချုပ်

အစိုးရလုပ်သူတို့ ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းတရားများကို ရှာပါ။ ဆင်းရဲခြင်းအကြောင်းများထဲမှ တကယ့်ပြဿနာကို နှိုက်ထုတ်ပါ။ ပြဿနာအတွက် ဆေးညွှန်းစပ်ပါ။ ဆေးကုသသည့် ယန္တရားများကို စနစ်တကျ တည်ဆောက်ပါ။ စနစ်ကျသော နည်းနာများဖြင့် သတ္တိရှိရှိပြောင်းပါ။ ပြင်ပါ။ နိုင်ငံရေးအလုပ် သည် ရေရှည်အလုပ် ဖြစ်သည်။ နောက်ရွေးကောက်ပွဲအတွက်သာ ကြည့်ပြီး လုပ်ရမည့် အလုပ်မဟုတ်။

နိုင်ငံရေး ကစားကွက်များအကြား ဝဲလည်လိုက်ခြင်းက တကယ့်နိုင်ငံရေး အလုပ်မဟုတ်။ ပြည်သူကို ချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးသော နည်းစဉ်များ စီမံနိုင်ခြင်းကသာ အာဏာနိုင်ငံရေး၏ အလုပ်ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး နားလည်သော နိုင်ငံရေးသမားများ ရွေးကောက်ပွဲ၌ အနိုင်ရကြပါစေ။

ခြစားမှုကင်းသော နိုင်ငံရေးသမားများ ရွေးကောက်ပွဲ၌ အနိုင်ရကြပါစေ။

စေတနာအပြင် ပညာကို ပေါင်းထည့်၍ အုပ်ချုပ်တတ်သော နိုင်ငံရေးသမားများ အာဏာရကြပါစေ။

နောက်လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျော်၍ကြည့်တတ်သော နိုင်ငံရေးသမားများ အရှည်တည်တံ့ပါစေ။

နေ့လယ် ၁ : ၀၁

၅၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၇။

၁၇၂

ဒီမိုကရေစီသို့ သွားရာလမ်းမှာ နိုင်ငံရေးပါတီရဲ့ အခန်းကဏ္ဍက အရေးပါတယ်။ ပါတီတွေကပဲ ဒီမိုကရေစီကို ပီပြင်အောင် ပုံဖော်ထုဆစ် နိုင်ကြတယ်။ ဒီမိုကရေစီမှာ လူထုကို အခြေခံသည် ဆိုပေအုံးသည့် လူထု ဆိုတာ ပြန့်ကျဲနေတဲ့ သဘောဆောင်တယ်။ ကွဲပြားနေတဲ့ သဘောဆောင်တယ်။ များပြားနေတဲ့ သဘောဆောင်တယ်။ လူထုဆိုတာ အမျိုးအစား စုံတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီကို မောင်းနှင်တဲ့နေရာမှာ လူထုကို အခြေပြုတဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီတွေက အရေးကျတယ်။

ပါတီနဲ့ ဒီမိုကရေစီ အဆက်အစပ်

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ ပီပြင်မှ ဒီမိုကရေစီ ယှဉ်ပြိုင်မှု အားကောင်းတယ်။ ဒီမိုကရေစီ နဲ့ အသားကျနေတဲ့ ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်တွေ နိုင်ငံရေး အာဏာရကြပါမှ နိုင်ငံ့ထိပ်ပိုင်းမှာ ဒီမိုကရေစီ ခေါင်းဆောင်မှု ပီပြင်တယ်။ ဒီမိုကရေစီမှာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေက အခြေခံယူနစ်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေး ပါတီတွေရဲ့ အခြေခံယူနစ်က ပြည်သူဖြစ်တယ်။

မြန်မာပြည်မှာ ပြည်သူလို့ဆိုရင် အကုန်ပါတယ်။ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ရှမ်းနီ၊ လီဆူး၊ လားဟူ၊ နာဂ၊ ပလောင်၊ ပအိုဝ်၊ တရုတ်၊ ကုလား အကုန်ပါတယ်။ လူတန်းစား ပေါင်းစုံပါတယ်။ အဲ့တော့ ပဒေသာစုံမှု အားကြီးတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ အရောင်စုံတဲ့

ပန်းခင်းဟာ လှပါတယ်။
ဒါပေမယ့် စနစ်တကျ
စိုက်ပျိုးမထားနိုင်ရင်
မျက်စိရှုပ်စရာ ဖြစ်တယ်။
စနစ်တကျ တည်ရှိ ပွင့်
လန်းနေတဲ့ ပန်းပင်တွေ
အစုံစုံရှိရင် ပိုကောင်းမယ်။

'Bua&ple'tom;uæwlygwlu, lpm;
v\$ lawGEffih&; tmPm&LuyrSEffih
xlyl'irñ 'Bua&placjiaqmihlylwl, /
'Bua&plñEfiñ&;ygwawlu tajccl, lpl
jzplw, /Efiñ&;ygwawlu tajccl, lplu
jynlajzplw, /

ပါတီမျိုးကွဲ

ပါတီ အမျိုးအစားတွေကိုခွဲရင် ကိုယ်စားပြုပါတီ ပုံစံတစ်မျိုး ထွက်
တယ်။ အဲ့ထဲမှာ ထပ်ခွဲထားတာ(၆)မျိုးရှိတယ်။ ဒီ (၆)မျိုးကို အခုလို တွေ့ရ
တယ်။

- (၁) လူတန်းစားကိုယ်စားပြုပါတီ
Class Representative Party
- (၂) လူမျိုးကိုယ်စားပြုပါတီ
Ethnic Representative Party
- (၃) စနစ်ကိုယ်စားပြုပါတီ
System Representative Party
- (၄) ဝါဒကိုယ်စားပြုပါတီ
Ideological Representative Party
- (၅) ရေးရာကိုယ်စားပြုပါတီ
Issue Orientated Representative Party
- (၆) ဘာသာရေးကိုယ်စားပြုပါတီ
Religious Representative Party

ဒီမိုကရေစီ စစ်မှန်ခြင်းကို ကိုယ်စားပြုမှု စစ်မှန်ခြင်း/ မစစ်မှန်ခြင်းနဲ့
တိုင်းတာနိုင်တယ်။ ကိုယ်စားပြုမှုမြင့်ရင် တရားဝင်မှု မြင့်မယ်။ တရားဝင်
ဖြစ်မှု နိမ့်တာ ကိုယ်စားပြုမှု ဒီဂရီ အားနည်းလို့ ဖြစ်တယ်။ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ
စနစ်မှာ ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးနဲ့ ကိုယ်စားပြု ပါတီတွေ ထွက်ပေါ်လာတတ်တယ်။

အတော်များများ အစုံ အလင်ပါပဲ။
သို့ပေမယ့် မြန်မာပြည်မှာ အား
ကောင်းတာက လူမျိုးစု ပါတီတွေ။
ကိုယ့်ဒေသခံ လူမျိုးစုတွေကို
အခြေပြုပြီး နိုင်ငံရေးအင်စတီ
ကျူးရှင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ဖို့
ရည်ရွယ်ပြီးဖွဲ့လာကြတယ်။ အတော်များများက ၂၀၁၀ မှာ အပြိုင်းအရိုင်း
ပေါ်လာတယ်။ ၂၀၁၂ နောက်ပိုင်းမှာလည်း ပေါ်လာတဲ့ ပါတီတွေ ရှိတယ်။

yqvwWit[m touft&G f
tvUfyqvwM;ajrmuM&r, /
yqvwM;ajrmuIrsaumitr, /
ouMuIyIzphae&ifraumit/

ပါတီလားမြောက်ရေး

ပါတီတွေရဲ့ အသက်ကို ယေဘုယျ ကြည့်လို့ ရနိုင်တယ်။ အမျိုးသား
ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်က အသက် (၃၀) ပြည့်တော့မယ်။ လူကြီးဖြစ်လာပြီ
ဆိုတဲ့သဘော။ လူမျိုးစုပါတီတွေက အခုမှ ၁၀ နှစ်သားမရှိ တစ်ရှိ။ တချို့က
ငါးနှစ်သား။ လမ်းကလေး တောက်တက် တောက်တက် လျှောက်နိုင်တဲ့အရွယ်။
နိုင်ငံရေး မူလတန်းမှာ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံကို မှန်းစမ်းပြီး ယူနေတဲ့ကာလ။
ဘာပဲပြောပြော ပါတီတိုင်းဟာ အသက်အရွယ်အလိုက် ပါတီလားမြောက်
ကြရမယ်။ ပါတီလားမြောက်မှကောင်းမယ်။ သက်ကြီးပုဖြစ်နေရင် မကောင်း။

ဒို့အတွက် ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီနဲ့ ပါတီတည်ဆောက်ရေးက ပီပီ
ပြင်ပြင်ဖြစ်မှ ကောင်းတယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ စကားပြောတာက သက်လုံနဲ့
တစိုက်မတ်မတ်ရှိမှပဲ။ ဒီနှစ်ခုက အခရာကျတယ်။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ ခရီး
ရှည်ကြီး ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ ရေရှည်ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေး ဆိုတာ
နှစ်ရှည်ပင်စိုက်တာနဲ့ တူတယ်။

- ★ သက်လုံကောင်းမှ
- ★ တစိုက်မတ်မတ်ရှိမှ
- ★ စိတ်ရှည်မှ
- ★ အရေထူမှ
- ★ စုဖွဲ့အားကောင်းမှ
- ★ ယုံကြည်ချက်ကို အခြေပြုမှ

- ★ စစ်မှန်တဲ့ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းကို အဓိပတိထားမှ
- ★ လမ်းစဉ်မှန်မှ
- ★ မဟာဗျူဟာ ကြွယ်မှ
- ★ ဖွင့်ထားသော စိတ်ရှိမှ
- ★ မျိုးဆက်သစ်ကို မွေးနိုင်မှ ပါတီတွေက ရှင်သန်နိုင်တော့မယ်။

ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် မလွယ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးကို တစ်ပွဲထိုးလို့ တွက်ရင် မှားလိမ့်မယ်။ သက်လုံကနိုင်ငံရေးမှာ အရာကျတယ်။ လူမျိုးစုပါတီတွေမှာ အကွဲအပြဲတွေ ရှိတယ်။ ပါတီတွင်း အကွဲအပြဲတွေလည်း ရှိတယ်။ အရှိန်သေသွားတာလည်း အများကြီး။ လူမျိုးစုပါတီတွေမှာ နိုင်ငံရေး စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြမှု အားနည်းရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ် ကိုယ်စားပြုမှုက သံသယဖြစ်စရာရှိလိမ့်မယ်။ လွှတ်တော်တွင်း အသံထွက်နိုင်မှုက မျှခြေပျက်နိုင်တယ်။ ဒါကို သတိထားဖို့လိုတယ်။

နှစ်ပါတီကြီးစိုးရေး မဖြစ်ဖို့

ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ စနစ်နဲ့ နိုင်သူအကုန်ယူ ရွေးကောက်ပွဲ စနစ်ကို ကျင့်သုံးရင် နှစ်ပါတီကြီးစိုးတဲ့ ရွေးကောက် ပွဲ အခင်းအကျင်းကို ရနိုင်တယ်။ အရှည်သဖြင့်ရနိုင်တယ်။ နှစ်ပါတီ ကြီးစိုးတဲ့စနစ်ကို အမေရိကန်မှာတွေ့ရတယ်။ အမေရိကအတွက် အဆင်ပြေပေမယ့် မြန်မာအတွက်အဆင်မပြေဘူး။ မြန်မာမှာက လူမျိုးစု အမှတ်သရုပ် ခိုင်ခိုင်မာမာရှိတဲ့ အသိုက်အဝန်းတွေ များတယ်။ ကြီးတယ်။ ကျယ်တယ်။ ထွေပြားတယ်။ သမိုင်းနဲ့ ချီတဲ့ ဖြတ်သန်းမှုရှိတယ်။ စွဲမြဲတဲ့ ခံယူချက် ယုံကြည်ချက်ရှိတယ်။ အမျိုးသားရေး စိတ်အားကြီးတယ်။

မြန်မာပြည်မှာ

- ★ လူမျိုးစုပါတီတွေ အားမကောင်းရင်
- ★ မကြုံနိုင်ရင်
- ★ ရေရှည်တည်ဆောက်ရေးကို မလုပ်နိုင်ရင်
- ★ ပါတီတွင်း နိုင်ငံရေးလုပ်ကွက်ဖော်နိုင်မှု ကင်းမဲ့ရင်

☆ ပါတီဟာ ဆိုင်းဘုတ်ကိုသာ အခြေပြုပြီး တည်တဲ့ဖို့ ကြိုးစား
နေကြရင်

ကိုယ်စားပြုမှု စစ်မှန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီဖြစ်ဖို့ ခက်ယဉ်းတယ်။ ခက်ခဲ
တယ်။ ဒီမိုကရေစီက ပါတီကြီးတွေသာ လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားတဲ့ စနစ်ဖြစ်
နိုင်တယ်။ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ဒီမိုကရေစီက မျှခြေပျက်မယ်။ အထူး
သဖြင့် အမှတ်သရုပ် အကွဲအပြဲကြီးတဲ့ မြန်မာလိုနိုင်ငံမျိုးမှာ လူမျိုးစုပဋိပက္ခ
က မပြီးနိုင်။ မပျက်နိုင်ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီ ပီပြင်ဖို့ ဒီမိုကရေစီ
ခိုင်မာကျစ်လစ်ဖို့ ဟန့်တားတဲ့ စိန်ခေါ်ချက် ဖြစ်နိုင်တယ်။

English: ywawwv hqmir tmaumi fwaqj faqmifawv
v h w, / arthv i t s u r f w h t a j c t a e a w G l u k m c d e i r h
English: a j c

ပါတီစုံစနစ်ဟာ လူမျိုးစု အမှတ်သရုပ်များပြားတဲ့ မြန်မာအဖို့ ပိုပြီး
ပီပြင်သင့်တယ်။ ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ ယှဉ်ပြိုင်မှု အားကောင်းသန်မာ
ရေးကို မောင်းနှင်တဲ့ အချက်လို့ယူဆတယ်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို
အခြေပြုပြီး ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်း အသစ်အတွက်
နိုင်ငံရေး ပါတီတွေ ဝရန်းသုံးကား အပြိုင်းအရိုင်း တည်ထောင်ကြတာကို
ကြည့်ပါ။ အားလုံးက အခင်းအကျင်းအသစ်အတွက် မျှော်လင့်ချက်တွေ
ကိုယ်စီနဲ့ ဝင်လာကြတာ။ မျှော်လင့်သလောက် မဖြစ်လာတဲ့ ကိစ္စတွေကြုံတဲ့အခါ
သူတို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးခြေလှမ်းတွေ နောက်ဆုတ်ကုန်တယ်။ တွန့်ဆုတ်ကုန်တယ်။
ခြေလှမ်းတွေ နှေးသွားကြတယ်။

နိုင်ငံရေးပါတီတွေမှာ လှုံ့ဆော်မှုအားကောင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ
လိုတယ်။ မျှော်လင့်ချက်မဲ့တဲ့ အခြေအနေတွေ ကြုံလာချိန်မှာ နိုင်ငံရေး
ခြေလှမ်းတွေ မသေသွားဖို့ ဆွဲခေါ်နိုင်ရမယ်။ လူမျိုးစုပါတီတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ
ဟာ အရေးပါတယ်ဆိုတာ ထည့်တွက်သင့်တယ်။ အာဏာရပါတီက ထည့်
တွက်ဖို့ လိုသလို ပြည်သူလူထုကလည်း ထည့်တွက်သင့်တယ်။ ကိုယ့်ပါတီ

အနိုင်ရရေးအတွက်သာ ရှေးရှုကြရင် သာမန် နိုင်ငံရေးသမားအဆင့်နဲ့ ရပ်နေလိမ့်မယ်။ နိုင်ငံရေးသမားဟာ နောက်လာမယ့် ရွေးကောက်ပွဲကိုသာ ကြည့်တယ်။ နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်ဟာ နိုင်ငံ့ရဲ့ နှစ် ၃၀၊ ၄၀၊ ၅၀ ကို ကြိုကြည့်တယ်။ ကျော်ကြည့်တယ်။

အမြင် နဲ့ လုပ်ရပ်

နိုင်ငံရေးအမြင်ဟာ နိုင်ငံရေးလုပ်ရပ်ကို ပြဌာန်း တယ်။ နိုင်ငံရေးအမြင်ကျယ် ရင် နိုင်ငံရေးလုပ်ရပ် ကြီးကျယ် မယ်။ နိုင်ငံရေးအမြင် ကျဉ်းမြောင်းရင် လုပ်ရပ်တွေ သေး သိမ်မယ်။ သေးမွှားမယ်။ အခု ကြည့်လက်ရှိ နိုင်ငံရေးသမားဆို သူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်တွေ။ အားလုံးကို ဆန်းစစ်လိုရတယ်။ သတင်းစာတွေ ဂျာနယ်တွေ နေ့စဉ် အွန်လိုင်းမီဒီယာတွေမှာ။ စာသားတွေအားဖြင့်ရော ပုံရိပ်တွေအားဖြင့်ရော ဗီဒီယိုသတင်း လေလှိုင်းသတင်းတွေက အစ ကြည့်နိုင်တယ်။ မြင်နိုင်တယ်။ အကဲခတ်နိုင်တယ်။

လူမျိုးစုငယ်တွေက လူမျိုးကြီးဝါဒကို လက်ညှိုးထိုးတယ်။ ဖိနှိပ်မှုတန်းတူညီမျှမှု မရှိခြင်းကို ညွှန်းတယ်။ ထောက်ပြတယ်။ ဒီအရာတွေမှာ အားနည်းချက်ရှိတာ မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်းကနေ အခု ၂၀၁၅ နောက်ပိုင်း အခင်းအကျင်းသစ်မှာ ခွင့်တွေပေါ်လာတယ်။ ကွက်လပ်ပေါ်လာတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က တည်ဆောက်ယူကြရင် ပိုကောင်းမှာပဲ။ အခက်အခဲကတော့ရှိတယ်။ ရှိမှာပဲ။ အခက်အခဲ မရှိရင် အောင်မြင်မှု ဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူး။ အခက်အခဲဆိုတာ ငြင်းဆန်ရမယ့် အရာမဟုတ်ဘူး။ ဆင်ခြေပေးရမယ့် အရာမဟုတ်ဘူး။ အခက်အခဲဆိုတာကိုက အောင်မြင်မှုကို ဆောင်ကျဉ်းပေးတဲ့အရာဖြစ်တယ်။

နိုင်ငံရေးအမြော်အမြင်

လူမျိုးစုပါတီတွေက အတိတ်ကာလ နှစ်ပေါင်း ၇၀ လောက်ကို နောက်ပြန်ကြည့်သလို ရှေ့နှစ် ၁၀၀ လောက်ကိုလည်း ကြိုကြည့်ပြီး လူမျိုးစုပါတီတွေအားကောင်းအောင် လုပ်ရမယ်။ ပါတီတည်ဆောက်ရေးဟာ အရေးကြီးတယ်။ ၂၀၂၀ အတွက် မျှော်လင့်ချက်ထားသလို ၂၀၂၅၊ ၂၀၃၀ အတွက်

ကြည့်ရမယ်။ ၂၀၅၀ လောက်မှာ ဖြစ်တည်လာမယ့် ကိုယ့်လူမျိုးတွေရဲ့ ဖြစ်တည်မှုနဲ့ နိုင်ငံရေး အဆင့်အတန်းကို မျှော်မှန်းကြည့်ရမယ်။ ဒီမိုကရေစီ ဟာ တစ်ပွဲထိုးမဟုတ်ဘူး။ တော်လှန်ရေးတောင် ရေတိုနဲ့ မရတာ တည်ဆောက်ရေးကလည်း ရေတိုနဲ့ မရနိုင်ဘူး။ ကောက်ရိုးမီးစိတ်ဓာတ်နဲ့ မရနိုင်ဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲနီးမှ စည်းရုံးရေး ထလုပ်တာ ရုပ်ပျက်လွန်းတယ်။ နိုင်ငံရေး မဲဆွယ်မှုဟာ လုပ်ရပ်နဲ့ သက်သေပြရမယ့် အရာဖြစ်တယ်။

သူများလူမျိုးစုတွေ ထောက်ခံတာ အပထား ကိုယ့်လူမျိုးစုပါတီကို ကိုယ့်လူမျိုးတွေ ထောက်ခံအောင် အရင်လုပ်ရမှာ ပဓာနကျတယ်။ လူမျိုးစု ပါတီတွေနဲ့ နိုင်ငံလုံးချီ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဖို့ နိုင်ငံတစ်ခုလုံးစာ ထောက်ခံမဲရဖို့ ခက်တယ်။ သို့ပေမယ့် လက်တွေ့ကျကျ စဉ်းစားရင် ကိုယ့်ဒေသ ကိုယ့်လူမျိုး တွေ နေထိုင်ရာ နေရာမှာ ကိုယ့်လူမျိုးစုပါတီက အနိုင်ရရမယ်။ အနိုင်ရအောင် လည်း လုပ်ရမယ်။

ကိုယ့်ဒေသ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့်ပါတီနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်

ကိုယ့်ဒေသမှာ ကိုယ့်လူမျိုးစုတွေအတွက် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှုပေး နိုင်ရေးဟာ လူမျိုးစုပါတီတွေအတွက် လက်တွေ့ကျတဲ့ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်တယ်။ လက်တွေ့ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိတာကိုလုပ်တာ နိုင်ငံရေးမဟုတ်လား။ နိုင်ငံရေးကို လက်တွေ့ကျကျ လုပ်တတ်ဖို့ လိုတယ်။ ပါတီကြီးတွေအကြား ညပ်မပါသွားဖို့ လိုတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲအတွင်းမှာ မဲဖွဲ့ဖို့အတွက် လူမျိုးစုပါတီတွေကို အသုံးချ တာတွေ ၂၀၁၅ မှာ ကြုံရတယ်။ ကြုံဖူးတဲ့ ပါတီတွေ သိကြတာပဲ။ ဒါဟာ လူမျိုးစုတွေအတွက် ကိုယ့်ဒေသက ပါတီတွေကို လေ့လာသင့်တယ်။ နိုင်ငံ ရေးရေးချိန်ဆိုတာ သိပ်ကြီးကြီးမားမား မဟုတ်ပါဘူး။ ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ ယှဉ်ပြီး ရွေးကောက်ခံ ကိုယ်စားလှယ်နဲ့ ပါတီတွေကို ဆန်းစစ်နိုင်ရင် အတော်အဆင့်မြင့်နေပါပြီ။

လူမျိုးစု ပါတီတွေအကြောင်းကို ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးမှာ မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်အနေနဲ့ စဉ်းစားကြရမယ်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်

လုပ်သူတွေ ပေါ်လစီပြဋ္ဌာန်းသူတွေ၊ နိုင်ငံပြုသုခမိန့်အုပ်စုတွေနဲ့ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသမားတွေ စဉ်းစားကြဖို့ ကောင်းတယ်။ အရေးပေါ် ဖြစ်ရပ်တွေက နိုင်ငံရေးကိစ္စဖြစ်ပေမယ့် ရေရှည်မဟာအစီအမံတွေက ဒီမိုကရေစီ ခိုင်မာကျစ်လျစ်ရေးကို ပြဋ္ဌာန်းသွားမှာ မဟုတ်လား။

ပဒေသာစုံမှုနဲ့ ဗဟုဝါဒ အတွဲဆက်

လူမျိုးစုငယ်တွေအတွက် လူမျိုးစုပါတီခေါင်းဆောင်တွေ အဓိက စဉ်းစားရဖို့ လိုတယ်။ အားပေးကူညီတဲ့အနေနဲ့ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း မီဒီယာနဲ့ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အပံ့အပိုး လိုတယ်။ အမှတ်သရုပ်များ ပြားတဲ့နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေးဗဟုဝါဒ ဖြစ်ထွန်းဖို့ လိုတယ်။ နိုင်ငံရေးအသွေး အရောင်စုံလင်မှုက ပီပြင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီရဲ့သရုပ်ကို ထုဆစ်လိမ့်မယ်။ ပဒေသာစုံတဲ့ ဥယျာဉ်ဟာ လှပါတယ်။ သူ့ခြံမှာ နီဝါ တင့်ရင်ဖြင့် ငါ့ခြံမှာ ဖြူပြာ ဆင့်ရမှာပေါ့။

ရန်သူ မရှိ မိတ်ဆွေသာရှိ။ မုန်းသူမရှိ ချစ်သူသာရှိ။ လူမျိုးစုပါတီ အဖွဲ့အစည်းတွေဟာ ပဒေသာစုံတဲ့ နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကို ကပြဖို့ ဇာတ်ညွှန်းနိုင်နိုင် ရေးနိုင်သူတွေ ဖြစ်ကြရင်ဖြင့်။ ဗဟုဝါဒဟာ ဒီမိုကရေစီနဲ့ အတူ ပါလာမယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ပီပြင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ ကျစ်လျစ်မှုကို ရမယ်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဟာ ဖြေလျော့ရေး အဆင့်ကနေ တည်ဆောက်ရေး အဆင့်ကို ဆင့်ပွားသွားနိုင်မှ အရာရောက်မယ်။ ထိရောက်မယ်။ နွံထဲ ကျွံနေတဲ့ လှည်းဘီးက အလွတ်ရုံးနိုင်လိမ့်မယ်။

ည ၉ : ၂၀

၂၅ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၇။

twæmrwɔŋ

လူတွေက ကြည့်ချင်ရာ ကြည့်သည်။ မြင်ချင်ရာ မြင်သည်။ တချို့က ထောင့်တစ်ခုတည်းမှ ကြည့်သည်။ တချို့က ထောင့်ပြောင်းကြည့်သည်။ တချို့ကလည်း ထောင့်မစုံ။ အဖြူအမည်း မျက်မှန်တပ်၍ ကြည့်သူများ ရှိသည်။ အကောင်းအဆိုး ပေတံနှင့်တိုင်းလေ့ရှိသည်။ မျက်မှန်စိမ်းတပ်၍ ကြည့်သည်။ ရန်သူ-မိတ်ဆွေအမြင်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ကြသည်လည်း ရှိသည်။ အားလုံးက အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ။ ထို့ကြောင့် အတ္တဇောမတိများကလည်း အထွေထွေ အပြားပြား။ စုံလျက်ပြီလျက် ရှိသည်။

အတ္တ ဗဟိုပြု

လူတွေက မြင်ချင်ရာကို ကွက်၍ မြင်သည်က များသည်။ လူ့မျက်စိနှင့် လူ့နားတွင် အတ္တစွဲများနှင့် အတ္တဇောမတိ ရေခံမြေခံများ ပြည့်နက်လျက်ရှိသည်။

- ★ လူ့နှလုံးသားသည် ခံစားလွယ်သည်။ ထိရှလွယ်သည်။ တုံ့ပြန်လွယ်သည်။
- ★ လူ့ဦးနှောက်သည် ချင့်ချိန်သည်။ စဉ်းစားသည်။ ရွေးချယ်တတ်သည်။
- ★ လူ့စိတ်သည် ရှုပ်ထွေးသည်။ ပြုလွယ်သည်။ ပြောင်းလွယ်သည်။ ဖြစ်တာပျက်တာ မြန်သည်။

လူအများသည် နေ့စဉ်အပြုအမူ အပြောအဆိုနှင့် အတွေးအခေါ်များကို ပြုနေရသည်။ ပြုနေကြသည်။ လူလူချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြသည်။

လူလူချင်း အလုပ်လုပ်ကြသည်။
လူလူချင်း ဆက်သွယ်ကြသည်။
လူမှုဖြစ် စဉ်များထဲတွင်ဖြစ်သော
ပြဿနာတိုင်းသည် အတ္တများ
ကြောင့် အဖြစ်များသည်။ လူ

vltjykt rlrsm;u ltwāu armifEsf
on/ & lze& ltr sm qijciwlv&m;\
armifEsfci fult&on/

တစ်ဦးချင်း၏ ပြဿနာများသည်လည်း အတ္တအပေါ်မှာ အခြေပြု၍ ဖြစ်လာ
ကြရသည်။ အတ္တသည် လူကို မောင်းနှင်သော ဒရိုက်ဘာ ဖြစ်သည်။

ဧကတိုက်ခြင်း

ထို့ကြောင့် နေ့စဉ် ဝင်လာသော အတ္တအခြေပြု အကြောင်းအရာများ
အဖြစ်အပျက်များ အချက်အလက်များကို စိစစ်ရန်လိုသည်။ ဆန်းစစ်ရန်
လိုသည်။ ပထမဆုံး လုပ်ရမည့်အလုပ်မှာ မိမိ၏မျက်စိနှင့် နားကို ဧကတပ်
လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဧကတပ်ခြင်း၌ အစိပ်အကျ ရှိနိုင်သည်။ ဧကတပ်ခြင်း
၏ အကြောင်းမှာ အမှိုက်သရိုက်များ ဒရပ်ဟော မဝင်စေရန် ဖြစ်သည်။
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှ ဝင်လာသော အရာတိုင်းသည် မျက်စိနှင့်နားမှ အဓိက
ဝင်သည်။ ထိုနှစ်ပေါက်မှာ ဆင်ခြင်တုံတရား တည်းဟူသော ဧကတပ်နိုင်
ခြင်းဖြင့် မိမိ၏ ဆင်ခြင်တုံတရားကို မြှင့်နိုင်လိမ့်မည်။

အုပ်စုသဘာဝ

လူ့အပြုအမူများကို အတ္တက မောင်းနှင်သည်။ ရံဖန်ရံခါမှသာ
ဆင်ခြင်တုံတရား၏ မောင်းနှင်ခြင်းကို ခံရသည်။

ဤသည်မှာ လူ့သဘာဝဖြစ်သည်။ သူတော်ကောင်းများက ဆင်ခြင်တုံ
တရားကို အမြဲ အဓိပတိထားနိုင်ရန် မပြတ်နှလုံးသွင်းကြသည်။ ထိုသို့
နှလုံးသွင်းနိုင်ရန်လည်း လေ့ကျင့်တည်ဆောက် ထားကြသည်။

သို့သော် လူအုပ်စုကြီးမှာ ထိုသို့ မဟုတ်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကြီးမှာ
ထိုသို့မဟုတ်။ အများမိုးခါးရေသောက်လျှင် သောက်ဖို့ဝန်မလေးသော လူ
အုပ်စုကြီးက ဒုနှင့်ဒေး ရှိသည်။ လူများသည် လူစည်းများကို မလွန်ဆန်နိုင်။
လူများသည် လူ့ဗီဇများကို မလွန်ဆန်နိုင်။ အနည်းအကျဉ်းသော လူအနည်း

စုသာ သာမန်ပိုကဲသော စိတ်
ဓာတ်စွမ်းအားများကို ဆုပ်ကိုင်
နိုင်ကြသည်။

လူ့အတ္တကြောင့် ဆင်ခြင်
တုံတရားက နောက်ဆုတ်ရသည့်
အခါက များသည်။

vlt o l u f t 0 e f ü q i j c i w l w & m;
u l v l f t m P m & s f w l u m l u m r a e l f
l u m & s f p t n t y p l e l f q i j c i w l w & m;
i w l w a c j f y g a o m v l t z l t p n f w l f
e v y e f w l a c j f a q m i f r n; l u m & s f p t n
t y p l e l w w b n f

ဆင်ခြင်တုံတရားဟူသည်

- ★ ဖွင့်၍ ကြည့်သောစိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ ရှာ၍ ကြည့်သောစိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ ချင့်၍ ချိန်သောစိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ တွေးသော၊ စဉ်းစားသောစိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ အကြောင်းအကျိုး ကြည့်တတ်သောစိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ အကောင်းအဆိုး ခွဲခြားတတ်သော စိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ အမှားအမှန် ဝေဖန်နိုင်သော စိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်နိုင်သော စိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ လူမှုစည်းဘောင်မှ ကျော်၍ တွေးနိုင်သော စိတ်ဖြစ်သည်။
- ★ မိုးခါးရည်ကို လွန်ဆန်နိုင်စွမ်းရှိသော စိတ်ဖြစ်သည်။

လူ့အသိုက်အဝန်း၌ ဆင်ခြင်တုံတရားကလျှင် အာဏာရှင်တို့ ကြာ
ကြာ မနေနိုင်။ ကြာရှည်စွာ မအုပ်စိုးနိုင်။ ဆင်ခြင်တုံတရား ငတ်မွတ်ခေါင်း
ပါးသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် နလပိန်းတုံးခေါင်းဆောင်များ ကြာရှည်စွာ
အုပ်စိုးတတ်သည်။ အုပ်စိုးနိုင်သည်။ လူအများကလည်း ထိုခေါင်းဆောင်ကိုပင်
မြှောက်ပင့် ချီးမြှောက်တတ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် လူ့အသိုက်အဝန်းက အဆိုး
ကျော့ သံသရာ မပြတ်လည်သည်။

အုပ်စုစွဲစိတ်

လူ့အတ္တကို အုပ်စုစွဲ စိတ်က မောင်းနှင်ပြန်သည်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းက
ပြုမူသည့်အရာကို မစဉ်းစားဘဲ ယုံလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုယုံကြည်မှုသည်

အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်သည်။ အုပ်စုကြီးလျှင် မိမိကိုယ်ကို သိမှု နည်းနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် အုပ်စုကြီးလေလေ မိမိပျောက်ဖို့ များနိုင်ချေ ရှိလေလေဖြစ်သည်။ အုပ်စုစွဲစိတ်နှင့် မိမိအတ္တတို့ ထပ်တူကျလိုက်ချိန်တွင် ပတ်ဝန်းကျင် အပြောင်းအလဲ အကြီးအကျယ်ဖြစ်သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲသည် အကောင်းထက် အဆိုး ဖြစ်နိုင်ချေများသည်။ ဥပမာ-သမိုင်းတစ်လျှောက်ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော လူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှုများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။

နေ့စဉ် လူမှု ပြဿနာများ လူမှုအငြင်းအခန်များ မူဝါဒ ပြဿနာများ နိုင်ငံတွင်း ပဋိပက္ခများ သဘောမညီမှုများ အကွဲအပြဲများ အတိုက်အခိုက်များ ပြစ်တင်ရှုတ်ချမှုများ စသည်တို့ကို ကြည့်ပါ။ အတ္တနှင့် အုပ်စုစွဲအပေါ် မဖောက်ထွက်နိုင်ခြင်းဆိုသည့် အချက်နှစ်ချက်ကို အဓိကတွေ့ရလိမ့်မည်။

အတ္တအတွက် သရုပ်ခွဲမှု

အတ္တဆိုသည်ကို နှစ်ပိုင်း ခွဲကြည့်နိုင်သည်။

(၁) တစ်ဦးခြင်း အတ္တနှင့်

(၂) လူ့အုပ်စု အတ္တတို့ဖြစ်သည်။

တစ်ဦးချင်း အတ္တကြောင့် တစ်ဦးချင်း ပြဿနာများ ကြီးထွားလာသည်။ လူ့အုပ်စုအတ္တကြောင့် လူမှုပြဿနာများ ကြီးထွားလာသည်။ နေ့စဉ် သတင်းစာများ၊ မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဂျာနယ်များ အွန်လိုင်းမီဒီယာများအပေါ်မှာ ကြည့်လိုက်ပါ။ လူ့အတ္တအမြင်အပေါ်မှာ ပဋိပက္ခဖြစ်သော အကြောင်းအရာများသာ များပြားပေလိမ့်မည်။ သတင်းမီဒီယာသမားများက လူ့အတ္တကို အကြောင်းအကျိုးပြသော ရှင်းလင်းချက်များ ရေးသား၍ တင်ပြလိမ့်မည်။ သို့နှင့်တိုက်အဆိုပါ စာနယ်ဇင်း မီဒီယာသမားများ ကိုယ်တိုင်သည်ပင် မိမိတို့ စိတ်စွဲရာ အတ္တနောက်ကို လိုက်နေကြသည်ကို သတိချပ်ရမည်။

သတင်းမီဒီယာဟူသည် လူထုကို ပညာပေး ထောက်ပြချင့်ချိန်နိုင် အောင်လုပ်သည့် အလွှာတစ်ရပ်ဖြစ်ရာ ဆင်ခြင်တုံတရား ကဲနိုင်မှ လူ့အသိုက်အဝန်းအတွက် အထောက်အကူဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဝါဒဖြန့်ချိရေး ယန္တရားတစ်ခုထက် မပိုသော အဆင့်မှာ ရှိလိမ့်မည်။

လူများအားလုံးသည် နှလုံးသားကဲ၍ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ခံစားချက်တို့ အနည်းငယ် ငြိမ်သက်ပြီးခါမှ ဦးနှောက်၏ လုပ်ငန်းစဉ်က လိုက်တတ်သည်။ လူမှုဖြစ်စဉ်၌ နှလုံးသားကဲသောအလုပ်များ များပြားလှသည်။ နှလုံးသား နှင့် ဦးနှောက်ယှဉ်သော အလုပ်များ ရှိစေကာမူ လူအများက ဦးနှောက် အလုပ်ကို မလုပ်။ နှလုံးသားဖြင့်ပင် ပစ်ယုံ ပစ်ဆုံးဖြတ် ပစ်လိုက်ကြသည်။ ဂေါတမ ဗုဒ္ဓက အကြောင်းအရာ နှစ်ရပ်ကို ဟောသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၌ အင်မတန် အသုံးတည့်သည်။ တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် ပို၍ အသုံးတည့်သည်။ ထိုနှစ်ချက်မှာ - သတိနှင့် ယောနိသောမန သိကာယ ပင် ဖြစ်သည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီ၌ သတိတရားမပြတ်နိုင်က ပိုကောင်းသော လူ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ရသည်။ ယောနိသောမနသိကာယမှာ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းနိုင်မှုဖြစ်သည်။ အသင့်အတင့် ဆင်ခြင်စဉ်းစား ချင့်ချိန်နိုင်မှုဟု အနက်ရသည်။ ဖြစ်သမျှကိစ္စတိုင်း ပြဿနာတိုင်းကို ချင့်သောချိန်သော မျက်လုံးဖြင့် ကြည့်ရန်သဘော ဖြစ်သည်။

---

owifrd m[lonfvxlulynmay; axmufj csitctEdatmf
 vlylonhtvltwp&yfzpl&m qijciwlv&m;uEltSvlt oluf
 tOeltwlt taxmulf ulzplrn/ olr [lwygu Ogjelct&
 , E&m; wptlxufryhom tqilrth &Vtrn/

လူသည် မိမိစိတ်ကို သတိဖြင့် ကြည့်နိုင်လျှင် စိတ်အရည်အသွေး တက်သည်။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်မှု ဆင်းရဲမှု နောက်ကြိုမှုများ ပါးလျှ နိုင်သည်။ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွင် လူ့စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဆက် ဆံရေး ပြဿနာများ နည်းနိုင်သည်။

လူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မမှန်သတင်းလွင့်မှုများ သွေးထိုးမှုများ ဘက် လိုက်တင်ပြမှုများ မြှောက်ထိုးပင့်ကော်လုပ်မှုများ ကြုံရသည်။ လူတစ်ယောက် ချင်းစီ၌ ကြုံသည်။ အဖွဲ့အစည်းလိုက်လည်း ကြုံရသည်။ လူအုပ်စုလိုက်

ကြုံရသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီ လူမျိုးတစ်မျိုးချင်းစီ ဘာသာရေး
ဂိုဏ်းတစ်ခုချင်းစီ အထိပါ အမျိုးမျိုး ကြုံရသည်။

ဤပြဿနာများသည် တစ်ဦးချင်းအဆင့်မှ လူ့အသိုင်းအဝန်းနှင့်ချီစေ
သော အဆင့်သို့ရောက်ပါက ကြီးကျယ်သော လူမှုပြောင်းလဲဖြစ်စဉ်ကို ကြုံ
ရသည်။

- ★ တစ်ဦးချင်းက သဘောထားကြီးမှုကို မချဲ့ထွင်နိုင်လျှင်
- ★ တစ်ဦးချင်းက လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို မလုပ်နှိုက်ထုတ်နိုင်လျှင်
- ★ တစ်ဦးချင်းက ဆင်ခြင်တုံတရားကို အကြီးအမှူးမပြုနိုင်လျှင်
- ★ တစ်ဦးချင်းက သတိတရားနှင့် မယှဉ်နိုင်လျှင်
- ★ တစ်ဦးချင်းက သင့်တင့်သော နှလုံးသွင်းမှုဖြင့် မချဉ်းကပ်နိုင်လျှင်

လူ့အသိုင်းအဝန်းသည် ပဋိပက္ခများဖြင့် ဒင်းကြမ်းပြည့်နေလိမ့်မည်။
လူမှုအဓိကရုဏ်းများဖြင့် ဘဝမှာ နေထိုင်ကြရလိမ့်မည်။ ထို့မျှမက မတည်
ငြိမ်သော မငြိမ်းချမ်းသော မချမ်းသာသော စိတ်ပူပန်သောကများ ပြည့်နက်
နေသော နေရာဒေသ အဖွဲ့အစည်း နိုင်ငံလူ့အသိုက်အဝန်းကြီးကို ကြာရှည်
ပိုင်ဆိုင်နေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့်

- ★ အတ္တနောမတိများကို ပါးလျှပါစေ။
- ★ မျက်စိနှင့် နားတွင် ဇကာတပ်ထားနိုင်ကြစေ။
- ★ ဦးနှောက်က ချင့်ချိန်နိုင်၍ နှလုံးသားမှ အမှိုက်ဆွေးများကို
ဆင်ခြင်တုံတရားဖြင့် ယက်ထုတ်ဖယ်ရှား နိုင်ကြစေ။

နံနက် ၉ : ၅၀ ၆ နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၇။

tajymi ft v t w Gfacj f a q m i f

- ★ အပြောင်းအလဲအတွက် ခေါင်းဆောင်လိုသည်။
- ★ အပြောင်းအလဲမှာ ခေါင်းဆောင်လိုသည်။
- ★ အပြောင်းအလဲ စဖို့ ခေါင်းဆောင်လိုသည်။
- ★ တော်လှန်ရေးမှာ ခေါင်းဆောင်လိုသည်။
- ★ တည်ဆောက်ရေးမှာ ခေါင်းဆောင်လိုသည်။
- ★ အခြေအနေအမျိုးမျိုး အချိန်အခါ အမျိုးမျိုးမှာ ခေါင်းဆောင်လိုသည်။

အပြောင်းအလဲနှင့် ခေါင်းဆောင်မှု အဆက်အစပ်

ကြီးစွာသော အပြောင်းအလဲအတွက် ရဲဝံ့ပြတ်သားသော ခေါင်းဆောင်လိုသည်။ အမြော်အမြင်ရှိသော ခေါင်းဆောင်လည်း လိုသည်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့က နေရာတိုင်း အချိန်တိုင်းမှာ လိုနေသည်။ ခေါင်းဆောင်သည် ကောင်းဖို့လည်းလိုသည်။ တော်ဖို့လည်းလိုသည်။ ကောင်းရုံဖြင့် မလုံလောက်။ စေတနာတစ်ခုတည်းဖြင့် အမှုကိစ္စတို့ မပြီး။ သတိချပ်ဖို့ လိုသည်။

ကားခံမတ်က ပြောဖူးသည်။ ‘ကမ္ဘာကြီးကို ပြောင်းချင်ရင် ကိုယ့်အမြင်ကို အရင်ပြောင်းဖို့လိုသည်...’

အပြောင်းအလဲအတွက် ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်၏အမြင်က အရေးကြီးသည်။ ခေါင်းဆောင်၏အမြင်က အပြောင်းအလဲကို ဖြစ်စေသည်။ အပြောင်းအလဲဖြစ်ရန် ခေါင်းဆောင်၏ အမြင်ပြောင်းဖို့ လိုသည်။ အပြောင်းအလဲအတွက် ခေါင်းဆောင်၏အမြင်နှင့် တိုက်ရိုက်အချိုးကျသည်။ နောက်

လိုက်အုပ်စုများ၏ တစ်ဦးချင်း အမြင်ရှုထောင့် မပြောင်းလဲမှုက မထူးခြားသော်လည်း ခေါင်းဆောင်အတွက်ဆိုလျှင် ပို၍ အရေးကြီးသည်။

ကျွန်တော်တို့က အပြောင်းအလဲကို လိုချင်သည်။ အပြောင်းအလဲကို လိုချင်၍ အပြောင်းအလဲအတွက် မျှော်လင့်ချက်ဖြစ်နိုင်မယ့် ခေါင်းဆောင်ကို ကြည့်သည်။ ထို့နောက် ရွေးချယ်သည်။ ခေါင်းဆောင်များ၏ စွမ်းရည်ကို ရလဒ်ဖြင့် တိုင်းတာသည်။ ရလဒ်ကောင်း မထွက်လျှင် စီမံခန့်ခွဲမှု ညံ့၍ဟု မှတ်ချက်ချသည်။

★ ခေါင်းဆောင်မှုဟာ မှန်တာကို လုပ်တာ။

★ စီမံခန့်ခွဲမှုဟာ လုပ်တာ မှန်စေတာ။

ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု၏ အခြေခံ အယူအဆကို တော်တော်များများသိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ပြည်သူ့အတွက် ခေါင်းဆောင်ဆိုလျှင် ကောင်းတာ လုပ်ရမည်။ မှန်တာလုပ်ရမည်။ လုပ်သည့်အရာတိုင်းလည်း ကောင်းရမည်။ မှန်ရမည်။ ထိရောက်ရမည်။ 'တို့တော့ ကောင်းတယ် ထင်လို့ လုပ်လိုက်တာပဲ မှားသွားတာ မတတ်နိုင်ဘူး' ဆိုသည့် ဆင်ခြေဖြင့် ခေါင်းဆောင် မဖြစ်ထိုက်။ ဦးဆောင်သူ မဖြစ်ထိုက်။ ထိုသူက ပြည်သူ့ရှေ့တန်းမှာလည်း မနေအပ်။ မနေသင့်။ ဆင်ခြေပေးတတ်တာ ဦးဆောင်သူ မဟုတ်။ မဖြစ်နိုင်တာကို ဖြစ်အောင်လုပ်ပြတာ ဖြစ်နိုင်ချေနည်းတာကို ဖြစ်အောင် လုပ်ပြတာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိတာတွေကို လက်တွေ့ဖြစ်စေမှ ခေါင်းဆောင်ကောင်းဟု ကျွန်တော်တို့ သာမန် ပြည်သူတွေက သတ်မှတ်သည်။

ခေါင်းဆောင်များ၏ ခေတ်အမြင်က အနာဂတ်ကို ပုံဖော်သည်။ အနာဂတ်လားရာကို ပြည်သူတို့က ပုံဖော် သည်။ ပြည်သူတို့၏ သဘောထား ထင်မြင်ချက်က အနာဂတ်ကို သွားမည့်လားရာဖြစ်သည်။

တွန်းအား (၆) ချက်

အပြောင်းအလဲအတွက် တွန်းအားပေးသည့် အချက် (၆) ချက်ရှိသည်။

၁။ လူမှုလားရာ

၂။ ကမ္ဘာ့အခင်းအကျင်း

၃။ ယဉ်ပြိုင်မှု

၄။ စီးပွားရေး ဂယက်ရိုက်မှု

၅။ လုပ်အား အရွေ့အပြောင်း

၆။ နည်းပညာ

လူအများ၏ သွားလာနေထိုင် စားသောက်ပြုမှုပုံ ပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်သည်။ လူထု၏ လိုအင်ဆန္ဒကလည်း အပြောင်းအလဲကို ကျောင်းသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေး အလှုပ်အခတ် နိုင်ငံတကာ ပဋိပက္ခ အကြမ်းဖက် လှုပ်ရှားမှု စစ်ဘက်အာဏာသိမ်းမှု ဂရိတ်ပါဝါ အားပြိုင်မှုတို့က အပြောင်းအလဲကို ပံ့ပိုးသော အချက်များဖြစ်သည်။

လုပ်သားဈေးကွက် ကုန်စည်ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ်ရေးဈေးကွက်၊ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးဈေးကွက်၊ ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက် စသည်တို့အကြား ပြိုင်ဆိုင်မှု ပြင်းထန်လာခြင်းက အပြောင်းအလဲကို အကြီးအကျယ် ဖြစ်စေသည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်၏ အလှုပ်အရှား အိုင်တီ၏အလှုပ်အရှားက ၂၁ ရာစု၏ ဈေးကွက်ကို အကြီးအကျယ် ဂယက်ထစေခဲ့သည်။ လူများ၏ နေထိုင်စားသောက်သွားလာ သုံးစွဲပုံတို့ ပြောင်းပြန်လှန်ပစ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားသည်။

ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ပျက်ကပ်စီးပွားရေးကျဆင်းမှု ငွေကြေးအကျပ်အတည်း စသည်တို့ကလည်း အပြောင်းအလဲ၏ မိခင်များဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ နည်းပညာ၏ ခုန်ပျံ့ကျော်လွှားတိုးတက်မှုကြောင့် လုပ်သားဈေးကွက်က ရွေ့သွားသည်။ ရွေ့သွားသည်။ အလုပ်သမားတို့၏ လုပ်နည်းများ ပြောင်းသွားသည်။ လူမှ စက်သို့ ပြောင်းသွားသည်။ လက်မှ စက်သို့ ပြောင်းသွားသည်။ အလုပ်သမားများ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ကြရသည်။ ပညာနှင့် နည်းပညာအပြောင်းအလဲမှာ မလိုက်နိုင်သော အလုပ်သမားတို့ ပြတ်ကျန်နေခဲ့သည်။

မူလအစ

အပြောင်းအလဲ၏ အဦးအစမှာ မကျေနပ်မှုဖြစ်သည်။ လက်ရှိ အခြေအနေအပေါ် ကျေနပ်တင်းတိမ်နေသေးသရွေ့ အပြောင်းအလဲသည် မဖြစ်။ မကျေနပ်မှုဖြစ်သော်လည်း သူ့၏ အပုံအပိုင်းတချို့ လိုနေသေးသည်။ ဤကား ပြောင်းလဲချင်စိတ်နှင့် လက်တွေ့ကျကျ ရှုမြင်တတ်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ မကျေနပ်မှု

နပ်သော်လည်း ပြောင်းချင်သည့်စိတ် မထက်သန်ပါက မပြောင်း။ မလဲ။
အပြောင်းအလဲအတွက် ဆန္ဒာဓိပတိလိုသည်။ ပြောင်းလဲချင်စိတ်က အကြီး
အမှူးပြုမှ ကောင်းမည်။

ပြောင်းလျှင်လည်း

လက်တွေ့ကျကျ ပြောင်းမှ
ကောင်းမည်။ စိတ်ကူးယဉ်
အိပ်မက်များသည် ကောင်းပါ
သည်။ သို့သော် ဖြစ်နိုင်ချေ
ရှိတာကို အလျင်လုပ်မှ ကောင်း
မည်။ ရလဒ်ထွက်မည်။ အချိန်

tajymiftvrb tu#tjrwlly
E#rs&rn/ bmr\$xt 'kif 'kif
twllomql/litajymiftvltay:
ar#vltusufysuEllon/

နှင့် ပေးထားချက်များသည် အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိသည်။ အရင်းအမြစ်
များကလည်း အကန့်အသတ်မျှသာ ရသည်။ ရှိသမျှ လုပ်အားနှင့် ရသမျှ
အရင်းအမြစ်ဖြင့် အလုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်ခြင်းသည် ပညာဖြစ်သည်။

အခုအခံများ

အပြောင်းအလဲဖြစ်ရန် အခုအခံအတားအဆီးများ ရှိသည်။ ဤ
ကျောက်တုံးများကို ခြေနင်းတုံးများအဖြစ် တက်နိုင်မှ ကျော်နိုင်မှ နင်းနိုင်မှ
အပြောင်းအလဲသည် သိသိသာသာဖြစ်မည်။

- ★ အမူအကျင့် အလေ့အထ နှင့် စရိုက်ဟောင်းများ
- ★ မလုံခြုံမှာ ကြောက်သည့် စိတ်
- ★ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် ပူပန်မှု
- ★ မသိမှုနယ်ကို တိုးဝင်ဖို့ ကြောက်တာ
- ★ ဥစ္စာပျက်မှာ ကြောက်တာ
- ★ ကျွမ်းကျင်မှု နားလည်တတ်စွမ်းမှု နိမ့်တာ
- ★ ပါဝါ အားပြိုင်မှု ကြီးတာ
- ★ အရင်းအမြစ် လုံလုံလောက်လောက် မရှိတာ

အထက်ပါ အကြောင်းများကို ကျော်နိုင်လျှင် အပြောင်းအလဲဖြစ်မည်။
တစ်ခုခုကြောင့် ခုခံနေလျှင် အပြောင်းအလဲက အပြော၌သာ ရပ်နေမည်။
အလုပ်ဖြစ်ရေးသို့ မရောက်။

ပုံစံ နှစ်ရပ်

အခြေခံ အပြောင်းအလဲပုံစံ (၂) ရပ်ရှိသည်။

(၁) တော်လှန်သော အပြောင်းအလဲ

(၂) ဆင့်ကဲ အပြောင်းအလဲ

တော်လှန်သော အပြောင်းအလဲက ကြမ်းရုသည်။ မြန်ဆန်သည်။ အလှုပ်အရှမ်းကြမ်းသည်။ အထိအခိုက် အရှအနာ များသည်။ အတိုက်အခိုက် များသည်။ သက်ရောက်မှု ကြီးသည်။ ဆင့်ကဲအပြောင်းအလဲက ညင်သာသည်။ သိမ်မွေ့သည်။ အဆင့်လိုက် သဘောဆောင်သည်။ အလှုပ်အရှမ်းနည်းသည်။ သက်ရောက်မှု နှေးသည်။ စိတ်ရှည်ရသည်။ အရေထူရသည်။ ရလဒ်ကို ချက်ချင်းမမြင်နိုင်။ ခေါင်းဆောင်၏ အမြော်အမြင်ကသာ ရေရှည်ကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သော သဘောရှိသည်။

အဆင့် ငါး ဆင့်

အပြောင်းအလဲဖြစ်ရန် အဆင့် (၅) ဆင့်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုသည်။ ပြောင်းရမည့် နေရာနှင့် ပန်းတိုင်ကိုသိဖို့က အရင်ဖြစ်သည်။ နောက်မှ ပြောင်းဖို့အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ကိုယ်စီချမှတ်ရမည်။ ပန်းတိုင် တစ်ခုအတွက် မှတ်တိုင်ပေါင်းများစွာကို အောင်မြင်စွာ ကျော်ဖြတ်ဖို့ လိုသည်။ မှတ်တိုင် တစ်ခုချင်းစီက ပီပြင်ဖို့ လိုသည်။ မှတ်တိုင်မပီပြင်က ပန်းတိုင်မပီပြင်။ မှတ်တိုင်များကို မဖြတ်နိုင်ပါက ပန်းတိုင်သို့ မရောက်။

ထို့နောက် ပြောင်းလဲမှုအတွက် မက်လုံးဖြစ်သည်။ အပြောင်းအလဲမှာ အကျိုးအမြတ်ကိုပြနိုင်မှ ရမည်။ ဘာမှမထူး ဒုံရင်း ဒုံရင်း အတိုင်းသာ ဆိုလျှင် အပြောင်းအလဲအပေါ် မျှော်လင့်ချက်ပျက်နိုင်သည်။ အပြောင်းအလဲအတွက် မျှော်လင့်ချက်များကို ခေါင်းဆောင်များ၏လုပ်ရပ်က သင်းမသတ်သင့်။ မျှော်လင့်ချက်ကို အသက်ရာကျော်သာ ရှည်စေသင့်သည်။

စတုတ္ထမြောက် လိုအပ်ချက်အဆင့်မှာ အရင်းအမြစ်ဖြစ်သည်။ အပြောင်းအလဲကို သွားဖို့ လုံလောက်သော ကိရိယာနှင့် ယန္တရားလိုသည်။ စွမ်းအင်လိုသည်။ အထောက်အပံ့လိုသည်။ လက်ဗလာဖြင့် အပြောင်းအလဲသို့ ရောက်အောင် လျှောက်လို့ မရ။

နောက်ဆုံးအဆင့်မှာ လက်တွေ့လုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ အလုပ်အတွက် အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။ အစီအစဉ်က ကျနရမည်။ ထောင့်စေ့ရမည်။ စိန်ခေါ်မှုနှင့် စွန့်စားမှုများကို ကျော်နိုင်အောင် စီရင်ထားရမည်။ အစီအစဉ်သည် စာရွက်ပေါ်၌သာ ရပ်မနေရ။ လက်တွေ့သို့ ပြောင်းမှရမည်။ လက်တွေ့သည် အလုပ် ဖြစ်ရမည်။ အဖြစ်လုပ်သော ရုပ်ပြများဖြင့် ပြည်သူ၏ အာသာဆန္ဒကို ဖြေဖျောက်ပေးရေး မဖြစ်သင့်။

- ★ အပြောင်းအလဲအတွက် ရှေ့ထွက်ရဲသော လူ လိုသည်။
- ★ အမုန်းခံနိုင်သော လူ လိုသည်။
- ★ အရေထူသော လူ လိုသည်။
- ★ အမြော်အမြင်ရှိသော လူ အောင့်အီး သည်းခံနိုင်သော လူ လိုသည်။
- ★ လာဘ်မြင်သော အကွက်မြင်သော စွန့်စားရဲသော လူ လိုသည်။
- ★ အကြောင်းကို သိသော ပြတ်သားသော လူ လိုသည်။

ညနေ ၆ : ၃၂

၁၆၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၇။

၁၂။

တက္ကသိုလ်တစ်ခု၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကို တိုင်းတာသော အချက်များ ရှိသည်။ တက္ကသိုလ်ကထွက်သည့် သုတေသနစာတမ်း၏ အရည်အသွေးဖြင့် တိုင်းသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက်များ၏ စွမ်းဆောင်ချက်ဖြင့် တိုင်းသည်။ အကယ်ဒမစ်ဝန်းကျင် ဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုတာနှင့် တိုင်းသည်။ နိုင်ငံတကာ အဆက်အစပ် ဘယ်မျှရှိသလဲ ဆိုတာနှင့်တိုင်းသည်။ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ဖြင့် တိုင်းသည်။ တော်သော၊ ထူးသော၊ ချွန်သော ဆရာဘယ်လောက်ရှိသလဲ ဆိုတာနှင့် တိုင်းသည်။ သမိုင်းအစဉ်အလာဖြင့် တိုင်းသည်။ တက္ကသိုလ်နှင့် ထိုက်သော ပုရိဂုဏ် ဘယ်မျှရှိသလဲဆိုတာနှင့် တိုင်းသည်။ နိုင်ငံခြားမှ ဆရာ ကျောင်းသား ဘယ်မျှ လာရောက် သင်ကြားသင်ယူသလဲ ဆိုတာနှင့် တိုင်းသည်။

ယခု မြန်မာပြည်၏ တက္ကသိုလ်များမှာ ဘယ်နေရာလဲ။ ဘာလဲ။

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်လျှင် တော်တော်များများက ရေးနေ သားနေကြသည်။ ယခင်ကလည်း ရေးခဲ့သည်။ ယခုလည်း ရေးနေကြသည်။ နောင်လည်း ရေးနေကြဦးမည်။

ဘယ်က စ

မြန်မာပြည်၏ တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို ပိုပြီး အဆင့်မြှင့်ဖို့ လူတိုင်း လက်ခံပါလိမ့်မည်။ ငြင်းဖွယ်ရာ ရှိမည်မထင်။ တက္ကသိုလ်ပညာရေး၏ ညံ့ဖျင်းမှုများကို တက္ကသိုလ်ရောက်ဖူးသူတိုင်း သိသည်။ တက္ကသိုလ်မရောက်ဖူး

ပေသိ ကိုယ့်သားသမီးကို တက္ကသိုလ်ပညာရေးသို့ သဲသဲမဲမဲ တွန်းအားပေးနေသော မိဘအချို့လည်း သိပါ လိမ့်မည်။ အားလုံးတော့ သိနားလည်မည်မထင်။

ခေတ်ကို ကြည့်ပါ။ သမိုင်းကို ကြည့်ပါ။

- ★ အတွေးအခေါ် မပြောင်းဘဲ ပညာရေး မပြောင်း။
- ★ ပညာရေး မပြောင်းဘဲ အသိဉာဏ် မပြောင်း။
- ★ အသိဉာဏ် မပြောင်းဘဲ နည်းပညာ မပြောင်း။
- ★ နည်းပညာ မပြောင်းဘဲ စီးပွားရေး မပြောင်း။
- ★ စီးပွားရေး မပြောင်းဘဲ လူမှု-ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်မမြင့်။
- ★ လူမှုယဉ်ကျေးမှု အဆင့်မမြင့်လျှင် ဩဇာတိက္ကမ မကြီး။
- ★ ဩဇာတိက္ကမ မရှိဘဲ ကမ္ဘာ့ဇာတ်ခုံပေါ်သို့ မတိုးဝင်နိုင်။
- ★ မထင်ပေါ်နိုင်။

အပြောင်းအလဲ အားလုံး၏ ဇာတ်မြစ်သည် အတွေးအခေါ်မှ လာသည်။ အတွေးအခေါ်သည် အမြင်အာရုံမှ စသည်။

- ★ အမြင် မပြောင်းဘဲ အတွေးအခေါ် မပြောင်း။
- ★ အတွေးအခေါ် မပြောင်းဘဲ အပြောအဆို အပြုအမူ မပြောင်း။
- ★ အပြောအဆို အပြုအမူ မပြောင်းလျှင် လုပ်ရပ်တို့ မပြောင်း။
- ★ ပုံသေအတိုင်း ဒုတ်ရင်း ဒုတ်ရင်း အတိုင်း။
- ★ နေမြဲ နေဆဲ။
- ★ နဂိုမူလ ဓာတ်ခံ သေဆုံးနေစမြဲ။

အခရာ သုံးစု

ပတ်ဝန်းကျင်ပြောင်းဖို့ နိုင်ငံပြောင်းဖို့ အခရာ ကျသော လူအုပ်စု (၃) ခုရှိသည်။

(၁) ခေါင်းဆောင်သူ အုပ်စု

(၂) မိဘ အုပ်စု

(၃) ဆရာ အုပ်စု

ခေါင်းဆောင်သူသည် နေရာလိုက် အဆင့်လိုက် နယ်ပယ်အလိုက်

ရှိသည်။ ရှေ့ခေါင်းတွဲကြီးက မပြောင်းလျှင် နောက်လိုက်များ ခက်သည်။
ခဲသည်။ အနောက်က ဘယ်လောက် ကြိုးစား ကြိုးစား အရှေ့က ပိတ်ဆို့နေ
လျှင်မရ။ ဦးနင်းပဲ့ထောင် ပဲ့နင်း ဦးထောင်ဖြစ်လို့ မရ။ အရှေ့အနောက်
အထက်အောက် ဘက်ညီညီရုန်းကြမ္မ လူ့ အပိုင်းအပိုင်းက တစ်ဆင့်မြင့်မည်။

မိဘများသည်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်မျိုးဆက်
ကို ကိုယ်က ပုံဖော်လမ်းကြောင်း ထုဆစ်ရာတာဝန်ကို မိဘများက ယူကြ
သည်။ မိဘများက သင့်တင့်သော နှလုံးသွင်းမှုမရှိဘဲ ကောင်းစွာ လေ့လာ
အားထုတ်ခြင်း မရှိဘဲ အများယောင်လို့ လိုက်ယောင်နေလျှင် ကိုယ့်သားသမီး
လူဖြစ်ရှုံးသည်။ လူဖြစ်ရှုံးမည်။ မိဘများသည် ကိုယ့်သားသမီးကို ကောင်းစေ
ချင်သည်။ တော်စေချင်သည်။ သို့သော် ယောင်ဝါးမိဘများသာ များသည်။
သူများ ကောင်းတယ်ထင်ရာကို ဇွတ်မှိတ် လမ်းကြောင်းသည့် အလုပ်ကိုသာ
မိဘများ လုပ်တတ်ကြသည်။

ဆရာများသည် မျိုးဆက်ဟောင်းထံမှ မျိုးဆက်သစ်ဆီသို့ အတွေ့
အကြုံနှင့်အတွေးအကြံတို့ လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ဆောင်ပေးသူ ဖြစ်သည်။
ပညာကို လက်ဆင့်ကမ်းပေးသူ ဖြစ်သည်။ မျိုးဆက်ဟောင်းနှင့် မျိုးဆက်သစ်
အကြားက ပေါင်းကူးတံတားဖြစ်သည်။ ခေတ်စနစ်ကို ချီမရန် ခေါင်းဆောင်
လောင်းလျာကို မွေးထုတ်ပေးသူ ဖြစ်သည်။ ဆရာ မပြောင်းဘဲ တပည့်
မပြောင်း။ ဆရာမပြောင်းဘဲ ကျောင်းသားမပြောင်း။ လူကြီးမပြောင်းဘဲ
ကလေးမပြောင်း။ ကလေး မပြောင်းဘဲ လူငယ်မပြောင်း။ လူငယ်မပြောင်းဘဲ
ခေတ်ကြီးမပြောင်း စနစ်ကြီး မပြောင်း။

တက္ကသိုလ်ပညာရေးသည် ခေတ်စနစ် အပြောင်းအတွက် အရာရာကျ
သည်။ အရေးကြီးသည်။ ပညာ့ယန္တရားကို ပီပြင်စွာ အကောင်အထည်
မဖော်နိုင်ဘဲ ခေတ်စနစ်သစ်ကို ထူထောင်ပါက အာမခံချက်မရှိ။ တက္ကသိုလ်
ပညာရေး၏ လားရာက ဘာလဲ။ ဘယ်လဲ။

တက္ကသိုလ်က အစပြု၍

မြန်မာ့ သမိုင်းကို ကြည့်လိုက်ပါ။

တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်ကပဲ တော်လှန်ရေး စခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်
ပရိဝုဏ်ကပဲ တည်ဆောက်ရေး စခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုကို

စခဲ့တာ တက္ကသိုလ် ပရဂုဏ်ထဲက ဖြစ်သည်။ ရှစ်လေးလုံးတော်လှန်ရေးကို စခဲ့တာလည်း တက္ကသိုလ်ထဲကပဲ ဖြစ်သည်။ သုတေသနနဲ့ ဘာသာပြန် စာပေအသင်း တို့ကို တက္ကသိုလ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် တက္ကသိုလ်တို့သည် အရာပေးခြင်း မခံရ။ ထိပ်တင်ခြင်း မခံရ။

---

q&mrajymifblwynhrajymif/
 q&mrajymifblausnifom;rajymif/
 vMlUrajymifbluav;rajymif/
 uav;rajymifblvli, rajymif/
 vli, rajymifblacwMlUrajymif pepMlUrajymif/

၂၀၁၅ အစိုးရအပြောင်းအလဲမှာ ကျွန်တော် အတ္တနောမတိဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး အပြောင်းအလဲကို မျှော်လင့်ခဲ့ဖူးသည်။ အခုတော့ မမျှော်လင့်တော့။ မျှော်လင့်စရာလည်း မရှိတော့။ မလှုပ်၊ မရှုပ်၊ မပြုတ် ဇာတ်တောထဲမှာပင် ကျင်လည် ကျက်စားသူတို့ ရှိမြဲ ရှိဆဲ။ ဦးဆောင်သူက မျှော်လင့်စရာ မရှိ။ ပြုရိုကရက်ဟောင်း လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းငြိမ့်။ ဘာမှ စွန့်ဦးတီထွင် မရှိ။ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ပြုရဲပြင်ရဲသောသတ္တိလည်း မရှိ။ တည်ဆောက်ရေးသည်လည်း ဗလာနတ္တိ။

နတ္တိ တစ်သောင်း

တက္ကသိုလ်၏အသက်မှာ သုတေသနဖြစ်သည်။ ပညာရေး၏ အသက်မှာ လွတ်လပ်ခွင့်ဖြစ်သည်။ ပညာ၏ တန်ဖိုးမှာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ဖြစ်သည်။ ပညာရေး လွတ်လပ်ခွင့်၌ သင်ကြားရေး လွတ်လပ်ခွင့် သင်ယူရေး လွတ်လပ်ခွင့်တို့ပါသည်။

- ★ ပညာရေး လွတ်လပ်ခွင့်မရှိဘဲ သုတေသန မဖြစ်ထွန်း။
- ★ သုတေသန မဖြစ်ထွန်းဘဲ အသစ်ရှာဖွေ မတွေ့ရှိနိုင်။
- ★ အသစ်ကိုမရှာနိုင်ဘဲ တီထွင်ဆန်းစစ်မှု မလုပ်နိုင်။

- ★ တီထွင်ဆန်းသစ်မှု မရှိဘဲ နည်းပညာ မတိုးတက်။
- ★ နည်းပညာ မတိုးတက်ဘဲ နိုင်ငံ ဓနဥစ္စာမတောင့်တင်း။
- ★ နိုင်ငံကမ္ဘာလျှင် နိုင်ငံရေး ဩဇာ မရှိ။ နိုင်ငံရေး အာဏာ မရှိ။
- ★ ကမ္ဘာ့ အလည်မှာ ဗလာ နတ္ထိ။

သာမန် ပြည်သူတစ်ယောက်အနေဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး အဆင့်မြင့် မှုကို တောင့်တပါသည်။ မျှော်လင့်ပါသည်။ မျှော်လင့်လို့ ရသူထံက မျှော်လင့်ခြင်းသည် ယထာဘူတ ကျပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေး ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံပညာရေးတို့သည် အရေးကြီးသည်။ လူမှုသိပ္ပံနှင့် သဘာဝသိပ္ပံသည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖွံ့ဖြိုးမှ ကောင်းသည်။

လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ တက္ကသိုလ်ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးရမည်။ တိုးတက်ရမည်။ ခေတ်စနစ်ကို အဟပ်ညီသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို တည်ဆောက်ရမည်။ နေ့စဉ်သွားလာ စားသောက်နေထိုင်ရေးအတွက် အဆင့်မြင့် ပညာရေး ယန္တရား အားကောင်းသန်မှာ ရမည်။ နိုင်ငံ့ဩဇာ စီးပွားရေး ဓနဥစ္စာအတွက် အခြေခံ ပညာရေးနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေး အံ့ကိုက်ရမည်။ အံ့ဝင်ရမည်။ ပွင့်လင်းရမည်။ လွတ်လပ်ရမည်။ အမြော်အမြင်နှင့်ယှဉ်သော ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပညာတည်ဆောက်မှုများ ဖြစ်ရမည်။

- ★ ပညာတော်လှန်ရေးကို အခု မ၊စလျှင် ဘယ်မှာ စမှာလဲ။
- ★ ပညာတော်လှန်ရေးကို အခု မ၊စလျှင် ဘယ်အချိန် စမှာလဲ။
- ★ ပညာတော်လှန်ရေးကို ဒီလူ မ၊စလျှင် ဘယ်သူ စမှာလဲ။
- ★ ပညာတော်လှန်ရေးကို ဒီအစိုးရမှ မ၊မျှော်လင့်လျှင် ဘယ်အစိုးရ မျှော်လင့်ရမှာလဲ။

နံနက် ၁၀ : ၀၂

၁၈၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၇။

တဝဏ္ဏါယမိသံဂေယျံ ပရိနိဗ္ဗာနံ

အနောက်တံခါး ပြဿနာပေါ်လာပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာအဖို့ အမှတ် သရုပ် အကွဲအပြဲက ပို၍ သိသာထင်ရှားလာသည်။ လူမျိုးပေါင်းစုံ ဘာသာ ပေါင်းစုံ စုပေါင်းနေထိုင်သော နိုင်ငံတော်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မတူကွဲပြားမှုကို ပိုမိုလက်ခံလာနိုင်မှ ငြိမ်းချမ်းသောနိုင်ငံကို တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည်။ မြန်မာအတွက် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ရှိသည်။

- ★ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး စိန်ခေါ်ချက်
- ★ အမျိုးသားအမှတ်သရုပ် ကွဲပြားချက်
- ★ ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးနှင့်
- ★ အရပ်ဘက် စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး ပြဿနာတို့ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး စိန်ခေါ်ချက်

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး ပြဿနာသည် စီးပွားရေး ပြဿနာအပေါ် ဗဟိုပြုနေသည်။ စီးပွားရေး ခိုင်မာအားကောင်းမှု ညံ့ဖျင်းခြင်းက နိုင်ငံ တည်ဆောက်ရေးဖြစ်စဉ်ကို မပီမပြင်ဖြစ်စေသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိစ္စ လယ်ယာကဏ္ဍနှင့် ငွေကြေးလည်ပတ်စီးဆင်းမှု ပြဿနာ များသည် အဓိကပြဿနာ ဖြစ်နေသည်။

၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း မျှော်လင့်ခဲ့သော နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကိစ္စသည် ထင်သလောက် အရာမရောက်။ နိုင်ငံတွေက ဝင်ကြည့်ပြီး ပြန်

ထွက်သွားသည့် သဘောမျှသာ။ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် မက်လုံးကောင်းကောင်းပေးနိုင်သော အခြေအနေ မြန်မာတွင် မရှိ။ လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးသည်လည်း အေးအေးဆေးဆေးသာ သွားနေသည်။ ဂျပန်အကူအညီမှ လွဲ၍ အခြားသော အုံ့လိုက်ကျင်းလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး နည်းပညာများ မရ။ လယ်ယာကဏ္ဍသည် နိုင်ငံခြားဈေးကွက်အခြေအနေ ရာသီဥတုအခြေအနေ နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီး နိမ့်ပါးမှုတို့ကြောင့် မတိုးမတက် ဖြစ်ရသည်။ လယ်စိုက်တောင်သူများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်လာအောင် မက်လုံးပေး ဆွဲဆောင်နိုင်လောက်အောင်လည်း မူဝါဒအစီအမံများက အားမကောင်းချေ။

စီးပွားရေး မတိုးတက်လျှင် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး မအောင်မြင်ချေ။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးအတွက် အဓိကအထောက်အပံ့မှာ စီးပွားရေး အင်ဂျင် ဖြစ်သည်။ ရုန်းကန်အားမရှိသော စီးပွားရေးအင်ဂျင်ကြောင့် နိုင်ငံ၏ဒီမိုကရေစီ ရုန်းထမှု အထနေ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသည် ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးနှင့် တိုက်ရိုက် အကျိုးသက်ရောက်နေသည်။

အမျိုးသား အမှတ်သရုပ် ကွဲပြားချက်

ကွဲပြားနေသော လူမျိုးစုများကို မစုစည်းမိခင်မှာဘဲ ရခိုင်ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်သည်။ အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေးကို ဦးထင်ကျော် အစိုးရက ပီပီပြင်ပြင် မလုပ်နိုင်သေးခင် နယ်နိမိတ်ပြဿနာ နိုင်ငံသားပြဿနာက ဆင့်၍ဖြစ်လာသည်။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းအကြား အမှတ်သရုပ် ကွဲပြားချက်များ ရှိနေသည့်အပြင် ဘင်္ဂါလီပြဿနာ ကြီးထွားလာခြင်းက အစိုးရကို ကိုင်တွယ်ရ ခက်စေသည်။ ကြပ်စေသည်။ အနောက်တံခါးပြဿနာ နှင့်အတူ နိုင်ငံတကာလက်တံများ ပါဝင်လာခြင်းကြောင့် ပြည်ပ၌ မျက်နှာပန်း လှရေးက စိန်ခေါ်ချက်အသစ် ဖြစ်လာစေသည်။

နှုန်းစံများအကြား လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ကြရင်း မနိုင်နင်းသည့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးကို ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ဝန်ကြီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ရဟန် ရှိသည်။ နိုင်ငံခြားရေး အတွက် ကူညီကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဝန်ကြီးအဆင့် တိုးမြှင့်ခန့်အပ်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ သံခင်းတမန်ခင်း၌ မျက်နှာပန်းလှရေးက အရေးကြီးသည်။

နိုင်ငံခြားကြွေးမြီကိစ္စနှင့် အထောက်အပံ့ ကိစ္စရပ်များသည် နှုန်းစံအကန့်အသတ် များအကြားမှ ရရှိခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြည်တွင်းရေး ပဋိပက္ခများ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းများ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု ပြဿနာများသည် ပြည်ပဇာတ်ခုံ၌ အထိုးနှက်ခံရဆုံး ကိစ္စရပ်များဖြစ်လာ သည်။ အမှတ်သရုပ်အကွဲအပြဲ ကြီးခြင်း က ဒီမိုကရေစီသွားရာလမ်းအတွက် နိုင်ငံ့ဂုဏ်သိက္ခာကို နှံ့သည်။ တဖြည်း ဖြည်းနှင့် နိုင်ငံ့ဥသျှောင်ဩဇာ အကျ ဘက် ရောက်လာသည်။ နိုင်ငံတကာက သိသိသာသာ ဆန္ဒပြလာသည့် ဖြစ်စဉ် များ ကြုံလာရသည်။

EfiHwnbqmu&uilyi&ap
csiVOfvrit&u&u&tmif
a&f&rn/vrit&wpc&onf
tvyjzpa&rsvmonf rDg
rm; pht&e&rm; jlyi&jymifv
a&rm; vlyi&elp0f&rm; pht&u&rm;
onf tvyjzpa&oH0w&nf
&rn/

အမှတ်သရုပ် ပြဿနာက နိုင်ငံ့ဂုဏ်သိက္ခာကို ချနိုင်သော စိန်ခေါ်မှု ဖြစ်လာသည်။

ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေး

အာဏာရှင်စနစ်ပြုတ်ကျရေးအတွက် ပြည်တွင်းတော်လှန်ရေးနှင့် ပြည်ပဖိအားပေးရေး လမ်းစဉ်နှစ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ပြည်တွင်း တော် လှန်ရေး၌ နိုင်ငံရေးနည်းနှင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးနည်းကို သုံးခဲ့သည်။ ဆယ်စုနှစ်နှစ်ခုအကြာ၌ နိုင်ငံရေးနည်းဖြင့် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ် အောင်မြင် ကြောင်း သက်သေပြနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲသည် နိုင်ငံရေးလမ်း စဉ်ဖြင့် တော်လှန်ရေးနည်းနာ၏ အောင်မြင်ချက်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည်။

နိုင်ငံတကာ၏ မျှော်လင့်ချက်သည် ရိုက်ချိုးခံရသလို ဖြစ်လာသည်။ နိုင်ငံများအားလုံးသည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို ပဓာနထားသည် ဖြစ်ရာ အမှန် အမှားဆိုတာ မရှိ။ အကျိုးစီးပွားသာ ရှိသည်ဟု ခံယူနိုင်လျှင် မည်သူ့ကိုမျှ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ။ နိုင်ငံတိုင်း အဖွဲ့အစည်းတိုင်းသည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွား အတွက်သာ ရုန်းကန်နေကြသည် မဟုတ်လား။

ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပြည်တွင်း အကျိုးစီးပွားများ ရှိနိုင်သည်။ ပြည်ပအကျိုးစီးပွားများ ရှိနိုင်သည်။ ပိုမို ပွင့်လင်း လွတ်လပ်လာမှုကြောင့် ခွင်များ ကျယ်လာသည်။ လက်တံများ ဆန့်လာနိုင်သည်။ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့် များ ပိုများလာသည်။ တရားဝင်စွက်ဖက်မှု လမ်းကြောင်းများ ပွင့်လာသည်။ ထဲထဲဝင်ဝင် လှုပ်ရှားနိုင်သော အခွင့်အရေးများ ရလာသည်။ ဒီမိုကရေစီဖြစ်တာ မဖြစ်တာအပထား ဖြစ်ရန် သွားရာလမ်း၌ပင် အခွင့်အရေးများက ပေါ်လာ တတ်သေးသည်။

အင်အားစု လေးရပ်

ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးအတွက် အရေးကြီးသော အင်အားစုများ ရှိသည်။

- ★ ပါတီ
- ★ မီဒီယာ
- ★ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း နှင့်
- ★ ဗဟိုဘဏ် တို့ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများ အားကောင်းမောင်းသန်ဖြစ်မှ ဥပဒေပြုလွှတ်တော် ဝီပြင်မည်။ ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ အစွမ်းထက်မှသာ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ အထိန်းအထိ ဝီဝီပြင်ပြင် ဖြစ်မည်။ မီဒီယာဆိုတာ ခေတ်သစ် ဒစ်ဂျစ်တယ် စာနယ်ဇင်း ဖြစ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်ပုံနှိပ် အကုန်ပါဝင်သည်။ လူထုစိန်ဝင်းက ပြောဖူးသည်။ စာနယ်ဇင်းဆိုတာ ကလောင်နဲ့ အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရ ဖြစ်တယ် ဟူ၍။ မီဒီယာက လွတ်လပ်စွာ သမာသမတ်ကျကျ ထောက်ပြဝေဖန် နိုင်စွမ်းရှိပါမှ ကလောင်နဲ့ အုပ်ချုပ်သည့် အစိုးရယန္တရား ဝီဝီပြင်ပြင် ဖြစ်မည်။

အစိုးရကို ပြင်ပက ထိန်းရန် မီဒီယာ အားကောင်းသန်မာရေးအပြင် အစွမ်းထက်မြက်ရေးလည်း ရှိမှရမည်။ အရပ်ဘက်က ထိန်းကျောင်းနိုင်မှု၌ မီဒီယာပါဝင်သည်။ စာနယ်ဇင်းမဏ္ဍိုင်က ကိုယ်ရေးလိုက်သော သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးအပေါ် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှု ပေါင်းထည့်နိုင်ရမည်။ ထို့မျှမက စေတနာပါ ပေါင်းထည့်နိုင်ရမည်။ လုပ်အားပါ ပေါင်းထည့်နိုင်ရမည်။

စာနယ်ဇင်းဟူသည် ပြည်သူ့၏မျက်စိနားကို ဖွင့်ပေးသောအလုပ်ဖြစ်ရာ အပေါ်ယံသဘော အားမထုတ်အပ်။ သတ္တိမရှိလျှင်လည်း အစိုးရကို ထိန်းကျောင်း စောင့်ကြည့်သော နယ်ပယ်တာဝန်ကို မယူအပ်။

အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများသည် အစိုးရ၏ ယိုပေါက်များကို ဖာထေးရသော တာဝန်ကိုယူသည်။ လူမှုတာဝန်များကိုလည်း ပူးတွဲယူသည်။ ပြည်သူ့အခြေပြု လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြည်သူနှင့်တစ်သားတည်း နေထိုင်ပြီး လုပ်သည်။ အစိုးရသည် ခေါင်ပြင်သော အလုပ်ကို လုပ်သည်။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းသည် ခေါင်မိုးတက်ဖာသော အလုပ်ကို လုပ်သည်။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုတည်း အပေါ်၌သာ အခြေမပြုသင့်။ ပညာအပေါ်အခြေပြုသော မူဝါဒအရွေ့များဖြစ်အောင် တွန်းသင့်သည်။ မူဝါဒကို ရွေ့စေသော လူမှုအရွေ့တွန်းသူများ ဖြစ်ရမည်။ ဖြစ်သင့်သည်။ ဗဟိုဘဏ်၏ တာဝန်သည် လူ့အရင်းအမြစ် နည်းပညာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့အပေါ် မူတည်နေသည်။ ဗဟိုဘဏ်သည် နိုင်ငံရေး၏ ကျေးကျွန် မဖြစ်သင့်။ သီးသန့်လွှတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ရမည်။ တစ်ထီးတည်း ရပ်တည်နိုင်အောင်လည်း ကြံ့ခိုင်သန်မာနိုင်စွမ်း ရှိရမည်။ ငွေကြေးမူဝါဒ ပီပီပြင်ပြင်ရှိရမည်။ လက်တွေ့ကျသော ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ် သောခေတ်နှင့် လျော်ညီသော လုပ်ရဲကိုင်ရဲသော စိစစ်သုံးသပ်တတ်သော စွမ်းရည်များဖြင့် ဖြည့်ထားမှရမည်။

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို ပီပြင်စေချင်လျှင် လူမှုအရွေ့ကို ရွေ့အောင် ရွေ့မှရမည်။ လူမှုအရွေ့တစ်ခုသည် အလုပ်ဖြစ်ရေးမှ လာသည်။ မူဝါဒများ စီမံကိန်းများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ လုပ်ငန်းစဉ်များ စီမံချက်များသည် အလုပ်ဖြစ်ရေးသို့ ဦးတည်ရမည်။ အလုပ်မဖြစ်ဘဲ အဖြစ်လုပ်ချေက အရပ်သားအစိုးရအပေါ် ပြည်သူ၏ယုံကြည်မှု လျော့မည်။ နိုင်ငံရေးထိုးနှက်ချက် ဒဏ်ကို ပို၍ခံရနိုင်သည်။ နိုင်ငံရေး ခြေထိုးမှုများက အလုပ်ဖြစ်မှု နိမ့်ပါးခြင်း ဆီမှလာသည်။

အလုပ်ဖြစ်ရေး

★ ဗြူရိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး

★ တရားရေးမဏ္ဍိုင် ကြံ့ခိုင်ရေး

- ★ လွတ်တော် အစွမ်းထက်မြက်ရေး
- ★ မူဝါဒများ အသက်ဝင်ရေး စစ်ဘက် လက်တံများ ပြန်လည် ကျုံ့ဝင်ရေး စသည်တို့သည် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍ၌ ရှိနေသည်။

ဗြူရိုကရေစီ၌ စစ်တပ် အင်စတီကျူးရှင်း အကြွင်းအကျန် ကြီးစိုးနေသည်။ အသားမာတက်သော အသားကို ဓားတုံးတုံးဖြင့် လှီးထုတ်ရသလို ခက်လှသည်။ ခြစားမှု ဝိုင်းကြီးချုပ် လိမ်လည်မှု (မှတ်ချက်/ ဝန်ကြီးချုပ် မဟုတ်) ကြိုးနှိစနစ် စသည်တို့က မူဝါဒကို ဗြူရိုကရေစီကသတ်သော အကြောင်းများဖြစ်သည်။

တရားရေး၌ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များ ဥပဒေအရာရှိများ (ဆွဲချများ) တရားသူကြီးများ ရဲများအားလုံး၌ အားနည်းချက်ကိုယ်စီ ရှိသည်။ လာဘ်ပေး၍ တရားသူကြီး ဖြစ်သွားသူများ လိုင်စင်အလွယ်တကူ ရရှိသောရှေ့နေများ ခံစားခွင့်နှင့် အရင်းအမြစ်လုံလောက်မှု နိမ့်သောရဲများအားလုံး၌ ဒုက္ခကိုယ်စီ။ ပြဿနာကိုယ်စီ အားနည်းချက်ကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်သည်။

အုပ်ချုပ်ရေး၏ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စွမ်း နိမ့်ပါးမှု ဝန်ကြီးအဖွဲ့ လွတ်တော်အပေါ် ဩဇာအာဏာလွှမ်းမိုးမှု အုပ်ချုပ်တတ်သော ဝန်ကြီးများ ပေါများမှု စစ်ဘက်အားပြိုင်မှု အကြီးအကျယ်ခံရမှုများက မြန်မာနိုင်ငံကို ကျရှုံးနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ကျရောက်စေလိမ့်မည်။ ဆင်းရဲမှုအပြင် မွဲတေမှုပါ လိုက်လာသော အကျိုးဆက်ကို ခံရမည်။ သတိချပ်ကြပါကုန်။

ည ၁၀ : ၂၃

၂၄၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၇။

'ဇာတိသမ္ဘာတော်'

ဒီမိုကရေစီမှာ ပေတံတွေများစွာ ရှိသည်။ ပေတံတွေ ရှိသလို ပေကြီးတွေလည်း ရှိသည်။ တချို့အရာများက ပေတံဖြင့် တိုင်းရုံဖြင့်မရ။ ပေကြီးဖြင့်သာရသည်။ အတိုင်းအတာများသည်လည်း မတူ။ တိုင်းတာသည့် အရာပေါ်လိုက်ပြီး ပေတံများ ပြောင်းလဲ သုံးစွဲရုံသာ။

သုံးသော ယူနစ်များကလည်း မတူ။

အချိန်ကို စက္ကန့်၊ မိနစ်၊ နာရီ၊ နေ့ရက်၊ လနှစ်များဖြင့် တိုင်းသည်။

အကွာအဝေးကို စင်တင်မီတာ၊ ကီလိုမီတာ၊ မီတာ၊ ပေ၊ ဖာလုံ၊ မိုင်၊ အလင်းနှစ် စသည်တို့ဖြင့် တိုင်းသည်။

အလေးချိန်ကို ဂရမ်၊ ကီလိုဂရမ်၊ အောင်စ ပေါင်၊ ပိဿာ၊ တန်ဆိုသော ယူနစ်များဖြင့် တိုင်းသည်။

အရည်များကို လီတာ၊ ဂါလံ၊ ပေပါ စသည်တို့ဖြင့် တိုင်းသည်။

အပူချိန်ကို ဆယ့်စီယက် ဖာရင်ဟိုက်၊ ကယ်ဗင် စသည်တို့ဖြင့် အတိုင်းအတာ ပြုသည်။

တိုင်းသော အရာများ မတူလျှင် တိုင်းသော ပေတံများလည်း တူမည် မဟုတ်။

တိုင်းသော အမျိုးအစားများ သဘောသဘာဝများ မတူလျှင် သုံးသော ယူနစ်များလည်း တူမည် မဟုတ်။

ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ပန်းတိုင်မဟုတ်။ နည်းလမ်းသာ ဖြစ်သည်။
ဒီမိုကရေစီ၏ ပန်းတိုင်မှာ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားသာဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ
၏လာရာမှာ ပြည်သူ ဖြစ်သည်။

လာရာက ပြည်သူ။

လားရာက ပြည်သူ့ အကျိုးစီးပွား။

သွားရာနည်းနာက ဒီမိုကရေစီ။

ဒီမိုကရေစီကို တိုင်းတာရာမှာ အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါကို လိုက်၍
ပေတံပေါင်းစုံ ထုတ်သုံးရလိမ့်မည်။ ဒီမိုကရေစီကို သုံးသည့် အခြေအနေ၌
တိုင်းသောပေတံနှင့်သုံးဖို့ ပြင်ဆင်နေသောကာလ၌ တိုင်းသောပေတံ တူနိုင်
မည်မထင်။

ပါမောက္ခ ဂီယာနီဒီယာ က ပြောဖူးသည်။

“ဒီမိုကရေစီအပြောင်းအလဲမှာ လက်တွေ့မဖြစ်နိုင်သေးတာက
မစမိပါစေနဲ့ ။ အကျိုးရလဒ်ထွက်ဖို့ အခွင့်အလမ်း အကောင်းဆုံး နယ်ပယ်ကို
အာရုံစိုက်ပါ။ ဒါကစပါ။”

ဒီမိုကရေစီနည်းကို သုံးဖို့ပြင်ဆင်နေခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်
မဟုတ်သည်ကို သတိချပ်သင့်သည်။ ပေတံများ ယူနစ်များ လွဲချောက်
မကောင်း။ နိုင်ငံလည်း မကောင်း၊ ပြည်သူလည်း မကောင်း၊ အစိုးရလည်း
မကောင်း ဖြစ်ရောမည်။

ပေတံများ၊ ပေကြိုးများ

ဒီမိုကရေစီအတွက် ပေတံများ များစွာ ရှိသည်။ စံသတ်မှတ်ချက်များ
များစွာရှိသည်။ နှုန်းစံများ အပုံလိုက် ရှိသည်။

★ ဒီမိုကရေစီကို ကိုယ်စားပြုမှုဖြင့် တိုင်းသည်။

★ ပြည်သူပါဝင်မှုဖြင့် တိုင်းသည်။

★ မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ဖြင့် တိုင်းသည်။

★ ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် တိုင်းသည်။

★ အရပ်ဘက် အုပ်ချုပ်မှု စစ်မှန်ခြင်းဖြင့် တိုင်းသည်။

★ အာဏာများကို ခွဲထားခြင်း ကန့်သတ်ထားခြင်းဖြင့် တိုင်းသည်။

- ★ စီးပွားရေးလွတ်လပ်ခွင့် ဓနဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်များဖြင့် တိုင်းသည်။
- ★ ခြစားမှုကင်းခြင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုများဖြင့် တိုင်းသည်။
- ★ အခြေခံလူ့အခွင့်အရေးများ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများ နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဖြင့် တိုင်းသည်။
- ★ နိုင်ငံရေးပါတီများဖြင့် တိုင်းသည်။
- ★ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်
- ★ သဘောကွဲလွဲခွင့် နိုင်ငံရေး ယဉ်ကျေးမှုများဖြင့် တိုင်းသည်။
- ★ တရားသောဥပဒေများအောက် တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း အသက်ဝင်ခြင်းဖြင့် တိုင်းသည်။

ဒီမိုကရေစီအတွက် ပေတံများက များသည်။ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအတွက်မူ ပေတံဆိုတာထက် အလုပ်ဖြစ်ရေးကို အဓိကထားသည်။ ပေတံများဖြင့် ကာဆီးထားပါက အသွင်ကူးပြောင်းရေးတို့ အလုပ်မဖြစ်တတ်။ ဖြေလျော့ရေးများသည်လည်း ပကတိအရှိကို အခြေခံ၍ လိုက်လျောညီထွေ လုပ်ကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။

'Rule by Man' [w/enfvrfo:mjzplon/ 'Rule by Law' jynboltt u:pljth:omjzplon/ 'Rule by Law' jynboljzplon/

ပေတံများ အချောင်းလိုက်ကိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်လျှင် အလုပ်မဖြစ်။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိတာကို လုပ်တာ မဟုတ်လား။ ဝါဒတိုင်း အယူအဆတိုင်းတွင် တရားသေသဘော ရှိသည်။ ဒီမိုကရေစီကို တရားသေသဘောဖြင့် မယူအပ်။ လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဒီမိုကရေစီ နည်းနာများကို အသုံးပြုရမည်။

Rule by Man
Rule by Law
Rule of Law

ဖွင့်ဆိုချက်များက
မတူ။ Rule by Man
သည် လူက အုပ်ချုပ်ခြင်း
ဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်စနစ်
သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်စနစ်
ကို ဤသို့ သုံးသည်။ Rule
by Law မှာ ဥပဒေက အုပ်
ချုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤ

'Ṛṭu&paṭi tay;t, ṛṭṣaumiṭon/
tpṭ&uvnī ay;&rn/ jynbluvnī
ay;&rn/ ay;oavmuvnī jye&&rn/
&oavmuvru jyeāy;&elvnī vṭon/
jynblurduy/ tpṭ&uvnī/crpm;/
pum; 'Ṛṭu&paṭywl/zpṭygn/

နေရာ၌ ဥပဒေဆို သည်မှာ တရားသည်လည်း ရှိမည်။ မတရားသည်လည်း
ရှိမည်။ မတရားသော ဥပဒေများဖြင့် အုပ်ချုပ်ရင်လည်း အာဏာရှင်စနစ်နှင့်
ဘာထူးပါမည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီ၌ Rule by Law ကို မပြော။
Rule of Law ကိုသာ ပြောသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ တရားဥပဒေများဖြင့်
အုပ်ချုပ်ခြင်း။ တရားဥပဒေ စိုးမိုးခြင်း ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပြင်းပြင်း/ပျော့ပျော့ နိုင်ငံရေး

နိုင်ငံရေးကို ပြင်းပြင်းနှင့်ပျော့ပျော့ ဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲသည်။ High
Politicsနှင့် Low Politicsဟု နားလည်နိုင်သည်။ ခပ်ပြင်းပြင်း နိုင်ငံရေး
နယ်ထဲ၌ ကာကွယ်ရေးကိစ္စ လုံခြုံရေးကိစ္စ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကိစ္စရပ်များကို
ထည့်သွင်းသည်။ ခပ်ပျော့ပျော့ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲ၌ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စ ဝန်ဆောင်မှု
ကိစ္စ လူမှုရေး ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အခြားသော ကုန်သွယ်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး
ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းသည်။

ဒီမိုကရေစီကို ပြောလျှင် လွတ်လပ်ခွင့်ဖြင့် တွဲပြောသည်။

လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့် ရေးသားခွင့် ဖော်ပြခွင့်

လွတ်လပ်စွာ အသင်းအပင်းဖွဲ့ပိုင်ခွင့်

လွတ်လပ်စွာ ပညာသင်ခွင့်... စသည်တို့ကို ပြောသည်။

နိုင်ငံရေးအပျော့နယ်၌ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပေးလို့ ရသည်။ အတိုင်းအတာ
ခပ်မြင့်မြင့်အထိ ပေးလို့ရသည်။ လွတ်လပ်ရေးဟု ဆိုပြီး အားလုံးကို ဝါးလုံး

သိမ်းရောချလို့ မရ။ အကန့်လိုက် အကန့်လိုက် အပိုင်းလိုက် အပိုင်းလိုက် ပြောရမည်။ ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကိစ္စများ၌မူ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အကြွင်းမဲ့သဘောတရားဖြင့် ဆုပ်ကိုင်၍ ပြောလို့ မရ။ အတိုင်းအတာ အချိန်အဆင့်သော ပြောရန်သင့်သည်။

အထူးသဖြင့် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၌ လွတ်လပ်ခွင့်သည် အကြွင်းမဲ့မရှိ။ ဒီမိုကရေစီဖြင့် အမျိုးသား လုံခြုံရေးကို ထိခိုက်အောင် မလုပ်သင့်။ အစိုးရကလည်း မလုပ်သင့် ပြည်သူကလည်း မလုပ်သင့်။ မီဒီယာကလည်း မလုပ်သင့်။ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကလည်း မလုပ်သင့်။

သကာအုပ် အဆိပ်လား

နိုင်ငံများသည် အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားနှင့် အမျိုးသား လုံခြုံရေးကို ဦးထိပ်ထားကြသည်ဖြစ်ရာ ဒီမိုကရေစီဟူသည် မိမိနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအကျိုး စီးပွားကို ဆောင်ကြဉ်းမှုသာ ဖြစ်စေသင့်သည်။ ဒီမိုကရေစီကြောင့် လုံခြုံမှု မဲ့ခြင်းမျိုး နိုင်ငံတကာစွက်ဖက်မှု ဒီဂရီအရှိန်မြင့်လာခြင်းမျိုး မဖြစ်အပ်။ ဤအချက်သည် အဆိပ်ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီ ပရိုမိုးရှင်းလုပ်သော နိုင်ငံများသည် လူ့အခွင့်အရေးကို သံပြိုင်အော်တတ်သည်။ တစ်ခါတရံ လူ့အခွင့်အရေးဟူသည် သကာအုပ်ထားသော အဆိပ်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤအချက်သည် လူ့အခွင့်အရေးကို အဆိုးမြင်ခြင်း မဟုတ်။ လက်တွေ့နိုင်ငံရေးနှင့် ယှဉ်စပ်၍ လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်းဘုတ် ကို သဘောကွဲလွဲခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

လူ့အခွင့်အရေး၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို အတိုင်း အဆင့်ဖြင့် ကြည့်ရန်လိုသည်။ ဆင်ခြင်တုံတရားဖြင့် ကြည့်ရန် လိုသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူ့မိန့်ခွန်း၌ လွတ်လပ်မှုကို ဥပမာပြု၍ ပြော သည်။ လွတ်လပ်ပြီဆိုတာနှင့် လမ်းပေါ်ထွက်၍ ဆေးရိုးလှမ်းလို့ မရ။ လွတ် လပ်မှုသည် စည်းနှင့်ကမ်းနှင့် တာဝန်ယူမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့နှင့် ယှဉ်တွဲမှ ကောင်းသည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဟု ပြောပြီး အိမ်သာတက်လျှင် တံခါးဖွင့်တပ်၍ မရ။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကိစ္စသည်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်နိုင်ငံလုံခြုံရေးကို ထိပါးနှောင့်ယှက်လာအောင်အထိ ပွင့်လင်းလို့ မရ။ အစိုးရနှင့် တပ်မတော်ကလည်း အရာအားလုံးကို အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြောင်းပြပြီး လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကန့်သတ်ချုပ်ချယ် တားဆီးခြင်းမလုပ်ရ။ အစွန်းရောက်လျှင် မကောင်း။ လွတ်လပ်ခွင့်သည် အစိုးရမှာရော ပြည်သူမှာပါ အထိန်းအထေးနှင့်မှ ကောင်းလိမ့်မည်။ သတိချပ်ကြပါကုန်။

ရရန် ထမ်းရန်

ဒီမိုကရေစီ၌ အခွင့်အရေးနှင့်တာဝန်ကို ပူးတွဲ ပြောသည်။ အခွင့်အရေး နောက်တွင် တာဝန်ပါလာသည်။ တာဝန်နှင့် ယှဉ်၍ အခွင့်အရေးတို့ ရသည်။ ဤသို့ အပြန်အလှန် အညမည ဆက်စပ်မှုဖြင့် ဒီမိုကရေစီကို မောင်းနှင်သည်။ ပြည်သူများက အစိုးရထံက ရဖို့တောင်းသည်။ ရပြီးလျှင် ထမ်းရမည်။ ထမ်းပြီးလျှင်လည်း ရရမည်။ အစိုးရက အခွန်ကောက်ခြင်းသည် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ၌ အပေးအယူမျှမှ ကောင်းသည်။ အစိုးရကလည်း ပေးရမည်။ ပြည်သူကလည်း ပေးရမည်။ ပေးသလောက်လည်း ပြန်ရရမည်။ ရသလောက်မက ပြန်ပေးရန်လည်း လိုသည်။ ပြည်သူက မခိုကပ်ရ။ အစိုးရကလည်း ခြမစားရ။ ဤကား ဒီမိုကရေစီ ပေတံဖြစ်ပါသည်။

ညနေ ၃ : ၂၉

၁၆ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈။

ပင်(၃) & yf

စစ်ဘက်မှာ စွမ်းရည် (၃) ရပ်ကို အမြဲ ဖြည့်တင်းနေဖို့ ပြည့်ဝနေဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ ဆော်ဩတယ်။ အောက်ခြေစစ်သားဖြစ်ဖြစ် အရာရှိအရာခံ ဖြစ်ဖြစ် စွမ်းရည် (၃) ရပ် ပြည့်ဝနေရေးဟာ အရေးကြီးတယ်။

အဲဒီစွမ်းရည် သုံးရပ်က

- ★ (၁) စစ်ရေး စွမ်းရည်
- ★ (၂) အုပ်ချုပ်ရေး စွမ်းရည်
- ★ (၃) စည်းရုံးရေး စွမ်းရည်။

ဒီဥပမာကို ပမာပြုပြီး နိုင်ငံရေး သတ္တဝါတွေအတွက် စဉ်းစားစရာ ရလာတယ်။ နိုင်ငံရေးသမားကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် စွမ်းရည်(၃) ရပ်ရှိရမယ်။

- (၁) နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်
- (၂) စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည် နဲ့
- (၃) စည်းရုံးရေးစွမ်းရည်တွေ ဖြစ်တယ်။

နံပါတ် (၁) စွမ်းရည်

နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်လို့ ပြောတဲ့နေရာမှာ နိုင်ငံရေး အမြင်ကျယ်ခြင်း၊ နိုင်ငံရေး အမြော်အမြင်ရှိခြင်းနဲ့ နိုင်ငံရေး ပရိယာယ်ကြွယ်ဝခြင်းတို့ ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပရိယာယ် ကြွယ်ဝတယ်ဆိုတာ မရိုးသားတာ မဟုတ်ပါဘူး။

နံပါတ် (၂) စွမ်းရည်

စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးသမား လုပ်မယ့်သူဟာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရလာမယ်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့အညီ လုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည် ဖော်ရမယ်။ ညွှန်ကြားရမယ်။ အကြံဉာဏ်ပေးရမယ်။ ဝေဖန်ရမယ်။ ဆန်းစစ် ရမယ်။ အုပ်ချုပ်ရေး လိုင်းဘက်လည်း ရောက်နိုင်တယ်။ မူဝါဒဆုံးဖြတ်သူလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်စားပြုပြီး ပြည်သူ့သဘောထား အသံကို ကျယ်ကျယ်လောင် လောင် အော်ပေးရသူလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အုပ်ချုပ်သူတွေ အကောင်အထည် ဖော်သူတွေကို ဝေဖန်ဆန်းစစ် သတိပေး ဆင်ခြင်သုံးသပ်ချက်တွေ ပေးရတဲ့သူ လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။

စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်ဟာ အလုပ်သမားအတွက် အဓိက လိုပါတယ်။ နိုင်ငံရေးသမားဟာ အပြောသမား သက်သက်ချည်းဖြစ်နေလို့ မရဘူး။ အလုပ်သမားလည်း ဖြစ်ရမယ်။ အပြောသမားလည်း ဖြစ်ရမယ်။ နိုင်ငံ ရေးသမားအတွက် ပြောတာကိုက သူ့အလုပ် ဖြစ်နေတာလည်း ပါတယ်။ ဒီတော့ ပြောရင်လည်း လက်တွေ့ကျကျ ထိထိရောက်ရောက် နားဝင်အောင် အလုပ်ဖြစ်အောင် ပြောနိုင်ဖို့ စီမံခန့်ခွဲမှုသဘောတရားကို သိရမယ်။ စီမံခန့် ခွဲမှု နည်းစဉ်ကိုသိရမယ် နားလည်ရမယ်။ တတ်ကျွမ်းရမယ်။ အကယ်၍ အခွင့်သင့်လို့ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ ကိုယ့်လက်ထဲရောက်လာရင် အ၊မနေဖို့ လိုတယ်။ စ၊လုံးရေ စ၊မနေဖို့ လိုတယ်။ အခုဖြစ်နေတဲ့ သူတွေကို သင်ခန်းစာ ယူနိုင်ရမယ်။

နောက်ဆုံး နိုင်ငံရေးသမား လုပ်သူဟာ အာဏာ မရသေးရင်တောင် ကိုယ့်ပါတီတွင်းမှာ ကိုယ့်ရဲ့စီမံခန့်ခွဲ မှုစွမ်းရည်က ပါတီတည်ဆောက်ရေးမှာ အသုံးဝင်မယ်။ ပါတီဖွံ့ဖြိုးရေးမှာ အသုံးကျမယ်။ စီမံခန့်ခွဲမှု ကောင်းတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေရှိတဲ့ ပါတီက ဖရိုဖရဲ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဗရမ်းဗတာ မဖြစ်တော့ဘူး။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကျကျ နည်းစနစ်ကျကျ ရုံးလုပ်ငန်းတွေကို လုပ်နိုင်မယ်။ နိုင်ငံရေး စည်းရုံးမှုတွေကို လုပ်နိုင်မယ်။ တနည်းအားဖြင့်ပြောရင် ပါတီတွင်းမှာ OD (Organizational Development) ဖြစ်လာမယ်။

စည်းစနစ်ကျကျ နဲ့ မူဝါဒခိုင်ခိုင် ရပ်တည်နေတဲ့ ပါတီကို ဘယ် ပြည်သူက မလေးစား မထောက်ခံဘဲနေမလဲ။ ကိုယ့်ကို မထောက်ခံသေးတာ

ကိုယ့်မှာ အဲဒီချို့ယွင်းချက်တွေ ရှိနေလို့ ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာကို မှန်းဆထားသင့်တယ်။

နံပါတ် (၃) စွမ်းရည်

စည်းရုံးရေး စွမ်းရည်ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးသမား အဖို့ လူထုထောက်ခံမှု ပြည်သူလူထုရဲ့ ကြည်ဖြူမှု လိုအပ်တယ်။ အဲဒီအခါကျမှ သူက ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရင် မဲရမယ်။ သူ့ကို လူအများက ထောက်ခံမယ်။ စည်းရုံးရေးအတွက် အဓိကကျတဲ့ အချက်က လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဖြစ်ပါတယ်။ လူမှုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးရဲ့ အဓိကအချက်က စကားပြောစွမ်းရည် နဲ့ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းဖြစ်ပါတယ်။

စိတ်ကောင်းတဲ့သူဆိုက ထွက်လာတဲ့ စကားကသာ စကားကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကျွန်တော် တွေ့ဖူးတယ်။

နိုင်ငံရေးသမားလိုဆိုတဲ့ သူတော်တော်များများက စကားကို လျှာဖျားလေးနဲ့ပြောတယ်။ နှုတ်ဖျားလေးနဲ့ ပြောတယ်။ သူ့တို့ စကားတွေက ရင်ခေါင်းထဲကလာတာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ နားထောင်တဲ့ ကျွန်တော်က အလိုလို ခံစားမိပါတယ်။

ကျွန်တော် နိုင်ငံရေး ပရောဟိတ်တစ်ယောက် မဟုတ်ပါ။ သုခမိန်တစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ပါ။ နှလုံးသားရှိသော လူသားတစ်ယောက်အနေဖြင့် ပြောနေတာဖြစ်ပါတယ်။ စကားကောင်းဟာ စိတ်ကောင်းက လာတယ်။ စကားကောင်းဟာ စေတနာ ကောင်းက လာတယ်။ စကားတစ်ခွန်းကို ဘယ်လောက် အားထုတ်ပြီး ပြောတယ်ဆိုတာ နားထောင်ကြည့်တာနဲ့ သိနိုင်တယ်။ စကားအရာမှာ ပရိယာယ်ကြွယ်ဖို့ လူကဲခတ်တတ်ဖို့ လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှာ ပါးရည်နပ်ရည်ရှိဖို့ လိုတယ်။

နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်ရဲ့ မျက်လုံးတွေက တောက်ပနေရမယ်။ ညှို့ဓာတ်ရှိနေရမယ်။ သူ့ရဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးဟာ သံလိုက်ဓာတ်လို ဆွဲငင်နိုင်ရမယ်။ အဲလိုဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်တည်ဆောက်ဖို့ လိုတယ်။ သူ့ရဲ့ စကားကို ကြားလိုက်တာနဲ့ နားထောင်လိုက်တာနဲ့ အကျကြီး ကျသွားအောင် သူ့ရဲ့ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးက ဖမ်းဆုပ်ထားနိုင်ရမယ်။ အဲဒီအတွက် ဦးနှောက်

စွမ်းရည် လိုတယ်။ နှလုံးသားစွမ်းရည် လိုတယ်။ အပြောအဟောစွမ်းရည် လိုတယ်။

နိုင်ငံရေးသမား လုပ်မယ့်သူဟာ သူ့ရဲ့အဟောအပြောနဲ့ သူဟာ ပတ္တမြားဖြစ်ကြောင်း လူအများသိအောင် ပြုစွမ်းနိုင်တယ်။

ည ၁၀ : ၀၆

၁၃ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၁၇။

'Eba&pDMLDacG

(၁)

ဒီမိုကရေစီမှာ အခြေခံဝိသေသ လက္ခဏာတွေ ရှိတယ်။ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ဖော်ပြခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ စုဖွဲ့ခွင့်... စတာတွေ ဖြစ်တယ်။

ဒီမိုကရေစီမှာ လူတွေက သူတို့ ဆန္ဒသဘောထားတွေကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆို ဖော်ပြခွင့်ရှိရတယ်။ ဒါဟာ အခြေခံ အခွင့်အရေးဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူပါဝင်ခွင့်ဟာ ဒီမိုကရေစီအတွက် လိုအပ်တယ်။ သမားရိုးကျ ပါဝင် တာနဲ့ သမားရိုးကျဘောင်ကိုကျော်ပြီး ပါနိုင်တာက ဒီမိုကရေစီရဲ့ ပေးထား ချက် ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူပါဝင်ခွင့်ဆိုတာကို လုံးပြီး ပြောလို့ မရဘူး။ ဘယ်လောက်ထိ ပါနိုင်သလဲ။ ဘယ်လို ပါလို့ရသလဲ။ ဘယ်လောက်ထိ ထဲထဲဝင်ဝင် လှုပ်ရှား ခွင့်ရှိသလဲဆိုတာ ဒီမိုကရေစီရဲ့ ဒီဂရီ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူပါဝင်မှု မြင့်လေ လေ ပိုကျယ်ပြန့်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်လေလေပါပဲ။

ဒီမိုကရေစီမှာ ပြည်သူက ခေါင်းဆောင်ကို ပြောင်းခွင့် ရှိတယ်။ ရွေးခွင့်ရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးအာဏာကို ဘယ်သူ့လက်ထဲမှာ ထည့်မလဲ ဆိုတာ ပြည်သူ့ရဲ့ ရွေးချယ်ခွင့် ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံရေးအာဏာကို ဘယ်သူ့လက်ထဲမှာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ ထားမှာလဲ။ ဘယ်လောက် ပမာဏအထိ ပေးထားမှာလဲ ဆိုတာကို ပြည်သူက ပြဋ္ဌာန်းတာ ဖြစ်တယ်။

ပြည်သူ့ရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်က ပီပီပြင်ပြင်ရှိလေလေ ဒီမိုကရေစီရဲ့ အာမခံချက်က မြင့်လေလေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီမိုကရေစီ မှန်ရင် ရွေးကောက်ပွဲ ရှိတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲ ရှိရုံနဲ့တော့ ဒီမိုကရေစီ မခေါ်ဘူး။

ဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲ မှန်ရင် လွတ်လပ်ရမယ်။ တရားမျှတရမယ်။

vɪwlaʊmfeɪ tɪlycɪyla&u
tɪwɪleɪ tɪEɪl 'dɪlyxɪu
'dɪqɪfɪt xɛftax r&bɪ/
wpl*ɪwɪwnɪ wplɪmPlwnɪ
qɪfɪ'ɪɪua&pɪryɪɪɪbɪ/

ပုံမှန်ရွေးကောက်ပွဲ ရှိရမယ်။
ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြိုင်လို့နိုင်ရင်လည်း အာဏာအပ်ရမယ်။ အသိအမှတ်ပြု
ပါတယ် ဆိုတဲ့အဆင့်နဲ့ မရဘူး။

နောက်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ ဒီမိုကရေစီရဲ့ ပေတံတစ်ခု ဖြစ်ပေ
မယ့် ရွေးကောက်ပွဲဒီမိုကရေစီ (Electoral Democracy) အဆင့်နဲ့ တော့
ရပ်မနေဖို့ လိုတယ်။

ဒီမိုကရေစီမှာ အဓိပ္ပာယ် ရှိတယ်။ တန်ဖိုးရှိတယ်။ အနှစ်သာရ
ရှိတယ်။ ပေတံရှိတယ်။ နှုန်းစံ ရှိတယ်။

(၂)

ဒီမိုကရေစီဆိုတာ မတူကွဲပြားမှုအပေါ်မှာ စုစည်းနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။
ဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာက ဒီမိုကရေစီဆိုတာ မတည့်အတူနေဝါဒလို့ တောင်
ပြောဖူးတယ်။

နယ်မြေအပိုင်းအခြားအရ လူမျိုးအရ အသွေးအရောင်အရ ကိုးကွယ်
ယုံကြည်မှုအရ ကွဲပြားနေတာ ရှိကောင်းရှိမယ်။

သို့ပေသော်ငြားလည်း ဒီမိုကရေစီဆိုတဲ့အပေါ်မှာ ရပ်ခံပြီး ပေါင်း
စည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရင် သိပ်ကောင်းတဲ့ အလေ့အကျင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံရေး ဓလေ့ရဲ့ တန်ဖိုး ဖြစ်ပါတယ်။
နိုင်ငံရေးလုပ်ခွင့် အခွင့်အရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင် ပိုင်းခြားပြောလို့ရတယ်။

နိုင်ငံသား အခွင့်အရေး၊ နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး။
နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးဆိုတာ အခြေခံကျတယ်။ ရိုးရှင်းတယ်။

ပြည်သူလူထုတွေထဲမှာ နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးကို ရကြပါလျက်
နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေး မရကြသူတွေ ရှိတယ်။

ဒီမိုကရေစီဆိုတာ လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားပြီး နိုင်ငံသား အခွင့်
အရေးနဲ့ နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးတို့ အပြည့်အဝ ရရှိတာကိုခေါ်တာ ဖြစ်တယ်။

ရွေးချယ်ခွင့်

ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ဟာ လွတ်လပ်စွာ သူ
ခေါင်းဆောင်ကို ရွေးချယ်ခွင့်ရှိရတယ်။

သူကိုယ်တိုင်လည်း လွတ်လပ်စွာ ဝင်ရောက်အရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့်
ရှိရတယ်။ ရွေးချယ်မှုတွေ လွတ်လပ်ပြီး လွတ်လပ်စွာ ရွေးကောက်ခံ ပိုင်ခွင့်
တွေဟာ ဒီမိုကရေစီရဲ့ အနက်သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

tmPm&§peplawm&§fw, /
Rule of Law vn|rajymb|/
Rule by Law vn|robl|/
oM|ywm Rule by man y|/
v|elt|y|c|y|wm u tmPm&§&dt v|y|/
r|elt|y|c|y|wm u 'l|l|ua&pit p|l&dt v|y|/

ဒီမိုကရေစီမှာ ရွေးချယ်ခွင့် ရှိတယ်။ အာဏာရှင်စနစ်မှာ ရွေးချယ်ခွင့်
မရှိဘူး။ ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ ကိုယ့်ခေါင်းဆောင်ကို ကိုယ်ရွေးခွင့် ရှိတယ်။
ကိုယ်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် ရှိတယ်။

ထိန်းဖို့၊ ထေဖို့ အာဏာခွဲထားတယ်

ဒီမိုကရေစီမှာ အာဏာခွဲဝေတာ ရှိတယ်။ အာဏာတွေကို ကန့်သတ်
ထားတယ်။ တစ်ဦးတစ်ယောက် တစ်စုတစ်ဖွဲ့တည်းကို အပိုင်ပေးမထားဘူး။

ထိန်းဖို့ ထေဖို့။ စောင့်ကြည့် လေ့လာဖို့ အာဏာတွေကို ခွဲထားတယ်။ ဒါကို
Seperation of Power လို့လည်း ခေါ်တယ်။

Division of Power လို့လည်း ခေါ်တယ်။ အာဏာမဏ္ဍိုင် သုံးရပ်ကို
အကန့်လိုက် ဝီဝီပြင်ပြင် ခွဲထားနိုင်ရင် ဒီမိုကရေစီစနစ် ဝီပြင်တယ်လို့
ဆိုနိုင်တယ်။

လွှတ်တော်နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးက အတူတူနဲ့ အနုနု ဒီပုပုထဲက ဒီပဲဆိုရင်
အထိန်းအထေ မရှိဘူး။ တစ်ဂျိတ်တည်း တစ်ဉာဏ်တည်းဆိုရင် ဒီမိုကရေစီ
မဝီပြင်ဘူး။

လွှတ်တော်ကလည်း လွှတ်တော် အလုပ်လုပ်။ အုပ်ချုပ်ရေးကလည်း
အုပ်ချုပ်ရေးအလုပ်လုပ်ပြီး ငါ အကျပ်အတည်းဖြစ်အောင် မင်းတို့ အဆိုတွေ
မေးခွန်းတွေ မမေးကြနဲ့လို့ ကန့်လန့်တာဟာ ဒီမိုကရေစီကျင့်ထုံးကို သတ်တာ
နဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဒီမိုကရေစီမှာ အာဏာတွေကို ကန့်သတ်ထားတယ်။
ခွဲထားတယ်။

တရားသောဥပဒေများ အသက်ဝင်ရေး

ဒီမိုကရေစီမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ပြောတယ်။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို Rule of Law လို့ ပြောတယ်။ Rule of
Law နဲ့ Rule by Law နဲ့ မတူဘူး။ Rule by Law မှာ ပြောတဲ့ ဥပဒေ
ဆိုတာမှာ တရားတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ မတရားတာလည်း ဖြစ်ချင်
ဖြစ်မယ်။ Rule by law မှာ မတရားတဲ့ ဥပဒေနဲ့ အုပ်ချုပ်တယ်ဆိုတဲ့
သဘောပါနိုင်တယ်။

အာဏာရှင်စနစ်ကတော့ ရှင်းတယ်။ Rule of Law လည်း မပြောဘူး။
Rule by Law လည်း မသိဘူး။ သူလုပ်တာ Rule by man ပဲ။

လူနဲ့အုပ်ချုပ်တာက အာဏာရှင်ရဲ့အလုပ်။ မူနဲ့အုပ်ချုပ်တာက
ဒီမိုကရေစီအစိုးရရဲ့အလုပ်။ မူခိုင်အောင် မလုပ်ဘဲ လူကို အသားပြုရင်လည်း
ဒီမိုကရေစီက မဟန်လှဘူး။ တရားတဲ့ ဥပဒေတွေ အသက်ဝင်ပါစေလို့
မြန်မာပြည်အတွက် ဆုတောင်းရမှာပဲ။

အုပ်စုဖွဲ့အနိုင်ကျင့်တာ မဟုတ်ဘူး

ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာ အများစုက အုပ်ချုပ်တာ မှန်တယ်။ အများစု သဘောထားအမြင်တွေကို တန်ဖိုးထား ဦးစားပေးတာ မှန်တယ်။

သို့ပေမယ့် ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာ အများညီ ‘ဤ’ ‘ကျွဲ’ ဖတ်...။ မဟုတ်ဘူး။ ဒီမိုကရေစီမှာ အများစုကြီးလည်း မှားနိုင်တာပဲ။ ဒါကို ထည့်တွက်ဖို့ လိုတယ်။

အများက သဘောတူ လက်ခံတိုင်း မှန်ချင်မှ မှန်မှာပေါ့။

ကောင်းချင်မှ ကောင်းမှပေါ့။ ဒါ့ကြောင့် လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီမှာ လူနည်းစု အခွင့်အရေးတွေကိုလည်း ကာကွယ်ပေးတယ်။ လေးစားတယ် ဆိုတဲ့ အချက်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဘက်မျှစွာ စဉ်းစားချက်ကို ဒီမိုကရေစီမှာပဲ တွေ့နိုင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

Good Governance, Clean Government.

အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းဆိုတာ တာဝန်ယူမှုနဲ့ တာဝန်ခံမှု အပေါ်မူတည်တယ်။ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ လုပ်ဆောင်မှုက ထပ်တိုးတန်ဖိုးဖြစ်တယ်။ ပွင့်လင်းတယ် ဆိုတာ ရိုးသားတယ်ကို ပြောတယ်။ ရိုးသားမှ ပွင့်လင်းနိုင်တယ်။ မရိုးသားရင် မပွင့်လင်းနိုင်ဘူး။

ခြစားရင် လာဘ်စားရင် ဘယ်လိုလုပ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အုပ်ချုပ်နိုင်ပါ တော့မလဲ။ အရာရာကို ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် လုပ်တော့မှာပေါ့။ တင်ဒါကိစ္စတွေ စီမံကိန်းတွေ ကြည့်လေ။

အစိုးရက သန့်ရှင်းရမယ်။ သန့်ရှင်းရုံနဲ့ မရဘူး။ အုပ်ချုပ်မှုလည်း ကောင်းရမယ်။ လာဘ်မစားရုံတစ်ခုတည်းနဲ့ တာဝန်ကျေတယ်လို့ ပြောလို့ မရတော့ဘူး။

ပြည်သူပါဝင်မှု

ပြည်သူလူထုက ကိုယ့်အရေးမှာ ကိုယ်ဝင်ပါနိုင်ဖို့ အခွင့်ရှိတာ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ့်ရဲ့လုံခြုံရေး ကိုယ့်နိုင်ငံအရေး၊ ကိုယ့်ဒေသအရေး၊ ကိုယ့်လူမျိုးရေး၊ ကိုယ့်စားဝတ်နေရေး၊ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးရေး၊ ဘဝအဓိပ္ပာယ်ကို တည်ဆောက်နိုင်ရေး ကိုယ့်အသိုက်အဝန်း ကောင်းစားရေးတို့ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်နိုင်တာ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ပါတယ်။ လူမှုလက်တံတွေ ကျုံ့ဝင်နေရင် အာမခံချက်ရှိတဲ့ ဒီမိုကရေစီကို မတည်ဆောက်နိုင်ပါဘူး။ သမာရီးကျ ပါဝင်မှုလား၊ သမာရီးကျထက် ပိုပြီးပါဝင်ခွင့်ရှိသလား ဆိုတာ ဒီမိုကရေစီအပြန့်ကျယ်မှုအပေါ်မှာ အများကြီး မူတည်ပါတယ်။

Agree to disagree

ကိုယ့်နဲ့ အမြင်သဘောထား မညီမှုတွေအပေါ် နားလည်လက်ခံနိုင်စွမ်းဟာ ဒီမိုကရေစီ ဓလေ့အပေါ်မှာ မူတည်တယ်။ ရင့်ကျက်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ ဓလေ့ဟာ မတူကွဲပြားမှုတွေကို နားလည်လက်ခံနိုင်စွမ်း မြင့်တယ်။ ဒါဟာ ဗဟုဝါဒ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းလက္ခဏာ ဖြစ်ပါတယ်။

နေ့ဥစ္စာဖန်တီးခွင့်

ဒီမိုကရေစီမှာ ကိုယ့်နေကို ကိုယ်တိုင်လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးခွင့်ရှိတယ်။ အဒိမ့်စမစ်က လွတ်လပ်သောဈေးကွက်ကို ဟောတယ်။ ဝယ်လိုအားနဲ့ ရောင်းလိုအားကသာ ဈေးကွက်ကို ဖန်တီးလိမ့်မယ်လို့ ဟောတယ်။ အစိုးရရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို အဆုံးစွန်ထိ လျှော့ချပစ်ဖို့ တိုက်တွန်းတယ်။ မမြင်ရတဲ့ လက်က အလိုလျောက် ထိန်းညှိသွားမယ်လို့ ကောက်ချက် ပြုတယ်။

ကွန်မြူနစ်စနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်တွေမှာ စီးပွားရေးရာ အားလုံးကို အစိုးရကခြယ်လှယ်တာ တွေ့ရတယ်။ အစကနေ အဆုံးအထိ အစိုးရလွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုအောက်က လွတ်ကို မလွတ်ဘူး။ ဘာစိုက်ရမလဲ ဆိုတာကိုလည်း အစိုးရက ပြဌာန်းတယ်။ ဘယ်ဈေးနဲ့ ဘယ်ကို ရောင်းရမယ် ဘာအတွက် ကြိတ်ခွဲရမယ် ဆိုတာ အားလုံးကို အစိုးရက စီရင်ဆုံးဖြတ်တယ်။

ဒီမိုကရေစီဆိုတာ ပုဂ္ဂလိကပိုင် လုပ်တာ။ နိုင်ငံပိုင်လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်မှာ ပြည်သူပိုင်လို့တော့ သုံးတယ်။ တကယ်တော့ နိုင်ငံတော်ပိုင် လုပ်တာ။ နိုင်ငံတော်ဆိုတာလည်း တကယ် မပိုင်ပါဘူး။

နိုင်ငံတော်ကို မောင်းနှင်တဲ့ အစိုးရ ပိုင်တာ။ Nationalizationလို့ သုံးတာပဲ။

Privatization ကတော့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ တွဲလျက်။

နိုင်ငံရေးမှာ ဒီမိုကရေစီ စီးပွားရေးမှာ ဈေးကွက်။ အင်မတန်
အပ်စပ်တဲ့ အတွဲအစပ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ည ၇ : ၁၄

၁ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈။

တရားမပြုမှုများ

အိုင်ဒီယောလိုဂျီတွေဟာ အဖြစ်အပျက်တွေကို ရှင်းပြတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတာနဲ့ ဘယ်လိုဆိုတာတွေကို ပြောတယ်။ အမှားအမှန် အကောင်းအဆိုးတို့အတွက် ပေတံတွေကို အချောင်းလိုက် ထုတ်တယ်။ လူတွေက အိုင်ဒီယောလိုဂျီအပေါ် ရပ်ခံပြီး ငြင်းကြတယ်။ ခုန်ကြတယ်။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီနဲ့ သူတို့ အမှတ်သရုပ်တွေကို သတ်မှတ်လိုက်ကြတယ်။ အမှတ်သရုပ်တွေနဲ့ တံတိုင်းကာပြီး သူတို့ ရပ်တည်ချက်တွေကို ပြတယ်။ ခံယူချက်တွေ ယုံကြည်ချက်တွေဟာ ကိုယ်ဆုပ်ကိုင်လိုက်တဲ့ အိုင်ဒီယောလိုဂျီအပေါ်မူတည်ပြီး ကိုယ့်လုပ်ရပ် ဖြစ်လာတယ်။ ကိုယ့်အပြုအမူ ဖြစ်လာတယ်။

လူတွေက အလုပ်တွေ လုပ်ဖို့ အစီအစဉ်တွေ ဆွဲတယ်။ စီမံကိန်းရေးတယ်။ ပရိုဂရမ်တွေ ဆွဲတယ်။ ပေတံတွေ ထုတ်တယ်။ စည်းတွေမျဉ်းတွေကို သတ်မှတ်တယ်။ ပြဌာန်းတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်တွေ ခိုင်ခိုင်လုံလုံပြဖို့ သီအိုရီတွေ ထုတ်ကြတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အိုင်ဒီယောလိုဂျီပေါင်းစုံ ပေါ်ခဲ့တာပဲ။ အစုံပဲ အစုံပဲ။

ကွန်မြူနစ် ဝါဒ

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ အရှင်းရှင်ဝါဒ၊ ဖက်ဆစ်ဝါဒ၊ အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ မဝါဒ၊ ဖိုဝါဒ၊ လစ်ဘရယ်ဝါဒ၊ ရီရှယ်လစ်ဇင်၊ အိုင်ဒီယယ်လစ်ဇင်၊ ဇီယွန်နစ်ဝါဒ စတဲ့ အိုင်ဒီယာတွေ အစုံပဲ။

အိုင်ဒီယော့လိုဂျီကြောင့် အမှတ်သရုပ်တွေ ကွဲလာတယ်။ အိုင်ဒီယော့
လိုဂျီကြောင့် ရပ်တည်ချက်တွေ၊ ယုံကြည်ချက်တွေ ကွဲလာတယ်။

အိုင်ဒီယော့လိုဂျီကြောင့် အကောင်းအဆိုးနဲ့ အမှားအမှန်အပေါ်
ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ကွဲလာတယ်။ အိုင်ဒီယော့လိုဂျီကြောင့် သွားရမယ့် လမ်းတွေ
များလာတယ်။ ဒါ့ကြောင့်ပဲ ရောက်တဲ့ ပုံတွေ ကွဲလာတယ်။ ကွာလာတယ်။
ဟာ၊ လာတယ်။ အဆင့်တွေ မတူကြတော့ဘူး။ ကမ္ဘာကြီးက သူ့သဘာဝအတိုင်း
လည်ပတ်နေတယ်။ ဖြစ်တည်နေတယ်။ သဘာဝထဲမှာ နေထိုင်တဲ့ လူတွေက
သဘာဝကို ဆန့်ကျင်လာတဲ့အခါ သဘာဝတရားက မျှခြေပျက်လာသလို
ဖြစ်လာတယ်။

မျှခြေကိုထိန်းဖို့ လူတွေက တွေးကြတယ်။ စူးစမ်းရှာဖွေကြတယ်။
လူတွေ ဘာကြောင့် သေကြေကြသလဲ၊ လူတွေ ဘာကြောင့် အချင်းချင်း
သတ်ဖြတ်ကြသလဲ၊ လူတွေ ဘာကြောင့် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေကြသလဲ၊
လူတွေ ဘာကြောင့် ငွေရှာကြသလဲ၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်းကြသလဲ ဆိုတာတွေကို
အဖြေထုတ်တယ်။

ဂယ်လီလီယိုက အသတ်ခံရတယ်။ ဆိုကရေးတီးလည်း အဆိပ်သောက်
သေရတယ်။ ယေရှုက ကားစင်တင်ခံရတယ်။ ဂျာမနီမှာ စာအုပ်တွေ မီးရှို့
ခံရတယ်။ တရုတ်မှာလည်း စာအုပ်တွေ မီးရှို့တာပဲ။ အရင်းရှင်စနစ် အကြွင်း
အကျန်တွေ ပစ္စည်းတွေအားလုံးကို မီးပုံတင်ရှို့ကြတယ်။

အိုင်ဒီယော့လိုဂျီတွေက အချင်းချင်း အားပြိုင်တယ်။ လူမှုနယ်ပယ်မှာ
ထိပ်ဆုံးက ရပ်တည်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြတယ်။ လူတွေ အသုံးပြုအောင်
လုပ်ကြတယ်။ လူတွေကို အိုင်ဒီယော့လိုဂျီက မောင်းနှင်တဲ့ နှစ်ကာလတွေ
ရှိတယ်။ အခုလည်း ရှိနေတာပဲ။ သိသာခြင်း မသိသာခြင်းပဲ ကွာတယ်။
ထင်ရှားခြင်း မထင်ရှားခြင်းပဲ ကွာတယ်။

အိုင်ဒီယော့လိုဂျီတွေက အိုင်ဒီယာတွေအပေါ် အခြေခံတယ်။ အိုင်ဒီ
ယာတွေက စိတ်ကူးတွေအပေါ် အခြေခံတယ်။ စိတ်ကူးတွေက အာရုံတွေအပေါ်
အခြေခံတယ်။ အာရုံတွေက ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် အခြေခံတယ်။ ပတ်ဝန်း
ကျင်က လူတွေရဲ့အမူအကျင့်တွေအပေါ် အခြေခံတယ်။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီ သံသရာကို လိပ်ပတ်လည်အောင်ကြည့်ရင် အဲ့သည်
 လို တွေ့တယ်။ အိုင်ဒီယောလိုဂျီရဲ့ သဘောနဲ့ သဘာဝကို အရပ်သားနားနဲ့
 ကိုက်အောင် ဒီလိုပဲ မြင်ကြည့်လိုက်ပါတယ်။

နံနက် ၉ : ၁၂

၇ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈။

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့် အဖွဲ့အစည်း

နိုင်ငံရေးဆိုတာ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးပဲလို့ အနက်ဖွင့်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ လူတွေနဲ့ လုပ်တာ။ လူတွေနဲ့လုပ်တဲ့ အလုပ်ဟူသမျှမှာ ပြဿနာရှိသည်။ ပဋိပက္ခရှိတယ်။ အဲ့တော့ နိုင်ငံရေးသမားဟာဟာ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးကို မသိရင် မရဘူး။ ပြဿနာ ဖြေရှင်းရေးကို မသိရင် မရဘူး။ ဒါကို အင်္ဂလိပ်လို Conflict Resolution လို့ ခေါ်တယ်။ Problem Solving Skill လို့ခေါ်တယ်။

ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ စိစစ်ခြင်း

ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ ပြဿနာတွေကို ဆန်းစစ်တတ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါကို Problem Analysis လို့ခေါ်တယ်။ တကယ်တော့ ပြဿနာရှာတာပါပဲ။ တကယ့်ပြဿနာက ဘာလဲဆိုတာကို သိအောင်လုပ်တာ။

အဲ့သည်လိုပဲ ပဋိပက္ခ ဖြေရှင်းရေးဆိုတာလည်း နိုင်ငံရေးစွမ်းရည်ထဲမှာပါတယ်။ လူအုပ်စုတွေ နိုင်ငံရေး ဂိုဏ်းဂဏအကြားမှာ ပဋိပက္ခတွေရှိတယ်။ တိုက်ခိုက်မှုတွေ ရှိတယ်။ ထိုးနှက်မှုတွေ ရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးကစားကွက်တွေ ချဲ့ထွင်ကြရင်း ပဋိပက္ခတွေ ပြဿနာတွေက ကြီးသထက် ကြီးလာတယ်။ များသထက် များလာတယ်။ ရှုပ်သထက် ရှုပ်လာတယ်။ နိုင်ငံရေးအာဏာရဖို့ မျှော်မှန်းထားသူဟာ လူတွေအကြားမှာဖြစ်တဲ့ ပဋိပက္ခ ပြဿနာတွေကို ဘယ်လို ဖြေရှင်းရမယ်ဆိုတာကို မသိရင် နားမလည်ရင် နိုင်ငံရေးစွမ်းရည် နိမ့်ပါတယ်။

ဒီလို လူမျိုးဦးဆောင်တဲ့ နယ်ပယ်အဖွဲ့အစည်းကလည်း မတိုးတက်ဘူး။
ညံ့ပါတယ်။

အဲ့တော့ နိုင်ငံရေးသမားဟာ How to solve ကိုနားလည်ရမယ်။
ပြဿနာတွေ ပဋိပက္ခတွေကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာနိုင်စွမ်းမြင့်ရမယ်။

ပဋိပက္ခ ငါးမျိုး

ပဋိပက္ခတွေကို အမျိုးအစား ငါးမျိုးခွဲကြည့်နိုင်တယ်။ တစ်ကိုယ်တော်
ပဋိပက္ခ။ လူလူချင်းပဋိပက္ခ။ လူနဲ့သဘာဝတရားအကြားက ပဋိပက္ခ။ လူနဲ့
လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြားက ပဋိပက္ခ။ လူနဲ့ နည်းပညာအကြားက ပဋိပက္ခ...
စသည်ဖြင့် အကြမ်းဖျင်း ငါးမျိုးခွဲကြည့်လို့ ရတယ်။

ပြဿနာရဲ့အကြောင်းအရင်းက ဘာလဲ။ ပဋိပက္ခရဲ့ အရင်းအမြစ်က
ဘာလဲ ဆိုတာကို ရှာရမယ်။

ဆရာကြီး ဦးအောင်သင်းက သူ့ဟောပြောပွဲမှာ ပညာကို သိဃ်သူ၊
သမီး ကျောက်စာကနေ ထုတ်နုတ်ပြီး ဟောပြဖူးတယ်။

ပညာဆိုတာ ဘာလဲ...တဲ့။ ပညာဆိုတာ အကြောင်းကို သိခြင်းတဲ့။

အကြောင်းကို သိခြင်း

နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ရဲ့ စွမ်းရည်ကို ပညာနဲ့ တိုင်းတာ
နိုင်တယ်။ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရဲ့လား။ ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်ရခြင်း
အကြောင်းက ဘာလဲ။ ပညာချို့လို့ပေါ့။ အထူးသဖြင့် သူ့နဘေးက ပညာချို့
သူတွေနဲ့ ဝန်းရံထားခံရလို့လည်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မယ်။ အကြောင်းကို
မသိရင် ပညာမဖြစ်ဘူး။ အရင်းအမြစ်ကို မနှိုက်ထုတ်နိုင်ရင် ပညာလို့မခေါ်ဘူး။

အနာနဲ့ ဆေး

ပြဿနာကို ဖြေရှင်းတဲ့ကိစ္စ။ ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းတဲ့ကိစ္စဟာ ဆေး
ကုတာနဲ့ တူတယ်။

ဆရာဝန်က ရောဂါမဖြစ်ဖို့။ ကာကွယ်တာ ရှိတယ်။ သက်သာအောင်
လုပ်တာ ရှိတယ်။ အမြစ်ပျက်အောင် ကုတာ ရှိတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လူ့အပိုင်းအပိုင်းထဲမှာ ရှိတဲ့ ပဋိပက္ခတွေကို သက်သာအောင် လုပ်နေတာလား။ အမြစ်ပျက်အောင် ကုသနေတာလား။ သို့တည်းမဟုတ် ဆေးမှားပေးနေတာလား ဆိုတာကို ဆန်းစစ်ကြည့်ရမယ်။ ဆေးဘယ်လောက် ကောင်းကောင်း ရောဂါအရှာမှားရင်း လူနာရဲ့ဝေဒနာ ပိုပြင်းထန်လာနိုင်တယ်။

သွေးတိုးရောဂါသည်ကို ကင်ဆာဆေးတွေနဲ့ ကုလို့မရဘူး။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေအတွက် ပေါ်လစီအညွှန်းတွေ လိုတယ်။ ရောဂါအတွက် ဆေးညွှန်းတွေ လိုတယ်။ ဆေးညွှန်းကို ဖော်တတ်တဲ့ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တွေ တက်ခန့်ကရက်တွေ လိုတယ်။ တိတိကျကျ ထိထိရောက်ရောက် ကုသနိုင်စွမ်း ရှိတဲ့ ကျွမ်းကျင်သမားတော်တွေ လိုတယ်။

ပဋိပက္ခဝန်းကျင်

ပဋိပက္ခတွေက အထက်နဲ့ အောက်အကြားမှာ ဖြစ်နေတာလား။ အထက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်နေတာလား။ အောက်ခြေမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာလား။ အားလုံးရောထွေး ဖြစ်ပျက်နေတာလား ဆိုတာ လေ့လာရမယ်။

ynma&r၈ p0tpm; aw&ac.enfawG
x ntray;E၈&i၂ynma&r၈jy၀ em
ajz&၂fenfawGx ntray;E၈&i၂ynm
a&r၈y#၂y၁w&၈abmbobm0u၈
xnb၀foiMum;ray;E၈&i၂tem*wf
jre၂mE၈၈i၂ m y#၂y၁w&၈' i၂Murf
jyn&ewE၈၈၈tjzp၂&၈e0၂၈jzp၂w, ၂

ဒါတွေကို Vertical Channel Conflict Horizontal Channel Conflict နဲ့ Multi-Channel Conflict လို့ ခေါ်တယ်။ ပဋိပက္ခတွေ ဖြစ်တတ်တဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြတယ်။

နည်းနာ ငါမျိုး

ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေး နည်းနာကို အကြမ်းဖျင်း ငါးမျိုးတွေ့ရတယ်။ ရှောင်ရှားနည်း၊ ပူးပေါင်းဖြေရှင်းနည်း၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းနည်း၊ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်နည်း၊ အလျော့ပေးဆက်ဆံနည်းဆိုပြီး တွေ့ရတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး စိန်ခေါ်ချက် အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ လူမျိုးရေးကိစ္စ၊ နယ်မြေကိစ္စ၊ လုံခြုံရေးကိစ္စ စားဝတ်နေရေးကိစ္စ ပြည်တွင်းစစ်ကိစ္စ စွမ်းရည်ချို့တဲ့ခြင်း ကိစ္စ... စတဲ့ ကိစ္စတွေ များမြောက်လှတယ်။

နိုင်ငံရေး အုပ်စုအတွင်းမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ပဋိပက္ခတွေ အညှိုးအတေးတွေကို ဘယ်လို ဖြေရှင်းကြမလဲ။ ဘယ်ဘက်ကို မျက်နှာမူကြမလဲ။ ပြည်သူပြည်သား အားလုံးစဉ်းစားဖို့ လိုသလို မျိုးဆက်သစ်တွေကို အဲ့လို စဉ်းစားတတ်အောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရမယ်။ ဒါဟာ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံကို တည်ဆောက် ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရေးမှာ စဉ်းစားတွေးခေါ်နည်းတွေ ထည့်မပေးနိုင်ရင်၊ ပညာရေးမှာ ပြဿနာဖြေရှင်းနည်းတွေ ထည့်မပေးနိုင်ရင်၊ ပညာရေးမှာ ပဋိပက္ခတွေရဲ့ သဘောသဘာဝကို ထည့်သွင်း သင်ကြားမပေးနိုင်ရင်၊ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံဟာ ပဋိပက္ခတွေနဲ့ ဒင်းကြမ်းပြည့်နေတဲ့ နိုင်ငံအဖြစ် ရှိနေဦးမှာ ဖြစ်တယ်။

မြန်မာပြည်မှာ ပဋိပက္ခတွေနဲ့ ပြည့်နက်နေတယ်။ အကျပ်အတည်းတွေနဲ့ ရှုပ်ထွေးနေတယ်။ ပြဿနာတွေလည်း များပြားနေတယ်။ နိုင်ငံရေး လူမှုရေး ရောဂါဘယတွေလည်း ထူပြောလှတယ်။

အနာဟောင်းတွေ၊ ပဋိပက္ခအသစ်တွေနဲ့ ရောလို့ ထွေးလို့၊ အမြော်အမြင်ရှိပြီး မျက်လုံးကျယ်ကျယ် ဖွင့်ထားနိုင်တဲ့ လုပ်ရဲကိုင်ရဲသော လက်ရဲဇက်ရဲ ခေါင်းဆောင်များလည်း ရဲဖန်ရဲခါ လိုအပ်တယ် ထင်တယ်။

ပြဿနာနဲ့ပဋိပက္ခကို ပညာနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်။ အကြောင်းကို သိအောင်လုပ်။ အရင်းအမြစ်ကို သိပြီးရင် လက်ရဲဇက်ရဲ ပြတ်ပြတ်သားသား ဖြေရှင်းဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်ချင်ပါတယ်။

ညနေ ၃း ၃၂

၂၄၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၈ ။

အံ့ဩဖွဲ့ချက်

ဒီမိုကရေစီအရွှေ့ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးတဲ့ ကောက်ချက်တွေရှိတယ်။
ဒီမိုကရေစီ မဟုတ်တဲ့ အခြေအနေကနေ ဒီမိုကရေစီ ပြည့်ပြည့်ဝဝရှိတဲ့
အခြေအနေကို ရောက်ဖို့ အဆင့် (၃) ဆင့် ဖြတ်ရတယ်။

နံပါတ် (၁) ဖြေလျော့တဲ့ အဆင့်။

နံပါတ် (၂) အသွင်ကူးပြောင်းတဲ့အဆင့်။

နံပါတ် (၃) ခိုင်မာကျစ်လျစ်တဲ့ အဆင့်။

ဒီနေရာမှာ ထပ်ပြီး အရေးကြီးတဲ့ ကောက်ချက် သုံးခုကို ပြောချင်
တယ်။

★ နိုင်ငံရေးအာဏာက တရားဝင်ဖြစ်ဖို့။

★ ပါတီအင်စတီကျူးရှင်း ခိုင်ဖို့။

★ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းတွေ သန်မာဖို့။

ဒီအချက် သုံးချက်ကို တစ်ခုချင်းစီ ဆန်းစစ်ဖို့ လိုတယ်။

စဉ်းစားကြည့်

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ တက်လာတဲ့ အစိုးရက တရားဝင်မှု ဒီဂရီ
ဘယ်လောက်ရှိခဲ့သလဲ။ တရားဝင်မှုကို ဥပဒေဆိုတဲ့ စာရွက်ပေါ်က စကား
လုံးတွေနဲ့ တိုင်းတာလို့ မရဘူး။ လူထုယုံကြည်သက်ဝင်မှုနဲ့ပဲ တိုင်းလို့
ရတယ်။ လူထုယုံကြည်မှုမြင့်လေလေ အစိုးရရဲ့ တရားဝင်မှု မြင့်လေလေ။
လူထု ယုံကြည်မှုဟာ ကိုယ်စားပြုမှုနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ကိုယ်စားပြုမှု

မြင့်လေလေ လူထုယုံကြည်မှု မြင့်လေလေ။ လူထုယုံကြည်မှုမြင့်လေလေ အစိုးရရဲ့ တရားဝင်မှု မြင့်လေလေ။ ဒီလိုပဲ အပြန်အလှန် အညမည ဆက်စပ်နေပါတယ်။

အစိုးရကိစ္စ

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ တက်လာတယ်။ အစပိုင်းမှာ နိုင်ငံတကာက လက်ကမ်းရမလို့ မကမ်းရဘူးလို့နဲ့ ဒွိဟ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကို ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ မီးစိမ်းပြလိုက်တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ လွှတ်တော်ထဲ ဝင်လာတယ်။ နေရာ ၄၅ နေရာမျှသာ ဆိုပေမယ့် နိုင်ငံတကာ ကွင်းပြင်မှာ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရရဲ့ တရားဝင်မှု ပိုမြင့်မြင့် ရလာတယ်။ အားလုံးကလည်း သက်ပြင်းချလိုက်တယ်။ နိုင်ငံတကာက ဦးသိန်းစိန်အစိုးရကို အသွင်ကူးပြောင်းရေး အစိုးရအဖြစ် အတော်များများ သတ်မှတ်လိုက်ကြတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုလည်း တရားဝင် တွေ့ဆုံခွင့်တွေ တောင်းလာတယ်။ ဒီလိုနဲ့ မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီအရွှေ့ဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသူတွေနဲ့ သဘောထား ပျော့ပြောင်းသူတွေပေါင်းပြီး ရွှေ့တဲ့အရွှေ့ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။

၂၀၁၅ မှာ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်က အုံလိုက်ကျင်းလိုက် အနိုင်ရလိုက်တယ်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို ပါတီဝင်နည်းနည်းနဲ့ ဖွဲ့စည်းပစ်လိုက်တယ်။ လစ်လပ် ကိုယ်စားလှယ်နေရာ အနည်းငယ် သာရှိတော့တယ်။ တတ်နိုင်သရွေ့ ကိုယ့် ပါတီထဲက ကိုယ်စားလှယ်အင်အားကို မလျော့အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ ပုံစံလည်း ဖြစ်တယ်။

ဦးထင်ကျော်အစိုးရရဲ့တရားဝင်မှုက နိုင်ငံတကာထိ ဖြန့်ထွက် နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ရခိုင်-ဘင်္ဂါလီအရေးမှာ နိုင်ငံတကာရဲ့ ရှုတ်ချခြင်း အကြီးအကျယ် ခံရတယ်။ ဘာပဲ ပြောပြော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အတွက် စိန်ခေါ်ချက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ လူ့အခွင့်အရေးကို ပြတ်ပြတ်သားသား လျစ်လျူရှုတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပေမယ့် လူထုခေါင်းဆောင်ဟာ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကို ဗဟိုပြုပြီး ကိုင်တွယ်လိုက်တယ်လို့ပဲ နားလည်လိုက်တယ်။

အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား
 နဲ့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနဲ့ ပတ်
 သက်လာရင် ဘယ်သို့သော
 ခေါင်းဆောင်မျိုးမဆို လွတ်
 လပ်ခွင့်နဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို
 ဒုတိယတန်းမှာ ထားတယ်ဆိုတာ
 နိုင်ငံတကာကို သိစေလိုက်တယ်။
 တင်းမာ ပြတ်သားတဲ့ ဒေါ်အောင်
 ဆန်းစုကြည်အပေါ် ပြည်တွင်း
 အင်အားစု တချို့က မကျေနပ်ကြဘူး။ လိုက်လျောညီထွေ မရှိဘူးလို့
 စကား,တင်း ဆိုတယ်။

taoŋta&miþwɛhɪhɪn uɪ ɸm;
 jɪkrawŋus, jɛtɪwɪw, ɸ'ɸaumiɪh
 vɪɸɸyɪwawɛɪɪmtmaumi&r, ɸ
 yɪwawɪ uɪkɪhæwm r[ɪwɪɪ
 pɸpɪnɪpɪnɪuɪpɪuɪpɪvɪpɪuɪ h
 a'ou uɪ ɪmɪɪwawɪuɪ ɸm;
 jɪɪɪɪwɪyɪwɪp&r, ɸ

တကယ်တော့ တရားဝင်မှု ဆိုတာ ပြည်တွင်းက လူထုက အဓိက
 သတ်မှတ်တာပါ။ အစိုးရအပေါ် လူထုရဲ့ယုံကြည်မှု ညွှန်းကိန်းကို ကြည့်ပြီး
 နိုင်ငံတကာက ထပ်မံ သုံးသပ်တာပါ။ ဘယ်လိုပဲဆိုဆို အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ
 အဖွဲ့ချုပ်ပါတီ ဦးဆောင်တဲ့ မြန်မာပြည်ဟာ အစိုးရသက်တမ်း တစ်ဝက်ပြည့်ပြီ။

သိသာသော အပြောင်းအလဲတွေကို သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ လုပ်တာ တွေ့ရ
 တယ်။ သို့ပေမယ့် များပြားရှုပ်ထွေးတဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေအကြားမှာ
 အစိုးရဝန်ကြီးတွေ ဝန်ကြီးချုပ်တွေ ပြာသာခတ်နေတာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။
 အုပ်ချုပ်ရေးအတတ်ပညာကို လွယ်လွယ်နဲ့ သင်ယူလို့ မရကြောင်း အန်အယ်ဒီ
 အစိုးရ ကောင်းကောင်း သိသွားတယ်။ လုပ်ရဲကိုင်ရဲတဲ့ ဝန်ကြီး ဝန်ကြီးချုပ်
 တွေက အမှားတွေကြုံမှာ မကြောက်ဘဲ လုပ်တယ်။ ကိုင်တယ်။ ဒါဟာ
 အတိုက်အခံ အင်အားစုတွေအတွက် ထိုးနှက်ကွက် ဖြစ်လာပေမယ့် ပြည်သူ
 လူထုရဲ့ ငြိုငြင်မှုကို မခံရသေးဘူး။ ပြည်သူက သူတို့ တာဝန်ကျေပြီ။ အခု
 အစိုးရလုပ်တာကို တို့...စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ စောင့်ဆိုင်းရမယ်ဆိုတဲ့ ခံယူချက်
 မျိုးသာ ဖြစ်နေတယ်။

နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်နီးပါး လူထုမျှော်လင့်ချက်ဟာ အလွယ်တကူနဲ့
 အရည်ပျော်မကျသွားဘူးဆိုတာ နားလည်လိုက်ရတယ်။ ဒါဟာ တရားဝင်မှု
 ခိုင်မာကြောင်း အာမခံချက် ပြလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါတီကိစ္စ

လူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်တဲ့ နိုင်ငံမှာ ပါတီအသွေးအရောင် စုံခြင်းဟာ မင်္ဂလာတစ်ပါးဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ပါတီကြီးတွေနဲ့ လူမျိုးစုပါတီတွေ ကိုယ်တိုင်ခိုင်မာမှု မရှိတာ တွေ့ရတယ်။ လူမျိုးစုပါတီတွေက လူမျိုးစုတစ်ခု မှာကို ပျမ်းမျှအားဖြင့် သုံး/လေးပါတီ ဖြစ်နေတယ်။ ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီက အရွယ်အစားကြီးပါတယ်။ သို့ပေမယ့် တောင့်တင်းတဲ့ အင်အားမရှိဘူး။ ပါတီတွင်း အင်အားလည်း တကယ့်တကယ်မှာ လျော့နည်းသလို တက်ကြွမှု နည်းတဲ့ ပါတီဖြစ်နေတယ်။ ခေါင်းကြီး ကိုယ်သေးပါတီလို့တောင် ပြောလို့ ရမယ်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်တွေ ပြနိုင်ပေမယ့် လူထုယုံကြည်မှုနဲ့ ပါတီဝင်တွေရဲ့ ခံယူချက်ကို အစမ်းသပ်မခံနိုင်ဘူး။ နိုင်ငံရေးကိစ္စမှာ ရေ ရှည်ကြည့်ရမယ်။ သက်လုံမကောင်းရင် ဘယ်ပါတီမှ လွယ်လွယ်နဲ့ ရပ်တည် လို့ မရနိုင်ဘူး။ ဒါကို သတိထားဖို့ လိုပါတယ်။

---

ygyawwrm;zk ufygyawwclrmuplvptzu ylt a&luw, /
 ygwpbeprn ygwayjipwvns&newmuivubw, f qay r, h
 t&uyEll&ygaw&slu&prult qhtizway, on;vdr, /
 vlnpygawwt aedul f vlnpt a&ulajmfrifwubqjylyayj f
 wnaqmuu&ijremlhlu&plu t i rweylyiEll yjy

ဒီမိုကရေစီအရွေ့မှာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ခိုင်မာကျစ်လျစ်ခြင်းက အရေးကြီးတယ်။ ပါတီတွေက ပါတီလား မြောက်ရမယ်။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အသွင် စနစ်တကျလည်ပတ် ရပ်တည်နိုင်ရမယ်။ ပါတီတွင်း ခေါင်းဆောင်မှု ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီနဲ့ နိုင်ငံရေး မဟာဗျူဟာတွေ ပီပြင်နေရမယ်။ မူဝါဒ တွေအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ထုပ်ပိုးထားနိုင်တဲ့ လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်ကို မွေးထားနိုင်ရမယ်။

အသွေးအရောင်စုံတဲ့ နိုင်ငံမှာ ကိုယ်စားပြုမှုတွေ ကျယ်ပြန့်ဖို့လိုတယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူမျိုးစုပါတီတွေ ခိုင်မာအားကောင်းရမယ်။ ပါတီတွေက

ကွဲထွက်နေတာ မဟုတ်ဘဲ စုစုစည်းစည်း ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်နဲ့ ကိုယ့်ဒေသက ကိုယ့်လူမျိုးတွေကို ကိုယ်စားပြုနိုင်တဲ့ ပါတီဖြစ်ရမယ်။ နိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှု ပေးနိုင်တဲ့ ဩဇာရှိရမယ်။ ကိုယ့်လူမျိုးတွေကို မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက် ပေးနိုင်တဲ့ လူမျိုးစုပါတီတွေ ဖြစ်ရမယ်။ အဲ့ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် မြန်မာပြည်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီ မှာ ကိုယ်စားပြုမှု ချို့နိုင်တယ်။

ပါတီတွေ များဖို့ထက် ပါတီတွေ ခိုင်မာကျစ်လျစ်ဖို့က ပိုအရေးကြီး တယ်။ ပါတီစုံစနစ်မှာ ပါတီပေါင်းစုံတည်ရှိနေတာကို လက်ခံတယ် ဆိုပေ မယ့် အချိန်ကပဲ နိုင်ငံရေးပါတီတွေရဲ့ ရှင်ကျန်ရစ်မှုကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသွား လိမ့်မယ်။ လူမျိုးစုပါတီတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်လူမျိုးစုအရေးကို မြော်မြင်တွက်ဆပြီး ပူးပေါင်း တည်ဆောက်ကြရင် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီက အင်မတန် ပီပြင်နိုင်ပါပြီ။

မြန်မာပြည်မှာ မအုပ်ချုပ်တတ်တဲ့ အစိုးရနဲ့ အတိုက်အခံမလုပ်တတ်တဲ့ အတိုက်အခံတွေကို တွေ့နေရတယ်။ ဒါကို အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ ရစ်ချက် ဘတ်ဝဲလ်လည်း ပြောဖူးပါတယ်။ အတိုက်အခံ မလုပ်တတ်ရင် ဒီမိုကရေစီက ပျက်ပါတယ်။ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီ ပျက်ခဲ့တာ အတိုက်အခံ မလုပ်တတ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မူကို ရှေးရှုရမယ့်အစား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတွေမှာပဲ လမ်းဆုံးတဲ့အခါမှာ မြန်မာပြည်က ပဋိပက္ခ သံသရာ မပြတ်၊လည်ခဲ့တယ်။

မြန်မာပြည်က နိုင်ငံရေးပါတီတွေက ပါတီတည်ဆောက်ရေးကို အဓိကထားလုပ်ကြရမယ်။ အဲ့ဒီနေရာမှာ လုပ်ငန်းစဉ် (၃) ခုရှိတယ်။ ပါတီတွင်း လုပ်ဆောင်ရမယ့် အချက် (၃) ချက်ဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် (၁) စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး။

နံပါတ် (၂) ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေး နဲ့

နံပါတ် (၃) ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေး တို့ဖြစ်ပါတယ်။

ပါတီအင်စတီကျူးရှင်းအဖြစ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ဖြစ်ဖို့ ပါတီခေါင်းဆောင် တွေ ပါတီအဖွဲ့ဝင်တွေရဲ့ စွမ်းရည်ကို မြှင့်ရမယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ရပ်ဟာ ဖရိုဖရဲဖြစ်နေရင် အဲ့လိုပါတီကနေ နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုပေးမယ့် လူ့အသိုက် အဝန်းအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ခိုင်မာတဲ့မူပျော့ပြောင်းတဲ့ မဟာ ဗျူဟာအလုပ်ဖြစ်တဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့ပါတီကို အသက်သွင်းရမယ်။

ကိုယ့်ပါတီတွင်းမှာ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ယုံကြည်လေးစားမှုရှိအောင် လုပ်ရမယ်။ ယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရမယ်။ အချင်းချင်း အကြား ယုံကြည်မှု အစေးကပ်လာရင် ပါတီရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ထိရောက်လာမယ်။ လူထုယုံကြည်မှုကို ရလာမယ်။ ပါတီနဲ့ လူထုအကြား ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးကလည်း အရေးကြီးတယ်။ ဒါဟာ ပါတီတည်ဆောက်ရေးမှာ ပါဝင်ပါတယ်။

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီဟာ နိုင်ငံရဲ့ လားရာအတွက် အရေးကြီးတယ်။ ပါတီတွင်းမှာ ဒီမိုကရေစီ ပီပီပြင်ပြင်မရှိဘဲ နိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီ သွတ်သွင်းလို့ မရနိုင်ဘူး။

ဒီမိုကရေစီနည်းနာကို သိမှု၊ နားလည်မှု၊ ဒီမိုကရေစီ ကျင့်သုံးနိုင်မှု၊ ဒီမိုကရေစီအပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်မှုတို့ဟာ ပါတီမှာ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။

ဒီမိုကရေစီ စနစ်ကို သွားတဲ့ နိုင်ငံတွေရဲ့နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုကို ပါတီတွေကပေးတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီ အရွှေ့နဲ့ အာမခံချက် ရှိတဲ့ ဒီမိုကရေစီဖြစ်ထွန်းမှုမှာ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီဖြစ်မှု မဖြစ်မှုက အရေးကြီးတဲ့ ပေတံတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း ကိစ္စ

နေဝင်းမောင်က ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကို မြင်းသုံးကောင်နဲ့ က၊တယ်လို့ ပြောဖူးတယ်။ နိုင်ငံတော် ဈေးကွက်နဲ့ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းဆိုတဲ့ မြင်းသုံးကောင် ဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ အစိုးရရဲ့ အယိုအပေါက်ကို ဖာထေးတဲ့ကဏ္ဍမှာ ရပ်ပါတယ်။ အစိုးရက နေရာတကာ မလုပ်နိုင်ဘူး။ အဲ့တော့ အသေးစိတ် ယိုပေါက်တွေ ကွက်လပ်တွေကို အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းတွေက ဖြည့်တယ်။ ဖာတယ်။

နောက်ပြီး အစိုးရကို မူအားဖြင့်ထိန်းကျောင်းတယ်။ အစိုးရက လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့ ကြန့်ကြာနေတဲ့ အချိန်မှာ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းတွေက လျင်မြန်သွက်လက်တဲ့ စိမ့်ဝင်မှုမျိုးနဲ့ လူထုကြားထဲ ဖြန့်ကျက်နိုင်ကြတယ်။ အစိုးရကို အရပ်ဘက် အဖွဲ့တွေက ကူနိုင်တယ်။ ဖေးမနိုင်တယ်။

အကြံဉာဏ်တွေ ပေးနိုင်တယ်။ အစိုးရ မလုပ်နိုင်တဲ့ အလုပ်တွေမှာ အစားထိုး လုပ်ပေးနိုင်စွမ်းတွေ ရှိကြတယ်။

မူအားဖြင့် အစိုးရကို ဒီမိုကရေစီလမ်းက လွဲမသွားအောင် လုပ်ပေးကြ တယ်။ ထောက်ပြကြတယ်။ လွတ်လပ်သော မီဒီယာအပြင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့ တွေနဲ့ တွန်းကြတဲ့ လူမှုအရွေ့ကို ဒီမိုကရေစီ သွားရာလမ်းမှာ မြင်ရတယ်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့တွေကို ပုံစံ(၂)မျိုးခွဲကြည့်နိုင်တယ်။ တစ်မျိုးက ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့အစည်းတွေ။ တစ်မျိုးက မူဝါဒကို စောင့်ကြည့်တွန်းတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ။ ဒီမိုကရေစီ စနစ်မှာ နှစ်မျိုးစလုံး လိုပါတယ်။ သို့ပေမယ့် မူကို တွန်းတဲ့ ထောက်ပြ ဝေဖန် အကြံပြု ကူညီကြတဲ့ အရပ်ဘက် အဖွဲ့တွေ ပိုလိုတယ်။ ဒီလိုမှ ဒီမိုကရေစီ အရွေ့က ထိရောက်မယ်။ ပီပြင်မယ်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့တွေရဲ့ အရေအတွက် နည်းခြင်း၊ များခြင်းကပြဿနာ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြဿနာက ဘယ်လောက် ခိုင်မာ ကျစ်လျစ်သလဲ။ တိုင်းပြည် အတွက် ဘယ်လောက် အထောက်အကူပြုနိုင်ကြသလဲ ဘယ်လောက် အပြု သဘော ဆောင်ပြီး ဖေးမကြသလဲ ဆိုတာသာ အရေးကြီးပါတယ်။

မြန်မာ့ ဒီမိုကရေစီမှာ တကန့်ချင်း ကြည့်တစ်ကွက်ချင်း စဉ်းစားဖို့ လိုပါတယ်။ တစ်ခုချင်းစီ သုံးသပ်ပြီး တစ်ယောက်ချင်းကို ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဘယ်သူဟာ ဘာလဲ။ ဘယ်အရာက ဘယ်လောက်ထိ ဖြစ်သလဲ ဆိုတာကို မှန်မှန်ကန်ကန် သုံးသပ်နိုင်မှ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီမိုကရေစီအရွေ့ဟာ နောက်ကြောင်း ပြန်မလှည့်ရင်တောင် အီလည်လိုက်နေတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် အီလည်လိုက်နေတဲ့ အီလစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီ မဖြစ်ရ အောင်။

- ★ ပြည်သူကလည်း ပါဝင်
- ★ အရပ်ဘက်ကလည်း ထိန်း
- ★ မီဒီယာကလည်း စောင့်ကြည့်
- ★ ပါတီကလည်း ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်ကြမယ်။

ညနေ ၅ : ၃၇

၂၅ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၈ ။

Essential Drucker

ဒရပ်ကာက သူ့ရဲ့ Essential Drucker ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှု ရဲ့ ပုံစံ (၅) မျိုးကို ပြောတယ်။ အဲဒီရဲ့ နောက်ဆုံးပုံစံတစ်ခုက အပြောင်းအလဲ ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

အပြောင်းအလဲကို စီမံခန့်ခွဲဖို့အတွက်ဆိုရင် လက်တွေ့ကျတဲ့ စိတ်ဓာတ်အခံ ရှိရမယ်လို့ ပြောတယ်။ Managing change အတွက်ဆိုရင် pragmatic mindset ရှိရမယ်လို့ ညွှန်းခြင်း ဖြစ်တယ်။ အပြောင်းအလဲ ကာလမှာ ဖြစ်ချင်တာတွေ ရှိတယ်။ ဖြစ်သင့်တာတွေ ရှိတယ်။ ဖြစ်နိုင်တွေ ရှိတယ်။ ဖြစ်နေတာတွေ ရှိတယ်။ ဖြစ်တန်စွမ်းတွေ ရှိတယ်။

လက်တွေ့မှာ

အဲ့တော့ အပြောင်းအလဲကာလအတွင်းမှာ ခေါင်းဆောင်မှု ပေးရတဲ့ သူမှာ စိန်ခေါ်ချက်တွေများစွာ ရှိတယ်။ ဒါကို အားလုံး သိထားပြီးသား။ အဲ့ဒီမှာ ထပ်တွေ့ရတာက အကန့်အသတ်တွေနဲ့ အကျဉ်းအကျပ်တွေကြားမှာ လုပ်ကိုင်ကြရတာပဲ။ ပြီးတော့ လူတော်တော်များများက ကြည့်နေကြတယ်။ ရင်တမမနဲ့ ကြည့်နေကြတယ်။ အထိတ်တလန့်နဲ့ ကြည့်နေကြတယ်။ အားမလိုအားမရ ဖြစ်တာတွေလည်း ပါတယ်။ မျှော်လင့်ချက်တွေလည်း ပါတယ်။ အဲ့ဒီအခါမှ လုပ်ရကိုင်ရတဲ့ သူတွေမှာ ပိုပြီး ကျပ်တည်းတယ်။ ကျဉ်းကျပ်တယ်။

အာရုံတွေကိုနေရာတိုင်းမှာ စိုက်ရတဲ့အခါအာရုံတွေက ပြန့်ကြဲနေတယ်။ စုစည်းလို့ မရဖြစ်တယ်။ အဲ့တော့ ကိစ္စရပ်တွေ အဖြစ်အပျက်တွေကို ဖြေရှင်းတဲ့အခါမှာ အားနည်းချက်တွေ ပေါ်လာတယ်။ ဝေဝါးတာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ လူမှုပြဿနာ၊ နိုင်ငံရေးပြဿနာတွေဟာ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ရှိနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တော်တော်များများက ငုပ်လျှိုးနေကြတာ။ အဲ့တော့ တော်ရုံ မသိနိုင်ဘူး။ မမြင်နိုင်ဘူး။

အခုတွေ၊ အခံတွေ

အာဏာလက်ကိုင်ထားသူ နဘေးမှာလည်း မင်းအလိုကြိုက်၊ မင်းအကြိုက်ဆောင်တဲ့ သူတွေကလည်း အများသားကလား။ *မင်းနားတစ်ထောင် မင်းမြှောင်တစ်သိန်း* ဆိုတာတောင် ပြောတယ်မဟုတ်လား။ အဲ့တော့ ခေါင်းဆောင်သူဟာ သတင်းအမှန်ကို တော်ရုံနဲ့ မရနိုင်ဘူး။ သတင်းကိုယ်တိုင်က တစ်ဆင့်ခံတွေနဲ့ ဖြတ်သန်းကြရတယ် မဟုတ်လား။ မီဒီယာပွင့်လင်းလာတဲ့အခါ အိုင်တီနည်းပညာ တက်လာတဲ့အခါ သတင်းတွေကို အနီးစပ်ဆုံး ယူနိုင်ပေမယ့် မီဒီယာမှာ ကျင်လည်နေတဲ့ သူတွေရဲ့ အရည်အသွေးက အတားအဆီးတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ နည်းပညာရဲ့ သဘောအရ ရှုပ်ထွေးပွေလီခြင်းကြောင့် အမှားအမှန်ရောပြီး လာတယ်။ ဝေခွဲရခက်တဲ့ ပုံစံတွေ ဖြစ်လာတယ်။

အခြေအနေက လက်တွေ့လုပ်ကိုင်ရတာတွေ ဖြစ်လာတော့ တော်တော်များများကို ဆိုင်းလို့ မရဘူး။ ချက်ချင်းလုပ် ချက်ချင်းဆုံးဖြတ်ရတာတွေ ရှိလာတယ်။ အချက်အလက် အပြည့်အဝမရဘဲ ပြောတဲ့လုပ်တဲ့ ဆုံးဖြတ်တဲ့ အရာတော်တော်များများမှာ အမှားတွေ များလာတယ်။ အလွဲတွေ များလာတယ်။ နှုန်းစံတွေကို ဖယ်တာ၊ ကြည့်တာ ဖြစ်လာတယ်။ အရှိတရား ကိုယ်တိုင်ကလည်း နှုန်းစံတွေကို ဆုပ်ကိုင်လွန်းရင် အလုပ်မဖြစ်တဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်တာမို့ နှုန်းစံကိုကိုင်ပြီး ထိုးနှက်ချက်တွေ များလာတယ်။ မြန်လာတယ်။

]Eiitkyfw, iqvm
igaoo:ao:av; wplumif
wnfel[ijzpatmifcsu&
ov}]

တွက်မှုချက်မှု

ဒါ့အပြင် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားတွေ ပါလာတယ်။ ကိုယ့်ဘက် သူ့ဘက် ထည့်တွက်ရတာတွေ ရှိလာတယ်။ ငါဘာရပြီး ငါဘာပြန်ပေးရမလဲ ဆိုတာ ပိုတွက်လာတယ်။ လူ့အရင်းအမြစ်မှာလည်း ပြဿနာရှိတယ်။ တည်ဆောက် ပုံနဲ့ စနစ်မှာလည်း ပြဿနာရှိတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အကြပ်ရိုက်မှု ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ခေါင်းဆောင်မှု အကျပ်အတည်း ဖြစ်လာတယ်။ လုပ်ခွင့် ကိုင်ခွင့်၊ လုပ်သာကိုင်သာတဲ့ခွင့် နည်းလာတယ်။ ကျုံ့လာတယ်။

ပြဿနာ အားလုံးဟာ အရေးမကြီးပေမယ့် အရေးပေါ်တွေ များလာတဲ့ အခါမှာ အရေးကြီးတာတွေကို နောက်ဆုတ်ထားရတယ်။ ပြီးတော့ အရေး ပေါ်နဲ့ အရေးကြီးတာကို ရောလာတယ်။ ခွဲဖို့ခက်လာတယ်။ အဲဒီနှစ်ခု အရောအထွေးမှာ ပြဿနာက စတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း အရေးပေါ်နဲ့ အရေးကြီးတာက အတူယှဉ်တွဲပြီး လာတယ်။ ပေါင်းပြီး လာတတ်တယ်။ ဒီတော့ ပိုပြီး ဝေခွဲရ ခက်လာတယ်။

အရေးကြီးကိစ္စကို အရေးအပေါ် ဖြေရှင်းတဲ့ နည်းနာနဲ့ သုံးတဲ့ အခါ ပေါ်လာတဲ့ ပြဿနာ။

ဒါဟာ ခေါင်းဆောင်လုပ်သူတွေမှာ ပိုလို့ ခက်ခဲပါတယ်။

“နိုင်ငံအုပ်ချုပ်တယ် ဆိုတာ ငါးသေးသေးလေး တစ်ကောင်တည်းနဲ့ ဟင်းဖြစ်အောင် ချက်ရသလိုပဲ”

အင်မတန် အတိုက်အခိုက်များတယ်။ အတွန်းအတိုက်များတယ်။

စုံပြိုကျလာခြင်း

လက်တွေ့ကျကျ လုပ်ရတဲ့နေရာ၊ လက်တွေ့ကျကျ စဉ်းစားရတဲ့ ကာလနဲ့ လက်တွေ့ကျကျ လုပ်မှဖြစ်တဲ့ ကိစ္စရပ်တွေ စုံဆုံလာတဲ့အခါ နှုန်းစံတွေက နောက်ရောက်ကုန်တယ်။ တကယ်လက်တွေ့ လုပ်ကြရသူတိုင်း အဲ့သည်လို ဖြစ်ကြတာ သဘာဝပါပဲ။ သို့သော် မလွန်ကဲဖို့ လိုတယ်။ အကန့် အသတ် အထိန်းအထေးနဲ့ လုပ်ကြရင် ပိုကောင်းနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အားလုံး အကောင်းချည်းပဲဖြစ်လို့ မရနိုင်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့တတွေက ချွင်းချက်တွေကို ထိန်းရမယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ နှုန်းစံတွေဟာ ထိန်းဖို့ထေဖို့ သုံးကြတာပါ။ အစိုးရကို ပြည်သူက ထိန်းတယ်။

ထိန်းတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ပြည်သူ့အသံကို ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် လွှင့်နိုင်တဲ့ သတင်းမီဒီယာတွေကနေ တစ်ဆင့်ထိန်းတယ်။ ထေတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း စာနယ်ဇင်းမဏ္ဍိုင်ကို ကလောင်နဲ့ အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရလို့ ဆိုကြတာပေါ့။

အဲ့တော့ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူ ထိန်းကျောင်းသူနဲ့ လက်တွေ့လုပ်ကြရတဲ့ သူတွေအကြားမှာ အတွန်းအတိုက်ဖြစ်လာတယ်။ အပွန်းအရှုဖြစ်လာတယ်။ အထိအရှု ဖြစ်လာတယ်။ ထိပ်တိုက် တိုးလာကြတယ်။ နှုန်းစံနဲ့ လက်တွေ့အကြား မျှခြေချမှု ပြဿနာ ကြုံလာတယ်။

ထိန်းထေမှုများနှင့်အတူ

ထိန်းတဲ့သူ ထေတဲ့သူက နှုန်းစံကို ဆုပ်ကိုင်တယ်။ ပေတံကို ကိုင်တယ်။ ပေကြိုးကို ကိုင်တယ်။ သူတို့လည်း သဘာဝကို နားလည်ကြတာပါပဲ။ လက်တွေ့လုပ်သူကလည်း အလုပ်ဖြစ်ရေးကို ဦးစားပေး စဉ်းစားကြတယ်။ နှုန်းစံတွေဟာ အမှားကြီးမမှားဖို့ အသုံးပြု ကိုင်ဆွဲကြရုံပါပဲ။

El l k&rfw&m;ao r&yjpl/yk or&yjpl/ tjrlj/æw, /
ajymifaew, /obm0u&em;vn&ifawmawmfrs;rs;u& h
tvly/ul u& lwppulrwrw/qu&vufvly&elluyg
vtr, /

အဲ့တော့ နှုန်းစံတွေကို လျစ်လျူရှုခဲ့တဲ့ သူတွေ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာရင် ဘာမှ မဖြစ်ပေမယ့် နှုန်းစံတွေကို အော်ပြီး ကြွေးကြော်ပြီး တက်လာတဲ့သူတွေ အတွက် မဟာအကျပ်အတည်း ပေါ်တယ်။ အလုပ် အကျပ်အတည်းပေါ်တယ်။ ကိုယ်အော်ခဲ့တဲ့ အသံတွေကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ပြန်လည် ရွံမုန်းလာတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။

နောက်ပြီး ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့အရာတွေကို နောက်လူတွေ တွင်တွင် ကျယ်ကျယ် လုပ်လာတာကြည့်ပြီး သိပ်မဖြူချင် ဖြစ်လာတယ်။ အလွယ်တကူ

လျစ်လျူရှုချင်စရာ ဖြစ်လာတယ်။ အခုမှ ထအော်ကြတာပါ။ တို့က ကနဦး အစကတည်းက လုပ်ခဲ့ပြီးသား ကိစ္စတွေဆိုပြီး ပေလျာလကန် ပြုလာကြတယ်။ နောက် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မျှော်လင့်ချက်လည်းထားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်အရာကို ရွေးချယ်ရမလဲ ဆိုတာ ခက်လာတယ်။

အဲ့တော့ လူတွေဟာ အတ္တကို ဗဟိုပြုပြီး ကျင်လည်ကြတာ များတယ်။ အတ္တအတွက်ဆိုရင် လုပ်ခဲ့တာတွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်သလို ဖြစ်လာမယ့်အရာ တွေ အတွက်လည်း ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်း မြင့်လာတယ်။

အချုပ်

ကျွန်တော်တို့ သိထားဖို့က နှုန်းစံတွေလည်း လိုတယ်။ လက်တွေ့လည်း လိုတယ်။ နှုန်းစံနဲ့ လက်တွေ့ ပေါင်းစပ်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားကြတာလည်း လိုတယ်။ တကယ်တော့။ နှုန်းစံနဲ့ လက်တွေ့ ချဉ်းကပ်မှုအကြားမှာ ပါးလွှာတဲ့ စည်းတစ်ခုသာ ခြားပါတယ်။ သူတို့တွေက ဝေးဝေးမှာ ရှိမနေပါဘူး။ နှုန်းစံတွေများများနဲ့ ထိန်းတာ ထေတာ များလာရင် အလုပ်ဖြစ်မှု နည်းလာ နိုင်တယ်။ တွန်းတဲ့ အရွေ့လည်း နည်းလာနိုင်တယ်။ အလုပ်ဖြစ်မှုကို ဇောင်း ပေးလွန်းရင်လည်း စည်းမဲ့ဘောင်မဲ့နဲ့ ဗရမ်းဗတာ ဖြစ်လာတယ်။ အဆင်ခြင်မဲ့ လုပ်တာတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။

အဲ့တော့ ဒီမိုကရေစီမှာ နှုန်းစံတွေကိုကိုင်ပြီး ပြောတဲ့သူတွေလည်း မများဘူး။ မလွန်ဘူး။ ဒါဟာ သူတို့အလုပ် သူတို့ လုပ်နေကြတာပဲ။ အလုပ် ဖြစ်အောင် တွန်းနေရွေ့နေတဲ့ သူတွေက အရွေ့ဖြစ်ဖို့ ဦးစားပေးတာလည်း အမှားမဟုတ်ဘူး။ သူတို့တွေက နှုန်းစံနဲ့အလုပ်ဖြစ်ရေး ယှဉ်လာရင် နှုန်းစံကို ဒုတိယနေရာမှာ ထားကြတာ ထုံးစံပါပဲ။

ဒုတိယနေရာ ထားတယ်ဆိုတာ ပစ်ပယ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဦးစားပေး နေရာ ကွာဟတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့တော့ ထိန်းတဲ့သူကလည်း နှုန်းစံ ဆက်လက်ဆုပ်ကိုင်ပြီး ထိန်းပါ။ ထောက်ပါ။

လက်တွေ့လုပ်ရတဲ့ သူကလည်း နှုန်းစံတွေရဲ့ သဘာဝကို နားလည်ပြီး လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာတွေကို ပြတ်ပြတ်သားသားလုပ်ပါ။

နိုင်ငံရေးမှာ တရားသေ မရှိပါဘူး။ ပုံသေ မရှိပါဘူး။ အမြဲ ပြုနေတယ်။ ပြောင်းနေတယ်။ သဘာဝကိုနားလည်ရင် တော်တော်များများ ကိုယ့်အလုပ်ကို ကိုယ် တစ်စိုက်မတ်မတ် ဆက်လက် လုပ်နေကြပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ကြက်ဥနှစ်ရောင် တိမ်တောင်သဖွယ် မင်းရေးကျယ်၏'လို့ ဆိုကြ ပြောကြတယ်မလား။

မြန်မာပြည်က သဘာဝ ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ ပုံမှန်လည်ပတ် နေပါတယ်။ ဒါကိုပဲ ဒီမိုကရေစီ ကျင့်သားရအောင် လေ့ကျင့်နေခြင်းလို့ မှတ်ယူပါတယ်။

ည ၆ : ၄၉

၈ မတ်လ၊ ၂၀၁၈ ။

၁၀၆။ အနောက်တိုင်းကို လေ့လာတယ်။

လီကွမ်ယုက အနောက်တိုင်းကို လေ့လာတယ်။ အနောက်တိုင်းကို အတု ယူတယ်။ သို့ပေမယ့် ပုံတူကူးချဖို့တော့ စိတ်ကူးမရှိဘူး။ အဲ့ဒါကပဲ သူ ခံယူတဲ့ အာရှစံတန်ဖိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

အာရှကို တိုင်းဖို့ အာရှမှာ သီးသန့်ပေတံရှိရမယ်လို့ လီကွမ်ယုက ယူတယ်။ အနောက်တိုင်းမှာလည်း သူ့စံကို တိုင်းဖို့ သူ့ပေတံသူ ထုတ်တာပဲလို့ မှတ်ယူတယ်။

အထူးသဖြင့် သူ့ကနဦး ရှေ့သွားဖြစ်တဲ့ ဂျပန်ကို သူကြည့်တယ်။ ၁၈၆၈ မေဂျီခေတ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွေကို သူပြောတယ်။ ဂျပန်ရဲ့မူလ တန်ဖိုးမပျက် စက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်နိုင်မှုကို ချီးကျူးတယ်။ အာရှမှာ လည်း သင်ယူစရာတွေ ရှိပါတယ်လို့ သူမြင်တယ်။

အနောက်မှာ လေ့လာစရာတွေ ပေါများတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း လေ့လာရမယ်။ သို့ပေမယ့် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ ဗားရှင်းပြောင်းရမယ်လို့ ယူဆတယ်။ ကိုယ့်ရေကိုယ့်မြွေနဲ့ အပ်စပ်ရဲ့လားဆိုတာ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ဦးဆောင်းက မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန် လုပ်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ကိုယ်တိုင်က အားနည်းချက် ရှိနေတာမို့ အကောင်အထည် အထည်ဖော်တဲ့လူရဲ့ ညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် စနစ်က ပျက်တယ်။ နိုင်ငံက ကျရှုံး သွားတယ်။ ဒီနာမ်ပုဒ်ကြောင့်ပဲ မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်ဆိုရင် မကောင်းတော့ သလိုလို အယူရှိကုန်ကြတယ်။

အဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားဖို့က မူရင်းနဲ့ မူလကို စဉ်းစားရမယ်။ မူလကတည်း မကောင်းရင် ရေနံမြေခံ ဘယ်လောက်ညိုညို မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မလုပ်နိုင်ဘူး။ မူရင်းကောင်းသော်လည်းပဲ မွေးစားတဲ့သူ မတော်ရင် ကျိုးမယ်။ ပဲ့မယ်။ မူရင်းမှာလည်း ပြဿနာရှိတယ် မိတ္တူမှာလည်း ချွတ်ယွင်း ချက်ရှိရင် မွဲပြာကျတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဒီလို ဖြစ်ခဲ့တာပါ။

မူရင်း ဆိုရှယ်လစ်ကိုယ်တိုင်က သီအိုရီအလွဲတွေ ရှိတယ်။ ဒါကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့သူတွေမှာ ချွင်းချက်ပေါင်းများစွာ ကိန်းအောင်းနေ တယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ကို နာမည်တပ် ခုတုံးလုပ်ပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ အိုင်ဒီယော လိုဂျီကို အသက်သွင်းသူမှာ ယုံကြည်သက်ဝင်မှုက အပေါ်ယံသာ ရှိတယ်။ ဒီသဘောရှိတာကို ကိုကိုမောင်ကြီးရေးတဲ့ ‘ကျွန်တော်သိသော တစ်ရံရော အခါများ’ စာအုပ်ကို ဖတ်ရင် သိလိမ့်မယ်။

t v l y u u u u u u p m ; p m ; v l y / o b b b y o y a e / j c k c a c w m /
a v h m o i f , l 1 / 2 o m a j m i r w / a v ; p m ; w e z l x m / u m u G t
x e f o r f / o p m & v l t o l f t o l f u l c p / v r l u l c p / " a v h
, O a u s l u l c p i f r w E l p n f e l u r f e l v w l y / w p D c i f x u f
E l f i l u D p m a y ; t a v ; x m / p w h p u m & y a w l m t m & p w e z l
u l y a z m w h n f c s u f a w l g p l y g w , l

မြန်မာက အံ့လိုဆိုပေမယ့် လီကွမ်ယုရဲ့ အာရှစံတန်ဖိုးက ပီပြင်ခဲ့တယ်။ လီကွမ်ယုက အနောက်တိုင်းနည်းကို အာရှစံတန်ဖိုးလုပ်ပြီး မွေးစားယူခဲ့တာပဲ။ ဘယ်လို ယူရမယ် ဘယ်လို တည်ဆောက်ရမလဲ ဆိုတာ ကောင်းကောင်းသိတယ်။ စိတ်ရှည်တယ်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ကွန်မြူရှပ်ဝါဒီ။ ကွန်မြူရှပ် ကျင့်စဉ်တွေကို ကောင်း ကောင်းနားလည် သဘောပေါက်သူ။

ရုပ်ပစ္စည်း အလျှံပယ် ကြွယ်ဝနေတဲ့ ကမ္ဘာကို အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းတယ်လို့ တရားသေ မမှတ်ဘူး။ ရုပ်ဝတ္ထုထက် ပိုတန်ဖိုးထိုက်တဲ့ လူမှုတန်ဖိုးတွေ ရှိတယ်ဆိုတာ လီကွမ်ယုက ယုံကြည်တယ်။ လီကွမ်ယုရဲ့နည်းက အောက်

တိုင်းရဲ့ နည်းတွေကို သွတ်သွင်း ဝါးမြိုတဲ့နည်းပါပဲ။ တိန်ရှောင်ဖိန် ကိုယ်တိုင် သွတ်သွင်းမွေးစားယူခြင်းကို လုပ်ခဲ့တယ်။ သူတို့ နှစ်ယောက်ရဲ့ တိမ်းညွှတ် ချက်တွေက အတူတူပါပဲ။

ခြီးခြံခြင်း စည်းကမ်းသေဝပ်ခြင်း မိသားစုသံယောဇဉ်တန်ဖိုး မြင့်ခြင်းတွေက အာရှတန်ဖိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်၊ မလေး၊ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ စင်ကာပူ စတဲ့ အာရှနိုင်ငံတွေအားလုံးမှာ ဘုံလက္ခဏာသဘောတွေ ကိန်း အောင်း နေပါတယ်။

★ သမိုင်းကြောင်းအစဉ်အလာကို လေးစားတန်ဖိုးထားတဲ့စိတ်။

★ လူမျိုးရဲ့ အမှတ်သရုပ်ကို မြတ်နိုးစိတ်။

★ သမိုင်းအမွေကို ထိန်းသိမ်းလိုစိတ်။

★ လူမှုဓလေ့ကို စွဲမြဲစိတ်။

စတဲ့ အရာတွေက လီကွမ်ယု ယူဆတဲ့ အာရှတန်ဖိုးဖြစ်ပါတယ်။

လီကွမ်ယုက ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း သဘောကို ကျေညက်သူပါ။ ဒီဖြစ်စဉ်ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုတွေ ကူးလူးကြလိမ့်မယ်။ သို့ပေမယ့် ကိုယ့်မှု ကိုယ့်ဟန်ကိုထိန်းပြီး သွတ်သွင်းဝါးမြိုပစ်ဖို့ သူက ထက်သန်တယ်။ မတူတဲ့ ဓလေ့စရိုက် ယဉ်ကျေးမှုတွေဟာ တန်ဖိုးထားစရာလို့ မြင်တယ်။

အစိုးရတစ်ရပ်ဟာ -

★ ရိုးသားဖို့

★ အရည်အချင်းရှိဖို့

★ စည်းကမ်း ရှိအောင် လုပ်ပေးဖို့

★ အခွင့်အလမ်းကို မျှတစွာ ပေးဖို့

★ သူများဆိုတာထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရင် ရှေ့ရှုဖို့

★ ကိုယ့်သွေးသားကို မြတ်နိုးစွာ ပျိုးထောင်ဖို့....

ရှိရမယ်။ လုပ်ပေးရမယ်ဆိုတဲ့ တိမ်းညွှတ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစားစားလုပ်။ သိုသိုသိပ်သိပ်နေ။ ခြီးခြံချွေတာ။ လေ့လာသင်ယူ။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်။ လေးစားတန်ဖိုးထား။ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်း။ သစ္စာရှိ။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ချစ်။ လူမျိုးကို ချစ်။ ဓလေ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး။ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ လွတ်လပ်။ တစ်ဦးချင်းထက်

နိုင်ငံကို ဦးစားပေး အလေးထား။ စတဲ့ စကားရပ်တွေဟာ အာရှစံတန်ဖိုးကို ပုံဖော်တဲ့ ညွှန်းချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဦးချင်းအကျိုးစီးပွားထက် လူ့အသိုင်းအဝန်းရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အလေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒလို အစွန်းရောက် ဘုံဝါဒကို အာရှတန်ဖိုးက မယူပါဘူး။

အာရှစံတန်ဖိုးဟာ လက်လွှတ်စပယ် သုံးလားစွဲလား လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ခြိုးခြံချွေတာတာ။ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ခပ်ကြွားကြွားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ သိုသိုသိပ်သိပ်နေတာ။ သူများကို ပြောဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရင် ကြည့်တာ။

အာရှတန်ဖိုးရဲ့ မူရင်းဇာစ်မြစ်တွေ ရှိတယ်။

ကွန်မြူရှပ်။

တာအို နဲ့ ဗုဒ္ဓ။

ကွန်မြူရှပ်ဝါဒ၊ တာအိုဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အယူအဆတွေကို လူမှု ဓလေ့ မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ပုံဖော်လိုက်တဲ့အခါမှာ အာရှတန်ဖိုး ထွက်လာတယ်။

ဒါဟာ လီကွမ်ယုရဲ့ ထုတ်ကုန်တစ်ခုပါပဲ။

ည ၇ : ၃၆

၁၂ မတ် ၂၀၁၈။

wifkHskl

အလှကိုယ်စီ

ဖိုးလမင်းလည်း
သူ့အဆင်းနှင့် အလင်းနှင့်။
မီးတိုင်ငယ်လည်း
သူ့အရွယ်နှင့် အစွယ်နှင့်။
စံပယ်ဦးလည်း
သူ့ဂုဏ်ထားနှင့် ငုံဖူးနှင့်။
ဝိတောက်ဝါလည်း
သူ့အခါနှင့် နံ့သာနှင့်။
မြစ်ပြင်နက်လည်း
သူ့သိုင်းကွက်နှင့် လှိုင်းယက်နှင့်။
စမ်းချောင်းခွေလည်း
သူ့ချောင်းရေနှင့် လောင်းလှေနှင့်။
မည်သည့်အရာ မဆိုသာတည့်
သူ့မှာ ကိုယ့်မှာ အလှသာတည့်။
သဘာဝလျှင်
အလှကိုယ်စီ စွမ်းရည်ကိုယ်င
လက်ဆောင်ငှ၏။

အလှဝန်တို့ မငြိုငြင်နှင့်
ဝန်တို့မှုသာ မလှရာတည့်။
သူ့ဂုဏ် သူ့သိန် သူ့အရှိန် နှင့်
အချိန်အခါ နေရာဒေသ
ဌာနအလျောက် အရေးရောက်သည်
စွမ်းလောက်နိုင်သူချည်းပါတကား.....။

တင်မိုး

တွေးဆချက် တချို့

ဆရာတင်မိုးကဗျာ ဖတ်ပြီး ကျွန်တော် သက်ပြင်းချမိတယ်။ ကျွန်တော့်
ကိုယ် ကျွန်တော် ကြည့်တယ်။ နောက် ကျွန်တော့် မိသားစုကို ကြည့်တယ်။
ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်တယ်။ ဆက်ပြီး ကျွန်တော်နေထိုင်
ရာ မြို့ကို ကြည့်တယ်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကို ကြည့်လိုက်တယ်။
အားလုံးမှာ အလှကိုယ်စီညီညီ ရှိနေကြပါတကား။
ဪ... သို့ပေမယ့်။ ။ ။

ရှိတယ် ရှိတယ်

ကျွန်တော့်စာ တဒင်္ဂ ရပ်သွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်က
အနောက်နိုင်ငံတွေလို တစ်နှစ်ပတ်လုံး နှင်းတွေဖုံးနေတာ မဟုတ်ဘူး။
အာဖရိကဒေသလို သဲကန္တာရဖြစ်နေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဂျော်ဒန်မြစ်ရဲ့
တစ်ဖက်ကမ်းက အစွရေးလို ရွံ့ညွန်တွေချည်း ရှိနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။
မွန်ဂိုလီးယားလို လွင်ပြင်ဒေသ သက်သက်နိုင်ငံလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကျောက်
ဆောင် ကျောက်တုံးတွေနဲ့ စိုက်လို့၊ ပျိုးလို့ မရတဲ့နိုင်ငံလည်း မဟုတ်ဘူး။
ကျွန်းအကွဲအပြဲတွေနဲ့ ကုန်းမြေရှားရှားပါးပါးနိုင်ငံလည်း မဟုတ်ဘူး။
စင်ကာပူလို ဇီးရွက်လောက် နယ်မြေလေးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ရာသီဥတု
ပူလွန်းခြင်း၊ အေးခဲလွန်းခြင်းဆိုတဲ့ အစွန်းနှစ်ပါးကလည်း လွတ်တယ်။
သမိုင်းဇန်မှာရှိလို့ စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ထွန်းတယ်။ စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ထွန်းလို့

မွေးမြူရေးပါ ထွန်းကားတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးနဲ့ မွေးမြူရေး ဖြစ်ထွန်းလို့ ကုန်ထုတ်စက်ရုံတွေလည်း လည်ပတ်ဖို့ အခွင့်အလမ်းရတယ်။

တောတောင်ရေမြေထဲမှာ ကျောက်သံပတ္တမြားတွေလည်း ထွက်တယ်။ ရေနံ၊ ဓာတ်ငွေ့၊ စိန်၊ ရွှေ၊ ကျောက်စိမ်း၊ ပယင်း၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်မီးသွေး၊ နီလာ၊ ခဲမဖြူ၊ အဖြိုက်နက်၊ ဘော်ငွေ... အို... စုံလို့ စုံလို့။

ပင်ကိုယ်ဗီဇကောင်းပြီးသား လူမျိုးတွေလည်း ရှိတယ်။ လူဦးရေအရ သန်း ၅၀ ကျော်ဆိုတော့ကား နည်းလည်း မနည်းဘူး။ များလွန်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ နည်းလွန်းတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် လုပ်အားအင်အားစုအတွက် အားဖြစ်တယ်။ များလွန်းတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ဝန်မပီဘူး။ အို... ကောင်းလိုက်တဲ့ အလယ်အလတ် အခြေအနေ။

ဟော့... ဒီလို

မြန်မာနိုင်ငံက တခြား ဆင်းရဲတဲ့ နိုင်ငံတွေထက် စာတတ်မြောက်မှုနုနုနဲ့ မြင့်တယ်။ ဆင်းရဲတယ် ဆိုပေမယ့် အားလုံးက ကျေးလက်မှာ စိတ်ချမ်းချမ်း သာသနာနဲ့ ချောင်ချောင်လည်လည် စားသောက်လို့ ဖြစ်တယ်။ မျက်နှာမှာလည်း အပြုံးကိုယ်စီနဲ့။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အခြေခံအင်အားစုတွေ တောင့်တောင့်တင်းတင်း ရှိတယ်။ အလုပ်သမား အင်အားစု၊ သံဃာ့အင်အားစု၊ ကျောင်းသားအင်အားစု၊ စစ်သားအင်အားစု စသည်ဖြင့် အလွှာလိုက်မှာ ထုလိုက်ထည်လိုက် ရှိတယ်။ အရေအတွက်အရ ရှားပါးနေတဲ့ အခြေအနေမဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်စီကိုယ်စီမှာ စွမ်းအားတွေရှိတယ်။ စွမ်းရည်တွေရှိတယ်။ စနစ်တစ်ခုကြောင့် ပျက်ခဲ့တယ်။ စနစ်တစ်ခုရဲ့အချီအမကို ပြန်ခံရရင် ပြန်လည်ထောင်မတ် လာနိုင်တယ်။ ဒါဟာ မျှော်လင့်ချက် မဟုတ်။ တကယ် လုပ်ရင် တကယ်ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စ။

လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ ကူညီကယ်ဆယ် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့တွေလည်း များပါလျက်နဲ့ ဘာလို့ ကျွန်တော်တို့ မတိုးတက်ရသလဲ။ အတိတ်က စနစ်ကို ပြန်ကြည့်တယ်။ လက်ရှိစနစ်ကို ကြည့်တယ်။ နောက်ဖြစ်လတ္တံ့သော စနစ်ကို မျှော်ကြည့်တယ်။

ဘာလဲ ဘယ်လဲ တိမ်းညွတ်ချက်

စနစ်ပြီးရင် မူ။ မူပြီး လူ။

စနစ်ကို အခြေခံတဲ့ မူက ဘာလဲ။

မူကို အကောင်အထည်ဖော်မယ့် လူက ဘယ်သူလဲ။

သူ့မှာ ဘာလို တိမ်းညွတ်ချက်မျိုးရှိသလဲ။ သူ့ရဲ့စိတ်ဓာတ်အခံက ဘာလဲ။

ဒီမိုကရေစီမှာ ပြည်သူ့ပါဝင်မှုလို့ ပြောတယ်။ ပြည်သူ့ပါဝင်မှု မြင့်လေလေ ဒီမိုကရေစီ ခိုင်မာ အသက်ဝင်မှု ပိုရှိလေလေ ပိုပြီး အာမခံချက် ရှိလေလေ။ သို့ပေမယ့် ဘယ်လိုပါဝင်ရမလဲဆိုတာ ပြဿနာရှိတယ်။ စနစ် မှာ ပြဿနာရှိသလို စနစ်ကို ချီမတဲ့ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှာ ပြဿနာရှိတယ်။ ပါဝင်ချင်တဲ့ လူတစ်ဦးချင်းတစ်ယောက်ချင်းစီမှာ ပြဿနာရှိတယ်။ ဘယ်လို ရည်ရွယ်ချက်မျိုးနဲ့ ပါဝင်ချင်သလဲဆိုတဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လားရာက စကားပြောတယ်။

ကျွန်တော်တို့မှာ အလှူကိုယ်စီ ရှိကြတယ်ဆိုတာ မြင်ကြပါရဲ့လား။ တခြားသူတွေ မြင်ဖို့အသာထား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရင်မြင်အောင် ကြည့် ပြီးကြရဲ့လား။ ကိုယ့်အလှူကို ကိုယ် မြင်ပြီးရင် ကိုယ့်လိုပဲ တခြားသူတွေလည်း ကိုယ်စီလှူကြပါလားဆိုတာ တွေးမိရဲ့လား။ မြင်မိရဲ့လား။

ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ အလှူတရားကို ကိုယ့်မှာတင် သိမ်းမထားဘဲ အများကို လှပအောင် ချယ်သပေးဖို့ စိတ်ကူးရှိရဲ့လား။ ထိုနည်းလည်းကောင်း သူများ အလှူတွေကို ကိုယ့်အလှူဖြစ်အောင် မွေးစားအတုယူဖို့ မကောင်းဘူးလား။

လူ့သဘာဝအရ သူ့အလှူကို ပျက်အောင်ဖျက်လိုက်လို့ ကိုယ့်မှာ အလိုလိုအလှဖြစ်သွားပြီလား။ သူ့အလှကို မနာလိုလို့ ဖျက်တာ အကြွင်းသုည ဂိမ်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်သူ့မှ အကျိုးမရ။ ကိုယ့်မှာလည်း အကျိုးမရ။ သူ့မှာ လည်း အကျိုးမဖြစ်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွက်လည်း ဆုတ်ယုတ်ပါတယ်။

မမြင်ကြလို့ မြင်အောင် မကြည့်ကြလို့

ကျွန်တော်တို့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းက အောက်ကျနောက်ကျ ဖြစ်နေတာ ကျနော်တို့မှာ အလှူချို့လို့လား။

“တင်မိုးထုံး” နှလုံးမှု

ကျွန်တော်တို့ ကိုယ့်အားကိုယ် မကိုးသရွေ့၊ ကိုယ့်အလှကို ကိုယ်မမြင်သရွေ့၊ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့်နိုင်ငံသား ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့အလှတွေကို မမြင်သရွေ့၊ ကျွန်တော်တို့ အနာဂတ်မှာလည်း ဆက်လက်ပြီး အောက်တန်း နောက်တန်း ကျနေဦးမှာပါပဲ။ အဲ့တော့ ဆရာကြီး ဦးအောင်သင်း ပြောခဲ့သလို ရည်မှန်းချက်ထားဖို့ ဆိုရာမှာ ငါတစ်နေ့ အောက်တန်းကျရမယ်လို့ ရည်မှန်းချက် သီးသန့်ထားဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒီအတိုင်းနေရင်လည်း အောက်တန်း နောက်တန်းက အလိုလို ကျပါလိမ့်မယ်။

အဲ့တော့ စဉ်းစားဖို့က ကျွန်တော်တို့ ဒုံရင်းဒုံရင်းအတိုင်းပဲ သမာရိုးကျ နှစ်ပါးသွား ကကြမလား။ သို့တည်းမဟုတ် ‘တင်မိုးထုံး’ နှလုံးမှုပြီး တည်ဆောက်ရေးကို သွားကြမလား ဆိုတာပါပဲ။

ဤသို့ ဆိုရင် လူတိုင်းကိုယ်စီ အလှည့်လို့ အလှစီနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။

နေ့လယ် ၂ : ၁၈

၁၉၊ မတ်လ ၂၀၁၈။

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ၊ နေရာ၊ အခန်းကဏ္ဍ...

ကျွန်တော် ပြည်သူတစ်ယောက် အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးဖြေလျှော့မှုအကြောင်းကို ဂရုထားပြီး ကြည့်မိတယ်။ ၂၀၁၀ ကနေဖြစ်လာတဲ့ ဖြေလျှော့ရေးဖြစ်စဉ်တွေမှာ ကျယ်လာလာတွေလည်းရှိသလို ပြန်ကျုံ့သွားတာတွေလည်း ကြုံရတယ်။ အတိုင်းအဆကတော့ နဂိုမူလ အခြေအနေထက် လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့်တွေ ပိုရလာတယ် ဆိုတာပါပဲ။

အဲဒီမှာ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့်အပေါ် ရှုကြည့်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ၂၀၁၀က စတဲ့ ဖြေလျှော့ရေးကာလမှာ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့်အသစ် ရလိုက်သူတွေ ရှိတယ်။ ဆုံးရှုံးလိုက်ရသူတွေ ရှိတယ်။ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့်ဆိုတာ ရှိပါလျက်နဲ့ မမြင်တဲ့သူတွေလည်း ရှိတယ်။ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့် ပြောင်းသွားသူတွေရှိတယ်။ သူတို့ကတော့ မဲသွားတာ မဟုတ်ဘူး။ လုပ်ပိုင်ခွင့်နေရာ ပြောင်းသွားတာ။ ရွှေ့သွားတာ။

တချို့ကတော့ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့် ရပါရဲ့။ သို့ပေမယ့် မလုပ်တတ်မကိုင်တတ်။ တချို့က လုပ်တတ်ကိုင်တတ်တယ်။ သို့ပေမယ့် မကလုံးမရှိတော့ လုပ်ချင်စိတ် ပျောက်နေတယ်။ တချို့ကတော့ လုပ်ချင်စိတ်နဲ့သာ လုပ်နေတယ်။ ခွန်အားက ဗလာ။ လုပ်ပိုင်ခွင့်က ဝေးဝေးမှာ ရတတ်သမျှကို ရှာကြံလုပ်နေကြတယ်။

ဘာပဲပြောပြော၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးဟာ ကစားချင်သူတွေအတွက် ကစားကွင်းဖြစ်လာပြီ။

လေ့ကျင့်ချင်သူတွေအတွက် လေ့ကျင့်ကွင်း ဖြစ်လာပြီ။

မပြတ်လေ့ကျင့်နေဖို့ ကစားကွင်းထဲ ဝင်ဖို့သာ လိုတယ်။ ဒီနေရာ တစ်ခုသတိပြုစေချင်တာ ရှိတယ်။ ၂၁ ရာစုမှာ နိုင်ငံရေး လုပ်နည်းတွေ ပြောင်းလာပြီ။ နိုင်ငံရေးလုပ်တယ်ဆိုတာ နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်တယ်ဆိုတာကို အာဏာ အဝန်းအဝိုင်းထဲမှာ ပါဝင်မှ ဆိုတာမျိုး မဟုတ်တော့ဘူး။ ပါတီ နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်မှလို့ ဆိုလိုတာ မဟုတ်တော့ဘူး။

ဒီမိုကရေစီမှာ ပြည်သူ့ပါဝင်မှုလို့ ဆိုတယ် မဟုတ်လား။ ပြည်သူ့ ပါဝင်မှုဆိုတာ နိုင်ငံ့အရေးအရာတွေမှာ ပြည်သူ့ရဲ့ဘယ်သို့ ဘယ်ပုံဘယ်လောက် ပါဝင်မှုကိုဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့တော့ ပြည်သူ့တစ်ယောက်ဟာ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စသော ရှိဖို့လိုတယ်။ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စကို နိုင်ငံချစ်စိတ် နိုင်ငံကို ကြီးပွားချင်စိတ်နဲ့ ပေါင်းလိုက်နိုင်ရင် အခုအချိန်မှာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်း ကျင်ကို အကျိုးပြုဖို့ မခက်တော့ဘူး။ လုပ်ခွင့်ကိုင်ခွင့်တွေဆိုတာ ညီးညူ ပြစ်တင်ဝေဖန် တိုက်ခိုက်နေရုံ တစ်ခုတည်းနဲ့ ချဲ့ထွင်ရမယ့် အရာ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်နဲ့ သက်သေပြပြီး ချဲ့ထွင်ရမယ့် အရာလို့ မြင်တယ်။

အလုပ်ဆိုတာမှာလည်း အလုပ်ပေါင်းစုံ ရှိတယ်။ ဘောလုံးကွင်းထဲမှာ ဝင်ကန်မှ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးကစားကွင်းဆိုတာ ဘောလုံးပွဲနဲ့ ဥပမာ ပြုကြပေမယ့် မပြည့်စုံနိုင်သေးဘူး။ နိုင်ငံရေးက ဘောလုံးပွဲဆိုရင် ကြည့်သူ ရော အရေးပါတယ်။ ဝေဖန်သူလည်း အရေးပါတယ်။ အားပေးသူလည်း အရေးပါတယ်။ ကင်မရာကိုင် ထားတဲ့သူလည်း အရေးပါတယ်။ ဂိတ်စောင့် လည်း အရေးပါတယ်။ လက်မှတ်စစ်လည်း အရေးပါတယ်။ ကြက်ခြေနီလည်း အရေးပါတယ်။ ရေသန့်ဘူးနဲ့ ကွမ်းယာရောင်းတဲ့သူလည်း အရေးပါတယ်။

အခုလည်း ကြည့်....

လုပ်နိုင်သူတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရလာကြပြီ။ လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆိုတာကတော့ နည်းတယ်။ များတယ် ညီးညူမနေဘဲ လုပ်ရင်းနဲ့သာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ချဲ့သွား ကြရမယ် မဟုတ်လား။ လုပ်နိုင်စွမ်းရှိလာလေလေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ခွင် ပိုကျယ် လာလေလေ ဖြစ်လာမယ်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ကများပြီး လုပ်နိုင်စွမ်းမရှိရင် နိုင်ငံနစ်နာတယ်။ လုပ်ချင် စိတ်၊ လုပ်နိုင်စွမ်းနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ ပေါင်းလိုက်ရင် အတော်အရာ ရောက်သွား မယ်။ လုပ်ပိုင်ခွင့် တစ်ခုတည်းတင်မဟုတ် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဖို့

အထောက်အပံ့ ကောင်းကောင်း အရင်းအမြစ်ကောင်းကောင်းရရင် ပိုလို့ တောင်အောင်မြင်နိုင်တာပဲ။

အခု ဒီမိုကရေစီကို ရနိုင် သလောက် သုံးကြည့်နေကြတယ်။

ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ပြောခဲ့တဲ့ နှုန်းစံတွေအကြား ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ချောင် ပိတ်မိနေတာတွေကို လက် တွေ့ကြုံလာရတဲ့အခါ ဟိုးအရင်က အတိုက်အခံ လုပ်ခဲ့တဲ့သူတွေ နှုန်းစံတွေကို သိပ်ကျယ်ကျယ် လောင်လောင် မအော်ကြတော့တာ သတိထားမိမယ်ထင်တယ်။ ဒါက နိုင်ငံရေး သဘာဝတရားရဲ့ မျှခြေတစ်ခုပါ။

vlyytlcflqlwmuawmtenfw, l
rm;w, fndntraeblyly&ifebm
vlyytlcflulclbth;lu&r, fr [lw
vm/vlyElpfrf&lmavav vlyytl
clclclfyllus, fvmavav jzplvm
r, l

သဘာဝတရားက သူ့မျှခြေကို သူ့ဘာသာ ထိန်းပါတယ်။ ကျွန်တော် တစ်ခုမြင်တာက လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အသုံးချနိုင်စွမ်း နည်းနေတယ် ထင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ အရပ်ဘက်ကလူတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပြည့်ပြည့်မရကြ ပါဘူး။ သို့ပေမယ့် ရထားတဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုပဲ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အသုံးချနိုင်စွမ်း နိမ့်နေတယ်။ ဒီနေရာမှာ လွှတ်တော်ကို မပြောချင်ပါဘူး။

ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်နဲ့ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဝန်ကြီး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအချို့ ဝန်ကြီးချုပ်တွေကို ပြောချင်တာပါ။ ဝိရူသခင်ချစ်မောင် ပြောဖူးတယ် ထင်တယ်။ စစ်ဘောင်ကျယ်ရင် ဒီမိုကရေ စီဘောင်ကျယ်တယ် ဆိုတာ။

ဒီမိုကရေစီ ဘောင်ကျယ်ရင် စစ်ဘောင်က အလိုလို ကျုံ့မှာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ စစ်ဘောင်တွေ ဒီမိုကရေစီဘောင်တွေကို အသာထား လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ လုပ်နိုင်စွမ်းဘောင်တွေအကြားက အကန့်အသတ်တွေကိုသာ ကြည့်ကြပါစို့။ ဒါဟာ စီမံခန့်ခွဲမှုမှန်ပြောင်းနဲ့ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေးအနုပညာကို ကြည့်တယ်လို့ ဆိုလို့ရမယ်။

- ★ လုပ်ခွင့်ရသူ
- ★ လုပ်နိုင်သူ

★ လုပ်ချင်စိတ် ရှိသူ

★ လုပ်နိုင်ဖို့ အပံ့အပိုးကောင်းစွာ ရသူ.... စတဲ့အရာ လေးခုကို
ကောင်းကောင်း ဆန်းစစ်ပါ။

နောက်ဆုံး ထပ်ပြောလိုက်ချင်ပါသေးတယ်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုတာ.... လုပ်ရင်းနဲ့ ချဲ့ယူရတာ။

လုပ်ပိုင်ခွင့် နည်းတယ် များတယ်ဆိုတာ ဒီနေ့ ဒီအချိန်မှာ ဆင်ခြေပေး
နေဖို့ ဦးစားပေးနေရမှာ မရှိဘူး။

ညနေ ၃ : ၅၀

၂၈၊ မတ် ၂၀၁၈ ။

တရားစာ၊ ဝဋ်ဝိသုဒ္ဓိ

အမျိုးသားရေးဝါဒရဲ့ မူလတိမ်းညွှတ်ချက် ရှိတယ်။ ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နဲ့ ကိုယ့်အမှတ်သရုပ်ကိုယ် ထုဆစ်ခွင့်။ အမျိုးသားရေးဝါဒမှာ မျက်နှာစာတွေ နှစ်ခုရှိတယ်။ အမှောင်ဘက်အခြမ်းနဲ့ အလင်းဘက်အခြမ်း။ အမျိုးသားရေးဆိုတာလည်း နေရာပေါင်းစုံကို မျက်နှာမူတယ်။ အမျိုးသားရေး ဝါဒရဲ့ စုဆုံချက်ရှိတယ်။

အခြေခံ အယူအဆ

ဒါတွေကတော့ အမျိုးသားရေး အချုပ်အခြာအာဏာကို အထွဋ်အထိပ် ထားတာ။ အမျိုးသားအစိုးရ စစ်စစ်ကို လိုလားတာ။ တိကျပြတ်သားတဲ့ အမျိုးသားရေး နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ချင်တာ။ အမျိုးသားနိုင်ငံ စစ်စစ်ကို ဦးတည်တာ။ သမိုင်းယဉ်ကျေးမှု ဘာသာစကား ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွေကို ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် စုစည်းထားတာ။

လက္ခဏာ နှစ်ရပ်

စုစည်းတယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ လက္ခဏာနှစ်ရပ် ရှိတယ်။ အပေါင်း လက္ခဏာဆောင်သော စုစည်းမှုနဲ့ အနုတ်လက္ခဏာဆောင်တဲ့ စုစည်းမှု။ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ ကမ္ဘာအနှံ့ ပေါ်လာတယ်။ ၂၁ ရာစုမှာ အသွင် ပေါင်းစုံနဲ့ ပိုလို့တောင် များများပေါ်ပါလိမ့်မယ်။ အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုတွေ

က ပျံ့ကျနေတဲ့ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာတွေကို စုစည်းဖို့ ဦးတည်တယ်။ အမျိုးချစ်စိတ်ကိုနိုးကြွအောင် လှုံ့ဆော်ပေးတယ်။ ပွစာကြိမှုကို စုစည်းပြီး အမျိုးသားရေးစိတ်ကို ပြန်လည် နိုးထစေတယ်။ ဝေးတစ်မြေက သွေးသားတွေကို နိုင်ငံရေးအရ အစေးကပ်အောင်ညှိတယ်။ လူမျိုးရေးအရ ရိုင်းပင်းအောင် လုပ်တယ်။ သွေးက စကားပြောဖို့ မျက်နှာစာပေါင်းစုံက ချဉ်းကပ်ပြီး လုပ်တယ်။

အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုတွေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ကြည့်ရင် အပေါင်းသဘောလား အနုတ်သဘောလားဆိုတာကို သိနိုင်တယ်။ အပေါင်းသဘောကတော့ တိုးတက်လိုခြင်းနဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်လိုခြင်းကို ပြတယ်။ အနုတ်သဘောကတော့ ရန်လိုခြင်း တိုက်ခိုက်ထိုးနှက်ခြင်း ခြေမှုန်းသုတ်သင်ရေးတို့အထိ စဉ်းစားတယ်။

အပေါင်းသဘောက အရှိတရားကို မငြင်းပယ်ဘူး။ လက်တွေ့ကျကျ စဉ်းစားတယ်။ သူ့စဉ်းစားချက်မှာ မူဘောင်ရှိတယ်။ စည်းလွတ်ဘောင်လွတ်ဖြစ်တာကို ထိန်းတယ်။ ဆင်ခြင်တုံတရားကို ဦးစားပေးတယ်။ လူမျိုးပေါင်းစုံ တည်ရှိနေခြင်းကို နားလည်လက်ခံတယ်။ လူမျိုးကို အခြေပြုပြီး စဉ်းစားတယ် ဆိုတာထက် နိုင်ငံနယ်နိမိတ်အပေါ် အခြေပြုပြီး အမျိုးသားရေးဝါဒကို တည်ဆောက်တယ်။

အနုတ်သဘောက အဲ့လို မဟုတ်ဘူး။ အပေါင်းသဘောနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်တာတွေ့ရတယ်။ တစ်ဖက်မှာလည်း အလွန်အကျွံ အစွန်းရောက်အယူအဆကို တွေ့ရတယ်။ အနုတ်လက္ခဏာဆောင်တဲ့ အမျိုးသားရေးစုစည်းမှုဆိုတာ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်ဆိုတာထက် လူမျိုးကိုအခြေပြုပြီး ကြည့်တယ်။ သွေးသားတော်စပ်မှု ဗီဇသန့်စင်မှု ဆိုတာတွေကို ဦးထိပ်ထားတယ်။ လူမျိုးရေး သန့်ရှင်းမှုအထိ စဉ်းစားတဲ့ စဉ်းစားချက်ဖြစ်တယ်။ ကြောင်းကျိုးညီခြင်းကို ဦးစားမပေးဘူး။ စိတ်ကူးယဉ် ဆန်လွန်းတယ်။ စိတ်ခံစားချက်ကို အသားပေးပြီး အမျိုးသားရေး စဉ်းစားချက်တွေကို လုပ်တယ်။ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုတွေကလည်း မူဘောင် စည်းမျဉ်းဆိုတာကို မစဉ်းစားဘူး။ လူမျိုးရေးကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမြင်တွေကနေ ပေါက်ဖွားလာတဲ့ အနုတ်သဘောတွေဖြစ်တယ်။

မျိုးကွဲတွေ

အမျိုးသားရေးဝါဒ မျိုးကွဲတွေ ရှိတယ်။

★ ယဉ်ကျေးမှုကို အခြေခံတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒ

★ လူမျိုးကို အခြေခံတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒ

★ နိုင်ငံသားကိုအခြေခံတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒစတာတွေဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးအစားအနေနဲ့ထပ်ပြီး ခွဲလို့ ရသေးတယ်။

★ လစ်ဘရယ်အမျိုးသားရေးဝါဒ

★ ကွန်ဆာဗေးတစ် အမျိုးသားရေးဝါဒ

★ နယ်ချဲ့အမျိုးသားရေးဝါဒ

★ ကိုလိုနီ ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးဝါဒဆိုပြီး ခွဲနိုင်သေးတယ်။

အမျိုးသားရေး ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းချက်

အမျိုးသားရေးဝါဒက ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်နဲ့ ကိုယ်ကြံ့ခိုင်မှုကို ကိုယ်ဖန်တီးခွင့်ဆိုတာတွေကို အဓိကထား စဉ်းစားတယ်။ အမျိုးသားအစိုးရတစ်ရပ်ဟာ သီးခြားလွတ်လပ်တဲ့ အမျိုးသားနိုင်ငံကို လွတ်လပ်စွာ အုပ်ချုပ်မယ်။ အချုပ်အခြာအာဏာထိပါးခြင်းကို မည်သည့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းအရ ပြောလာသည် ဖြစ်စေ ငြင်းပယ်တယ်။ တော်လှန်တယ်။ တိုင်းတစ်ပါးက လွှမ်းမိုးခြင်း ချယ်လှယ်ခြင်းကို ခါးခါးသီးသီး မုန်းတီးတယ်။ နိုင်ငံခြားသား မုန်းတီးရေးဝါဒအထိ ဖြစ်သွားကြတယ်။

အမျိုးသားရေးဝါဒက....

အမျိုးသားရေး စရိုက်လက္ခဏာ အမျိုးသားရေး အမှတ်သရုပ် အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား အမျိုးသားလုံခြုံရေး ဆိုတာတွေကို အဓိက စဉ်းစား တယ်။ ကျူးကျော်စော်ကားမှုတွေကို လက်မခံဘူး။ အထောက်အပံ့ အကူအညီ အကယ်အဆယ်တွေကိုလည်း သံသယရှေ့ထားပြီး ကြည့်တယ်။ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းထက် တစ်သီးတစ်သန့်နေထိုင်မှုကို လိုလားတယ်။ တံခါး ပိတ်မှုဝါဒတွေ ကျင့်သုံးတယ်ဆိုတာ ဒီအခြေခံအိုင်ဒီယာက လာတယ်။

အမှတ်သရုပ် ပျောက်ဆုံးခြင်း

အမျိုးသားရေးဝါဒ ရေပန်းစားလာရခြင်း အကြောင်းတရားတွေ ရှိတယ်။ အခြေခံကတော့ အမှတ်သရုပ်ပျောက်ဆုံးမှုက စတယ်။ identity loss လို့ ပြောလို့ရတယ်။ အမှတ်သရုပ်ပျောက်ဆုံးခြင်းကြောင့် လူမျိုးစုတွေရဲ့ အမှတ်လက္ခဏာ ပျောက်ဆုံးလာတယ်။ ငါ ဘယ်သူလဲဆိုတာ ပြတ်ပြတ်သားသား မရှိတော့ဘူး။ ရောထွေးလာတယ်။ ကိုယ့်အုပ်စုက သင်းကွဲလာတယ်လို့ ခံစားလာရတယ်။ အားနည်းလာတယ်။ အခြားလူမျိုးတွေအကြားမှာ မလုံမခြုံ ခံစားလာရတယ်။ နေရထိုင်ရတာ သက်သောင့်သက်သာ မရှိတော့ဘူး။ အဲ့တော့ကြောက်စိတ် စိုးရိမ်စိတ်က ကြီးလာတယ်။ များလာတယ်။ အဲ့ဒီအခါ ငါနဲ့မတူ ငါ့ရန်သူဆိုတဲ့ စိတ်အားကြီးလာတယ်။ ရန်လိုစိတ် များလာတယ်။

အဲ့တော့ ကိုယ့်ရဲ့ မလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ဖို့ ကိုယ့်ရဲ့ ကြောက်စိတ် စိုးရိမ်စိတ်ကို ဖြေဖျောက်ဖို့ အုပ်စုသင်းကွဲခြင်းကို ပြန်လည်စုစည်းဖို့နဲ့ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ်နိုင်ငံ ဂုဏ်သိက္ခာမြှင့်တင်ရေးအတွက် အမျိုးသားရေးဝါဒကို ပြန်လည်ဆွဲကိုင်လာတယ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒဟာ ဒီလို ရေခဲမြေခံမျိုး ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေမှာ အဖြေကောင်းဖြစ်လာတယ်။ အလွယ်တကူ ပျံ့နှံ့လွယ်တဲ့ လူပိန်းကြိုက် အယူအဆ ဖြစ်လာတယ်။

အမှတ်သရုပ်သဘော

မလုံမခြုံ ခံစားလာရတဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ အမှတ်သရုပ်ချင်း တိုးတိုက်မှုဖြစ်တာ သဘာဝဖြစ်တယ်။ ပါမောက္ခ ဟန်တင်တန်ကလည်း သူ့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတိုက်မိခြင်းကျမ်းမှာ ပြောတာရှိတယ်။ ၂၁ ရာစုမှာ အမှတ်သရုပ်တိုက်ပွဲတွေ ပြင်းထန်လာမယ်။ ၂၀ ရာစုမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အိုင်ဒီယော် လိုဂျီတိုင်ပွဲဟာ ၂၁ ရာစုမှာ ယဉ်ကျေးမှု ပဋိပက္ခစစ်ပွဲတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ပဋိပက္ခတွေဟာ ယဉ်ကျေးမှုအပေါ် အခြေခံပြီး ဖြစ်လာတယ်။ ယဉ်ကျေးမှု တွေဟာ အုပ်စုကြီး (၈) စုအနေနဲ့ စုစည်းဖြစ်တည်နေတယ်။ ဟန်တင်တန်က သူ့ကျမ်းမှာ ယဉ်ကျေးမှု အုပ်စု ကြီး (၈) ခုကို ခွဲပြတယ်။

(၁) အနောက်တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု

(၂) ကွန်ဖြူးရှပ် ယဉ်ကျေးမှု

- (၃) ဂျပန်ယဉ်ကျေးမှု
- (၄) အစ္စလာမ် ယဉ်ကျေးမှု
- (၅) ဟိန္ဒူယဉ်ကျေးမှု
- (၆) အော်သိုဒေါ့(ခ) ဆလစ်ယဉ်ကျေးမှု
- (၇) လက်တင် အမေရိကန်ယဉ်ကျေးမှုနဲ့
- (၈) အာဖရိက ယဉ်ကျေးမှုဆိုပြီး အုပ်စု(၈)စု ခွဲပြတယ်။

ယဉ်ကျေးမှု တိုက်ပွဲဟာ အမျိုးသားနိုင်ငံတွေရဲ့ နယ်နိမိတ်တွေကို ကျော်ပြီး ဖြစ်လာတော့မယ် ဆိုတဲ့သဘော။

Elfi&"av\vr"avbw\ mElfiHtw\fta&Mbw, /
 u\ ftajcykw\Elfi&t, Itqaw\ m tem*wrsh
 jzplwnfvmr, hElfi&pepeyb, favmuf t\ic\us
 jzprv\q\wmar;c\etxw&r, /

ယဉ်ကျေးမှု ပဋိပက္ခတွေဟာ အမျိုးသားရေးဝါဒရဲ့ အမှတ်သရုပ်တွေ ဖြစ်တယ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒီတို့က ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို ခေတ်သစ် ကိုလိုနီဝါဒလို့ မြင်တယ်။ ကိုလိုနီဝါဒဆိုတာ ဟိုးယခင်ကလို စစ်တပ်ကြီး ဝင်လာချင်မှ ဝင်လာမယ်။ အမျိုးမျိုးသောနိုင်ငံတကာ နှုန်းစံတွေ ကိုင်ဆွဲပြီး အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါးလာမယ်လို့ အမြဲ မြင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် လူ့ အခွင့်အရေးတို့ နိုင်ငံတကာ စာချုပ်ဆိုတာတွေကို အဆိုးမြင်တယ်။ ငြင်းပယ် တယ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒက အပြင်ကို ချဲ့ပြီး ကြည့်တာထက် အတွင်းစွဲ ကြည့်တဲ့ ပမာဏက ပိုများတယ်။

အကျိုးစီးပွား ပဓာန

အနောက်ဇာတ်သွင်းမှု အမေရိကန်ဇာတ်သွင်းမှု ဆိုတာတွေက ပျံ့နှံ့ လာတယ်။ အမေရိကဟာ သမ္မတတွေ ဘယ်လို ပြောင်းပြောင်း မူလတိမ်း ညွှတ်ချက်ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ပဓာနအယူအဆကို ဘယ်တော့မှ လက် သီးဆုပ် မဖြည့်ဘူး။

‘ထာဝရ ရန်သူ၊ ထာဝရ မိတ်ဆွေဆိုတာ မရှိဘူး၊ ထာဝရ အကျိုး စီးပွားသာရှိတယ်’ဆိုတဲ့ အယူအဆကို လက်မလွှတ်ဘူး။ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဟင်နရီကစ်ဆင်းဂျား ကိုယ်တိုင် ဒီအယူအဆကို ဖော်ထုတ် ပြောဆို ရေးသားခဲ့တာတွေက အထင်အရှားပဲ။

လက်တွေ့နိုင်ငံရေးမှာ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွား အမျိုးသားလုံခြုံရေး ဆိုတာတွေက ဘယ်တော့မှ တိမ်ကောသွားမှာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးစနစ်တွေ အမျိုးမျိုးကျင့်သုံးကောင်း ကျင့်သုံးကြမယ်။ ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ကိုယ်ကျိုး စီးပွား ကိုတော့ နိုင်ငံတိုင်း ဆက်လက်ဆုပ်ကိုင်ကြမှာပါပဲ။

အစိုးရတစ်ရပ်ဟာ

- ★ နိုင်ငံတွင်းက လူမျိုးစုတွေရဲ့အကျိုးစီးပွားကို မစီမံမခန့်ခွဲတတ်ရင်
- ★ နိုင်ငံတကာမှာ တစ်နိုင်ငံချင်းရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်းမမြင်ရင် ပဋိပက္ခတွေ ထူပြောစွာနဲ့ နှစ်ပါးသွားနေ ရမယ်။

အမျိုးသားရေး အခြေခံက စ

အမျိုးသားရေးဝါဒဆိုတာ နိုင်ငံအတွင်းက ပြည်သူတွေရဲ့ လူမျိုးရေး နိုင်ငံရေး တိမ်းညွတ်ချက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်လူမျိုးရဲ့ ဗီဇရိုက်နဲ့ ဓလေ့အံကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီး တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးကို လုပ်ရပါ မယ်။ နိုင်ငံရေးဓလေ့၊ လူမှုဓလေ့တွေဟာ နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်အခြေပြုတဲ့ နိုင်ငံရေးအယူအဆတွေဟာ အနာဂတ်မှာ ဖြစ်တည်လာမယ့် နိုင်ငံရေးစနစ်နဲ့ ဘယ်လောက် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မလဲဆိုတာ မေးခွန်းထုတ်ရမယ်။

မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးဟာ အမျိုးသားရေးစိတ်အပေါ် အခြေခံပြီး ပေါက်ဖွားလာတာ ဖြစ်တယ်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေ ဂျီစီဘီအေ နဲ့ တို့ဗမာအစည်း အရုံးတို့ဟာ မြန်မာပြည် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကနဦး အင်အားစုတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီအသင်းကြီးတွေ အစည်းအရုံးတွေဟာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးဝါဒကို အခြေခံပြီး တော်လှန်ရေးတွေ လုပ်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်က အခြေခံဖြစ်ခဲ့တယ်။

မြန်မာလူထုမှာ အမျိုးသားရေးစိတ်က မူလဗီဇမှာ ကိန်းဝပ်နေပြီးသား ဖြစ်တယ်။ ဒီအသွေးအသားကို ဖယ်ထုတ်လို့ မရဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံနဲ့ သင့်တော် တဲ့ ဘယ်လို အမျိုးသားရေးဝါဒကို တည်ဆောက်ကြမလဲ ဆိုတာကိုသာ စဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာလည်း မြန်မာပြည်ရဲ့ အမျိုးသားရေး ဝါဒဟာ ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ မယှဉ်တွဲရင် အောင်မြင်နိုင်မယ် မထင်ပါဘူး။ ပဋိပက္ခတွေကို ဘယ်လို စီမံခန့်ခွဲရမလဲဆိုတာ မသိရင် တိုင်းပြည်တည်ဆောက် ရေးလည်း မအောင်မြင်နိုင်ဘူး။ ပုံပျက်ပြီး ရန်လိုတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒကို အလိုလို ထူထောင်ပြီးသားလည်း ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

အမျိုးသားရေးဝါဒဟာ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီအတွက် ရန်ဖက်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ မိတ်ဘက်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရန်ဘက် မိတ်ဘက် ဆိုတာကို ရွေးချယ်ရမှာက နိုင်ငံသားတွေ ကိုယ်တိုင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးခလေးဟာ သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေးရင် ဒီမိုကရေစီနဲ့ သင့်တော်တဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒကို တည်ဆောက်နိုင်မယ်။ မျက်ကန်းမျိုးချစ်ဝါဒကို ကိုင်ဆွဲလွန်းရင် အမျိုးသား ရေးဝါဒဟာ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီအတွက် ရန်ဘက် ဖြစ်မယ်။

ကမ္ဘာကြည့်ကြည့် မြန်မာကြည့်ကြည့်ပြီး လစ်ဘရယ် အမျိုးသားရေး ဝါဒကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့ တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ည ၇ : ၂၈

၂၈၊ မတ် ၂၀၁၈ ။

၂၂၆။ နှစ်သက်တော်အားဖြင့်

ပညာရေးကို ဖျက်နေတာ ဆရာနဲ့ မိဘတွေလို့ ပြောရင် ခင်ဗျား
ဒေါသ ထွက်မှာ သေချာတယ်။

ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်နေရင်၊ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်
မိဘတစ်ယောက်ဖြစ်နေရင် ပိုလို့ ဒေါသထွက်ပါလိမ့်မယ်။

ပညာရေးကို ဖျက်တဲ့သူတွေ အများကြီး ရှိပါလိမ့်မယ်။ ထိုနည်းလည်း
ကောင်း၊ ပညာရေးပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းအတွက် အချက်တစ်ခုမက
ရှိပါလိမ့်မယ်။ သို့ပေမယ့် ဒီနေရာမှာ ဆရာနဲ့ မိဘတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို
တစ်သီးတစ်သန့် မေးခွန်းထုတ်ချင်တယ်။

အဲ့တော့ နားကျယ်ကျယ် နားကြီးကြီးနဲ့ ဖတ်နိုင်ပါစေ။ မျက်စိ
ကျယ်ကျယ်ဖွင့်ပြီး ဖတ်နိုင်ပါစေ။ ပညာရေးမှာ ပါဝင်တဲ့သူတွေကို အကြမ်း
ဖျင်း(၄)အုပ်စု ခွဲလို့ရတယ်။

★ အစိုးရ

★ ဆရာ

★ မိဘ

★ ကျောင်းသား

အစိုးရကို မေးလိုက်ပြီ။ မူဝါဒ ကောင်းကောင်းရှိရဲ့လား။ အဲ့ဒီမူဝါဒက
မြန်မာပြည်ရဲ့ နောက်လအတွက် နှစ်သုံးလေးဆယ်ကို ကျော်ကြည့်ထားတဲ့
အမြော်အမြင်မျိုး ဖြစ်ရဲ့လား။ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ လုပ်ငန်း
အစီအစဉ် အပီအပြင် ရှိရဲ့လား။ အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တဲ့

စွမ်းရည်ပြည့် ယန္တရားရှိရဲ့လား။ အစိုးရကိုယ်တိုင်ကရော ပညာရေးအပေါ် အဲ့လောက် အရေးကြီးတယ်လို့ ယုံကြည်ကြောင်း တိမ်းညွှတ်ချက် ကြီးမားရဲ့လား။

ဆရာလုပ်သူတွေကို မေးမယ်။ ဆရာတစ်ယောက်အဖြစ်ကို ဘယ်လို ခံယူသလဲ။ ဆရာဟာ ပညာရေးဝန်ထမ်းလား။ ဆရာလား။ လုပ်ချင်စိတ်ကြောင့် လုပ်နေတာလား လုပ်စရာမရှိလို့ လုပ်တာလား။ သို့မဟုတ် နေရာ အတည် တကျ လေးဖြစ်တယ် ဂုဏ်လည်း ထိုက်တယ်လို့ ယူဆပြီး ဆရာ အလုပ်ကို လုပ်နေတာလား။ ဆရာဟာ နေ့စဉ် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာမှုကို လုပ်နေရဲ့လား။ တစ်ခုခုကို အမြဲလေ့လာ သင်ယူနေရဲ့လား။ ဆရာဖြစ်လျက်နဲ့ လေ့လာ သင်ယူရေးနဲ့ သင်ကြားပြသရေးကို ဘယ်လောက် ဒီဂရီလောက် ထက်သန် သလဲ။ ဟိုးအရင်က ဘာရယ်မဟုတ် ဆရာအလုပ်ဝင်ခဲ့တာကြောင့် အလုပ် တစ်ခု မပြောင်းချင်တော့လို့ ဆက်ပြီးမှိန်းလုပ်နေတာလား။ အသစ် တီထွင် ဆန်းသစ်မှုနဲ့ အတွေးအခေါ် လွတ်လပ်ရေးကို ဆရာဟာ ဘယ်လောက် လက်သင့်ခံသလဲ။ ယေဘုယျတွေနဲ့ ဇာတ်သိမ်းနေသလား။ ပြဌာန်းစာအုပ်နဲ့ လမ်းဆုံးနေသလား။ ယောင်ဝါးဖြစ်နေသလား။ မြန်မာပြည်ရဲ့ ပညာရေးစနစ်မှာ ဆရာတွေက အခရာ ကျတယ်ဆိုတာ လက်သင့်ခံသလား။ သင်ကြားရေးကို လုပ်နေတဲ့ ဆရာကိုယ်တိုင် သင်ယူမှုကို ဘယ်လောက်မြတ်နိုးသလဲ။ သင်ကြားရေးထက် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကို အားသန်နေသလား။ လူငယ်တွေရဲ့ တိုးတက်ပွင့်လင်းပြီး ဖောက်ထွက်တတ်တဲ့ အမူအကျင့်ကို ဆရာဘယ်လို မြင်သလဲ။ ကျွန်တော့် မေးခွန်းတွေကို မညာမတာ ရက်ရက်စက်စက် ရိုးရိုး သားသား ဖြေနိုင်ရဲ့လား။

မိဘတွေကို ထပ်မေးပါ့မယ်။ မိဘတွေက သားသမီးကိုချစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ဟာ ချစ်တတ်သူ ဖြစ်ပြီလား။ သားသမီးကို အမြင့်ဆုံးဖြစ်အောင် ပံ့ပိုးချင်တဲ့စိတ် ရှိပေမယ့် ပံ့ပိုးခြင်း အတတ်ကို လေ့လာဖြစ်ရဲ့လား။ ကိုယ့် စိတ် သဘောထားအတိုင်း သားသမီးဘဝကို ပြဌာန်းမှာလား။ မိဘတစ်ယောက် အနေနဲ့ ပညာရေးကို ဘယ်လိုမြင်သလဲ။ လူသား တန်ဖိုးလား။ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းအတွက်လား။ ဂုဏ်သိက္ခာအတွက်လား။ အားလုံး ပါဝင်သလား။ အတန်းကျောင်းထဲက အဆင့်နဲ့ဆင်ခြင်တုံတရားကို တစ်ခုယှဉ်ပြီး ရွေးပါ

ဆိုရင် ဘာကို ရွေးမှာလဲ။ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြတ်ပြတ်သားသား ရွေးရဲ့လား။ အဲ့ဒီ လောက်ကော နားလည်နိုင်စွမ်း ရှိရဲ့လား။ သားသမီးရဲ့ တကယ်တတ်ကျွမ်းမှုကို ဆန်းစစ်တတ်ရဲ့လား။ စာရွက်ပေါ်က ဒီဂရီနဲ့ ဦးနှောက်နဲ့ နှလုံးသားထဲက တတ်သိ နားလည်ခြင်းကို ကောင်းကောင်းခွဲခြားနိုင်စွမ်း ရှိရဲ့လား။

စိတ်သဘောထားအတွက် မေးခွန်းတွေ

ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်ရင် မေးခွန်းတွေမေးနိုင်မှ တော်ကာ ကျပါလိမ့် မယ်။ မေးခွန်းတွေက ပညာအတွက်အရေးကြီးပါတယ်။ ပညာရေးအတွက် မေးခွန်းတွေက သူများကိုနောက်မှမေးရမှာ။ အရင်ဆုံး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရင်မညာမတာ မေးရမှာ။ မေးပြီး ရက်ရက်စက်စက် ရိုးသားစွာ ဖြေနိုင်ရမှာ။ ဖြေရဲရမှာ။ ဖြေတတ်ရမှာ။

ဒီမေးခွန်းတွေကို ဘယ်သူ့ကိုမှ မမေးပါနဲ့။ ကိုယ့်ဘာသာ မေးလိုက် စမ်းပါ။ မညာမတာ မေးလိုက်စမ်းပါ။ ကိုယ်သင်ယူခဲ့တဲ့ပညာ ကိုယ်ဖြတ် သန်းခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံ ကိုယ်လေ့လာ ဖတ်ရှုခဲ့တဲ့ စာအုပ်တွေက အဲ့လောက် သတ္တိရှိအောင် လုပ်မပေးနိုင်ဘူးလား။ လုပ်မပေးနိုင်ဘူးဆိုက ရှက်တတ်ရင် သေလို့ရပါပြီ။ သေလိုက်ပါတော့။ ခင်ဗျားရှင်သန်နေလည်း လူ့အသိုင်းအဝန်း အတွက် ဘာမှ အကျိုးဖြစ်မှာ မဟုတ်လို့ပါ။

ဆရာတစ်ယောက်က ဝေဖန်ဆန်းစစ် ပိုင်းခြားမှုကို ဘယ်လောက် အားပေးသလဲ။ လက်ခံသလဲ။ ကိုယ်တိုင်ကရော ဝေဖန်ဆန်းစစ်ပိုင်းခြား တယ်ဆိုတာကို ကောင်းကောင်း နားလည်ရဲ့လား။

- ★ စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာမှု
- ★ အထူးပြုလေ့လာမှုကို ဘယ်လောက် အတိုင်းအတာအထိ လုပ်ပြီးခဲ့ပြီးပြီလဲ။
- ★ နောက်များမှာရော ဘယ်အရာတွေကို ဘယ်လောက် လုပ်ဦး မှာလဲ။

ဆရာတစ်ယောက်ဟာ ဘာတွေကို ဘယ်လို လေ့လာသင်ယူခဲ့တယ် ဆိုတာကို သုံးသပ်ရဲ့လား။ အနာဂတ်မှာလည်း ဘယ်အရာတွေကို ဘယ်

လောက် လေ့လာသင်ယူမယ်လို့ ရည်ရွယ်ချက် ခိုင်ခိုင်မာမာ ထားပြီးပြီလား။
အဲလိုမှမဟုတ်ရင် ဆရာဖြစ်ဖို့ မထိုက်ပါဘူး။

လူ့အသိုင်းအဝန်းရဲ့ မျိုးဆက်သစ်တွေကို လမ်းပြ၊ ညွှန်ပြမယ့်သူတွေဟာ
အဲ့လောက်ညံ့နေရင် မြန်မာပြည် မကြီးပွားတာ မဆန်းလှပါဘူး။ ခပ်ညံ့ညံ့
ဆရာတွေ လက်ထဲက ဘယ်လောက် ထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့ ကျောင်းသားတွေ
ထွက်လာနိုင်လို့လဲ။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို သတ်တဲ့သူတွေဟာ ဆရာညံ့တွေပါ။
ဆရာဖျင်းတွေပါ။

ဆရာတွေအတွက် ပညာရေးစနစ်ရဲ့ ပေးထားချက်ဘောင်တွေက
ကျဉ်းကောင်းကျဉ်းမယ်။ နည်းကောင်း နည်းမယ်။ အထောက်အပံ့ အပံ့အပိုး
အားနည်းချင် နည်းမယ်။ ကျွန်တော် အခုပြောနေတာ အထောက်အပံ့ကြောင့်
ဖြစ်တဲ့ မေးခွန်းတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ပညာရေးအပေါ်မှာ ထားတဲ့စိတ်သဘော
ထားတွေကိုသာ ဆန်းစစ် မေးခွန်းထုတ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကြိုက်ချင် ကြိုက်မယ်။ မကြိုက်ချင် မကြိုက်ဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်
လူတွေက ကိုယ်ယုံကြည်တဲ့အလုပ်ကို တစိုက်မတ်မတ် လုပ်နေရမှာ မဟုတ်
လား။ ပညာရေးအပေါ်မှာထားတဲ့ သဘောထားက အရေးကြီးတယ်။ ဆရာ
လုပ်တဲ့သူတွေရဲ့ စိတ်သဘောထား အမြင်က ပိုလို့တောင် အရေးကြီးပါတယ်။
သူတို့ အမြင်ခံယူချက်နဲ့ ယူဆချက်တွေက လူ့အသိုင်းအဝိုင်းပေါ် သက်ရောက်
မှု အားကြီးလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မိဘတွေကို မေးမယ်

မိဘဆိုတာ သားသမီးတွေအတွက် အကောင်းဆုံးမိတ်ဆွေလည်း
ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဆိုးဆုံး ရန်သူလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဗုဒ္ဓက ဒီလိုသဘော
ဟောခဲ့ဖူးပါတယ်။ အကြောင်းက ရှင်းပါတယ်။ သားသမီးကို မိဘတွေက
တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သလို နှောင့်ယှက်ဟန့်တားမှုလည်း ပေးနိုင်တယ်။
မိဘတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သားသမီးတွေ ပေါ်မှာ မျက်နှာစာ နှစ်ဖက် ရှိတယ်။
အဲ့တော့ မိဘတိုင်း ချစ်တတ်ရဲ့လား... လို့ မေးလိုက်ချင်တော့တယ်။

တကယ် ချစ်တတ်ရဲ့လား။ ကိုယ့်သားသမီးကို တကယ်ချစ်တတ်ရဲ့လား။
ချစ်ဖို့အတွက် လောကအကြောင်း လောကရဲ့အကျိုးကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း

နားလည်ထားသလား။ ဘဝရဲ့သမားရိုးကျမှု ဘောင်ထဲမှာပဲ သားသမီးကို မြှုပ်ဝင်စေချင်သလား။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းရဲ့ ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်ဖို့ အဲ့သည်လောက် ခက်သလား။ သားသမီးရဲ့ ဗီဇနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အပ်စပ်အောင် တည်ဆောက် ပေးဖို့ စဉ်းစားမိသလား။

မိဘတွေ တော်တော်များများက သူတို့သားသမီးတွေကို ‘ခွေး’ မဖြစ်ဖို့ ပြုစုစားနိုင်တယ်။ သို့ပေမယ့် ဘုရင်ဖြစ်ဖို့ အားလုံး မတတ်စွမ်းနိုင်ကြဘူး။ အဲ့တော့ မိဘတွေက သူတို့ သားသမီးတွေကို ‘ခွေး’ မဖြစ်အောင် ကြိုးစား ရုန်းကန်နေကြရင်း ဘုရင်ဖြစ်စေမယ့် အခွင့်အလမ်းတွေကို ပုတ်ထုတ်ဖယ်ရှား လိုက်သလို ဖြစ်သွားကြတယ်။

မိဘ စကား နာယူတိုင်း ကောင်းသလား ။ မှန်သလား။ မြန်မာ့လေ့ကို လွန်ဆန်ပြီးမေးရမယ်။ ပညာတော်လှန်ရေးဟာ အတွေးအခေါ် အမြင်ပြောင်းလဲ ရေးက စလိုက်တာ ကောင်းတယ်။

ဗုဒ္ဓဟာ သူ့ခမည်းတော် အလိုကို နာယူခဲ့ရင် မဟာလူသား ဘုရား အဖြစ် ရောက်ပါ့မလား။

---

q&mwpa, muia0zelqelpplfjcm;rlu1b, fvmuf
t;may;ov/vuctbv/ul fwiua&ma0zelqelppl
yifjcm;w, fqvmu1aumi faumifem;vn&lv;/

ဆင်ခြင်တုံတရား ကဲသော

ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးက ဆင်ခြင်တုံတရားကဲသောစနစ် ဖြစ်သင့် တယ်။ ဆင်ခြင်တုံတရားကို ဦးထိပ်မှာထားပြီး ပြောတာ လုပ်တာတွေ ဖြစ်နေမှ ကောင်းမယ်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ကောင်းအောင် တည်ဆောက်ဖို့ အတွက်ဆိုရင် အနာဂတ်ရဲ့ နှစ်ပေါင်းသုံးလေးငါးဆယ်ကို ကျော်ကြည့်ပြီး တည်ဆောက်နိုင်မှ ကောင်းမယ်။

ပညာရေးဟာ ရေတို မဟုတ်ဘူး။ ရေရှည်ပါ။ တာတို ပြေးပွဲ မဟုတ်ဘူး။ မာရသွန်ပြေးပွဲပါ။ သက်လုံက အရေးကြီးပါတယ်။ စိတ်ရှည်မှုက အရေးကြီးပါတယ်။ တစ်စိုက်မတ်မတ်ရှိမှုက အရေးကြီးပါတယ်။ ခရီးဝေးအတွက် သေချာလေ့ကျင့် ပြင်ဆင်ထားမှု လိုအပ်ပါတယ်။

ပညာရေးဟာ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခရမ်းပင်ဘူးပင် စိုက်သလို သီးပြီး သေသွားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တော်ရုံနဲ့လည်း မသီးပါဘူး။ အသီးအပွင့်အတွက် အချိန်ကာလတစ်ခု စောင့်ရတယ်။ အချိန်ကာလတစ်ခု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရတယ်။ အောင့်အီးသည်းခံနိုင်မှရမယ်။ စိတ်ရှည်မှ ရမယ်။ အမြင်ကျယ်ကျယ်ဖြစ်မှ ကောင်းမယ်။

နောင်များမှာ ရေကြည်ချင်ရင် အခု ကြိုတင် ရေတွင်းတူးထားဖို့ လိုပါတယ်။ ပညာရေးမှာ ဆင်ခြင်တုံတရားကို လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့ နည်းစနစ်မှန်ကန်ခြင်းကသာ ရနိုင်တယ်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းရဲ့ သမိုင်းတရားခံတွေအဖြစ် ဆရာတွေ၊ မိဘတွေက တိမ်မြုပ်ပြီး မှတ်တမ်းဝင်နေတာ မကောင်းဘူး။ လူတွေက အတ္တနဲ့မို့ စေတနာအမှားတွေကို သည်းခံနိုင်ကြတယ်။ ပညာတတ်တဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ စေတနာအမှားကို ကြာရှည် လက်မခံနိုင်ပါဘူး။ ပညာရေးမှာ စေတနာ အမှားဆိုတဲ့ ဆင်ခြေကို ကျွန်တော်တို့ ခြေဖျက်ပစ်မှ ရမယ်။

အဲ့ဒါ အင်မတန် သမာရိုးကျ နိုင်လွန်းတယ်။

ည ၁၀ : ၁၇

၁၁၊ မတ် ၂၀၁၈။

ae0i f̥ar mi fuxm

နေဝင်းမောင် ပြောခဲ့ဖူးတာ ရှိတယ်။

နေဝင်းမောင်ဆိုလို့ မရှိမသေ လုပ်တယ်လို့ မမှတ်စေလို။ ရေးသူက လေးစားကြည်ညိုသူ ဖြစ်သလို ဖတ်သူကလည်း နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ Egress သင်တန်း ဆင်းပွဲတစ်ခုမှာ ပြောခဲ့တာပါ။

သူ့စကား

“သမ္မတလုပ်ချင်တဲ့သူပေါ်မှ၊ ဝန်ကြီးလုပ်ချင်တဲ့သူပေါ်မှ၊ အဲ့လိုမှ မဟုတ်ရင် ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်လေ။ ခင်ဗျားမှ မလုပ်ရင် လုပ်ချင်စိတ် မပေါ်ရင် စစ်ဖိုလ်တွေချည်းပဲ ဒီတိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်သွားကြမှာ။”

“အဲ့တော့ ဒီလိုတော်တဲ့သူတွေ ရည်မှန်းချက်ကြီးစေချင်တယ်။”

“သူများကို ကယ်ချင်တယ် တိုင်းပြည်ကြီးကို ကယ်တင်ချင်တယ်ဆိုရင် တော့ ကိုယ့်ရှိမှပဲ ကယ်လို့ရမယ်။ အဲ့တော့ ဒီလို ကိစ္စမျိုးဆိုတာ တိုင်းပြည်ကြီး နဲ့ပတ်သက်တဲ့ကိစ္စဖြစ်လို့ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဘာသာရပ်များကို ခြောက်ခြားတဲ့အထိ သိနိုင်ဖို့လိုတယ်။ အဲ့လို လုပ်နိုင်မှပဲ တိုင်း ပြည်ကို ကယ်တင်နိုင်တဲ့သူဖြစ်နိုင်မယ်”

အဲ့တော့ နေဝင်းမောင် ပြောခဲ့တဲ့ အထဲမှာ အဓိက နှစ်ချက်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်ထားဖို့ကိစ္စနဲ့ “ခြောက်ခြားလောက်အောင်”တတ်သိခြင်း ကိစ္စ။

နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်ထား

တော်တဲ့သူတတ်တဲ့သူဖြစ်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်မထားရင် နိုင်ငံရေးအာဏာ မရတတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးအာဏာကို မှန်းတဲ့သူတိုင်းကလည်း တော်သိတတ် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ စွမ်းဆောင်ရည်လည်း ရှိတယ်။ နိုင်ငံရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်လည်း ရတယ်ဆိုရင် အဲဒီလူက တိုင်းပြည်အတွက် အတော်အကျိုးဖြစ်တယ်။ ဒီလိုပဲ သူ့မှာ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်း ထည့်ပေါင်းနိုင်ရင် ပိုလို့တန်ဖိုးဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသမား ဖြစ်တယ်။

---

u l e h a w m i w l j r e l m v l r t t u s i h u y s i t w , /
 & l c s i f w , / j z b c s i f w , / t a y : , h / y l w , /
 t j z p l v l w , / t v l y z p a t m i f r v l c s i l b l /
 t v u m : v l c s i f w , / t a c m i f w l u c s i f w , /
 j z w l v r f u v l c s i f w , /

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်မှာ တော်တဲ့သူ တတ်တဲ့သူတွေ ရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးဓလေ့မှာ အတော်များများက ခပ်ကင်းကင်း နေလိုတဲ့ စိတ်အခံ ရှိတယ်။ ဒါကို ဗမာနိုင်ငံရေးတန်ဖိုး ကျမ်းကို ရေးတဲ့ ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကြီးလည်း ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ နိုင်ငံရေးနဲ့ နှယ်ရင်ကို ညစ်ထေးသလိုလို ခံစားရတဲ့ကိစ္စ။ အဲ့ဒါက အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ သို့ပေသော်ငြားလည်း လူတိုင်း နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားရမယ်လို့ အစွန်းရောက် အယူအဆမျိုး ကျွန်တော့်မှာ မရှိ။

တစ်စုံတစ်ရာအစွမ်းရှိတဲ့သူတွေ ပေါက်ပေါက်မြောက်မြောက် ရှိထားတဲ့သူတွေက လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ပိုကောင်းဖို့ ရာဇရေးကို ထည့်လေ့လာသင့်တယ်။ ထည့်စဉ်းစားသင့်တယ်။ ထည့်ကြစည် တွေးတောသင့်တယ်။ နိုင်ငံရေးနဲ့ မပတ်သက်ချင်ပါဘူးလို့ သာမန်အတွေးမျိုးနဲ့ လမ်းမဆုံးစေချင်ဘူး။ လူတွေက ကိုယ့်အကန့်နဲ့ ကိုယ်နေချင်တယ်။ ဝင်ရှုပ်ရှုပ်ရှုပ်ရှုပ် မလုပ်ချင်ဘူး။ အထူးသဖြင့် ပညာတတ်တွေ အများစုက အေးအေးလူလူပဲ နေချင်တယ်။

လူတွေနဲ့ရှုပ်တာ တွန်းကြတိုက်ကြတဲ့အထဲမှာ ဝင်မပါချင်ကြဘူး။ အဲ့တော့ နိုင်ငံရေးမှာ လူတော်တွေ ပါးလျလာတယ်။ ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ မြန်မာ့ နိုင်ငံရေးခလေ့အရ လူတော်ကြောက်ရောဂါ ရှိကြတယ်။ အဖွဲ့အစည်းတွေထဲ နိုင်ငံရေးပါတီတွေထဲမှာ တော်သူ၊ တတ်သူ ရှိလာရင် အုပ်စုဖွဲ့တာ ဂိုဏ်းဖွဲ့တာ တွန်းတာ၊ တိုက်တာ၊ ခြေထိုးတာ နိုင်ငံရေးကစားကွက် ထွင်လွန်းတာတွေ လုပ်ကြတယ်။ အဲ့ဒီအခါမှာ တော်သူ တတ်သူတို့က နိုင်ငံရေးပါးမဝရင် ချောင်ထဲ ရောက်ကုန်တယ်။ ထွက်ကုန်ကြ တယ်။ နောက်ဆုတ်ကုန်ကြတယ်။ နောက်တန်းမှာပဲ နေကြတော့တယ်။ နောက်ဆုံး စိတ်ပျက်အားလျော့ကုန် ကြတယ်။ ဒါကလည်း အားလုံးက မှားတယ်၊ အားလုံးက မှန်တယ်လို့ မပြောချင်ပါဘူး။

နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ထဲမှာ ဒီလိုတွေက နေရာတိုင်းမှာ ရှိကြတာပါပဲ။ ဒါကို နားလည်ပြီး တော်သူ၊ ထူးချွန်သူ နိုင်ငံ့အပေါ် စေတနာ ထက်သန်သူမှန်ရင် အဲ့လို အခက်အခဲတွေကို ပြန်လည်တွန်းထုတ်နိုင်ရမယ်။ ကာကွယ်နိုင်ရမယ်။ ကျော်လွှားနိုင်ရမယ် မဟုတ်လား။ စိတ်ပျက်ပြီးတော့ ထွက်သွားတာ အဖွဲ့ အစည်းထဲကနေ နှုတ်ထွက် သွားတာတွေ မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ စိတ်ရှည်ဖို့လည်း လိုတာပေါ့။

နေဝင်းမောင် ပြောသလို တော်သူ တတ်သူတွေ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက် မထားရင် မတော်သူ မတတ်သူတွေ အာဏာရှုတွေ စားဖားတွေ သာကူးတွေပဲ လက်ထဲနိုင်ငံရေးအာဏာ ရကုန်ကြလိမ့်မယ်။ ဒါက အနာဂတ် မျိုးဆက်သစ် တွေအတွက် သတိထား စဉ်းစားရမယ့် ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။

မြောက်ခြားလောက်အောင်

တိုင်းပြည် အကျိုးဆောင်သူက လောက်လောက်လားလားရှိထားရမှ ရမယ်။ ကျွန်တော် ငယ်ငယ်က ဒေးကာနက်ဂျီရေးတဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ တစ်ခုထဲမှာ ဖတ်ဖူးတယ်။

“နိုင်ငံရေးမှာ ပေါက်မြောက်ဖို့ဆိုရင် တစ်ဖက်ဖက်မှာ ပါရဂူမြောက် ထူးချွန်ထားရမယ်” ကိုတဲ့ စကား။ တစ်ခုခုမှာ မထူးချွန်ဘဲ ဘယ်နေရာမှ ဝင်ဆန့်လို့ မရဘူး။ အပေါ်ယံ ရုပ်သိထားရုံနဲ့ လူ့အကျိုးကို ဘာမှ လောက်

လောက်လားလား ဆောင်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိဘူး။ အခန့်မသင့်ရင် ပိုပြီး တော့တောင် ဆိုးကျိုးဖြစ်ပါလိမ့်ဦးမယ်။

ကိုယ့်မှာ မရှိဘဲနဲ့လည်း ပေးလို့မရဘူး။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ဘာမှ မသိမတတ်ဘဲနဲ့ သူများတကာကို တတ်သိအောင်လုပ်ပေးနိုင်ဘူး။ လောက် လောက်လားလား မသိဘဲနဲ့လည်း ဘာကိုမှ လောက်လောက်လားလား တွန်းရွှေနိုင်စရာ အကြောင်း မရှိဘူး။

လောက်လောက်လားလား တတ်သိ မထားသူဟာ

★ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်ဖြစ်

★ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဖြစ်ဖြစ်

★ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာကိုမှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက် မြောက် လုပ်နိုင်မယ် မထင်ပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးအကျင့်က ပျင်းတယ်။ ချီးချင်တယ်။ ဖြီး ချင်တယ်။ အပေါ်ယံလုပ်တယ်။ အဖြစ်လုပ်တယ်။ အလုပ်ဖြစ်အောင် မလုပ် ချင်ဘူး။ အလကား လိုချင်တယ်။ အချောင်လိုက်ချင်တယ်။ ဖြတ်လမ်းက လိုချင်တယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့များများ လိုချင်တယ်။ တစ်ခုခုကို တစ်စိုက်မတ်မတ် လုပ်ဖို့ ဆိုရင် ခက်တယ်။ စုဖွဲ့မှုမတတ်ဘူး။ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ လုပ်ဆောင်တတ်မှု အားနည်းတယ်။ ခံစားမှု လွန်ကဲတဲ့ အမူအကျင့် ရှိတယ်။ မြန်မာ့သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်။

အုပ်စုလိုက်ကြီးနဲ့ ချီပြီး ကောင်းခဲ့လို့ တိုးတက်ပေါက်မြောက်သွားတယ် ဘယ်လို သာဓကရှိခဲ့သလဲ။ သိပ်များများစားစားရှိခဲ့မယ် မထင်ပါဘူး။ တစ်ဦးကောင်း တစ်ယောက်ကောင်း နောက်ကို အားလုံးပြိုင်တူ ခြေစုံရပ် နိုင်ငံလုံးချီကြွအောင် မ၊နိုင်ခဲ့တာတွေပဲ ရှိတယ်။ အဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးနဲ့ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးမှာ လူစွမ်းကောင်းတွေ လိုတယ်။ နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုပေးတဲ့ အထဲမှာ ဆင်ခြင်တုံ တရားဦးစီးတဲ့သူတွေ များများလိုတယ်။ လူငယ် လူလတ်ပိုင်းတွေ များများ လိုတယ်။ တက်ကြွ ဖျတ်လတ်သူတို့ များများလိုတယ်။

မလိုအပ်ဘူး မလိုချင်ဘူး

- ★ လေးနေ ထိုင်းနေ မှိုင်းနေတဲ့သူတွေ များဖို့ မလိုဘူး။
- ★ အမြဲ သံသယထားပြီး မယုံသင်္ကာဖြစ်နေတဲ့သူတွေ မလိုဘူး။
- ★ အချောင်ခိုချင်တဲ့သူတွေ များများ မလိုဘူး။
- ★ တစ်ခုခုကို ဖင်မြဲမြဲ မကြိုးစားချင်တဲ့ ဟိုစပ်စပ် ဒီစပ်စပ်သမားတွေ မလိုအပ်ဘူး။
- ★ မလိုချင်ဘူး။

တတ်တယ်ဆိုရင်လည်း ပန်းပဲရွာမှာ အပ်သွားရောင်းနိုင်တဲ့ သူလို ထူးချွန်နေဖို့လိုတယ်။ ခေါင်းတစ်လုံးသာနေရုံနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ ခေါင်း အလုံးပေါင်းများစွာ သာနေမှရမယ်။ နှာတစ်ဖျားသာနေဖို့ မလိုဘူး။ လိုက် မမီနိုင်အောင်ကို ရှေ့က ပြေးနေဖို့လိုတယ်။

အပြောတစ်မျိုး အလုပ်တစ်မျိုးနဲ့ အာချောင်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေ မလိုဘူး။ အလုပ်နဲ့သက်သေပြနိုင်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့သူတွေ လက်ထဲ နိုင်ငံရေးလုပ်ပိုင်ခွင့် ရစေချင်တယ်။ သူတို့တတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရကြဖို့ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ဝင်ပြိုင်ဖို့လိုတယ်။ ဝင်ပြိုင်ချင်စိတ် ရှိရမယ်။ ဝင်ပြိုင် နိုင်အောင်လည်း အဲ့လိုလူတွေ ပါလာဖို့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်း လူတော်တွေ မွေးရမယ်။ မွေးစားရ မယ်။

လူတော်မွေးမြူရေးလည်း လုပ်ရမယ်။

လူတော် မွေးစားရေးလည်း လုပ်ရမယ်။

စာပြီးချိန် နေ့လယ် ၂: ၄၈

၅၊ မတ်လ ၂၀၁၈။

ဝမ်းနစ်နစ် တရားမကျင့်ရအောင်

ဝံသာနစ်နစ်

မျိုးချစ်စိတ်လို့ အနက်ယူလို့ ရတယ်။ မျိုးချစ်စိတ်ဟာ ဘယ်က စတင်သလဲ။ လူဆိုတာ အတ္တနဲ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ချစ်တယ်။ ကိုယ့် သွေးသားကို ချစ်တယ်။ ကိုယ့်အမျိုးကို ချစ်တယ်။ ကိုယ့်လူမျိုးကို ချစ်တယ်။ ကိုယ့်ဒေသကို ချစ်တယ်။ ကိုယ့်ရေ ကိုယ့်မြေကို ချစ်တယ်။ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု ကိုယ့်ဘာသာစကား၊ ကိုယ့်ရဲ့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ရာကို ချစ်တယ်။ စွဲလမ်း တယ်။ နှစ်သက်တယ်။

ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို တွယ်တာတဲ့စိတ်ဟာ မွေးကတည်းက စတင် ဖြစ်တည်လာတယ်။ ကိုယ်ကစားခဲ့တဲ့၊ ကစားကွင်း ကိုယ်ဆော့ပြေးခဲ့တဲ့ လယ်ကွင်းပြင်ကြီး၊ ကိုယ်တက်ခဲ့တဲ့ကျောင်း၊ ကိုယ်ချစ်တဲ့ ဆရာမ၊ ကိုယ် ခံတွင်းတွေ့တဲ့ အစားအစာ၊ ကိုယ်နှစ်သက်မြတ်နိုးတဲ့ သဘာဝရှုခင်းတွေ ကိုယ့်ဒေသမှာ တွေ့ရတဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေ၊ ကျေးငှက်လေးတွေ...စသည် ဖြင့်။

နွေဦးဆို လေရှေးတွေက တိုက်ပြီ။ လက်ပံလည်း ပွင့်ပြီ။ လက်ပံပွင့်ချိန် နဲ့အတူ လက်ပံခေါင်းချဉ်ရည်ကို လှယက်သောက်ခဲ့တဲ့အိမ်က မိသားစု ထမင်းဝိုင်းကို တမ်းတတယ်။ မက်မောတယ်။ ဝေးတစ်မြေမှာ ရောက်နေရင်

ပိုလို့တောင် လွမ်းတယ်။ ဗမာတွေက ငါးပိရေကြိုကို လွမ်းတယ်။ ချဉ်ချဉ် စပ်စပ် လက်ဖက်သုတ်ကို လွမ်းတယ်။ မန္တလေးသားတွေက မုန့်တီကို လွမ်းတယ်။ တောင်ပေါ်သားတွေက မုန့်ညင်းကို လွမ်းတယ်။

မုန့်ညင်းပေါ်ရင် ရှမ်းပျော်တယ်။ မုန့်ညင်းဖူးရင် ရှမ်းမြူးတယ်။ မုန့်ညင်းတုံးရင် ရှမ်းမုန်းတယ်။ အဲ့သလို ဆိုကြတယ် မဟုတ်လား။ ရှမ်းနဲ့ မုန့်ညင်းကို ခွဲလို့မရဘူး။ ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ တောင်ပေါ်သားတွေနဲ့ မုန့်ညင်းကိုလည်း ခွဲလို့မရဘူး။ ပအိုဝ်း၊ တအာန်း၊ ပလောင်တို့

trɔm;a&0j qɔwɪvɪnf&vɔ/
xɛf&cuɪw, / ɔlu aysɪmɔjɪmɪf
w, / tɪmɔɪw, / xɪmɔɪxɪnɪ
vɔɪ&ɔw, / ɔabmɔbmɔpɔw, /
e, ɛjru bɪmɔɪpɛjzɔɛ ɔɪɛf
wɪɪpɔwɔɪɔɪk &mɔɪt&mɔɪfɔɪ;
rɪɪɪ/

လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ ကောက်ကြီးဆန်နဲ့ မုန့်ညင်းဟင်းလုပ်စားကြတယ်။ မြေပြန့်ဒေသမှာ ကန်စွန်းရွက်က အသည်းစွဲ။ တောင်ပေါ်ဒေသမှာ မုန့်ညင်းက အသည်းစွဲ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ ငါးပေါတယ်။ အဲ့တော့ မုန့်ဟင်းခါးကို မုန့်ဟင်းငါးလို့ ပြောင်းပစ်ရမလို ဖြစ်တယ်။ ငါးကို လှိုင်လှိုင် သုံးပြီး ချက်လိုက်တာ အင်မတန်ချိုတယ်။ ဧရာဝတီတိုင်းက မုန့်ဟင်းခါးက နာမည်ကြီးတယ်။ ဟင်္သာတ၊ ဖျာပုံ၊ ငါးသိုင်းချောင်းတို့က မုန့်ဟင်းခါး နာမည်ကျော်တယ်။ ပြည်ပရောက် မြန်မာတွေ မြန်မာအစားအစာကို လွမ်းကြတယ်။ မုန့်ဟင်းခါးကို လွမ်းတယ်။ မုန့်တီကို လွမ်းကြတယ်။ ငါးပိကို လွမ်းတယ်။ လက်ဖက်သုပ် ချဉ်စုတ်စုတ်ကို လွမ်းတယ်။ ဒညင်းသီးလည်း လွမ်းကြတာပဲ။

တောင်ပေါ်သားတွေက မုန့်ညင်းပေါင်းတို့၊ မုန့်ညင်းချဉ်တို့၊ မုန့်ညင်းစောတို့၊ မျှစ်ချဉ်၊ တို့ဟူးနွေး၊ ခေါပုတ်၊ ဆီတို့ဟူး၊ မက်ခေါက်ချဉ်တွေကို တမ်းတတယ်။ လွမ်းတယ်။ သူတို့ နယ်ခြားကို ရောက်နေရင် သိပ်ချင်ခြင်း တက်တဲ့ အရသာတွေ။

လူတွေ နေ့စဉ် နေ့တိုင်း စားသောက်နေထိုင်လာကြတဲ့ ပုံစံတွေက နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှည်ကြာလာတဲ့အခါ ဥပါဒါန်ဖြစ်လာတယ်။ ဒေသစွဲ

အစားအသောက်စွဲကနေ လူမျိုးစွဲ၊ ယဉ်ကျေးမှုစွဲ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအစွဲတွေ ဖြစ်လာတယ်။

စွဲလမ်းခြင်းတရားဟာ ဝံသာနုစိတ်ကို မီးထိုးပေးတယ်။ ဒါတွေဟာ နိုင်ငံနဲ့ချီ ဖြစ်လာရင် အမျိုးသားရေး စွဲလမ်းမှုတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အမျိုးသား ရေးကို အနုပညာတွေနဲ့လည်း မောင်းနှင်တယ်။ ယဉ်ကျေးမှုတွေ၊ ဘာသာရေး တွေ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွေ၊ အစဉ်အလာတွေ၊ ထုံးတမ်းအစဉ်အလာတွေ၊ စာပေတွေ၊ ပန်းချီတွေ၊ ရုပ်ရှင်တွေ... စသဖြင့် လူတွေရဲ့ မျိုးချစ်စိတ် နိုင်ငံ ချစ်စိတ်ကို မောင်းနှင်ကြတယ်။ သွတ်သွင်းကြတယ်။ ဖြန့်ချိကြတယ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒဆိုတာ နိုင်ငံတိုင်းမှာ ရှိတယ်။

ဘုကြောင့် အမျိုးသားရေးဝါဒက အမြဲတမ်း ဗားရှင်းပြောင်းပြီး ခေတ်တိုင်း အခြေအနေတိုင်းမှာ ရေပန်းစား နေနိုင်တယ်။ အကြောင်းက လူ့အတ္တအပေါ် အခြေပြုလို့ ဖြစ်တယ်။ လူ့အတ္တအပေါ် အခြေပြုပြီး ဖြစ်တည် လာတဲ့ အိုင်ဒီယောလိုဂျီက စွဲတယ် မြဲတယ်။ လူသားမျိုးဇာတ် ဖြစ်တည်သရွေ့ ရှိနေတယ်။

ပေါ်လွင်ခြင်း မပေါ်လွင်ခြင်းသာ ကွာလိမ့်မယ်။ ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ ကျယ်ပြန့်ခြင်း မကျယ်ပြန့်ခြင်းသာ ကွာလိမ့်မယ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒဟာ အမြဲရှိနေမယ့် ဖြစ်တည်နေမယ့် တရားပါပဲ။ ဝါဒပါပဲ ။ အယူအဆပါပဲ။ ယုံကြည်မှုပါပဲ။

အိုင်ဒီယောလိုဂျီတွေကို လေ့လာကြည့်ပါ။ လူ့အတ္တကို မီးထိုးပေးရင် ပြန့်ပွားလွယ်တယ်။ ဖြစ်တည်လွယ်တယ်။ စွဲမြဲလွယ်တယ်။ ပျောက်ပျက်ဖို့ လည်း ခဲယဉ်းတယ်။ သူတို့ကို ဗြောင်တင် ဖြန့်ချိ ဖော်ပြချင်မှ ဖော်ပြလိမ့်မယ်။ လူ့အမူအကျင့်တွေထဲမှာတော့ စွဲမြဲ မြဲဝင်နေတာပဲ။

လူ့အတ္တတိုင်းက မကောင်းပါဘူး။ လူ့အတ္တကို လူ့အသိုင်းအဝိုင်းက နှုန်းစံတွေနဲ့ ထိန်းညှိကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒါ့ကြောင့်လည်း စနစ်တွေနဲ့ လူသားတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်ကြတယ်။ စနစ်တွေနဲ့ လူသားတွေရဲ့ တည်ငြိမ်မှု အသက်ရှင် ရပ်တည်မှုကို ဆွဲဆန့်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပြုပြင်ရတဲ့ လူသားဗီဇတွေရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းလဲနိုင်တဲ့ လူသား အတ္တတွေ ရှိတယ်။

သို့ပေမယ့် တစ်ဦးချင်းကို ကျော်လာပြီး အများနဲ့ ဖြစ်လာရင် လွှမ်းမိုးဖို့ ထိန်းကျောင်းဖို့ ပိုခက်လာတယ်။ လူသားဗီဇကိုယ်တိုင်က မကောင်းမှု ဘက်မှာ တိမ်းတယ်။ ယိမ်းတယ်။

အဲ့လို တိမ်းညွတ်ချက်က နဂိုကတည်းက ရှိပြီးသား။ အဲ့တော့ အမျိုး သားရေးဝါဒဆိုတာလည်း ရေလိုပဲ။ ထိန်းရခက်တယ်။ သူက ပျော့ပြောင်းတယ်။ အားကြီးတယ်။ ထုလိုက် ထည်လိုက်ရှိတယ်။ သဘောသဘာဝ စုံတယ်။ နယ်မြေက ဘာပဲဖြစ်နေဖြစ်နေ သူ့ပန်းတိုင်ဖြစ်တဲ့ သမုဒ္ဒရာကို အရောက် သွားမှာပဲ။

ထိုနည်းလည်း ကောင်းပဲ ရေဟာနေရာတိုင်းမှာ ပျော်ဝင်နိုင်တယ်။ ဝင်ဆန့်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံတိုင်းမှာ သူ့ဒေသ၊ သူ့ရေမြေနဲ့ လိုက်ဖက်ညီတဲ့ အမျိုးသားရေး တိမ်းညွတ်ချက်တွေက ရှိထားပြီးသား။ ရှိနေပြီးသား။ ဘယ်တော့မှလည်း ပျောက်ပျက်သွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံကိုလည်း ကြည့်လိုက်။ လွတ်လပ်ရေးကို အမျိုးသားရေးတိမ်းညွတ်ချက်နဲ့ တိုက်ယူခဲ့တယ်။

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး နိုင်ငံထူထောင်ရေးကိုလည်း အမျိုးသားရေး အခြေခံမှုတွေက ကွဲလွဲလို့ ပြည်တွင်းစစ်တွေ ဖြစ်တယ်။ ဂိုဏ်းဂဏတွေ ကွဲတယ် ပြတယ်။

စာပေကို ကြည့်ကြည့်၊ ပညာရေးကို ကြည့်ကြည့်၊ အနုပညာကို ကြည့်ကြည့်၊ စစ်ရေး နိုင်ငံရေးကို ကြည့်ကြည့်၊ ဘာသာရေးကို ကြည့်ကြည့် အားလုံးက အမျိုးသားရေးတိမ်းညွတ်ချက်တွေနဲ့ လွတ်တယ်လို့ကို မရှိဘူး။ အရှေ့တိုင်းရဲ့ ဗီဇစရိုက်နဲ့လည်း သက်ဆိုင်တယ်။ လူမျိုးတွေရဲ့ အစဉ်အလာ ဓလေ့စရိုက်အားကြီး သန်မာတာတွေလည်း ပါမယ်။

ဒါ့ကြောင့် အမျိုးသားရေးဝါဒကို ကျွန်တော်တို့ ဆန့်ကျင်လို့ မရဘူး။ ဘယ်လို ဘယ်ကဲ့သို့ ပုံဖော်ကြမလဲဆိုတာသာ အရေးကြီးတာ။ နောက်ပြီး နိုင်ငံရေးစနစ်မှာ ဒီမိုကရေစီကိုပီပီပြင်ပြင် အကောင်အထည်ဖော်ရင်း လုပ် ကြရမယ်။ ကျွန်တော့် ယူဆချက်အရ ဒီမိုကရေစီနဲ့ ပြိုင်တူတည်ဆောက်ရမယ့် အရာသုံးခုရှိတယ်။ ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးနဲ့အတူ ပြိုင်တူတည်ဆောက် ရမယ့်အရာ သုံးခု။

တစ်ခုက နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး
(တနည်း)နိုင်ငံစီးပွား တည်ဆောက်ရေး။

နောက်တစ်ခုက ပညာ တည်ဆောက်ရေး။ နောက်တစ်ခုက အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး။ ဒီမိုကရေစီဖြစ်ပြီး နိုင်ငံစီးပွားရေး မကောင်းရင် နိုင်ငံက ငတ်တယ်။ ပြတ်တယ်။ ဆင်းရဲတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေငတ်တဲ့ ပြည်သူတွေက ဒီမိုကရေစီအပေါ် ဘယ်လောက် စွဲစွဲလမ်းလမ်း တိမ်းညွှတ် နိုင်ကြမှာလဲ။

trsdhom;a&0g qllwmvnt
a&vly/xef&culw, /olu
aymlajymifw, /tm;lubw, /
xlvulfxnfvu&bw, /
oabmobm0plw, /e, bjr
u bmyljzplaejzplae 0lyef
wllzplwlorl&muilt a&muf
0tr;rtly/

ပညာမတတ်တဲ့လူတွေလက်ထဲ ဒီမိုကရေစီရောက်ရင် ဆင်ခြင်တုံတရား မဲ့တဲ့ လူတွေလက်ထဲ ဒီမိုကရေစီရောက်ရင် ဒီမိုကရေစီက ဘာဖြစ်မလဲ။ အင်မတန် အကွဲအပြဲကြီးတဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းပဲ ဖြစ်လာမှာပဲ။ ရန်ပွဲတွေ အဆုံးမသတ်နိုင်ရင်း ဇာတ်သိမ်းခန်းရောက်သွားတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်သွားမှာပဲ။ အများညီ ဤကို ကျွဲဖတ်တဲ့ ပုံစံ ဖြစ်သွားမှာပဲ။

အဲ့တော့ ဒီမိုကရေစီတည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပြည်သူလူထုရဲ့ ဆင်ခြင်တုံတရားတည်ဆောက်ရေးကို ယှဉ်တွဲရမယ်။ အဲ့လိုမှမဟုတ်ရင် နိုင်ငံကပျက်မှာပဲ။ ဒီမိုကရေစီလည်း အာမခံချက် မရှိနိုင်ဘူး။ ခိုင်မာကျစ်လျစ်တဲ့ ဒီမိုကရေစီလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အီလည်လိုက်နေတဲ့ အီလစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီပဲ ဖြစ်မယ်။

အမျိုးသားရေး လမ်းကြောင်းလွဲနေတဲ့ နိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီစနစ် အမြစ်တွယ်နိုင်ပါ့မလား။ ထိုနည်းလည်းကောင်းပဲ အမျိုးသားရေး မူမမှန်တဲ့ လူမျိုး အမျိုးသားရေး မူမမှန်တဲ့ တိုင်းပြည်က ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်လူမျိုးဆိုတဲ့ ဂုဏ် သိက္ခာရှိပါ့မလား။ ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု ကိုယ့် နိုင်ငံသား ဆိုတဲ့ အမှတ်သရုပ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရှိပါ့မလား။ ရှိရင်လည်း လူလေးစားနိုင်ပါ့မလား။

ဒါ့ကြောင့် ရှင်းပါတယ်။

အမျိုးသားရေးဝါဒ ဝံသာနုစိတ်ဆိုတာ ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ ယှဉ်ရမယ်။ လူမျိုးပေါင်းစုံ နေနိုင်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်လို့ လူမျိုးတစ်ခုတည်းကို ဇောင်းပေး ပရို မိုးရှင်းလုပ်တဲ့ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ လူမျိုးရေးဝါဒ မဖြစ်စေဘဲ နိုင်ငံသားဆိုတဲ့ အခြေခံမူအပေါ်မှာ ရပ်ခံပြီး တည်ဆောက်ကြရမယ်။ ပြီးတော့ စည်းစနစ်ကျကျ ကျစ်လစ်တဲ့ လူ့အသိုင်းအဝန်းကို တည်ဆောက်ရမယ်။ ကိုယ့်တန်ဖိုး ကိုယ့်မူ ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အသားကျအောင် လေ့ကျင့်ယူကြရမယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ဒီမိုကရေစီကို မတည်ဆောက်လို့လည်း မရဘူး။

အမျိုးသားရေးကိုလည်း ပစ်ပယ်လို့ မရဘူး။ ဒီနှစ်ခုဟာ ရန်ဘက် မဟုတ်ဘူး။ မိတ်ဖက်သာ ဖြစ်တယ်။ ဆင်ခြင်တုံတရား မြင့်တဲ့သူတွေ နယ်ပယ်အသီးသီးမှာ ပုံဖော်ထုဆစ်ကြရင် မြန်မာပြည်မှာ ရန်ပွဲတွေ နည်းသွား ပြီး ပေါင်းစည်းမှုတွေနဲ့ အဟုန်ပြင်းပြင်း တိုးတက်မှုဆီကို ရောက်နိုင်တယ်။

ဒီမိုကရေစီဟာ အချို့ အမျိုးသားရေးဝါဒဟာ အခါ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မယ်။ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်ဟာ စားသုံးသူ အကြိုက်ဖျော်ပေးနိုင်တဲ့ လက်ဖက်ရည်ပါပဲ။

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသမားလို့ခေါ်တဲ့ အဖျော်ဆရာတွေဟာ နို့ဆီရဲ့ အချိုဓာတ်နဲ့ လက်ဖက်ကော်ဖီရဲ့ အခါဓာတ်နှစ်မျိုးကို အချိုးညီညီ ရောစပ် ပေးနိုင်ရမယ်။ ဖျော်စပ်ပေးနိုင်ရမယ်။ အချိုဓာတ်ချည်းပဲလည်း သောက်လို့ မကောင်းဘူး။ အခါဓာတ် အဖန်ဓာတ်ချည်းပဲလည်း သောက်လို့ မရဘူး။ အရသာကောင်းတဲ့၊ အရသာရှိတဲ့ လက်ဖက်ရည်ကောင်း တစ်ခွက်ဖြစ်ဖို့ ပညာတတ်တွေ၊ ပညာရှိတွေ၊ ဆင်ခြင်တုံတရားမြင့်သူတွေ၊ နိုင်ငံတည်ဆောက် ရေးသမားတွေ အစွန်းနှစ်ပါးဖြစ်နေတဲ့ အမျိုးသားရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီကို ရောကြို ဖျော်စပ်နိုင်ရမယ်။

ကျွန်တော်တို့ပြည်သူတွေ လက်ဖက်ရည် ကောင်းကောင်း သောက်ချင် တယ်။ နည်းလမ်းတွေ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ ရှာကျန် တတ်ရင် ရနိုင်ပါတယ်။

စာပြီးချိန် ညနေ ၆း ၅၇

၄ မတ်လ ၂၀၁၈။

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်

‘ရွေးကောက်ပွဲမရှိရင် ဒီမိုကရေစီ မရှိဘူး။ သို့သော်... ရွေးကောက်
ရှိတိုင်း ဒီမိုကရေစီဟု တရားသေပြောလို့ မရ’

ရွေးကောက်ပွဲ၏ အသက်သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ ဖြစ်သည်။
တစ်ပါတီစနစ်မှာ ပါတီတွင်း ရွေးကောက်ပွဲ ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ဒီမိုကရေစီ
မဟုတ်။ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီတွင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲရှိခဲ့ပါသည်။
ကြိုက်/မကြိုက်ကို မဲပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဒါလား ဒီမိုကရေစီ။ နိုင်ငံရေး
ပါတီ အချင်းချင်း လွတ်လပ်မျှတစွာ ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရှိဘဲ ဒီမိုကရေစီ မရှိ။
ပါတီသည် ရွေးကောက်ပွဲ၏ အသက်ဖြစ်သည်။ အနှစ်သာရဖြစ်သည်။
ရွေးကောက်ပွဲသည် နိုင်ငံရေးပါတီ၏ ဂုဏ်သိက္ခာဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် အမြဲပြောလေ့ရှိသော
စကားရှိသည်။

- ★ ဒီမိုကရေစီ မှန်လျှင် ရွေးကောက်ပွဲရှိရမည်။
- ★ ရွေးကောက်ပွဲမှန်လျှင် လွတ်လပ်၍ တရားမျှတရမည်။
- ★ လွတ်လပ်၍ တရားမျှတမှု ရှိရုံဖြင့် မရ။
- ★ ပြိုင်၍ နိုင်လျှင် အာဏာအပ်ရမည်။ အာဏာမအပ်လျှင်
ဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲ မမည်။
- ★ အာဏာအပ်ရုံဖြင့် မလုံလောက်သေး။
- ★ ပုံမှန်ရွေးကောက်ပွဲရှိရမည်။

ဤအချက်များကို ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းခဲ့သော သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုကို ကြည့်ပြီး သိအိရှိနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ ပါတီများနှင့်ရွေးကောက်ပွဲသည် လင်နှင့်မယား ဖြစ်သည်။ မတူသော်လည်း ခွဲထားလို့ မရ။ ခွဲထားလျှင် အိမ်ထောင်ရေးမမည်။ ပါတီများနှင့်ရွေးကောက်ပွဲသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်၌ အညမည ဖြစ်တည်နေသည်။

ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးသည် ပါတီတည်ဆောက်ရေးပင် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများကသာ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အာမခံချက်ရှိစွာ စနစ်တကျ မောင်းနှင်နိုင်သော အဓိကအဆောက်အအုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ပါတီတည်ဆောက်ရေးနှင့် ပါတီဖွံ့ဖြိုးရေးကို လျစ်လျူရှုလို့ မရ။ လျစ်လျူရှုလျှင် ဒီမိုကရေစီကို ကဏ္ဍကောစလုပ်ခြင်း မည်သည်။

ဖြတ်သန်းမှု

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံသည် နိုင်ငံအသွင်ကူးပြောင်းရေးကို အတူလုပ်နေရင်းပင် နိုင်ငံငြိမ်းချမ်းအောင် လုပ်နေရသည်။ နိုင်ငံငြိမ်းချမ်းရေး ရအောင် လုပ်နေရင်းပင် ပြည်သူတို့၏ အခြေခံဝမ်းစာ ဖူလုံအောင် အားထုတ်နေရသော အဖြစ်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို လုပ်ရင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို တည်ဆောက်ရေးပါ လုပ်နေရသည်။ တော်လှန်ရေးကာလ သက်တမ်းရှည်ခြင်းကြောင့် ရုန်းကန်မှု တိမ်းရှောင် ခိုအောင်းမှုများကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ပညာကောင်းကောင်း မသင်ခဲ့ကြရ။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးအတွက် ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှု မခံကြရ။ မလုပ်နိုင်ကြ။ တစ်နိုင်ငံတစ်ပိုင် ကိုယ်အားဉာဏ်အားရှိသလောက် မုဆိုးစိုင်းသင်ရင်း လုပ်နေရသည်။

တော်လှန်ရေးခရီးမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တည်ဆောက်ရေးသည် အင်မတန်အရေးကြီးကြောင်း ယခုလို နဖူးတွေ့ ခူးတွေ့ တွေ့ကြကာမှ ကျွန်တော်တို့ စွမ်းရည်အသီးသီးကို ကျွန်တော်တို့ ပြန်ကြည့်မိကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ လိုအပ်ချက်များ မဖြည့်ရသေးသော ကွက်လပ်များက တစ်ဦးချင်းအလိုက်လည်း ရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်းအလိုက်လည်း ရှိနေသည်။ ဒေသအလိုက်လည်း ရှိသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့ချိပြီးလည်း ရှိနေသည်။

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသည်
နိုင်ငံစီးပွားရေးကို တည်ဆောက်ခြင်း
ဖြစ်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး
ဖြစ်စဉ်သည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သစ်
တည်ဆောက်ရေးဖြစ်သည်။ ထို့အတူ
နိုင်ငံရေးပါတီသစ်များကို တည်
ဆောက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤ
နေရာတွင် အသစ်ပေါ်ထွက်လာသော
နိုင်ငံရေးပါတီများကို ညွှန်းသကဲ့သို့
ပါတီဟောင်းများကို ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ ပြုပြင်တည်ဆောက်ခြင်းကိုလည်း
ညွှန်းသည်။

'ir'ua&pD Efi hawm'wpick
tw'uf'ir'ua&pD yw'wnf
aqmub&onf'ajccl, lpf
jzplonf/ 'ir'ua&pD onf
Elwzm;w'fom v'um;aumif
atmifatmaeom pum;v'k
ou'ou'irjzplonf

ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေးသည် ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီကျူးရှင်း
များကို တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီ
ကျူးရှင်းများ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

- ★ ပါတီ
- ★ လွှတ်တော်
- ★ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်
- ★ လွတ်လပ်သော ဗဟိုဘဏ်
- ★ လွတ်လပ်သော မီဒီယာနှင့်
- ★ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းသော အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများသည်
ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီကျူးရှင်း၏ သရုပ်သကန်များ
ဖြစ်သည်။

တည်ဆောက်ရေး (၃) ရပ်

- (၁) ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေး
- (၂) ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေး
- (၃) စွမ်းရည် တည်ဆောက်ရေး

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ

ဒီမိုကရေစီဟူသော စကားလုံးကို နားညည်းအောင် ကြားပြီးနေပြီ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော်... ဒီမိုကရေစီကို အထိရောက်ဆုံး ဆက်စပ်ကြည့်ကြ ပါစို့။

- ★ လူထုကို အခြေပြုတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ လွတ်လပ်တာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ တရားမျှတတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ ခေါင်းဆောင်ကို ကန့်သတ်ပြီး ခေါင်းဆောင်မှုကို မြှင့်တင်တာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ ပြည်သူပါဝင်မှုရှိတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ လူနည်းစု အခွင့်အရေးကို လေးစားပြီး လူအများစု ဆန္ဒသဘော ထားဖြင့် အုပ်ချုပ်တာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ အာဏာထိန်းတာ ထေတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ အာဏာများကို ကန့်သတ်ထားတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ အာဏာများကို ခွဲထားတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ နိုင်ငံသားတိုင်း နိုင်ငံရေးအာဏာကို ရခွင့်ရှိတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ ဗဟုဝါဒကို လက်ခံတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ ပဒေသာစုံမှုမှာ ကျင်လည်ကျက်စားတတ်သည့် အလေ့အကျင့် ရှိတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ မူဖြင့် အုပ်ချုပ်တာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ စစ်ဘောင်ကျုံးတာ ဒီမိုကရေစီ
- ★ ပုံမှန်ရွေးကောက်ပွဲတွေ ရှိတာ ဒီမိုကရေစီ

ဤသို့ဆိုလျှင် ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီကို ဆန်းစစ်ဖို့ (တစ်နည်း) တည်ဆောက်ဖို့ ပေတံတို့ ပေကြိုးတို့ ရလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

(၁) ဒီမိုကရေစီ တည်ဆောက်ရေး

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီရှိမှ နိုင်ငံအတွင်း ဒီမိုကရေစီ ရှိမည်။ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်တစ်ခုအတွက် ဒီမိုကရေစီ ပါတီတည်ဆောက်ရေးသည်

အခြေခံယူနစ်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီသည် နှုတ်ဖျားတွင်သာ လူကြားကောင်းအောင် အော်နေသော စကားလုံးသက်သက် မဖြစ်သင့်။

အနှစ်သာရအားဖြင့် အခိုင်အမာရှိသော ဒီမိုကရက်တစ်ကေဒါများကို ပါတီအတွင်း မွေးမြူရေးသည် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သည်။ ပါတီအတွင်း ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိစေမှု ဒီမိုကရေစီကို ယုံကြည်သက်ဝင်မှုသည် အရေးကြီးသော ပါတီရေးရာ အချက်အလက်များ ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်စွာ ပါတီဝင်ဖြစ်ခွင့် ခေါင်းဆောင်ရွေးချယ်မှု ပုံမှန်ရှိခြင်း ပွင့်လင်း မြင်သာခြင်း လူထုအပေါ် အခြေပြုသော မူဝါဒနှင့် သဘောထားများ ရှိခြင်း အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်များ အမြဲမွေးမြူပေးနေခြင်းတို့သည် ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံသစ်အတွက် အကြောင်းကောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်များကို ပါတီများအတွင်းက စတင်ရမည်။

ဤအချက်များ ပါတီတွင်း ပီပြင်လျှင် နိုင်ငံအတွင်း ဒီမိုကရေစီစနစ် ပီပြင်မည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက တစ်ခြမ်းပဲ့ ဒီမိုကရေစီဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်ပါးသွား၊ ကနေရလိမ့်မည်။

(၂) ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေး

ပါတီတည်ဆောက်ရေးဆိုတာ လူထုနှင့်ပါတီအကြား ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ယုံကြည်မှုကိစ္စကို စကားပြောရမည် ဖြစ်သည်။ လူထုက ဘာကို ယုံကြည်ကြသနည်း။ ယုံကြည်မှုဟု ပြောလျှင် မြန်မာစကားလုံး၌ ဝေါဟာရတစ်လုံးသာ ရှိသော်လည်း အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ၌ သုံးမျိုးကွဲသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု အယူအဆဝါဒ တစ်ခုခုကို ယုံကြည်မှုနှင့် အချင်းချင်းအကြား ယုံကြည်မှု။ Confidence, believe နှင့် Trust တို့၏ ဝေါဟာရ ကွဲပြားချက်ပင် ဖြစ်သည်။

★ ပါတီသည် ဒီမိုကရေစီကို ယုံကြည်ရမည်။

★ ပါတီဝင်များသည် ပါတီကို ယုံကြည်ရမည်။ ပါတီခေါင်းဆောင်များကို ယုံကြည်မှု ရှိရမည်။

- ★ ပါတီခေါင်းဆောင်များသည် လူထုကို ယုံကြည်ရမည်။
- ★ လူထုက ပါတီခေါင်းဆောင်နှင့် ပါတီပေါ်ကို ယုံကြည်မှု ရှိရမည်။

နောက်ဆုံး

- ★ ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့်ပါတီဝင်များ ကိုယ်တိုင်က ကိုယ့် ပါတီအပေါ် ကိုယ်ယုံကြည်ရမည်။

ယုံကြည်မှုဟူသည် သစ္စာရှိခြင်းလည်း ဖြစ်နေပြန်သည်။ သို့သော်...
ဝေဖန်ပိုင်းခြား ဆန်းစစ်မှုကင်းသော မျက်ကန်း ယုံမှတ်ကိုးစားမှု မဟုတ်။
သတိချပ်ရန် လိုသည်။

တရားသေဝါဒလည်း မဟုတ်။ ငါတကော ကောဝါဒလည်း မဟုတ်။
ငါနဲ့မတူ ငါ့ရန်သူအမြင်ဖြင့် ကြည့်ခြင်းလည်း မဟုတ်။ ကိုယ့်ပါတီကို
ကိုယ်ယုံကြည်ခြင်းသည် အခြားပါတီကို စော်ကားပုတ်ခတ်ခြင်း မဟုတ်။
အခြားပါတီများသည် ကိုယ့်ရန်သူမဟုတ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ခြင်းသည်
အခြားသူကို မယုံကြည်ခြင်းနှင့် မသက်ဆိုင်။ ကွဲကွဲပြားပြား နားလည်ရန်
လိုအပ်သည်။

ပါးလိုက်ရသည့် စကား

ပြည်သူလူထု၏ ယုံကြည်မှုကို အလကားပဲတင်းဖြင့် မရနိုင်။
ပြည်သူကလည်း သာမန်ညောင်ည လုပ်ရပ်များဖြင့် လေးစားမှုပြုမည်မဟုတ်။
သမိုင်းနှင့်ချီသော ဖြတ်သန်းမှု အနစ်နာခံခဲ့ရများအတွက် ထောက်ခံခြင်းသည်
ဘာလုပ်လုပ် ထောက်ခံနေမည်ဟူသော သဘောကို မသက်ရောက်။

ပြည်သူ့ယုံကြည်မှုရရန် ထိုက်တန်သော ရင်းနှီးမှုရှိရမည်။

- ★ ဂုဏ်သိက္ခာအရင်းအနှီး
- ★ သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုအရင်းအနှီး
- ★ ပညာအရင်းအနှီး
- ★ စေတနာ အရင်းအနှီး
- ★ ရိုးသားမှု အရင်းအနှီး
- ★ လုံ့လ အရင်းအနှီး

ပါတီခေါင်းဆောင်များက လေးစားထိုက်မှ ပါတီဂုဏ်သိက္ခာ တက်သည်။ နိုင်ငံရေး၌ သမိုင်းဖြတ်သန်းမှုသည် အရေးကြီးသည်။ သမိုင်းအမည်းစက်သည် ဖျက်၍မရ။ မူနှင့်လမ်းစဉ်ကို မဟာပွဲကိုင်ရှင်တို့က တည့်မတ်နိုင်ခြင်းသည် လေးစားချီးကျူးစရာ ကောင်းသည်။ အမြီးကျက် အမြီးစား၊ ခေါင်းကျက် ခေါင်းစား လုပ်ရပ်များဖြင့် ပြည်သူ့ကို ဆန်ပေး၊ ဆီပေး လာဘ်ထိုး၍ မဲဆွယ် လို့မရ။ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရာ၌ ဆေးမှီးတိုနည်းကို မသုံးသင့်။ တစ်ပွဲထိုးနည်းကို မသုံးသင့်။ သုံးသူတို့ကို ပြည်သူတို့ ဒဏ်ခတ်ပစ်လိုက်သည့် သာဓကများက သမိုင်းမှတ်တမ်းများမှာ အဖုံဖုံ။ အခြားနိုင်ငံများ၏ သမိုင်းဖြစ်ရပ်များမှာလည်း သက်သေပြနေသည်။

ပြည်သူ့ကို ဗဟိုပြုသောမူများ လမ်းစဉ်များဖြစ်ရန် ပါတီညီလာခံ လူထု ညီလာခံတို့ဖြင့် အသက်သွင်းရမည်။ ညီလာခံလုပ်လျှင် ကွဲသည်ဟူသော အကျင့်ကို ကျွန်တော်တို့ ဖျောက်ပစ်ရမည်။ အကျင့်မှားများ အယူမှားအမြင်မှားများကို အနာဂတ်မှာ ဆက်လက် မသယ်ဆောင်သင့်။

(၃) စွမ်းရည်တည်ဆောက်ရေး

နိုင်ငံရေးသမား၏အန္တိမရည်မှန်းချက်မှာ နိုင်ငံရေးအာဏာရရန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအာဏာရရန် ရွေးကောက်ပွဲ၌ နိုင်မှရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကိုယ်ချည်းနိုင်ရုံဖြင့် မလုံလောက်။ အံ့လိုက်ကျင်းလိုက် အနိုင်ရမှ နိုင်ငံရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုနိုင်သည်။ ခပ်ပါးပါးသာရသော နိုင်ငံရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားကို မဆိုစလောက်သာ ထမ်းနိုင်လိမ့်မည်။ တွက်ချေမကိုက်။

နိုင်ငံရေးအာဏာရလျှင်လည်း အုပ်ချုပ်တတ်ရန် လိုသည်။ ပြည်သူက ဘယ်သူ အုပ်ချုပ်တယ်ဆိုတာထက် ဘယ်လို အုပ်ချုပ်တယ်ဆိုတာကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားသည်။ ပါတီတွေက ကိုယ့်တာဝန်နှင့် ကိုယ့်ရပ်တည်ချက်ကို ကိုယ် ပြတ်ပြတ်သားသား သိထားသင့်သည်။

ပါတီအတွက် အခြေခံ (၃) ချက် -

★ လူထု အကျိုးစီးပွားကိုယ်စားပြုမှု စစ်မှန်ခြင်း ကျယ်ပြန့်ခြင်း
ဝီပြင်ခြင်း

★ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း

★ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်တတ်ခြင်း

ပါတီတို့သည် ဤအခြေခံအချက် (၃) ချက်အတွက် အမြဲ အားထုတ်နေသင့်သည်။ အားထုတ်နေရမည်။ လုံ့လ ထုတ်နေရမည်။

ပါတီများ၏ ပထမအလုပ်မှာ လူထုယုံကြည်မှုရရှိရေး ဖြစ်သည်။ ဤအချက်က တရားဝင်ဖြစ်မှု ဒီမိုကရေစီကို မြှင့်ပေးလိမ့်မည်။

ဒုတိယအလုပ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိရေး ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရန် ရွေးကောက်ပွဲ မဟာဗျူဟာ ပီပီပြင်ပြင် ရှိထားရမည်။ ရေတိုအတွက်ရော ရေရှည်အတွက်ပါ စဉ်းစားထားရန် ဖြစ်သည်။ ဆက်သွယ်ရေး နည်းနာ အစုံစုံနှင့် နက်ဝပ်အများအပြားကို လက်တံများ ဖြန့်ကျက်ထားရန် အထူးအရေးကြီးသည်။

တတိယအလုပ်မှာ အနာဂတ်ခေါင်းဆောင်ကို မွေးထုတ်ရေးဖြစ်သည်။ အနာဂတ်အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားအတွက် မျိုးဆက်သစ်များကို ရွေးရမည်။ မွေးရမည်။ တော်သူများကို ခေါင်းခေါက်ရွေးရမည်။ အလားအလာရှိသူများကို စနစ်တကျ သင်တန်းပေး မွေးမြူရမည်။ ဒီမိုကရက်တစ် ကေဒါများဖြစ်ရန် စနစ်တကျ ဆဲလ်ပွားယူထားသင့်သည်။

စတုတ္ထအလုပ်မှာ လူမှုအရွေ့တစ်ခုကို တွန်းတင်ရန် အစီအမံများ ချမှတ် ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအစီအမံများအတွက် မူဝါဒဖြစ်စဉ်ကို ကြေညက်သော ပြဿနာဖြေရှင်းနည်း (Problem solving) ကို နားရည်လည်စွာ ကျွမ်းကျင်သောသီအိုရီရှင်များဖြင့် ဝန်းရံစုဖွဲ့ ထားရမည်။ ထို့နောက် ရေးရာအလိုက် ပြင်ဆင်ချက်ပြုတ် ထုတ်ပိုးထားသော ပေါ်လစီအထုတ်အပိုးများ ကိုင်ထားရမည်။

နောက်ဆုံး အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းရည် ဥပဒေပြုရေးစွမ်းရည် စည်းရုံးရေး စွမ်းရည်နှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းနည်း စွမ်းရည်များအတွက် အမြဲလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနေရမည်။ ဤအတွက် ပါတီတွင်း သုတေသနလုပ်ငန်းများ မူဝါဒရေးရာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်သူများ သင်တန်းကျောင်းများ အိုင်ဒီယော့လိုဂျီခေါင်းဆောင်များ အများအပြား လိုအပ်သည်။ ထို့အတွက် တည်ဆောက်ရမည်။ သို့မဟုတ်ပါက နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးသည် မပီပြင်။

နိုင်ငံစီးပွားရေးကျမှုသည် ပြည်သူ့အစာအိမ်ကို ထိခြင်းကြောင့်
ရွေး ကောက်ပွဲ အနိုင်ရမှုအတွက် အကန့်အသတ် အဟန့်အတား ဖြစ်နိုင်သည်။
ပါတီအတွင်းမှာ လုပ်စရာများက အပုံအပင်။ လုပ်ဖို့ လိုသည်။

လူအား၊ ငွေအား၊ ပညာအား၊ အဆက်အသွယ်အား၊ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား
သန္နိဋ္ဌာန်တို့ ပီပြင်ပြတ်သားရန် အရေးကြီးသည်။

ဒီမိုကရေစီ ပါတီကို တည်ဆောက်ခြင်းသည် အနာဂတ် ဒီမိုကရေစီ
နိုင်ငံတော်ကို တည်ဆောက်သည့် အခြေခံယူနစ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်
သည်။

- ★ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ သုံးနေမှ လွတ်လပ်သည်။
- ★ ဒီမိုကရေစီဆိုတာလည်း သုံးနေမှ ဒီမိုကရေစီ ရှိနေသည်။
ရနေသည်။
- ★ လွတ်လပ်မှုကို မသုံးတော့သည့် တစ်နေ့ လွတ်လပ်မှု ပျောက်ဆုံး
မည်။
- ★ ဒီမိုကရေစီထုံးနည်း ကျင့်ထုံးများကို မသုံးတော့သည့် တစ်နေ့
ဒီမိုကရေစီ ပျောက်မည်။
- ★ ယနေ့ မသုံးလျှင် ယနေ့ပျောက်မည်။ နက်ဖြန် မသုံးလျှင်
မနက်ဖြန် ပျောက်မည်။
- ★ မနေ့က မသုံးခဲ့လျှင် မနေ့က ပျောက်နေခဲ့သည်။

စာညွှန်း -

၁။ Political Parties and the Transition to Democracy (A Primer
in Democratic Party building for Leaders, Organizer and Activists)
by The National Democratic Institute for international affair
(NDI)

၂။ Political Parties ; Functions and Organization in Democratic
Societies by Wilhelm Hofmeister^ Karsten Grabow (Publication
by Konrad Adenauer Stiftung)

နေ့လယ် ၁၁ : ၄၅

၁၄၊ ဇွန်လ ၂၀၁၇။

ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

ဒီမိုကရေစီကို တစ်စာစာအော်ခဲ့ရသည့်က လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ နီးပါးကတည်းက ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာ ဘယ်ရယ်လို့ ဂဗနဏ ရေရေလည်လည် မသိခဲ့စဉ်ကတည်းက ဒီမိုကရေစီဆိုသော စကားလုံးကို ပစ်ပယ်ပြီး အသံကုန် အော်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ အော်သံများ၏ နောက်ကွယ်တွင် မျှော်လင့်ချက်များ တစ်ပြုတစ်ခေါင်းကြီး ရှိနေသည်။

အဲ့သည့်ကာလများတုန်းက ဒီမိုကရေစီဆိုတာကို ရေရေလည်လည် မသိသော်လည်း ပြည်သူတို့ အသေအချာသိထား ယုံကြည်ထားသော အဓိက အချက်တစ်ခုရှိသည်။ ၎င်းမှာ အာဏာရှင်ကို ဖြုတ်ချနိုင်သော တစ်ခုတည်းသော ဝေါဟာရဖြစ်သည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ယုံကြည်ချက်နှင့်အတူ ဒီမိုကရေစီ၏ မူရင်းအနှစ်သာရများအပေါ်တွင် မြန်မာပြည်သူတို့ တဖြည်းဖြည်း ယုံကြည်သက်ဝင်လာသည်။ နားရည်လည်လာသည်။ ကျင့်သုံးဖို့ တာဆူလာကြသည်။

အသိနှင့်အကျင့်

ဒီမိုကရေစီကို ကျင့်သုံးဖို့ရန် ပထမနည်းလမ်းမှာ ဒီမိုကရေစီကို သိဖို့ ဖြစ်သည်။ မသိဘဲနှင့် ယုံကြည်ထားခြင်း သည် တော်လှန်ရေးကာလ၌သာ ဖြစ်နိုင်ကောင်းသည်။ အတန်ငယ်တည်ငြိမ်သောကာလ၌ မသိဘဲ ယုံကြည်ထားခြင်းကို တကယ့် ယုံကြည်မှုဟု ယူဆ၍ မရ။ ဒီမိုကရေစီကို သိမှ ဒီမိုကရေစီကို ကျင့်သုံးနိုင်လိမ့်မည်။ မသိဘဲ သုံးလျှင် ဒီမိုကရေစီကို

သကာ အုပ်ထားသော အာဏာရှင်
စနစ်မျိုးသာ ပြန်ဖြစ်နိုင်သည်။
စစ်အေး ကာလအတွင်းမှာ ကွန်မြူနစ်
ခေါင်းဆောင်ကြီးတချို့က ဒီမိုကရေစီ
ဟူသော စကားလုံးကို အော်ခဲ့ဖူးသည်။
သို့သော် ၎င်းတို့ဟောသော ဒီမို
ကရေစီမှာ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီ
အနစ်သာရများဆီသို့ ညွှန်းသည် မဟုတ်။

ygwWf'f' rUa&pUrwrf
aqmuEbl' rUa&pErf hwmf
uWnhaqmutsi r/tu, f
polzpaevlfonftautionf
Erf h&vrfvnrhplonf

သတိချပ်ရသည်မှာ ဒီမိုကရေစီဟူသော စကားလုံးကို အတွင်းတွင်
အသုံးပြုတိုင်း ဒီမိုကရေစီ မဟုတ်နိုင်။ ဒီမိုကရေစီ မဖြစ်နိုင်... ဟူသော
ယူဆချက်ဖြစ်သည်။ အသိနှင့် အကျင့်သည် မတူ။ သို့သော် ဆက်စပ်လျက်ရှိ
သည်။ အသိနှင့် အကျင့်ကို မဆက်စပ်နိုင်သော လူများ အဖွဲ့အစည်းများ
နိုင်ငံများ ခေါင်းဆောင်များ မြောက်များစွာ ရှိသည်။

အသိနှင့် အကျင့်က တခြားစီ မဖြစ်သင့်။

ရေရေရာရာ ဂဃနဏသိမှု၏ နောက်၌ တစိုက်မတ်မတ် ကျင့်သုံးမှု
လိုက်ပါသင့်သည်။ လိုက်ပါရမည်။

သို့မဟုတ်ပါက ကွဲပါးစောင်းတီး အဖြစ်က တက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။

ပါတီ

- ★ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် နိုင်ငံရေးအာဏာ၏ အခြေခံယူနစ်များ
ဖြစ်သည်။
- ★ ဒီမိုကရေစီပါတီသည် ဒီမိုကရက်တစ် နိုင်ငံတော်အတွက်
အခြေခံယူနစ် ဖြစ်သည်။

ပါတီတွင်းဒီမိုကရေစီကို မတည်ဆောက်နိုင်ဘဲ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်
ကို တည်ဆောက်ချင်၍ မရ။ အကယ်၍ ဤသို့ ဖြစ်နေလျှင် သည်အချက်
သည် နိုင်ငံရေးလိမ်လည်မှုဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးကစားကွက်များကို လွတ်လပ်
စွာ ထွင်နိုင် ဆင်နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပြည်သူကို လိမ်လို့မရ။
ပြည်သူကို မလိမ်ရ။ ဒီမိုကရေစီအား ယုံကြည်သက်ဝင်နေသော ပြည်သူများ

ကို ဒီမိုကရေစီ စနစ်အပေါ် ယုံကြည်မှု ပျက်ယွင်းအောင် မလုပ်ရ။ မလုပ်သင့်။ ဒီမိုကရေစီ ကျင့်ထုံးများနှင့် ပါတီတွင်း ကျင့်ထုံးများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြသထားမှ တော်ပေလိမ့်မည်။

အခြေခံယူနစ်

အခြေခံယူနစ်ဖြစ်သော ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီကို အောက်ခြေအဆင့်မှ အထက် ဗဟိုအဆင့်တိုင်အောင် ကျင့်သုံးလိုက်နာရေးသည် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ဒီမိုကရေစီပါတီတို့သည် လူထုပါတီဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူပေါင်းစုံ စရိုက်ပေါင်းစုံ၊ အရောင်အသွေးပေါင်းစုံ ပါလာနိုင်သည်ကိုလည်း လက်ခံပါ၏။ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီကို လက်တွေ့အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးရန် လည်း အခက်အခဲတစ်စုံတစ်ရာ ရှိနိုင်သည်ကိုလည်း မှန်းဆမိပါ၏။ သို့ပေသိ ဒီမိုကရေစီအပေါ် ယုံကြည်မှု ပျက်ပြားစေသော လုပ်ရပ်များကိုကား ရှုတ်ချရမည်။ ရှုပ်ချသင့်သည်။ ရှုတ်လည်း ရှုတ်ချသည်။

အခြေခံယူနစ်များအတွင်းက ဒီမိုကရေစီကို မဖျက်သင့်။ ဒီမိုကရေစီသည် အကြွင်းမဲ့အမှန်တရား မဟုတ်စေကာမူ ဒီမိုကရေစီကို မျက်ခြည်မပြတ်သင့်။ ဒီမိုကရေစီ၌ အားနည်းချက်များရှိပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ၏ အားနည်းချက်များကို လူအတော်များများက သိထားပြီးသားလည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ပေသိ... အလင်းများကို အမှောင်ဖြစ်ကြောင်း မထင်မှတ်စေအံ့။

နှုန်းစံများ

အခြေခံနှုန်းစံများအပေါ်တွင် အခြေပြုသည့် ဒီမိုကရေစီပါတီ ဖြစ်မြောက်ရေးသည် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ၌ အရေးကြီးသည်။

- ★ လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒဖော်ပြခွင့်
- ★ လွတ်လပ်စွာ ပါဝင်ခွင့်
- ★ လွတ်လပ်စွာ ရွေးကောက်ခံပိုင်ခွင့်
- ★ လွတ်လပ်၍ မျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများ ပုံမှန်ကျင်းပခွင့် စသည့် အချက်များဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီကို အကျယ်ချဲ့နိုင်လျှင် ချဲ့နိုင်သလောက် ဖော်ပြလို့ ရနိုင်သေးသည်။

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ

နိုင်ငံအတွင်း ဒီမိုကရေစီကျင့်ထုံးများ အသက်ဝင်ခြင်းသည် အထူးအရေးကြီးသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ကို မောင်းနှင်ရန် နိုင်ငံရေးပါတီများအတွင်း ဒီမိုကရေစီ ကျင့်ထုံးများ အသက်ဝင်ခြင်းသည် ပို၍ အရေးကြီးသည်။ အကြောင်းမှာ အခြေခံယူနစ်တွင်မှ ဒီမိုကရေစီ အပမီနေလျှင် နိုင်ငံတွင်း ဒီမိုကရေစီ မပီပြင်နိုင်။

၂a&mufwm ra&mufwm tyx;m; a&mufwm tmi fo h; aez l u
 uke lawm f w l w m O e f r [k w l w m; / }
 ၂jz p l w m r j z p l w m tyx;m; jz p a t m i f v l y a e z l u
 uke lawm f w l w m O e f r [k w l w m; / }

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီပီပြင်ဖို့ ဖြစ်သင့်သည့် အခြေခံအချက်များရှိသည်။

- (၁) လူထုက လွတ်လပ်စွာ ပါတီဝင်ဖြစ်ခွင့်
  - (၂) ပါတီသည် ဒီမိုကရေစီမူများအပေါ်တွင် အခြေပြု၍ ဖွဲ့စည်းခြင်း တည်ဆောက်ခြင်း
  - (၃) လွတ်လပ်သော စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်ရှိခြင်း
  - (၄) လွတ်လပ်သော ဆက်သွယ်ရေး စနစ်ရှိခြင်း
  - (၅) ခေါင်းဆောင်အပြောင်းအလဲရှိခြင်း စသည့်အချက်များဖြစ်သည်။ လမ်းစဉ်များလည်းရှိသည်။
- ★ ပါတီဝင် အားလုံးက မိမိဆန္ဒကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရမည်။
  - ★ လူနည်းစု ပါတီဝင်များကို တန်းတူ အခွင့်အရေးပေးရမည်။
  - ★ ကန့်သတ်ထားသော ပါတီလုပ်ငန်းများ မရှိစေရ။
  - ★ အမြင်သဘောထား မတူညီမှုကို နားလည်လက်ခံရမည်။
  - ★ မူရှိရမည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ရှိရမည်။
  - ★ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အသက်ဝင်ရမည်။
  - ★ ခေါင်းဆောင်ရွေးချယ်မှုများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရမည်။

ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ ရှိမရှိကို အထက်ပါ ပေတံများဖြင့် တိုင်းတာမှု ပြုနိုင်သည်။

လက်တွေ့တွင် မည်သည့်ပါတီမျှ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ အပြည့်အဝ မရှိနိုင်။ ဤအချက်ကို သိထားသင့်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ အသက်ဝင်နေစေရန် အမြဲအားထုတ်နေရမှာ မိမိတာဝန်ဖြစ်သည်။ ပါတီဝင်များ ပါတီခေါင်းဆောင်များ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ ပြင်ပပါတီဝင် မဟုတ်သူ ပြည်သူလူထုက မိမိထောက်ခံလိုလားသော ပါတီ၌ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီရှိဖို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သတိပေး လက်တို့နေရန် တာဝန်ရှိသည်။

အားလုံး ဆန္ဒညီညီ ဒီမိုကရေစီ ရှေ့သို့ ချီပါမှ အမြန်ကြွ အမြန်ထမည် ဖြစ်သည်။

သို့မဟုတ်ပါက ပါတီများကလည်း ပါတီမပီသ မပီပြင် အစိုးရက လည်း အစိုးရမပီသ မပီပြင်။ ဝန်ထမ်းကလည်း ဝန်ထမ်းအလုပ်ကို ပီပီပြင် ပြင်မလုပ် စသည်ဖြင့် မီးခိုးကြွက်လျှောက်ကြီး ပီပီပြင်ပြင်မရှိမှုများကို ကြုံရနိုင်ချေ ရှိသည်။

ကျွန်တော် အမြဲပြောလေ့ရှိသော စကားဖြင့် နိဂုံးချုပ်ချင်သည်။

‘ရောက်တာ မရောက်တာ အပထား ရောက်အောင် သွားနေဖို့က ကျွန်တော်တို့ တာဝန် မဟုတ်လား။’

‘ဖြစ်တာ မဖြစ်တာ အပထား ဖြစ်အောင် လုပ်နေဖို့က ကျွန်တော်တို့ တာဝန် မဟုတ်လား။’

သည်တော့ ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီ အပြည့်အဝ ရှိခြင်း မရှိခြင်း ဆိုတာထက်

★ ဒီမိုကရေစီ ရှိနေအောင်

★ ဒီမိုကရေစီကို သုံးနေအောင်

★ ဒီမိုကရေစီ အသက်ဝင်နေအောင် လုပ်နေရမှာ ကျွန်တော်တို့ တာဝန် မဟုတ်လား။

တကယ်လုပ်နေသူအဖို့ တကယ်ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဖြစ်အောင်လည်း လုပ်နေရမည်။ ဤစိတ်ဓာတ်သည် အရေးကြီးသည်။ ဤနေရာ၌ *အကြောင်း

အကျိုးနှင့် အကန့်အသတ်ကို နားလည်၍ ဟာမိနီဖြစ်ဖြစ် ပါတီတွင်း
ဒီမိုကရေစီကို တည်ဆောက်နိုင်ကြပါစေ။

စာညွှန်း

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအတွက် ဒီမိုကရေစီပါတီ တည်ဆောက်ရေး၊
နိုင်အောင်လင်း။

Plastic Rainbow Book Publication

နံနက် ၉ : ၅၆

၂၈၊ ဇွန်လ ၂၀၁၇။

http://www.dhammadownload.com/DhammicBooks/

မီဒီယာတို့ ဂရေ (gray) ဇုန်ထဲရောက်လာခြင်း

ဤနေရာတွင် အစိုးရမပိုင်သော အစိုးရမီဒီယာနှင့် အစိုးရပိုင်သည့် အစိုးရမဟုတ်သော မီဒီယာကို ခွဲခြားနားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ အစိုးရ မပိုင်သော အစိုးရမီဒီယာသည် နိုင်ငံတော်ပိုင်မီဒီယာကို ဆိုလိုသည်။ အစိုးရပိုင်မဟုတ်ခြင်းဟု ဆိုလိုခြင်းမှာ အစိုးရသည် နိုင်ငံတော်မဟုတ်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်ဟုသုံးလျှင် အစိုးရက ကိုယ်စားပြုသည်သာဖြစ်သော ကြောင့် အစိုးရပိုင်မဟုတ်သည့် အစိုးရမီဒီယာဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့နောက် အစိုးရပိုင်သည့် အစိုးရမဟုတ်သော မီဒီယာကို နားလည် ရန်လိုအပ်သည်။ ထိုပြဆိုချက်မှာ အစိုးရဘက်တော်သား အီလစ်တစ်စုပိုင် ဆိုသည့် လူထုမီဒီယာပင်ဖြစ်သည်။ လူထုအလွှာခြုံအစိုးရ မီဒီယာဟုပင် ဆိုနိုင်သည်။

စာနယ်ဇင်းဆိုသည့် စကားလုံးထက် မီဒီယာဟူသည့် ဝေါဟာရက ပို၍ ခြုံမိငုံမိသော သဘောရှိသည်။ အာဏာရှင် နိုင်ငံများတွင်ကား မီဒီယာ၏ တည်ရှိမှုသည် ထင်သာမြင်သာရှိသည်။ နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာနှင့် လူထုမီဒီယာဟူ၍ သဲသဲကွဲကွဲရှိသည်။ သို့သော် စပ်ကြားအစိုးရ (Hybrid Regime) များ အုပ်ချုပ်သော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်အတွင်းတွင် မီဒီယာသည် မီးခိုးရောင်ဇုန် (Gray Zone) ထဲရောက်နေသည်။ အကြောင်းမှာ အစိုးရပိုင်သော အစိုးရမဟုတ်သည့် မီဒီယာများကြောင့် ဖြစ်သည်။

လူထုဝတ်ရုံလွှမ်းခြုံကာ လုံခြုံသပ

အသွင်ကူးပြောင်းရေးနယ်ထဲတွင် ဒီမိုကရေစီသို့ မရောက်သေးဘဲ တစ်ဝဲလည်လည် တန့်နေသောနိုင်ငံများတွင် အစိုးရမီဒီယာများသည် လူထု မီဒီယာဝတ်ရုံကို ခြုံထားသည်။ ထိုသို့ခြုံထားခြင်းသည်လည်း သေသပ်လှသည်။ သိမ်မွေ့လှသည်။ ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်း ဖြစ်စဉ်တွင် ဖြတ်သန်းနေသော တတိယနိုင်ငံများတွင် ထိုအတွေ့အကြုံသည် ထင်ရှားသည်။ များသောအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့အာဏာရှင် လုံးလုံးမဟုတ်တော့သည့် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများသည်လည်း လူထုအရေခြုံမီဒီယာများ အားကောင်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် ရုရှားနှင့် တရုတ်တို့ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရက် တိုက်ဇေးရှင်းကာလအတွင်း အစိုးရမီဒီယာနှင့် လူထုမီဒီယာသည် ရောယှက်လာသည်။ အစိုးရလား လူထုလားဆိုသည်ကို သဲသဲကွဲကွဲမြင်နိုင်ရန်လိုသည်။ သို့သော် လူထုအကြား မီဒီယာကို ပုံစံတစ်မျိုးတည်းသာ မြင်သည်။ အစိုးရမီဒီယာနှင့် လူထုမီဒီယာဟူ၍သာ။ လက်တွေ့တွင်ကား ဤသို့မဟုတ်။ လူထုမီဒီယာသည် အစိုးရမီဒီယာဖြစ် နိုင်သည်။ အစိုးရမီဒီယာသည်လည်း အစိုးရပိုင် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်လိမ့်မည်။

အဓိကကတော့ State-owned media နှင့် State-controlled Media ဟူ၍ အကြမ်းဖျင်းခွဲနိုင်သည်။ State-owned Media မှာ ရှင်းသည်။ အစိုးရပိုင်မီဒီယာဖြစ်သည်။ သို့သော် State-controlled Media ဟူသည်ကား အစိုးရမပိုင်သော အစိုးရမီဒီယာပင် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်း လူထုအလွှာခြုံအစိုးရ မီဒီယာတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ထိုလူထုအလွှာခြုံမီဒီယာများသည် နိုင်ငံ၏ အိလစ်တစ်စုပိုင်ဆိုင်သော မီဒီယာများဖြစ်တတ်သည်။ အသွင်ပြောင်းနိုင်ငံဟူသည် အသွင်ကူးပြောင်းရေးနိုင်ငံ မဟုတ်သည်ကို သတိချပ်ရမည်။ အထူးသဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို အမှန် တကယ်မလုပ်ဆောင်ဘဲ အသွင်ပြောင်းနိုင်ငံကို အသွင်ကူးပြောင်းသည်ဟု ပညတ်တပ်ထားသော နိုင်ငံများတွင် အထူးသတိထားဖွယ်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အသွင်ပြောင်းနိုင်ငံများတွင် လူထုအလွှာခြုံမီဒီယာများ ကြီးစိုးတတ်သည်။

မီဒီယာဟု ခြုံပြောလျှင် ပုံနှိပ်နှင့် ဒီဂျစ်တယ်နှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်သည်။ ဤနေရာတွင် ပုံနှိပ်မီဒီယာကို လုံးဝနီးပါး လွတ်လပ်ခွင့်ပေးထားပြီး

ဒီဂျစ်တယ်မီဒီယာကို အလွှာခြုံငုံမှုဟာမျိုး သုံးလေ့ရှိသည်သာ ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် တီဗွီနှင့် ရေဒီယို မီဒီယာကို အသုံးများသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုဒ်များကို ထိန်းချုပ်ခြင်းကား များစွာစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ မရှိချေ။ အကြောင်းမှာ အသွင်ပြောင်းနိုင်ငံများတွင် နည်းပညာအရလည်းကောင်း ငွေကြေးတောင့်တင်းမှုအရလည်းကောင်း ချို့တဲ့နိုင်သေးသည်ဖြစ်ရာ အင်တာနက် မီဒီယာကို အများအပြားထိန်းချုပ်ရန် မလိုအပ်။ သို့သော် တစ်ဦးချင်းစီကို စောင့်ကြည့်အကဲခတ်ရေး နည်းနာများ သို့မဟုတ် အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး ဘလော့ဂါများ ဝက်ဆိုဒ်များကိုကား အထူးဂရုတစိုက် စောင့်ကြည့်လေ့ရှိသည်သာ ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် အင်တာနက်ထက် တီဗွီ Channal များကို လူထုအလွှာခြုံ အစိုးရမဟုတ်သော အစိုးရမီဒီယာများ ကြီးစိုးနေအောင် ဖန်တီးထားလေ့ရှိသည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေး မူဝါဒချမှတ်ရာတွင်လည်း ထိုသို့သော မီဒီယာများ အင်အားတောင့်တင်းစွာ ရပ်တည်နိုင်အောင် ရေခဲမြေခံများ ဖန်တီးပေးထားလေ့ရှိသည်။

---

tp&rylhaom tp&rD monfEfi hawmlyrD mu
 qVbn/ tp&yir kwci[kqVcitrn tp&onf
 Efi hawm[kw/ ohaomfEfi hawm[boVvft p&u
 u[pmjykonfomizphaom aMumitpdyir kwlonh
 tp&rD m[kqciizpbn/

အစိုးရများမီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ကို အပြည့်အဝပေးသည်ဟု မြင်အောင် ဖန်တီးထားလေ့ရှိသည်။ လွတ်လပ်သော မီဒီယာဟူသည့် ပညတ်အောက်တွင် မမြင်ရသောလက် (invisible hand) များဖြင့် အစိုးရ၏ဝါဒကို သွတ်သွင်းနိုင်မည်ဟု ယူဆ၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းသဘောပင် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် State-controlled Media ဖြစ်စေရန်လည်း ကြိုးပမ်းမှုများရှိသည်။ ထိန်းချုပ်မှုများ ထိထိရောက်ရောက် ဖြစ်စေရန်လည်း ရှေးရှုရသည်။ များသောအားဖြင့် Effective controlled Media ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖန်တီးရာတွင် ရှေးရှုရာ ပုံသဏ္ဌာန်(၄)ပါး ရှိသည်။ ထို

ပုံသဏ္ဌာန် (၄) ပါးမှာ -

- (၁) အစိုးရနှင့် အီလစ်ပိုမိုပူးကပ်ရေးပုံသဏ္ဌာန်
  - (၂) အောက်ခြေလူထုပစ်မှတ်ထားရေး ပုံသဏ္ဌာန်
  - (၃) အင်တာနက် အပါအဝင် ဒီဂျစ်တယ်မီဒီယာကန့်သတ်မှုနှင့်
  - (၄) အတိုက်အခံနှင့် လူမှုအဖွဲ့များ ပစ်မှတ်ထားရေး ပုံသဏ္ဌာန်
- ဟူ၍ လေးမျိုး လေးသွယ် ချဉ်းကပ် ကြသည်။

ပိုမိုပူးကပ်ရေးပုံသဏ္ဌာန်

များသောအားဖြင့် မီဒီယာဟူ၍ တစ်သားတည်း မြင်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မီဒီယာသည် တစ်သားတည်း မဟုတ်။ အစိုးရဘက်နှင့် အတိုက်အခံဘက်ဟူ၍လည်း ပုံသေမရှိ။ ဤအချက်ကိုပင် အာဏာရှင်တစ်ပိုင်း အစိုးရများက စိုးရိမ်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ အီလစ်များဟူသည် ပြုလွယ် ပြောင်းလွယ်သမားများ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဂျစ်တယ် မီဒီယာများကို ချုပ်ကိုင်ထားသော အီလစ်တစ်စုသည် ပြုလွယ်ခြင်းထက် ပြောင်းလွယ်ခြင်း စရိုက်က ပိုသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုသူတို့သည် မိမိအကျိုးစီးပွားကိုသာ ဦးတည် ရေးရှုခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရလျှင် မည်သူနှင့်မဆို ပူးပေါင်းမည်ဆိုသည့် သဘောထားရှိသည်။ ပူးပေါင်းရာတွင်လည်း အစိုးရဟူ၍ အတိုက်အခံဟူ၍ ရွေးနေသည်မဟုတ်။ မိမိအကျိုးရှိမည်ဆိုလျှင် မည်သူကိုမဆို လက်ဆန့်တန်းဖို့ ဝန်မလေး။ ထို့အတူ အကျိုးပျက်ရာပျက်ကြောင်း ဖြစ်လာမည်ဆိုလျှင်လည်း တွဲထားသောလက်ကို ဆွဲခါပစ်ဖို့ အတန်ကြာအောင် စဉ်းစားနေမည်မဟုတ်။ ထိုအခြင်းအရာကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် အာဏာရှင်တစ်ပိုင်း အစိုးရများက အဆိုပါအီလစ်များကို အတိုက်အခံဘက် ပြောင်းသွားသည်ကို မလိုလား။ မိမိတို့ အာဏာတည်မြဲရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ပေးစေချင်သည်။ ထိုသို့ အလုပ်လုပ်ပေးချင်အောင်လည်း မက်လုံးများ ပေးလေ့ရှိသည်။ ထိုမက်လုံးများ ကား သိမ်မွေ့၏။ မက်လုံးသာမက ခြောက်လုံးမြောက်လုံးများဖြင့် လုပ်လေ့ ရှိသည်။ အာဏာယူထားဆဲ ယူနီဖောင်းချွတ်အစိုးရများ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသည့် သဘောမှာ မိမိတို့သည် အားကြီးဆဲဖြစ်သည်ဆိုတာကို ပြသလေ့ရှိသည်။

အထူးသဖြင့် မီးခိုးရောင်နယ်မြေတွင် ကျင်လည်ရမည့် နည်းနာများကို သကာဖုံး၍ အစီအစဉ်ချ၏။

အကျိုးဆက်ကား လူထုအလွှာခြုံ အစိုးရမီဒီယာများ ကြီးထွားလာခြင်း ဖြစ်လာသည်။ ဤနေရာတွင် လူထုအလွှာခြုံ အစိုးရမီဒီယာများ၏ သရုပ် သကန်ကို ဖော်ထုတ်ရန်လိုသည်။ ထိုသရုပ်မှာ ယခင်ကကဲ့သို့ အစိုးရက အကြွင်းမဲ့ ထိန်းချုပ်ထားသော မီဒီယာမဟုတ်ခြင်း ထို့နောက် မူဝါဒသက်သက် (တနည်း) ဝါဒဖြန့်ချိရေးသက်သက် မီဒီယာများ မဟုတ်တော့ခြင်း စသည့် ပုံစံများဖြစ်သည်။ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ပိုင်းတွင်လည်း လုပ်ငန်းရှင် အကျိုးအမြတ်အဓိကဖြင့် အစိုးရမူဝါဒကို ပံ့ပိုးပေးသည့် ပုံစံမျိုးဖြစ်လာသည်။ ထိုအရာကို Quasi-commercial ဟုအမည်တပ်သည်။

အောက်ခြေပစ်မှတ်

အောက်ခြေပစ်မှတ်တွင် သုံးသောဗျူဟာ (၃) သွယ်ရှိသည်။ သာမန် လက်လုပ်လက်စားလူထုကို တော်လှန်ရေးဘက် သွေဖည်မသွားအောင် မီဒီယာပစ်မှတ်ဖြင့် ချိန်သည်။ ထိုတွင် ဗျူဟာသုံးသွယ်ကို သုံးသည်။

- ★ နိုင်ငံရေးသည် မိမိနှင့် ဘာမှမဆိုင်ဟု ထင်မြင်လာအောင် လုပ်သည့်နည်း
- ★ လူထုကိုယ်တိုင်က အပြောင်းအလဲကို ခါးခါးသီးသီး ငြင်းဆန် အောင်လုပ်သည့်နည်းနှင့်
- ★ လူထုကို အာရုံလွှဲနည်း

ဟူ၍ ဗျူဟာသုံးသွယ်ဖြင့် သုံးသည်။

ပထမနည်းကို သုံးရာတွင် ကြောက်စိတ်ကို သုံးသည်။ ထို့နောက် မဆိုင်သလိုနေတတ်သည့် အလေ့အထကို သွတ်သွင်းပေးသည်။ လူထုကြား တွင် ထိုသို့ဖြစ်အောင် နည်းပေါင်းစုံဖြင့် လုပ်သည်။

ဒုတိယနည်းကိုကား မက်လုံးဖြင့်လည်း ဆွဲဆောင်တာရှိသည်။ ထို့ အပြင် လက်ရှိအနေအထားကို သာယာမိန်းမောစေပြီး အပြောင်းအလဲကို အလိုမရှိသည့် ပုံစံဖြစ်အောင် ဖန်တီးလေ့ရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့် လူထုသည် အပြောင်းအလဲကို ကြောက်လာသည်။ ထို့အပြင် အကျပ်အတည်းမှ ရုန်းထွက်

ခြင်း မဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်သည်။ လက်ရှိအနေအထားထက် ဖြေလျော့မှု အတော်အတန်လုပ်ပေး၍ အဆုံးစွန်ဖြေလျော့မှုကို မပေးပဲ။ လတ်တလော အပြောင်းအလဲအပေါ် ကျေနပ် တင်းတိမ်နေအောင် ရောင့်ရဲသည့်စိတ်ကို မွေးမြူပေးသည်။ ထိုနည်းကို မီဒီယာဖြင့်လုပ်သည်။ အဓိကအားဖြင့် တီဗွီ Channel ဖြင့် အားပြုတည်ဆောက်သည်။

နောက်ဆုံး လူထု အာရုံလွှဲနည်းကို သုံးသည်။ အာရုံလွှဲနည်းတွင် အသွင်အမျိုးမျိုး ဖန်တီး၍ လုပ်သည်။ အဓိကအားဖြင့် အတိုက်အခံဘက်မှ လှုပ်ရှားမှုများ အထူးသဖြင့် Revolutionary Change ကို ဖြစ်စေမည့် လှုပ်ရှားမှုများကို လူထုအား အာရုံမစိုက်နိုင်အောင် ဖျော်ဖြေရေး အစီအစဉ်များ ကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လုပ်ဆောင်သည်။ ထို့နောက် အပျော်အပါးဘက်တွင် လူအများ အာရုံစိုက်လာအောင် လုပ်သည်။ ဖျော်ဖြေရေး ပရိုဂရမ်များသည်လည်း လူထုအာရုံအစိုက်ဆုံး အစီအစဉ်များဖြစ်အောင် ထုတ်လွှင့်စီစဉ်လေ့ရှိသည်။ ဤနည်းဖြင့် လူထုကို အာရုံလွှဲသည့် နည်းနာများကို သုံးလေ့သုံးထ ရှိသည် သာ ဖြစ်သည်။

ကွန်ယက်မီဒီယာ ကန့်သတ်မှု

အင်တာနက်မီဒီယာသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အခရာကျသည်။ ဂလိုဘယ် ခေတ်သို့ ရှေးရှု့လာလေလေ အင်တာနက်ကို အသုံးပြုရလေလေ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် နက်ကွန်ယက်မီဒီယာသည် လူထုဒီမိုကရေစီအတွက်နှင့် ဖွံ့ဖြိုး မှုအတွက်ပါ အရေးပါ အရာရောက်လာသည်။ အသွင်ပြောင်းနိုင်ငံများသည် ဈေးကွက်ကို ဦးတည်ထားသည်ဖြစ်ရာ ကွန်ယက်မီဒီယာ၏ အသုံးချမှုကို လူထုထံထိ အပျံ့ကျယ်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးရလေ့ ရှိသည်။ ဤနေရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရည်ရွယ်သော်လည်း မိမိတို့၏ အာဏာဘောင်မျဉ်း ကျဉ်းသထက် ကျဉ်းလာမည်ကိုကား အစိုးရတို့က မလိုလား။

ထို့ကြောင့်ပင် ကွန်ယက်မီဒီယာ ထိန်းချုပ်မှုကို လုပ်ဆောင်လာသည်။ ဤတွင် ကွန်ယက်မီဒီယာသုံးစွဲမှု မြင့်တက်လာစေရန် ခွင့်ပြုသော်လည်း ကွန်ယက်မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ကိုကား အပြည့်အဝမပေးချေ။ ဤကားကွဲပြား ချက်ဖြစ် ကောင်းဖြစ်နိုင်မည်။

ထိုကွဲပြားချက်တွင် အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီကြီးများကို ချုပ်ကိုင်ထားခြင်းများပါဝင်သည်။ အွန်လိုင်းမှာလည်း ပိတ်ဆို့မှုများ လုပ်သည်။ အထူးသဖြင့် မိမိတို့မလိုလားသော ဝက်ဆိုဒ် ကွန်ယက်များကို ဖြတ်တောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ဤတွင်မက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဝက်ဆိုဒ်များကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဖွင့်ပေးသည်။ မသင်္ကာသည့်သူများကိုလည်း အွန်လိုင်းစောင့်ကြည့်မှုများ လုပ်သည်။ ကွန်ယက်ဖြင့်ပင် နောက်ကြောင်းလိုက်မှုများရှိသည်။

များသောအားဖြင့် ဆိုက်ဘာဥပဒေများထုတ်ပြန်၍ ကန့်သတ်သည်လည်းရှိသည်။ ဘလော့ဂါများကို တရားစွဲဆို တားမြစ်သည်လည်း ရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကွန်ယက်မီဒီယာအပေါ် ကန့်သတ်မှုများကို အသွင်ကွဲပြားမှုအစုံစုံဖြင့် ကန့်သတ်ကာ ဘောင်ကျဉ်းသထက်ကျဉ်းအောင် လုပ်ပေးလိုက်သည်။

နောက်တစ်နည်းကား ရှိသေးသည်။ အွန်လိုင်းတွင် ရွေးချယ်မှုများ ထွေပြားအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာမှာ အမှန်အကန်သတင်းများကို အတုအယောက်သတင်းများဖြင့် ထိပ်တိုက် ချေမှုန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အမှန်နှင့်အမှားကို အွန်လိုင်းမှာပင် ထပ်မံ၍ ရောထွေးအောင် ဖန်တီးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကွန်ယက်အသုံးပြုသည့် လူထုသည် ရွေးချယ်ရ ခက်သွားသည်။ အမှန်ကို အမှားလုပ် နည်းနာနှင့် အမှန်နှင့်အမှား ရောထွေးပစ်ခြင်းကို အဓိကသုံးသည်။ ထို့အပြင် အွန်လိုင်းဆိုင်ရာ အတိုက်အခံ အတုအယောင်များကိုပါ ဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်းဖြင့် ကွန်ယက်မီဒီယာကို ကန့်သတ်ပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အတိုက်အခံနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းပစ်မှတ်

Hybrid Regimeများတွင် အတိုက်အခံကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ချေမှုန်းလေ့ မရှိ။ State Media ကတစ်ဆင့် လူထုအာရုံ ပြောင်းခြင်းကိုသာ ကျင့်သုံးသည်။ အတိုက်အခံနှင့် အစိုးရအကြား အရေးတကြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် လိုအပ်ချိန်များတွင် အသံလွှင့်ဌာနများ တီဗွီ Channel များမှ ပရိသတ်အာရုံ အမမ်းစားနိုင်ဆုံး အစီအစဉ်များကို စနစ်တကျ ရွေးချယ်၍

ထုတ်လွှင့်တတ်သည်လည်း ရှိသည်။ ပြည်ပသတင်းဌာနများကိုလည်း ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဝေဖန်အပုတ်ချတာတွေလည်း ရှိသည်။

လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း လိမ်စားနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်အောင် ဖန်တီးလေ့ရှိသည်။ တစ်ဖန် ပြည်ပထောက်ပံ့ငွေဖြင့် ဖြတ်စားလှီးစား အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်အောင် ဝါဒဖြန့်လေ့ ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလမှာ အုပ်ချုပ်တဲ့ စပ်ကြားအစိုးရများသည် နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာများတွင် လုပ်ကိုင်ခြင်းထက် လူထုမီဒီယာ အလွှာ၌ အီလစ်တစ်စုပိုင်ဆိုင်သော မီဒီယာများက လုပ်ဆောင်လေ့ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် လွတ်လပ်မှုတိုင်း မူဝါဒဖြန့်ချိမှုတစ်ပိုင်း တာဝန်ကို ခွဲဝေထမ်းဆောင်သည့် အီလစ်ပိုင်မီဒီယာကဏ္ဍသည် ဒီမိုကရေစီစနစ် ကျစ်လျစ်ခိုင်မာမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။

ဒီမိုကရေစီကို ယုတ်လျော့စေသည့် State Media

State Media များသည် ဒီမိုကရေစီကို အလုံးစုံ မရောက်ရှိအောင်နှင့် နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်မှုကို ဖြစ်စေသော အဓိကအကြောင်းအချက်ထဲတွင် ပါဝင်သည်။ အစိုးရနှင့် သူ့ပါတီတစ်ခုတည်း တည်ထောင်ထားသည့် ဒီဂျစ်တယ် မီဒီယာများသည်လည်း ကြီးစွာသော အန္တရာယ်ကို ယူဆောင်လာနိုင်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် ထိုအချက်ကို အလေးထား စဉ်းစားရန်လိုသည်။

အစိုးရက တစ်ကူးတက ဆင်ဆာဖြတ်တောက်မှု မလုပ်ရဘဲ မိမိတို့ဘာသာ ဆင်ဆာမှုဝါဒနှင့် ယဉ်ပါးနေသည့် အလွှာခြုံမီဒီယာများကား အစိုးရနောက်ကွယ်မှ မမြင်ရသောလက်တံများ ဖြစ်နေနိုင်သည်။

ဆင်ခြင်စရာ တွေးလုံးများ

မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ဖြင့် ဖြေလျှော့ရေးပေတံကို အသုံးပြုနေသည့် နိုင်ငံများ သတိထားသင့်သည်။ မီဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်သည် ပုံနှိပ်မီဒီယာတွင် သာမက ကွန်ယက်မီဒီယာပါ လွတ်လပ်ခွင့် ရှိရမည်။ ထို့အပြင် ကွန်ယက် မီဒီယာ နှင့် ဒီဂျစ်တယ်မီဒီယာများ လွတ်လပ်ခွင့်သာမက ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုပါ ဖြစ်စေအောင်ဆောင်ရွက်ရန် ဒီမိုကရက်တစ် အုပ်ချုပ်ရေးသို့ သွားမည့်

အစိုးရများတွင် တာဝန်ရှိသည်။ လွတ်လပ်ခွင့်ကိုသာမက ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အပုံအပိုးပြု ရမည်။

ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်းကို ဖြတ်သန်းကြသော နိုင်ငံများတိုင်းလိုလိုပင် ဖြေလျော့မှုပုံစံများ စတင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် တူညီကြသည်မဟုတ်။ ထိုသို့ မတူညီခြင်းသည်ပင် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သစ်များ ပေါ် ထွက်လာခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းများ ဖြစ်နေနိုင်သည်။ ဤကား Hybrid Regime ပုံသဏ္ဌာန်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေး ကာလအတွင်း ဖြတ်သန်းနေကြသော နိုင်ငံများ သတိထားကြကုန်။

စာကိုး -

Journal of Democracy (Volume 25, Number 1, January 2014)

Breaking the News, The Role of State-Run Media
(Christopher Walker & Robert W. Orttung)

piCmylatmijfijici\ t"d taLumi f(4) &yf

အကြောင်းလေးပါး

စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်တော်တော်များများကို လေ့လာကြည့်ရာ စင်ကာပူနိုင်ငံ အောင်မြင်သွားရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်း ၄ ရပ်ကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းမှာ -

- (၁) မဟာဗျူဟာမြောက် ပထဝီအနေအထား
- (၂) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်
- (၃) ဘာသာစကား
- (၄) ခေါင်းဆောင်မှု စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

(၁) မဟာဗျူဟာမြောက် ပထဝီအနေအထား

စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ တည်နေရာကို ကြည့်ပါ။ မလက္က ရေလက်ကြား၏ ထိပ်ဝတွင် တည်ရှိနေသည်။ မလက္က ရေလက်ကြားဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့ရေကြောင်း ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်း၏ အဓိကကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ရေလက်ကြားမှ နေ့စဉ်သန်းနှင့်ချီသော ကုန်စည်တန်ချိန် ပေါင်းများစွာ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ရည် အမြောက်အမြား ဖြတ်သန်းသွားလာနေရသည်။ ကမ္ဘာ့ရေကြောင်းကုန်သွယ်ရေးနှင့် အတူပါလာသော ကုန်စည် အမျိုးမျိုး ဖြန့်ချိရာ ထုတ်လုပ်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာဌာနအဖြစ် စင်ကာပူက သူ့နိုင်ငံကို ဖန်တီးထားသည်။ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်းတွေကို ဖန်တီးထားသည်။

ထို့အပြင် သင်္ဘောကျင်းဝန်ဆောင်မှု ကုန်စည်အမျိုးမျိုးအတွက် ဝန်ဆောင်မှု ခရီးသွားလာရေး၊ ဘဏ္ဍာငွေလှယ်ရေးဌာနအဖြစ်ပါ စင်ကာပူက မလက္ကာ ရေလက်ကြားဒေသကို ဗဟိုပြု၍ ကြီးစိုးထားနိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ မလက္ကာရေလက်ကြားတွင် စင်ကာပူတစ်ခုတည်းရှိသလား ဆိုတော့။ မဟုတ်ပါ။ မလေးရှားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားတို့လည်း အပြိုင်တည်ရှိနေသည်။ သို့သော် ဘာကြောင့် စင်ကာပူကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း နိမ့်နေရသနည်း။ အဖြေကား လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် တည်ဆောက်ပုံ ကွာဟခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

(၂) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်

ခေတ်သစ်လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်ကို တည်ဆောက်ရာတွင် ချိတ်ဆက်မှု (၂) မျိုးဖြင့် အဝင်ခွင်ကျရှိစေရမည်။ ၎င်းမှာ - (၁) နည်းပညာနှင့် (၂) အိုင်တီတို့ ဖြစ်သည်။ အိုင်ဒီယာအသစ်တို့ ပေါက်ဖွားရာ ရေခဲမြေခံကို ကောင်းစွာ ဖန်တီးပေးရမည်။ အိုင်ဒီယာအသစ်တို့ ပေါက်ဖွားရာ ရေခဲမြေခံမှာ ပညာရေးအပေါ်အခြေခံ၍ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ပညာရေးသည် သူ့ချည်း သက်သက် တည်ဆောက်ရုံဖြင့် နိုင်ငံကို ထိထိရောက်ရောက် အကျိုးပြုဖို့ နှေးကွေးတတ်သည်။ နည်းပညာနှင့် အိုင်တီကို ပညာရေးဖြင့် တွဲဖက်ပေးသည်။ ထို့အပြင် ခေတ်သစ် ဦးနှောက်အရင်းများကို ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ပညာရေးတွင် စင်ကာပူက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပညာရေးသည် လက်တွေ့အပေါ်အခြေခံ၍ အနာဂတ်ကိုရှေးရှုသောပညာရေးစနစ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သယံဇာတအားဖြင့် ဘာမှမရှိသောနိုင်ငံက လူကို အခြေပြု၍ နိုင်ငံကို တည်ဆောက်သွားသည်။ လူဟုဆိုရာမှာလည်း မိမိနိုင်ငံအတွင်းက လူကိုချည်း ကျဉ်းမြောက်သော အမျိုးသားရေးအမြင်ဖြင့် ချဉ်းကပ်သည် မဟုတ်။ ကမ္ဘာကြည့်ကြည့်၍ လူများကို ရွေးချယ် မွေးထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လောလောဆယ် မွေးထုတ်၍ မရနိုင်သေးသော လူ့အရင်းများကို မွေးစားသည်။ ပျော်အောင် ထားသည်။ နေချင့်စဖွယ် ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်အောင် စီရင်ပေးထားသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တစ်ခြမ်းစောင်းခြင်း မဟုတ်။ ပညာကို မွေး,စားခြင်း ဖြစ်သည်။

အရှည်ကြည့်ခြင်းဖြင့် လူ့အရင်းကို တည်ဆောက်ရာတွင် ပညာရေး စနစ်တစ်ခုတည်းဖြင့် စင်ကာပူက အားမကိုး။ မူဝါဒ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် တံခါးဖွင့်ပေးသည်။ လူတော်များနေပျော်သော ဝန်းကျင်ဖြင့် ပညာလူသားများကို ကိုယ့်နိုင်ငံအတွက် အလုပ်လုပ်ပေးအောင် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။ ဤကား စင်ကာပူ၏ လူ့အရင်းဖန်တီးရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပင် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပညာအရင်းမွေးမြူရာ အစီအမံလည်း ဖြစ်သည်။

(၃) ဘာသာစကား

လီကွမ်ယုက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဘာသာစကားဖြင့် မချီနိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေးဝါဒတို့ ကြီးစိုးနေခဲ့စဉ် ကွန်ယက်ကမ္ဘာ၏ ဖြစ်တည်မှုကို အမြော်အမြင်ရှိရှိ ကြည့်မြင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများဖြင့်သာ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ခဲ့ဖို့ ရည်ရွယ်ခဲ့လျှင် စင်ကာပူသည် မန်ဒရင်းကိုသာ နံပါတ် (၁) ဦးစားပေး ရွေးချယ်ပေးလိမ့်မည်။ သို့သော် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် စီးပွားဖက်အဖြစ် ရည်ရွယ်ခဲ့သော လီကွမ်ယုက အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို နံပါတ် (၁) ဦးစားပေး ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

---

o, Zmwtn;jzihbmr&omEfiHu vlutajcyK EfiHu
wnbaqmubon;on/ vl[lq&mrsvnf rtrEfiHtwofu
vlubnf uofajrmubom tr&om;a&tjri;jzihcufuylonf
r[kwfur&unhunnf vhrm;ub&fcs, far&xkwjci;jzplonf
avmavmq, far&xkwfi r&Efihaom vlt&ifrm;u
ar±on/aymbatnifxm;on/aecsi;pz& fywDefusi;jzpbatnif
p&i&ayxm;on/ vly&xklyenfrsm; wpjcrfapmijcif r[kwf
ynmub&ar±jci;jzplonf

ထိုရွေးချယ်မှုအတွက် ရိုက်ခတ်မှုများလည်း ကြုံခဲ့ရသည်။ လီကွမ်ယု သည် ထင်မြင်ချက်များကို ကျော်ကြည့်နိုင်ခဲ့သော ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ မလက္ကရေလက်ကြားတွင် မလေးရှားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံများ

ထက် ခေါင်းတစ်လုံးသာသွားခြင်းသည် ဘာသာစကား၏ အားသာချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဂလိုဘယ်နိုင်ငံသားများနှင့် ဆက်သွယ်မှုအလွယ်ကူဆုံး စင်ကာပူ ကို ဘာသာစကားဖြင့် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။

ဖောက်သည်များအား အဆင်ပြေလွယ်ကူစွာ ဆက်ဆံသွားလာစေသည့် အားသာချက်ကို ဘာသာစကားက အထောက်အကူပြုခဲ့သည်ပင် ဖြစ်သည်။ စင်ကာပူက အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို တရားဝင်ရုံးသုံး ဘာသာစကားအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းစဉ် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ၌ အင်္ဂလိပ်စာကို ကျွန်စာ တိရစ္ဆာန်ကထာအဖြစ် ပညတ်သည့်ကာလကို နှိုင်းယှဉ် စဉ်းစားကြည့်နိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်မည်။

(၄) ခေါင်းဆောင်မှု

လီကွမ်ယု၏ခေါင်းဆောင်မှုကို လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရေစီစစ်စစ် ခေါင်းဆောင်မှုဟု မည်သူကမျှ မသတ်မှတ်ချေ။ သို့သော် စဉ်းစားကြည့်ရန် တစ်ချက်ရှိသည်။ လစ်ဘရယ် ဒီမိုကရက်တစ် မဟုတ်သော လူတစ်ယောက် ထံမှ ဒီမိုကရေစီ စံပြနိုင်ငံတော်ကြီးဖြစ်သည့် အမေရိကန် သမ္မတအဆက်ဆက် က အဘယ့်ကြောင့် အကြံညံ့များရယူ နေရသနည်း။ လီကွမ်ယုသည် အမေရိကန် သမ္မတအဆက်ဆက်က သူ၏အမြင်နှင့် အကြံဉာဏ်များကို တရေးတယူ အာရုံစိုက် နားထောင်ခဲ့ရသည်။

အကြံဉာဏ်ဟူသည် ဒီမိုကရက်တစ်ဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းနှင့် တိုက် ရိုက်သက်ဆိုင်ပါသလော။ မေးခွန်းထုတ်ကြည့်ရန် လိုသည်။ ယခုအချိန်ထိ လီကွမ်ယုသည် နိုင်ငံရေးအာဏာကို သူ့ပါတီနှင့်သာ သက်ဆိုင်စေရန် လုပ်ဆောင်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် လီ၏ ဦးဆောင်မှုကား စင်ကာပူကို လူလားမြောက်မှုထက် သာလွန်သော အခြေအနေကို ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပြီ။ စင်ကာပူပြည်သူက ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုနှင့် ခေတ်မီမှုကို ခံတွင်းတွေ့နေကြပြီ။ စီးပွားရေးကို အပျက်ယွင်းမခံနိုင်။ အစိုးရအပြောင်းအလဲကြောင့် လက်ရှိ အနေအထားများ ယိုင်နဲ့သွားမှာကို စိုးရိမ်ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ စိုးရိမ်မှုများဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းက လီကွမ်ယု၏ ခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ လီကွမ်ယုက နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှုကို

ဝါဒဖြင့် ပုံဖော်ခဲ့သည် မဟုတ်။ ရလဒ်ဖြင့် ပုံဖော်ခဲ့သည်။ လီကွမ်ယုသာ လက်တွေ့သမားမဟုတ်ဘဲ အိုင်ဒီယောလိုဂျီတစ်ခုခုကို စွဲမြဲသော လူသားဖြစ်လျှင် ယနေ့ စင်ကာပူဟူသည် ဖြစ်လာနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။

လက်တွေ့ကျသော အမြော်အမြင်ရှိသော (ကမ္ဘာကြည့်ကြည့်သော) ဝါဒမှိုင်းများမှ ကင်းလွတ်သည့် အိုင်ဒီယာအပေါ် အခြေခံ၍ လီကွမ် စင်ကာပူကို ခေါင်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ လီ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ယေဘုယျလေ့လာကြည့်လျှင်

- ★ ပညာရှင်လိုတော်သော နိုင်ငံရေးသမား
- ★ နိုင်ငံရေးသမားထက် မြော်မြင်ဆုံးဖြတ်ရဲသော ပညာတတ်
- ★ တော်လှန်ရေးသမားထက် ပြတ်သားသော နိုင်ငံရေးသမား
- ★ အိုင်ဒီယာသမားထက်တော်သော လက်တွေ့သမား
- ★ လက်တွေ့သမားထက်သာသော အိုင်ဒီယာသမား

လီကွမ်ယုသည် လေယူရာ ယိမ်းသူမဟုတ်။ အစွဲတရားဖြင့် မိမိအိုင်ဒီယာကို ကျောက်ချထားသူ မဟုတ်။ လက်တွေ့ကင်းသော အတွေးသမား သက်သက်လည်းမဟုတ်။ လက်တွေ့ကိုသာ ရှေးရှုသော အိုင်ဒီယာမဲ့ သမားလည်း မဟုတ်။ ယခု လီကွမ်ယုသည် အခွင့်အလမ်းကို ပြတ်သားသော ဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် နိုင်ငံကို တည်ဆောက်ခဲ့သူ။ သူ့မှာ နိုင်ငံရေးသမားထက် ပိုသော သံတမန် အရည်အသွေးရှိသည်။ ဂလိုဘယ်ဓေတ် မတိုင်မီကပင် ရှေးရိုး အယူအဆများမှ ဖောက်ထွက်နိုင်ခဲ့သော စွန့်ဦးတီထွင် နိုင်ငံရေးသမား နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

အနှစ်ချုပ်

နိုင်ငံတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အခြေခံရမည့် အကြောင်းအရင်းများ ရှိသည်။ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံကား တူညီနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ မိမိတွင် ရှိသည့် အားသာချက်ကို အခွင့်အလမ်းအဖြစ် ဖန်တီးနိုင်ဖို့သာ လိုသည်။ စင်ကာပူသည် ပထဝီအနေအထားအရ အားသာချက်ကို ပညာအရင်း မူဝါဒ အစီအရင်များဖြင့် အသုံးမချနိုင်ပါက ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်လာနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ မရှိတာတွေကို ဘေးဖယ်ထား ရှိထားတဲ့ အရာကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီး

နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို လုပ်ဆောင်သွားသည့် အိုင်ဒီယာကို ချီးကျူးရမည်။
လေးစားရမည်။ မြန်မာအတွက်ကား စံပြနိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးနည်းနာ
တစ်ရပ် ရမည်ဟု ယူဆရသည်။

တစ်မိမိ

ခေတ်က တိုးတက်လာတယ်။ ခေတ်က တိုးတက်လာလေလေ၊ ပညာက
အရေးကြီးလာလေလေ၊ ပညာအရေးကြီးလာလေလေ အိုင်ဒီယာအပေါ်
အခြေခံရလေလေဖြစ်လာတယ်။ အိုင်ဒီယာသမားတစ်ယောက်ဖြစ်မှ
တိုးတက်မယ်။ အနည်းဆုံး ရှင်သန်နိုင်မယ်။ အိုင်ဒီယာမရှိဘဲ သမားရိုးကျ
အမြင်နဲ့ ရှေးရိုးစွဲ နည်းနာတွေ ဆွဲကိုင်ပြီး ဘဝတိုက်ပွဲကို ဝင်ရင် ကျရှုံး
မယ်။ တက်နင်းခံရမယ်။ အပြောင်းခံရမယ်။ ဒီတော့ ဘဝက သူများရဲ့
ပြဌာန်းခံဖြစ်မယ်။ ဒီလို မဖြစ်ဖို့ အိုင်ဒီယာသမား ဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်။
ဒီအတွက် ဒီဆောင်းပါးကို ရေးပါတယ်။

မင်းသေ

ပညာ အိုင်ဒီယာ

အိုင်ဒီယာခေတ်လို့ဆိုတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ပညာခေတ် ရောက်
ပြီလို့ပြောတယ်။ ပညာခေတ်မှာ အခရာကျလာတာက အိုင်ဒီယာ။ ပညာ
အားလုံးဟာ အိုင်ဒီယာအပေါ် အခြေခံပြီး ထွက်လာကြတယ်။ အိုင်ဒီယာက
ဘယ်အပေါ်မှာ အဓိပြုနေတာလဲ။ မေးစရာရှိပါတယ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတာ
လေ့လာမှု သင်ယူမှုနဲ့ တိုက်ရိုက်အချိုးကျတယ်။ ဒါပေမယ့် လေ့လာမှုရှိတိုင်း
အိုင်ဒီယာရှိတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အိုင်ဒီယာရှိရင်တော့ လေ့လာမှုရှိတယ်လို့
ပြောလို့ရမယ်။ လေ့လာတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်ရှိတယ်။

လေ့လာပုံ ချဉ်းကပ်ပုံက အိုင်ဒီယာထွက်ပေါ်လာပုံနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဒါကို လေ့လာရမယ်။

ပညာဆိုတာ သူ့အလိုလို ထွက်လာတာ မဟုတ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတာလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ ဒီနေရာမှာ ပညာအပေါ် ချဉ်းကပ်ပုံဟာ အရေးသိပ်ကြီးတယ်။ အစွဲတွေနဲ့ ချဉ်းကပ်ခြင်းဟာ ပညာကို သတ်တာပဲ။ ဒီလိုပဲ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေမဖြစ်တဲ့ အိုင်ဒီယာတွေမှာ ယစ်မှူးနေခြင်းဟာ လေ့လာမှုပုံစံ မှားလို့ပဲလို့ ဆိုလိုရမယ်။ ပညာသမားမှန်ရင် လွတ်လပ်မှုဆီကို သွားရမယ်။ အိုင်ဒီယာသမားဟာ အစွဲကင်းကင်းရှိရမယ်။ အစွဲလုံးဝ မကင်းရင်တောင် အစွဲမကြီးရဘူး။ အစွဲမသန်ရဘူး။ ဘက်မရှိရဘူး။ မူရှိရမယ်။ အခြေခံရှိရမယ်။

အိုင်ဒီယာတို့ရဲ့ သဘော

အိုင်ဒီယာသဘောဟာ နှိုးဆွမှ နှိုးထလာတဲ့ သဘောရှိတယ်။ အိုင်ဒီယာခမ်းခြောက်ခြင်းဟာ အတွေးအခေါ် ခမ်းခြောက်ခြင်း တစ်မျိုး ဖြစ်လာတယ်။ ခေတ်သစ်မှာ အိုင်ဒီယာမရှိတဲ့ လူဟာ သူ့များနောက်လိုက်ဖြစ်မယ်။ ပညာခေတ်ကို အိုင်ဒီယာသမားတွေသာ ချီမကြမှာပဲ။ အိုင်ဒီယာဆိုတာ လတ်ဆတ်နေရမယ်။ ခေတ်မီရမယ်။ အသုံးဝင်ရမယ်။ ယထာဘူတ ကျရမယ်။ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရမယ်။ အိုင်ဒီယာဟာ အရှေ့ကို မြော်မြင်နိုင်ရမယ်။ အနာဂတ်ကို ရှေးရှုနိုင်ရမယ်။ အိုင်ဒီယာသမားအဖို့ အိုင်ဒီယာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ကြောင်း ကုန်ကြမ်းတွေကို စုနိုင်သမျှ စုဆောင်းထားနိုင်တာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အိုင်ဒီယာဆိုတာ ချက်ချင်းလက်ငင်း ထွက်ပေါ်လာနိုင်တာ မဟုတ်။ အိုင်ဒီယာ ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းများကို ကြိုတင်သိမှီးထားရတယ်။ အိုင်ဒီယာ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ကြောင်းတွေ သူ့အလိုလို ဓာတ်ပြုရာကနေ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေ ထွက်ပေါ်လာတတ်တယ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတဲ့ သဘောကလည်း သူ့ချည်းသက်သက် မဖွံ့ဖြိုးနိုင်။ မတူသော အိုင်ဒီယာများ ပေါင်းစည်းရာကနေ အိုင်ဒီယာ အသစ်တို့ ပေါက်ဖွားလာကြတယ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတဲ့သဘောက လှုပ်ရှားနေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ ရှင်သန်နေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ နောက်ပြီး အမြဲရှေ့ကို

လည်ဆန့်နေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အိုင်ဒီယာတို့ဟာ တိုးတက်ခြင်းရဲ့ သရုပ်ဖြစ်တယ်။

အိုင်ဒီယာရဲ့ အရေးပါမှု

အိုင်တီမပေါ်မီ ခေတ်က ပညာဆိုတာ အတွေ့အကြုံအပေါ် တိုက်ရိုက် အခြေခံတယ်။ အတွေ့အကြုံ များလေလေ ပညာများလေလေ ဆိုတဲ့သဘော။ အိုင်တီပေါ်ပြီးတဲ့ခေတ်မှာ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ ပညာဆိုတာ လေ့လာမှု စူးစမ်းမှု ရှာဖွေဖော်ထုတ်မှုအပေါ်မှာ မူတည်သွားတယ်။ လေ့လာမှုကောင်း လေလေ၊ ပညာတတ်လေလေ ပညာတတ်လေလေ လူရာဝင်လာလေလေ ဖြစ်လာတယ်။ လူရာဝင်တယ်ဆိုတာ လူပေါင်းဆုံတယ်ဆိုတဲ့ သာမန် အဆင့် မျိုးလောက်ကို ဆိုလိုချင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အိုင်ဒီယာသမားအဖို့ သူ့ပတ်ဝန်း ကျင်မှာ သူဟာ အရေးပါတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်လာတယ်။ နောက်ဆုံး မရှိမဖြစ် လူတစ်ယောက်ဖြစ်လာတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်က သူ့အပေါ် မှီခိုလာ ရတယ်။ အထူးသဖြင့် သူ့အိုင်ဒီယာအပေါ် မှီခိုလာရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အိုင်ဒီယာသမားဟာ တန်ဖိုးနဲ့လူ ဖြစ်လာတယ်။

tHfD mqlwvvnf oltcscfswfswlurSweZl toPl
awXGulmwwwvmr tHfD mormawObEulrhwlfqz
vWw, /ObEulrhwlfqz tHfD mtopawGExvMr, /
tHfD mawGExrStHfD mawGuxjydtvkvMr, /
tHfD mawGtvkvMrSv'awGur, /&v'xGatmif
tvkvkvwwrSweZl&R, /

ခေတ်ကြီးက တိုးတက်လာလေလေ ပညာက ပိုပြီး အရေးပါလာလေလေ ဖြစ်လာတယ်။ ခေတ်က ပြိုင်ဆိုင်မှုများတယ်။ ပြိုင်ဆိုင်မှုလည်း ပြင်းထန် တယ်။ အသေအကျေ တိုက်ခိုက်ရတာတွေ များလာတယ်။ အသက်ရှင်ကျန် နိုင်ဖို့အတွက် အတော်ကြိုးစားယူနေရတဲ့ခေတ် ဖြစ်လာတယ်။ လူဆိုတာ

ကလည်း ရှင်သန်ဖို့အတွက် ပထမအရေးအကြီးဆုံး ထားရတာမဟုတ်လား။ ရှင်သန်ဖို့အတွက် သာမန်နဲ့ မရတော့ ပညာက ပိုပြီး အရေးကြီး လာတယ်။ ပညာကြီးတဲ့သူတွေ ပိုပြီး သက်သောင့်သက်သာ ရှိလာတယ်။ ပိုပြီး စမတ်ကျ လာတယ်။ ပညာက ခေတ်သစ်မှာ ပိုပြီး လိုလာလေလေ အိုင်ဒီယာသမားတို့ ပိုပြီး ရှေ့ရောက်လာလေလေ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင် အိုင်ဒီယာသမားတို့ ပိုပြီးလိုလာလေလေ။ အိုင်ဒီယာ အနည်းအကျဉ်းလောက်နဲ့ ရှေ့ရောက်နေတဲ့ သူတွေကို ကြည့်ပြီး အိုင်ဒီယာများ အုံ့လိုက်ကျင်းလိုက်ရှိရင် ဘယ်လောက် ပေါက်မြောက်မလဲဆိုတာကို တွေးကြည့်နိုင်တယ်။

အိုင်ဒီယာတို့ ထုံကူးခြင်း

အိုင်ဒီယာရဲ့သဘောဟာ ပေါင်းစပ်တတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဓာတ် ကူးတယ်။ ဓာတ်ပြုတယ်ဆိုတဲ့ သဘောရှိ ပြန်တယ်။ ဓာတ်ပြုပြီး အသစ် ပေါက်ဖွားလာတယ်။ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေကသာ ခေတ်သစ်ကို ဦးဆောင် တယ်။ အခုဖြစ်နေတဲ့ ခေတ်ကလည်း အိုင်ဒီယာအသစ်တွေက ပြုပြင်ဖန်တီးတဲ့ လောကဖြစ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒါကို အိုင်ဒီယာသမားတို့ရဲ့ခေတ်လို့ပြောရင် မမှားဘူးပေါ့။

အိုင်ဒီယာတို့ ထုံကူးဖို့ဆိုရင် အိုင်ဒီယာတွေက မတူကွဲပြားမှရမယ်။ မဆီမဆိုင်တဲ့ အိုင်ဒီယာတွေက ထုံကူးဖို့မလွယ်ဘူး။ ဆန့်ကျင်ဘက် အိုင်ဒီယာတို့က ထုံကူးဖို့ လွယ်တယ်။ ဗဟုသုတဆိုတာ သူ့ချည်းသက်သက် သုံးမရပါဘူး။ ဗဟုသုတကို အခြေခံပြီး အိုင်ဒီယာအဖြစ်ပြောင်းလဲနိုင်မှ အသုံးဝင်တယ်။ တန်ဖိုးရှိတယ်။

အိုင်ဒီယာဆိုတာလည်း သူ့အချင်းချင်းတွန်းမှ တိုက်မှ တန်ဖိုး အသစ် တွေ ထွက်လာတတ်တာမို့ အိုင်ဒီယာသမားတွေ ဦးနှောက် မှန်တိုင်းဆင်ဖို့ လိုတယ်။ ဦးနှောက်ကိုဆွမှ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေ နိုးထလာမယ်။ အိုင်ဒီယာ တွေ နိုးထမှ အိုင်ဒီယာတွေကထပြီး အလုပ်လုပ်မယ်။ အိုင်ဒီယာတွေ အလုပ်လုပ်မှ ရလဒ်တွေ ထွက်မယ်။ ရလဒ်ထွက်အောင် အလုပ်လုပ်တတ်မှ တန်ဖိုးရှိမယ်။ ဒါဟာ အိုင်ဒီယာတို့ ထုံကူးခြင်းရဲ့ အကျိုးပေါ့။

လူငယ်နဲ့ အိုင်ဒီယာ

လူငယ်မှန်ရင် စိတ်ကူးယဉ်ရမယ်။ အိုင်ဒီယာနဲ့ လူသားဖြစ်ရမယ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတာ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းတာကို ခေါ်တာ။ စိတ်ကူးကောင်းဖို့ဆိုရင် ပညာဗဟုသုတ အခြေခံလိုသလို စိတ်ကူးယဉ်တတ်ဖို့လည်း လိုတယ်။ စိတ်ကူးယဉ်တယ်ဆိုတာ မျှော်လင့်ချက် တစ်ခုလည်းဖြစ်တယ်။ ဒီလိုပဲ ရည်မှန်းချက်လည်း ဖြစ်တယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ သူဖြစ်ချင်တဲ့ အခြေအနေကို မျှော်မှန်းပြီးတော့ တွေးတော့ စိတ်ကူးယဉ်တယ် ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒီနေရာမှာ စိတ်ကူးတာတွေ လက်တွေ့ဖြစ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီမှာ အိုင်ဒီယာက သိပ်အရေးကြီးသွားပြီ။ လက်လွှတ်စပါယ်တွေးတာကို စိတ်ကူးတယ်လို့ ပြောပေမယ့် စနစ်တကျ တွေးတာကို အိုင်ဒီယာ ထုတ်တယ်လို့ဆိုတယ်။ စိတ်ဦးတည့်ရာ တွေးတာနဲ့ အိုင်ဒီယာ ထုတ်တယ် ဆိုတဲ့အကြားမှာ စည်းကလေး ပါးပါးပဲ ခြားပါတယ်။ ဒါကို သိဖို့လိုတယ်။

လောကမှာ အဆန်းပြားဆုံးအရာတွေက အရိုးရှင်းဆုံးအရာတွေပဲ။ ရိုးရှင်းလွန်းလို့ကို ဆန်းနေတာ။ အရိုးရှင်းဆုံး အသိတွေက ဆန်းပြားတဲ့အိုင်ဒီယာတွေ ထွက်လာတတ်တယ်။ အိုင်ဒီယာဆိုတာ ရှုထောင့်တစ်မျိုးလည်း ဖြစ်တယ်။ သူများ မမြင်နိုင်တာကို မြင်အောင် ကြည့်နိုင်တာက ပညာ။ သူများ မသိတာကို သိတာက အသိ။ ကိုယ့်ရဲ့ ရှုထောင့်က သူများတွေနဲ့ မတူစေဖို့ ထောင့်ပြောင်း စဉ်းစားနည်းက အရေးတကြီး လိုပါတယ်။ ကိုယ့် နေရာကနေ ချည်းပဲ တွေးမနေနဲ့။ သူများနေရာကနေဝင်ပြီး တွေးတတ် မြင်တတ်ပါစေ။ ဒီလိုပဲ ပညာရဲ့သဘောထဲမှာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း ဆိုတာပါတယ်။ ကိုယ့် နေရာကနေပဲကြည့်ရင် တစ်ခုတည်းပဲ မြင်မယ်။ ထောင့်ပြောင်းပြီး ကြည့်နိုင်ရင် အမြင်သစ် အတွေးသစ် အသိသစ်ရမယ်။ ဒါဟာ ရှာဖွေတွေ့ရှိခြင်းပဲပေါ့။

ဒီတော့ လူငယ်တွေ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေ ထွက်ဖို့အတွက် သမားရိုးကျ နည်းလမ်းတွေ မသုံးနဲ့။ ပုံသေမထားနဲ့။ ပုံသေမတွေးနဲ့။ တစ်ယူမသန်နဲ့။ အစွဲပါးနိုင်သမျှပါးအောင် ကြည့်နိုင်ပါစေ။ ဒီလိုပဲ မြင်နိုင်သမျှ များများ မြင်အောင် မျက်စိကိုဖွင့် နားကိုစွင့် ဦးနှောက်ကို အမြဲ ဆွနေဖို့ လိုတယ်။ နှလုံးသားဟာ ပွင့်လင်းလွတ်လပ် နေရမယ်။ ဒါမှ အိုင်ဒီယာ အသစ်တွေ ထွက်မယ်။

တကယ့် အိုင်ဒီယာသမား

အိုင်ဒီယာအသစ်တွေက အတွေးအခေါ်အသစ်တွေ အယူအဆအသစ်တွေကို ပေးတယ်။ အတွေးသစ်တွေနဲ့ အသက်ရှင်တဲ့ လူရဲ့ဘဝက အမြဲလတ်ဆတ်နေတယ်။ လန်းဆန်းနေမယ်။ သူဟာ အမြဲ တက်ကြွနေမယ်။ လှုပ်ရှားနေမယ်။ သူ့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေက ပုံသေအမြဲ မရှိဘူး။ သူ့ရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကလည်း အမြဲထက်မြက်နေမယ်။ သွက်လက်နေမယ်။ အသစ် အသစ်တွေနဲ့ အကောင်းဆုံး ကြိုးစားနေမယ်။

အိုင်ဒီယာသမားရဲ့စိတ်ဟာ စိတ်ဓာတ်ကျတာ နည်းတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူဟာ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေနဲ့ အမြဲထိစပ်နေလို့ ဖြစ်တယ်။ သမားရိုးကျ အတွေးအခေါ်တွေမှာ ကျောက်ချမနေဘူး။ အယူအဆသစ် အမြင်သစ်တွေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နေထိုင်တဲ့အခါ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကလည်း အမြဲပြောင်းလဲနေတယ်။ ပုံသေ မဟုတ်ဘူး။ ရေသေလို့ မဟုတ်ဘူး။ စီးဆင်းနေတဲ့ရေဟာ အမြဲ သန့်ရှင်းနေသလို အမြဲပြောင်းလဲနေတဲ့သူကလည်း လန်းဆန်းနေတယ်။ တက်ကြွနေတယ်။ သူဟာ ဘဝအဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့သူပဲ။ သူဟာ ရှင်သန်နေတဲ့ဘဝကို ရတယ်။

ပြောင်းလဲနေတယ် ဆိုကတည်းက ရှင်သန်နေလို့ပေါ့။ ယုံကြည်ချက်တွေ ခံယူချက်တွေကတော့ ခိုင်မာရမယ်။ ဒါပေမယ့် အမြင်တွေ အယူအဆတွေ အသိတွေက အမြဲပြောင်းနေအောင် ကြိုးစားရမယ်။ ပြောင်းတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ ပိုပြီးကောင်းတဲ့နေရာကို ပြောင်းသွားတာကို ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။ အိုင်ဒီယာသမားဟာ အပြောင်းအလဲအပေါ်မှာ မျှမျှတတ ရှုမြင်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ အပြောင်းအလဲမှာ လိုက်ပါနိုင်တယ်။ အပြောင်းအလဲမှာ လိုက်ပါနိုင်မှ ရှင်ကျန်နိုင်မယ့် ခေတ်မှာ ပြောင်းလဲနိုင်တဲ့သူတွေ ရှေ့တန်းရောက်လာတယ်။ ပြောင်းလဲနိုင်သူဖြစ်ဖို့ အိုင်ဒီယာလိုတယ်။ သမားရိုးကျသမားဟာ ရှေးရိုးစွဲနည်းနာတွေကို ဖက်တွယ်တယ်။ ဒီတော့ အသစ်ဆိုရင် ငြင်းပယ်တယ်။ အဟောင်းဆိုရင် အမြဲတမ်းကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ စိတ်အစွဲရှိတယ်။ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေချပြရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မလုံခြုံသလို ခံစားရတယ်။ သက်သောင့်သက်သာ မရှိတဲ့ ဇုံထဲမှာ ရောက်နေသလို ခံစားရတယ်။ ဒါ့ကြောင့်သူဟာ အဟောင်းဆီမှာပဲ အမြဲနေတယ်။ နောက်ဆုံး သူကိုယ်တိုင်က မပြောင်းတဲ့အခါမှာ အပြောင်းခံရတဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားတယ်။

လိုရင်း

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောရရင် ခေတ်က တိုးတက်လာလေလေ ပညာက ပိုပြီး အခရာ ကျလာလေလေပဲ။ ပညာက ပိုပြီး အရာရောက်လာလေလေ အိုင်ဒီယာပိုပြီး အရေးပါလာလေလေပဲ။ အိုင်ဒီယာ အရေးပါခြင်းက အိုင်ဒီယာတို့ အသစ်တွေပေါ်ထွက်လာခြင်းနဲ့ ဆိုင်တယ်။ အိုင်ဒီယာအသစ်ဆိုတာ ဆန့်ကျင်ဘက် အမြင်တွေအပေါ် တွေးဆဆင်ခြင်ပြီး သိစွမ်းနိုင်ခြင်းကို ခေါ်တာ။ အစွဲတွေ ပုံသေနည်းတွေ သေချာတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေကနေ ကင်းလွတ်နေတာ။ အိုင်ဒီယာဆိုတာ အမြဲပြောင်းလဲနေတဲ့ ကမ္ဘာမှာ သိပ် အရေးကြီးတယ်။ ပြောင်းမလား အပြောင်းခံမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းမှာ အိုင်ဒီယာသမားက သူကပဲ ပြောင်းတယ်။ သူကို အပြောင်းခံရအောင် ဘယ်တော့မှ မနေဘူး။ အိုင်ဒီယာသမားဆိုတာ အမြဲပြောင်းလဲနေဖို့ သူ့ကိုယ်သူလည်း ကြိုးစားနေသလို သူ့ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ပြောင်းဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့သူဖြစ်လို့ သူဟာ ရှင်သန် နေတယ်။ လှုပ်ရှားနေတယ်။

ပြောင်းလဲနေတဲ့ ကမ္ဘာမှာ အိုင်ဒီယာသမားတွေသာ ရှင်ကျန်နေနိုင်မယ်။ ယှဉ်ပြိုင်မှုက ပြင်းထန်လာတယ်။ တိုက်တာ ခိုက်တာတွေက ကြမ်းတမ်းလာတယ်။ ဒီမှာ အိုင်ဒီယာက ဖေးမမှုမရှိရင် သေသွားမယ်။ ရှုံးနိမ့်သူ ဖြစ်တော့မယ်။ အိုင်ဒီယာသမားဖြစ်ဖို့ လေ့လာမှုက အဓိကကျတယ်။ လေ့လာမှုဆိုတာ မှာလည်း သမာရိုးကျဆည်းပူးမှုကနေ ရှောင်ခွာနိုင်မှ ဖြစ်မယ်။ ချဉ်းကပ်မှု အသစ်တွေ ထောင့်ပြောင်းစဉ်းစားနည်းတွေနဲ့ ရှုထောင့်စုံကို ကြည့်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ဒီခေတ်မှာ လေ့လာစရာတွေက များတယ်။ တွေ့ကရာသိချင် လေ့လာချင်လို့ မရဘူး။ ကိုယ့်အတွက် အရေးပါတာနဲ့ အရေးကြီးတာကို ရွေးချယ်ပြီး လေ့လာတတ်ဖို့လိုတယ်။ ဘယ်အရာက ကိုယ့်အတွက် အရေးပါတယ်။ ဘယ်အရာက ကိုယ့်အတွက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို သိခြင်းကသာ ပညာဖြစ်တယ်။ ပညာမရှိရင် အိုင်ဒီယာသမား မဖြစ်ဘူး။ အိုင်ဒီယာသမား မဖြစ်ရင်လည်း ပညာမဖြစ်ဘူး။ ပညာနဲ့ အိုင်ဒီယာဟာ အညမညသဘော ဆက်စပ်နေတယ်။ သူတို့တတွေဟာ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေတယ်။

တိပိဋကဋ္ဌာန၊ ပထမအပိုင်း

(၁)

မြန်မာနိုင်ငံရေးသည် အကူးအပြောင်းများသည်။ ၁၉၄၈ ကာလမှစ၍ ပြောင်းလိုက်သော အကူးအပြောင်းတို့သည် ယနေ့အထိပင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၈၊ ၁၉၆၂၊ ၁၉၇၄၊ ၁၉၈၈၊ ၂၀၁၀၊ ၂၀၁၅ စသည့် ခုနှစ်များအလိုက် အသွင်အမျိုးမျိုး ကူးကြ၊ ပြောင်းကြသည်။ မြန်မာအဖို့ အပြောင်းအလဲနှင့် ယဉ်ပါးနေသည်ဟုပင် ထင်နိုင်စရာရှိသည်။ သို့သော် ထိုသို့မဟုတ်။ အသွင် ကူးပြောင်းရေးသည် သိမ်မွေ့သည်။ နက်နဲသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး အကူးအပြောင်းတို့သည် ပိုမိုနက်နဲ သိမ်မွေ့တတ်သော သဘောရှိသည်။

သဘော သဘာဝ

အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို အဘက်ဘက်မှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရသော သဘောရှိသည်။ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပြုပြင်ခြင်းသည် ဆင့်ကဲပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များမှတစ်ဆင့် အလုံးစုံ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအဆင့်သို့ ရောက်ရှိနိုင်သည်။ မြန်မာတွင် အကူးအပြောင်းအကြား တည်ငြိမ်မှုဖြင့် ဖြတ်သန်းနိုင်ရန် အထူး လိုအပ်သည်။ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဖြင့် မပြောင်းနိုင်က ပြည်သူတို့ကို ခံစားမှု ကြမ်းကြမ်း ရစေနိုင်သည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် အများအားဖြင့် ပဋိပက္ခအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြုံရတတ်သည်။ လူအုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံရေးစနစ်မှ ဥပဒေအုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံရေးစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် တည်တည် ငြိမ်ငြိမ်ဖြင့် ဆင့်ကဲအသွင်ပြောင်းနိုင်မှသာ များစွာကောင်းမွန်နိုင်သည်။

လူမှမူသို့ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်းကို ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်းဟု
ခေါ်သည်။ နိုင်ငံရေးစနစ် စီးပွားရေးစနစ်ကို အဓိကပြောင်းလဲခြင်းဖြင့်
နိုင်ငံ၏စနစ်ကို ပြောင်းသည်။ ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်း၌ နိုင်ငံရေးတွင် ဒီမို
ကရေစီဖြစ်၍ စီးပွားရေးတွင် ဈေးကွက်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်းကို
လေ့လာရန်ကား ဘယ်လိုဒီမိုကရေစီနှင့် ဘယ်လိုဈေးကွက် ဟူသည်ကို
အထူးပြုလေ့လာရန်ပင် ဖြစ်သည်။

---

jrefrmWwawmftwifpplbouyDpiriUttvsiPvU
avsmicjionijrefmtwUaumiFaomtajctaeU
jzplayaprnir[w/ t&ybuWwif'BrUa&pD&iFusuf
vmoneSftrWwawmftwifpplbouyDpiriUttvsmlyg
aprSomEfiH& tajctaeuufuU&vmapEfiHn/

စစ်ဘောင်ကျုံးရေး

ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်းသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးတွင် စစ်ဘက်အရပ်
ဘက် အနေအထားကို ဂရုတစိုက်လေ့လာရန် လိုသည်။ စစ်ဘက် အရပ်ဘက်
သဘောကို ကောင်းစွာ မကြေညက်ပါက တည်ငြိမ်စွာ အသွင်ကူးပြောင်းရန်
များစွာ ခက်ခဲတတ်သည်။ များသောအားဖြင့် ဒီမိုကရက်တိုက်ဇေးရှင်းတွင်
စစ်ဘက် အရပ်ဘက်နှင့် ပါတီဟူသည့် ထောင့်သုံးထောင့်မှ ကြည့်ရန်လိုသည်။
အရပ်ဘက်တွင် လူထုပါဝင်သလို အရပ်သားအစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍသည်
များစွာ ပါဝင်သည်။ ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေး၏ အနေအထားတွင်
နိုင်ငံရေးရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် စစ်ဘက်အရပ်ဘက်နှင့် ပါတီ ဟူ၍ ကဏ္ဍ
သုံးခု ခွဲ၍ ကြည့်ရန်လိုသည်။ စီးပွားရေးတွင် ဈေးကွက်သရုပ်ကို မည့်သည့်
အတိုင်း အတာအထိ အဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်း အပေါ်မူတည်သည်။

(၂)

စစ်ဘက်ကဏ္ဍ

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီရေးတွင် စစ်ဘက်၏အခန်းကဏ္ဍကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှ ပြည့်စုံမှန်ကန်မည်။ စစ်ဘက်ကို ကြည့်၍ စဉ်းစားလို့ မရ။ ခဏအသာဖယ်ထား၍ စဉ်းစားလျှင်လည်း မရချေ။ စစ်ဘက်သည် နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးသလို နိုင်ငံရေးကို များစွာလှုပ်ခါနိုင်သော လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ စစ်ဘက်အခန်းကဏ္ဍသည် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးတွင် မည်ကဲ့သို့သော အနေအထားတွင် ပါဝင်နေသနည်း။ အဆိုပါမေးခွန်းကို ဖြေရန် လေ့လာချက်အချို့ ပြုရမည်။

ချဉ်းကပ်ပုံ

လွှတ်တော်အတွင်း စစ်ဘက်မှ အရယူထားသော အနေအထားကို သုံးသပ်ရန်လိုသည်။ မည်သို့သော အရေးကိစ္စမျိုးတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တတ်သနည်း။ မည်သည့်ကဏ္ဍတွင် အများအားဖြင့် အာရုံရနေသနည်းဆိုသည့် မေးခွန်းမျိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်လေ့လာရန် လိုသည်။ ဘယ်လိုအရေးအရာမျိုးတွင် ငြင်းဆန်တတ်ခြင်းသည် မည်သည့်သဘော ထားရှိကြောင်း သိသာနိုင်သည်။

အသွင်ကူးပြောင်းမှု အစတွင် နိုင်ငံရေး တည်ငြိမ်မှုရစေရန် လွှတ်တော်တွင် စစ်ဘက်၏ ပါဝင်မှုကို ခွင့်ပြုလျှင် ရနိုင်သော်လည်း ရေရှည်တွင် စစ်ဘက်ပါဝင်မှုကို လျော့ချရန်လိုအပ်သည်။ မြန်မာ့လွှတ်တော်အတွင်း စစ်ဘက်ပါဝင်မှုကို အလျင်စလို လျော့ချခြင်းသည် မြန်မာအတွက်ကောင်းသော အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်မဟုတ်။ အရပ်ဘက်တွင် ဒီမိုကရေစီ ရင့်ကျက်လာသည်နှင့်အမျှ လွှတ်တော်အတွင်း စစ်ဘက်ပါဝင်မှုကို လျော့ပါးစေမှသာ နိုင်ငံရေး အခြေအနေကောင်းကို ရလာစေနိုင်မည်။ ဤကား မြန်မာ့လွှတ်တော် နိုင်ငံရေးတွင် စစ်ဘက်ပါဝင်မှု အခြေအနေကို မည်ကဲ့သို့သော အနေအထားတွင် ရှိစေရန်လိုအပ်သည် ဟူသည့် တင်ပြချက်ပင်ဖြစ်သည်။

စစ်ဘက်၊ အရပ်ဘက် ဆက်ဆံရေး

စစ်ဘက်၊ အရပ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်လျှင် ဒီမိုကရေစီ ရင့်ကျက်မှုအချိန်ကို တိုတိုဖြင့် ရလာနိုင်စရာရှိသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် စစ်ဘက် အရပ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေရန် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးအဆင့် များ လိုအပ်လာသည်။ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေး၏ အစကား စစ်ဘက် အရပ်ဘက်ခေါင်းဆောင်များ ‘နိုင်ငံတော်’ ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဗဟိုပြု ထားသော သဘောထားရှိမှသာ အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်။ သဘောထားကြီး၍ ခံစားချက်ကင်းစင်သော ဆွေးနွေးတွေ့ဆုံမှုများဖြင့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းကို ဖြည်းဖြည်းချင်း ဝက်အူရစ်တင်းရန် လိုအပ်သည်။

ပင်ကိုယ်သဘော

စစ်ဘက်နှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံနိုင်ရန် ပါတီများ အနေဖြင့် အခွင့်အခါ မပေးသေးချေ။ သံသယဖြင့် အမြဲကြည့်တတ်သော စစ်ဘက်၏ သဘာဝကို ကျော်လွန်နိုင်ရန် မလွယ်ကူပေ။ ထို့အပြင် အရာရာကို လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးအတွက် အသားပေးလွန်းခြင်းသည့် စစ်ဘက်တို့၏ ပင်ကိုယ် သဘာဝ ဖြစ်သည်။ စစ်ဘက်၏ မူလပင်ကိုယ်သဘာဝအား အပြစ်ဆိုရန် မဟုတ်။ စစ်ဘက်၏ တာဝန်ကိုက ထိုနည်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

သဘာဝချင်းမတူညီသည့် အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခု တစ်သားတည်း ဖြစ်တည်ရန် မမျှော်လင့်သင့်။ နိုင်ငံအတွက် ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် အသီးသီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရခြင်း သဘောရှိသည်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်သိရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ ကိုယ့်စည်းကိုယ် သတိရှိရန်လည်း လိုအပ်သည်။ စစ်ဘက်လုပ်နိုင်စွမ်းသည့်အရာသည် နေရာတိုင်းတွင် မရှိချေ။ အရာရာ စစ်ဘက်ဦးဆောင်မှုတွင် ရှိနေသော အနေအထားတို့ ပယ်ဖျက်သင့်ချေပြီ။ ထို့အတူ အရပ်ဘက်ကလည်း အရာအားလုံးကို တတ်စွမ်းသည်ဟု မမှတ်ယူသင့်။

စစ်ဘက်အား သဘာဝကျသော အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ရှုမြင်သင့်သည်။ အထူး သတိချပ်ရန်ကား စစ်ဘက်ကို ကျွန်သဖွယ် သဘောမထားသင့်။ ပြည်သူ့ကျွန်ဟု သုံးနှုန်းချင်သူတွေအတွက် သတိထားစရာ ဖြစ်သည်။ မိမိက သူတပါးကို လေးစားမှသာ သူတပါးက မိမိကို ပြန်လည် လေးစားမှုပေးမည်။

စစ်ဘက်၊ အရပ်ဘက် ဆက်ဆံရေးတွင် သတိထားဖွယ်အခြေအနေတွင် မြန်မာက ရှိနေသေးသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှ အရပ်ဘက် အုပ်ချုပ်ရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းနေသည့် ကာလတွင် အလွန် သတိထားရမည်။

(၃)

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ခံမှု

ဒီမိုကရေစီ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတွင် အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ၏ တာဝန်သည် များစွာအရေးပါသည်။ အရေးလည်းကြီးသည်။ အကြောင်းမှာ ဒီမိုကရက်တစ်အစိုးရတို့ မလုပ်နိုင်သော လုပ်ငန်းများကို အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကောင်းစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီကို အသက်ဝင်စေသည်မှာလည်း CSO များပင်ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီ ပီပြင်စေခြင်းသည်လည်း CSO များ၏ အပုံအပိုးကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ဖာထေးရေး တာဝန်

အထူးသဖြင့် အစိုးရလက်တံတိုနေသော လုပ်ငန်းများကို CSO များ လုပ်နိုင်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် CSO များအား တာဝန်အတော်များများ ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် လူမှုရေးဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ပေါ့သွားနိုင်စရာရှိသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အာရုံစိုက်နိုင်စေရန် အခြေအနေကောင်းများ ပို၍ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ များပြားသွားလျှင် အစိုးရ၏ခရီးလမ်းတွင် အလေးအဖင့် ဖြစ်နေနိုင်သလို နည်းသွားလျှင်လည်း မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်လျှောက်လှမ်းရာ ခရီးကြမ်းသည် ရှေ့ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ဝန်ဆောင်မှုထက် ပညာကို ပို၍ အခြေပြုစေ

အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများဟု ဆိုလျှင်လည်း ဘာလာလာ ပြီးရော ဖြစ်နေစရာမလို။ ဝန်ဆောင်မှုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ ရှိသင့်သည်။ များရမည်။ ထို့အတူပင် ပညာကို အခြေပြု၍ လုပ်ဆောင်နေသော အရပ်ဘက်

အဖွဲ့အစည်းများရှိရမည်။ များရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ Service ထက် Advocacy ကိုအခြေပြုရန် လိုသည်။

ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီကျူးရှင်းများ အကောင်းမှ ဒီမိုကရေစီ ခိုင်မာကျစ်လျစ်မည်။ ဒီမိုကရေစီ ခိုင်မာကျစ်လျစ်ရန် ပညာအခြေပြု အရပ် ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ အားကောင်းရမည်။ ဒီမိုကရေစီကို ရောက်အောင်တွန်း နိုင်သော နေရာတွင် ပညာအခြေပြု အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ရွှေ့ရ မည်။ ပညာဖြင့်သာ ဒီမိုကရေစီကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ရွှေ့စေနိုင်သည်။ ဝန်ဆောင်မှု အခြေပြုခြင်းသည် မြန်မာအတွက် ရှေးအစဉ်အလာကတည်းက ရှိနေခြင်းကြောင့် သိပ်အထွေအထူး ရေးသားနေစရာ မလိုအပ်။ သာမန်အားဖြင့် အတွေ့အကြုံရှိပြီးဖြစ်သော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများသည် အားကောင်း နေပြီးသားပင်ဖြစ်သည်။

(၄)

တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော် ပီပြင်လာစေရေး

ဒီမိုကရေစီ အားကောင်းစေရေးသည် အစိုးရတွင် အရေးကြီးသည့်တာဝန် ရှိသည်။ အစိုးရဆိုရာတွင် ဥပဒေပြု လွှတ်တော် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တရား စီရင်ရေးအဖွဲ့တွင် များစွာအရေးကြီးသည်။ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်ကျေပွန်မှသာ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် ကောင်းမည်။ အဓိကအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် အရေးကြီးသည် အချက်တစ်ချက်ရှိသည်။ ၎င်းမှာ လွှတ်တော်အတွင်း ပညာ တတ်လူထုကိုယ်စားလှယ်များ များများဝင်ရောက်စေရန်ဖြစ်သည်။ နယ်ပယ် အရပ်ရပ်မှ ပညာရှင်များ လွှတ်တော်အတွင်း ရောက်ရှိလာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခရီးသွားမြေပုံသည် အလုပ်ဖြစ်နိုင်သည်။ အရေးကြီးသည်ကား ပညာရှင်များ အရွေးကောက်ခံရန်လိုသည်။

၂၀၂၀ အတွက် ပြင်ဆင်ရန်

ပညာရှင်အပိုင်းတွင် လူကြီးလူငယ် များစွာပါဝင်ရန် လိုသည်။ ခေတ်ကာလကြောင့် လူကြီးပိုင်းပညာရှင်များ ရှားပါးနိုင်သော်လည်း အလား

အလာရှိသော လူငယ်ပညာရှင်များ လွှတ်တော်အတွင်း ဝင်ရောက်နိုင်ရန် အရေးကြီးလိုသည်။

ပြည်သူနှင့် လူငယ်ပညာရှင်များအဖို့ကား နိုင်ငံရေးကို စိတ်ဝင်စားရန် လိုအပ်ပြီး နိုင်ငံအတွက် အမျိုးသားနိုင်ငံရေးနှင့် ပါတီနိုင်ငံရေးကို လုပ်ဆောင်ရန် ရွေးချယ်သင့်သည်။ ပညာရှင်ဆန်လေလေ နိုင်ငံရေးစိတ်ဝင်စားမှု နည်းသွားလေလေ မဖြစ်စေရန် သတိထားရမည်။ အသိသည် နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးအတွက် ဖြစ်စေရမည်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးကို လုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်း အသိဖြန့်ဝေ၍ ထိထိရောက်ရောက် လုပ်နိုင်မည်။

တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် နိုင်ငံရေးအသိကြွယ်စေရန်ကား မလုပ်နိုင်။ လုပ်နိုင်လျှင်လည်း ရေရှည်အလုပ်သာဖြစ်၍ လတ်တလော သက်ရောက်မှု နည်းစေနိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးတွင် ဝင်ရောက်ကစားမည့် ပညာတတ်လူငယ်များ မြင့်မားသော နိုင်ငံရေးအသိကို ပေါင်းစပ်ရန်သာ အရေးကြီးသည်။ ထို့နောက် ပျူရီကရေစီ ယန္တရားထဲက လူငယ်များ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေး အသိမြင့်စေရန် အရေးကြီးသည်။

ပါတီများအတွက် သတိချပ်

လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးသည် ဒီမိုကရေစီကို အပီအပြင်အကောင်အထည် ဖော်သော ပင်မယန္တရားဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်တွင် ဒီမိုကရက်တစ်အင်စတီကျူးရှင်းများ ဖွံ့ဖြိုးစေရမည်။ နိုင်ငံရေးအမြော်အမြင်ရှိသော လူငယ်ပညာတတ်များကို ပြည်သူများ ရွေးချယ်ရမည်။ ပြည်သူရွေးချယ်မှု မှန်ကန်စေရန်အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများသည် စွမ်းရည်မြင့်လူငယ်များကို ပျိုးထောင်၍ နေရာပေးသင့်သည်။ စီနီယာ ဂျူနီယာပုံစံဖြင့် နိုင်ငံရေးပါတီတွင် မသွားသင့်။ မသွားအပ်။ ဤသဘောသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် မလျော်ကန် မသင့်မြတ်ချေ။ ဒီမိုကရေစီကို ကြွေးကြော်နေသော နိုင်ငံရေး ဝါရင့်သမားများ သတိချပ်သင့်သည်။

အောက်သက်ကျော ဒီမိုကရေစီ

တစ္ဆေကို နှိမ်နင်းသောသူသည် မိမိကိုယ်တိုင် တစ္ဆေမဖြစ်စေသင့်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရက်တစ် နိုင်ငံရေးသမားများ ရှိပါသည်။ ဒီမိုကရက်

တစ်ဆိုသည့်နေရာတွင်ပင် ပဒေသာစုံစွာ တည်ရှိနေသည်။ ပဒေသာစုံခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီ၏ သဘောဝပင်ဖြစ်လင့်ကစား ဒီမိုကရက်တစ်အရေခြုံ ဗဟိုချုပ် ကိုင်မှုကဲသော ဒီမိုကရက်တစ်များ ဖြစ်စေသည်။ ကြိုးနီစနစ်၏ အရိပ်ကို အန်တုဖက်ပြိုင်ခဲ့သည်ကားရှိ၏။ နိုင်ငံရေးပါတီတွင်းမှာပင် ဒီမိုကရက် တစ်ဆန်ဆန် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်မှ နိုင်ငံတော်အဆင့်ကို တာဝန်ယူ အကောင် အထည်ဖော်သည့်အခါ အောက်သက်ကျေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု(ဝါ)ကြိုးနီစနစ်သည် ဒီမိုကရေစီနှင့် မအပ်စပ်။ ထို အမှုအကျင့်ကို မိမိပါတီအတွင်းမှာပင် ဖြေလျော့နိုင် မှ နိုင်ငံရေးပါတီရလျှင် ဒီမိုကရက်တစ်ဖြင့် ယဉ်ပါးမည်ဖြစ်သည်။ လွှတ်တော်နိုင်ငံရေးတွင် ဒီမို ကရေစီကို အခိုင်အမာတည်ဆောက်နိုင်ရန် ပါတီအဆင့်ကပင် စတင်ရမည် ဖြစ်သည်။

၀၄၂၃၀၄

အစိုးရက ပြဿနာပေါင်းများစွာကို သုံးသပ်ဆန်းစစ်ပြီး အကျိုးကျေးဇူးများများရှိနိုင်မယ့် အစီအစဉ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်တာကို မူဝါဒလို့ခေါ်တယ်။ လူမှုပြဿနာတွေက များစွာရှိနိုင်တယ်။ အစိုးရရယ်လို့ ဖြစ်လာရင် ပြဿနာတွေ ရှာရတယ်။ ပြဿနာတိုင်းကို အဖြေတစ်ခုချင်းစီနဲ့ ဖြေရှင်းလို့ မရနိုင်တာတွေက တစ်ပုံကြီးရှိတယ်။ ပြဿနာတွေရဲ့ အရင်းအမြစ်ကျတဲ့ အချက်ကို စစ်တမ်းတွေလုပ် သုတေသနတွေလုပ်ပြီး ရှာဖွေသင့်က ရှာရတယ်။ ပြဿနာတွေကို ကောက်ချက်ဆွဲ မှားသွားရင် မူဝါဒတွေလည်း လွဲတော့တာပဲ။ ဒါကို အစိုးရတွေ သိထားသင့်တယ်။

တရားသေ ချဉ်းကပ်မှု

ပြဿနာတွေ အများကြီးဟာ အရင်းမူလ ဇစ်မြစ်တစ်ခုတည်းကလည်း လာချင်လာနိုင်တယ်။ မူလ ဇစ်မြစ်နှစ်ခု ပေါင်းပြီးလည်း လာနိုင်တယ်။ ဘာဇစ်မြစ်မှမရှိဘဲ လက်ရှိအကြောင်းတွေကြောင့် အကျိုးတရားတစ်ခု ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်တာလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တယ်။ လူမှုပြဿနာတွေကို ပုံသေတွက်လို့ မရဘူး။ လူမှုပြဿနာတွေကို ရှုမြင်ဆန်းစစ်ရာမှာ တရားသေ အတွေးအခေါ်မျိုးနဲ့ ဆန်းစစ်ရင် ဘယ်သောအခါမှ အဖြေမထွက်နိုင်ဘူး။ အဖြေ ထွက်ခဲ့ရင်လည်း အဲ့ဒီအဖြေဟာ အများကြီး လွဲသွားလိမ့်မယ်။

မူဝါဒတွေက လူမှုပြဿနာတွေနဲ့ အဓိက ဆက်စပ်နေတယ်။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒတွေက ပြည်သူ လူမှု အိမ်ထောင်စု စတဲ့

ပတ်ဝန်းကျင်တွေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတာ။ လူမှုသိပ္ပံနယ်မှာ တရားသေ
တွေးမှုကို ရှောင်ရမယ်။ အထူးသဖြင့် မူဝါဒချမှတ်သူတွေဟာ အစွဲတွေ
အခံတွေနဲ့ ပြဿနာကို ချဉ်းကပ်ရင် လက်တွေ့မကျနိုင်ဘူး။ အစွဲနဲ့ စိတ်အခံကို
အရောင်မဲ့ထားနိုင်မှ ပြဿနာတွေရဲ့ မူလအရင်းခံကို သိမယ်။

ပြဿနာရဲ့ မူလအရင်းခံကိုသိရုံနဲ့ ပြဿနာရဲ့ အဖြေကို ရှာတွေ့တာ
တော့ မဟုတ်ဘူး။ ပြဿနာရဲ့အကြောင်းဟာ ဒေတာပဲ ဖြစ်တယ်။ ပေးထား
ချက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်မှာက ဖော်မြူလာလိုနေသေးတယ်။ ဖော်မြူလာဆိုတာ
လူမှုပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်မယ့်သော့တွေပဲ။ မူဝါဒသမားတွေဟာ
သော့တွေ အများကြီးကို ပိုင်ဆိုင်ထားရမယ်။ သော့တစ်ချောင်းတည်း ရှိတာ
ဟာ မလုံလောက်ဘူး။ သော့နှစ်ချောင်းရှိတာလည်း မလုံလောက်ဘူး။
အမျိုးအစားတူတဲ့ သော့တွေ အများကြီးရှိနေရုံနဲ့လည်း မလုံလောက်သေးဘူး။
လူမှုပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းရမှာ ဖော်မြူလာတွေကို အရှင်ထားပါ။ ဖော်မြူ
လာကို ပုံသေနည်းလို့ မြန်မာမပြန်ချင်ပါ။ ပုံသေတွက်ဆတဲ့နည်းမို့ ပုံသေ
နည်းလို့ခေါ်တာပါ။ လူမှုပြဿနာတွေကို ရှင်သန်နေတဲ့ ဖော်မြူလာတွေနဲ့
တွက်ဆစေချင်တယ်။ ပုံသေနည်းဆိုတာ တရားသေနည်းပဲ။

မူဝါဒ အဆင့်

မူဝါဒဖြစ်စဉ်မှာ အဆင့် (၄) ဆင့်ရှိတယ်။

(၁) မူဝါဒ အစပြုမှု

(၂) မူဝါဒ ချမှတ်မှု

(၃) မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှု

(၄) မူဝါဒ သုံးသပ်မှု

စတဲ့ အဆင့်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

မူဝါဒ အစပြုမှုက အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်တယ်။ ပြဿနာတွေကလည်း
စဖြစ်နိုင်တယ်။ အစိုးရကိုယ်တိုင်ကလည်း ဖြစ်နိုင်တာပဲ။ လော်ဘီအုပ်စုတွေက
နေလည်း လာနိုင်တယ်။ လွှတ်တော်ကနေလည်း လာနိုင်တယ်။ ပညာတတ်
အုပ်စုတွေက အစပြုတာလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာရဲ့

အရင်းအမြစ်ပေါ်မှာ အခြေခံပြီးမှပဲ
အစပြုလို့ ရတယ်။ ပြဿနာဟာ
မူဝါဒရဲ့ အစပဲ။

မူဝါဒချမှတ်တာကိုတော့ အစိုးရကလည်း ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း လုပ်တယ်။ ပညာရှင်အုပ်စုတွေ အကြံပေးအုပ်စုတွေကလည်း လုပ်တယ်။ တက်ကနီကရက်တွေ ကလည်း လုပ်လေ့ရှိတယ်။ သူတို့ ကတော့ ဖော်မြူလာထုတ်ပေးတယ်။

ရေးဆွဲပေးတယ်။ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်တာကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးဖြစ်ဖြစ်၊ လွှတ်တော်ဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခုကသာ လုပ်နိုင်ပါတယ်။

မူဝါဒကိုအကောင်အထည်ဖော်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းရှိပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာန ရဲ့အလုပ်က မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အလုပ်မှာ အဓိက တာဝန်ခံရ ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့အောက်မှာ ဗြူရိုကရေစီ ယန္တရားရှိတယ်။ ဗြူရို ကရေစီဆိုတာ မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်တဲ့ အဓိကယန္တရားဖြစ်ပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနက မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှုကို တာဝန်ခံပြီး ဗြူရိုကရေစီက မူဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်မှုကို တာဝန်ယူရပါတယ်။

မူဝါဒ သုံးသပ်တဲ့ အဆင့်ကို တာဝန်ယူတဲ့ ဇာတ်ကောင်တွေရှိပါတယ်။ အဓိကကတော့ လွတ်လပ်တဲ့ မီဒီယာနဲ့ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေက ဒီ တာဝန်ကို ယူပါတယ်။ အစိုးရက သူ့အလုပ်တွေကို သူ့ကိုယ်တိုင် သုံးသပ်တာ လည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မီဒီယာနဲ့ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းတွေလောက် အမှီအခို မကင်းကြဘူး။ နောက်ပြီး သုတေသန အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း မူဝါဒတွေကို သုံးသပ်တာတွေ လုပ်ပါတယ်။

မူဝါဒ အဖွင့်

မူဝါဒဆိုတာ တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း အကျိုးအတွက် မဖြစ်စေရဘူး။ အုပ်စုတစ်ခု အဖွဲ့တစ်ခုတည်းအတွက်လည်း မဖြစ်စေရဘူး။ အများ

rDg' q'w m wpDwpla, muf
 wnf tusttwuf rjzpa& b/
 tlypkwpick tzWpckw n f
 twuf wnf rjzpa& b/ tr m;
 jynfoltay: t ajcyK&w, /
 tr m&tt u p y G; u h&S&w, /
 rDg awf u t p y k l u awm t p k
 y j z p y g w, /

ပြည်သူအပေါ် အခြေပြုရတယ်။ အများရဲ့အကျိုးစီးပွားကို ရှေး ရှေ့ရတယ်။ မူဝါဒတွေကို အစပြုသူကတော့ အစိုးရပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မူဝါဒတွေ ဖြစ်လာဖို့ ပြဿနာတွေ ရှိရတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်တွေ ရည်မှန်းချက်တွေရှိရတယ်။

အစိုးရတစ်ရပ်ဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရေရှည်ရှည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့အတွက် မူဝါဒတွေကို ချမှတ်တတ်တယ်။ ဒီလိုပဲ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းဖို့ မူဝါဒတွေကို ချမှတ်ပြီး အကောင်အထည် ဖော်တယ်။ မူဝါဒတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ စည်းမျဉ်းတွေ ဥပဒေတွေ လိုတယ်။ ဒါကို သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေက လုပ်တယ်။ ဝန်ကြီးဌာနတွေက လုပ်သင့်ရင် လုပ်တယ်။ လွှတ်တော်က လုပ်သင့်ရင် လုပ်တယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာကျတော့ ဥပဒေကို လွှတ်တော်က လုပ်ပြီး နည်းဥပဒေနဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ဦးစီးဌာတွေက လုပ်တယ်။ ပြီးတော့မှ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတယ်။ မူဝါဒတွေကို လုပ်တဲ့နေရာမှာ ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။

- ★ ပြည်သူတွေအတွက်လုပ်တဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒတွေ
- ★ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ ချမှတ်တဲ့ စီးပွားရေး မူဝါဒတွေ
- ★ နိုင်ငံ့ကာကွယ်ရေး လုံခြုံရေးအတွက်ချမှတ်တဲ့ လုံခြုံရေးမူဝါဒတွေ

ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒတွေမှာ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး စတဲ့ ကဏ္ဍတွေအတွက် ချမှတ်တဲ့ မူဝါဒတွေ ပါဝင်တယ်။ စီးပွားရေးမူဝါဒတွေမှာ ဘဏ္ဍာရေး ပေါ်လစီ ငွေကြေးပေါ်လစီ ပို့ကုန် သွင်းကုန်ပေါ်လစီ (တစ်နည်း) ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒတွေ ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျော့ချရေး မူဝါဒတွေ အများအပြား ပါဝင်တယ်။ နိုင်ငံတော်နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ မူဝါဒတွေမှာ အရေးကြီးတဲ့ မူဝါဒ နှစ်ရပ် ရှိပါတယ်။

'nLua&pttp&rn tclDya' u
o/yIta&Mudw, / tclcl[m
tp& eJynfoItMum;rn &W
y#thmOy/em;vnryJpmcJyJ/
tp&u jynfoIqIu tclcl
, Iv ttp&u jynfoIu
Oefa qmi frJyefay; zWwmOef
, &w, /wmOef&w, /

(၁) နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒနဲ့ (၂) ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေး မူဝါဒတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မူဝါဒတွေဟာ ရေးရာအလိုက် ကွဲပြားကြတယ်။ ကဏ္ဍအလိုက်ကွဲပြား ကြတယ်။ ရည်ရွယ်ချက် အလိုက်ကွဲပြားကြတယ်။ ပြဿနာအလိုက်လည်း ကွဲပြားလေ့ရှိတယ်။ တစ်ခါတရံ အစိုးရကပဲ ချမှတ်တဲ့ မူဝါဒတွေထဲမှာကိုပဲ မူဝါဒတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ထိပ်တိုက်ဖြစ်နေတဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေတဲ့ မူဝါဒတွေ ရှိပါ တယ်။ ဒါဟာ မူဝါဒချမှတ်သူတွေမှာ ကျယ်ပြန့်တဲ့ ဆက်စပ်တွေးခေါ် မြော်မြင်တဲ့ စွမ်းရည် နိမ့်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို သတိထားရပါမယ်။

မူဝါဒလုပ်တဲ့ သူတွေဟာ မူဝါဒတွေ ရေးဆွဲနေရုံနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ ရှိပြီးသား မူဝါဒတွေရှိခဲ့တဲ့ မူဝါဒတွေရဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အချက်တွေကို ရှာဖွေ ရမယ်။ လက်တွေ့ ကွင်းဆင်းရမယ်။ မူဝါဒကွင်းဆက်ထဲမှာ ရှိတဲ့ လုပ်ငန်း နယ်ပယ်က ရှိတဲ့သူတွေနဲ့ စကားပြောရမယ်။ မေးမြန်းရမယ်။ ဆွေးနွေးရမယ်။

ဒါဟာ မူဝါဒကို သုံးသပ်တာ။ ဆင်ခြင်တာ တန်ပြန်မေးခွန်းထုတ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ မူဝါဒတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်နေဆဲမှာရော အကောင် အထည်ဖော်ပြီးစဉ်မှာရော လုပ်ရမယ့်အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒတွေထဲမှာ စီးပွားရေး မူဝါဒတွေလည်း ရောစပ်နေပါတယ်။ ပြည်သူ့ ရေးရာမူဝါဒတွေကို အကြမ်းဖျင်း ကဏ္ဍတွေခွဲကြည့်ရင် အခုလို တွေ့ရပါ တယ်။

- ★ စိုက်ပျိုးရေး မူဝါဒ
- ★ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး မူဝါဒ
- ★ ထုတ်ကုန် မူဝါဒ
- ★ ပညာရေး မူဝါဒ
- ★ စီးပွားရေး မူဝါဒ
- ★ စွမ်းအင် မူဝါဒ
- ★ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ မူဝါဒ
- ★ နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ
- ★ ကျန်းမာရေး မူဝါဒ
- ★ လူနေအိမ် မူဝါဒ

- ★ မက်ခရို စီးပွားရေး မူဝါဒ
- ★ ငွေကြေးမူဝါဒ
- ★ နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေး မူဝါဒ
- ★ လူဦးရေ မူဝါဒ
- ★ ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒ
- ★ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ မူဝါဒ
- ★ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး မူဝါဒ
- ★ မြို့ပြ မူဝါဒ
- ★ ရေ မူဝါဒ

ဥပဒေနဲ့ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒအကြား အဆက်အစပ်

မူဝါဒလုပ်ပြီးရင် မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ ဥပဒေ စည်းမျဉ်းတွေရေးရမှာက အပိုင်းတစ်ပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မူဝါဒချပြီးရင် ဥပဒေရေးရမယ်။ စည်းမျဉ်းဆွဲရမယ်။ ဥပမာ- ဒီမိုကရေစီ အစိုးရတစ်ရပ်က အခွန်မရှိပဲ မူဝါဒတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ငွေမရှိနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ပြည်သူတွေဆီက အခွန်ကောက်ရမယ်။ အခွန်တွေကို စုရမယ်။ ဝင်ငွေခွန်တို့ ရောင်းဝယ်ခွန်တို့ အမြတ်ခွန်တို့ စားသုံးခွန်တို့ လိုင်စင်ခွန်တို့ ဒါတွေပါတယ်။

အခွန်ကောက်ဖို့အတွက် ဘယ်လို စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ သတ်မှတ် ပြီး ကောက်မလဲဆိုတာကို လွှတ်တော်က ပြဌာန်းတယ်။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရမှာ အခွန်ဥပဒေက သိပ်အရေးကြီးတယ်။ အခွန်ဟာ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူ့အကြားမှာ ရှိတဲ့ ပဋိညာဉ်ပဲ။ နားလည်မှုပဲ။ စာချုပ်ပဲ။ အစိုးရက ပြည်သူ့ဆီက အခွန် ယူလို့ အစိုးရက ပြည်သူကို ဝန်ဆောင်မှုပြန်ပေးဖို့ တာဝန်ယူရတယ်။ တာဝန်ခံရတယ်။ ပြည်သူကလည်း အစိုးရကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ကျသင့်တဲ့ အခွန်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝပေးဖို့ ဆန္ဒရှိရမယ်။ ဒါကြောင့် အခွန်ဟာ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူ့အကြားမှာရှိတဲ့ ပဋိညာဉ်ပဲလို့ ပြောတာ ဖြစ်တယ်။

ဒီမိုကရေစီ မဟုတ်တဲ့ အစိုးရတွေမှာ နိုင်ငံတော် ဝင်ငွေကို ပြည်သူ့ဆီ ကနေ မယူဘူး။ သယံဇာတကို ရောင်းလို့ရတဲ့ ငွေကနေ ယူတယ်။ အစိုးရက ဒါကို စဉ်းစားတယ်။ ပြည်သူ့ဆီက ငါ ငွေယူမထားဘူး။ ဒါကြောင့် ငါ

လုပ်ပေးချင်မှ လုပ်ပေးမယ်။ ပြည်သူ့အပေါ် တာဝန်ခံစရာ မလိုဘူး။ ငါကောင်းတယ် ထင်ရာကို လုပ်မယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ငါ သူတို့ဆီက ဘာငွေမှ ယူမထားလို့ပဲ။ ဒီတော့ အစိုးရက သူ ငွေများများရဖို့ စီးပွားရေးနဲ့ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်တွေကို ချုပ်ကိုင်တယ် လက်ဝါးကြီးအုပ်တယ်။ အဲ့ဒီက ငွေရတာကိုး။ အစိုးရက ဒီလို လုပ်တဲ့အခါမှာ ပြည်သူက ဘာမှ လုပ်စရာ မကျန်တော့ဘူး။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကို ပြည်သူက မလုပ်ပဲ အစိုးရကချည်း ဝင်လုပ်နေသလို ဖြစ်နေတော့ နိုင်ငံရဲ့ဓနကလည်း ပြည်သူ့ လက်ထဲမှာမရှိဘူး အစိုးရလက်ထဲမှာပဲ ရှိတယ်။ ဒီတော့ ပြည်သူက ဆင်းရဲ တယ်။ အခွန်လည်း မပေးနိုင်ဘူး။ ပေးလည်း မပေးချင်ဘူး။ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူ့အကြားမှာ ယုံကြည်မှု ကွင်းဆက်က ဒီမှာစပြီး ပျက်သွားတယ်။ လွှတ်တော်ဆိုတာက ပြည်သူက ရွေးကောက်ထားတဲ့ အမတ်တွေနဲ့ ဖွဲ့ထား တာ။ အခွန်ကနေရတဲ့ ငွေတွေကို အစိုးရစီမံကိန်းတွေမှာ ဘယ်လောက်သုံးမလဲ ဆိုတာကို လွှတ်တော်အမတ်တွေကပဲ အတည်ပြုပေးတယ်။ ဒါဟာ မူဝါဒ ဖြစ်စဉ်မှာ ပါဝင်တဲ့ အချက် ဖြစ်ပါတယ်။

လွှတ်တော်က အစိုးရဘတ်ဂျက်ကို အတည်ပြုတဲ့နေရာမှာ အောက်ပါ အချက်တွေပါဝင်တယ်။

- ★ တစ်နှစ်အတွင်း အစိုးရရဲ့ အသုံးစာရိတ် ဘယ်လောက်ထားမလဲ
- ★ ဘယ်ဝန်ကြီးဌာနတွေကို ဘတ်ဂျက်ဘယ်လောက်အထိ ခွဲပေး မှာလဲ (ဥပမာ- ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအတွက် ကျပ်ငွေ ၅ ဘီလီယံ သုံးမယ်၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအတွက် ကျပ်ငွေ ၇ ဘီလီယံ သုံးမယ် စသဖြင့်)
- ★ အစိုးရက နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေကို ဘယ်က ရှာမလဲ (အခွန်ကလား၊ ချေးငွေကလား၊ ရေနံကုမ္ပဏီတွေ ဆီကလား)

မူဝါဒတိုင်းက ဥပဒေတော့ မလိုပါဘူး။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးစနစ် တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ မူဝါဒတွေက ဥပဒေမလိုဘူး။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာ ဝန်ကြီး ဌာနတွေကလုပ်တဲ့ မူဝါဒတော်တော်များများကို လွှတ်တော် က အတည်ပြုပေး ရတယ်။ တချို့နိုင်ငံတွေမှာတော့ မူဝါဒတိုင်းက လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက်

မလိုဘူး။ ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အကောင်အထည်ဖော်လို့ရတယ်။ လွတ်လပ်တယ်။ သို့ပေမယ့် အခြေခံ မူဘောင်အပေါ်မှာတော့ ရှိရတယ်။

ဥပမာ - ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနအတွက် အသုံးစာရိတ် ၅ ဘီလီယံရတယ်ပဲ ဆိုကြပါစို့။ ဝန်ကြီးဌာနက ဒီငွေကို ကိုယ်လိုအပ်သလို အစီအစဉ်တွေ ချမှတ်ပြီးသုံးစွဲလို့ရတယ်။ ဘယ်စီမံကိန်းမှာ ဘယ်လောက် သုံးမယ်။ ဘယ်အစီအစဉ်အတွက် ဘယ်လောက် လျာထားတယ်ဆိုတာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။ အသုံးပြုနိုင်တယ်။ အခြေခံကျောင်းတွေအတွက် ဘယ်လောက် တက္ကသိုလ်တွေအတွက် ဘယ်လောက် သုတေသနအတွက် ဘယ်လောက် စသဖြင့် ကိုယ့်ဘာသာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲ ပြီး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တယ်။ ဒီလို လုပ်တဲ့နေရာမှာ လွှတ်တော်ရဲ့အတည်ပြုချက် မလိုဘူး။ ဒါပေမယ့် တခြားတစ်ဖက်မှာလည်း ဒီလိုအစီအစဉ်တွေ စီမံကိန်းတွေကို ဝန်ကြီးဌာနက ရေးဆွဲပြီး ဘယ်စီမံကိန်းအတွက် ဘယ်လောက်သုံးမယ်ဆိုတာကို လွှတ်တော်ကို တင်ပြရပြန်တယ်။ ဒါကို ဖတ်ရှုပြီး လွှတ်တော်က အတည်ပြုမှ လုပ်ရတာတွေလည်း ရှိတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ လွှတ်တော်က ဝန်ကြီးဌာနက အသေးစိတ် ရေးဆွဲထားတာတွေကို ပြင်တာ ဖြည့်တာ ပယ်တာတွေလည်း လုပ်တတ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ ပြောချင်တာက ဝန်ကြီးဌာနတွေရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် လွတ်လပ်ခြင်း၊ မလွတ်လပ်ခြင်းက နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီအပေါ်မှာ မူတည်တယ်။ နိုင်ငံအတွင်းမှာရှိတဲ့ အင်စတီကျူးရှင်းတွေရဲ့ အရည်အသွေးနဲ့ အတွေ့အကြုံအပေါ်မှာ မူတည်တယ်။ မူတွေ စနစ်တွေ ဘယ်လို အသက်ဝင်သလဲ ဆိုတဲ့ အပေါ်မှာလည်း မူတည်တယ်။ ဒီအရာတွေက မူဝါဒ ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ ပါဝင်ပါ တယ်။

မူဝါဒတွေက ဥပဒေတွေကို ကျော်ပြီး လုပ်နိုင်ရင် လုပ်နိုင်တဲ့ မူဝါဒတွေ ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတော် အကျိုးအတွက် ဥပဒေဘောင် အပြင်ဘက်ကနေ လွှတ်ပေးလိုက်ရတဲ့ မူဝါဒတွေ ရှိပါတယ်။ ဥပမာ - နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးမူဝါဒတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနပဲ ဆိုကြပါစို့။ ကိုယ့်နိုင်ငံအတွင်းမှာ မလုပ်နိုင်တဲ့ စစ်လက်နက်ပစ္စည်းတွေကို တခြားနိုင်ငံကနေ ဝယ်ယူနိုင်ဖို့ ဥပဒေတွေကို ကျော်ပြီး ခွင့်ပြုပေးရတာတွေ ရှိတယ်။ ဒီတစ်ပိုင်းမှာတော့ ဥပဒေက မလိုသေးဘူး ဆိုတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီမှာ အစီအစဉ်တွေအများကြီး ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေအတွက် ဘတ်ဂျက်တွေလည်းရှိတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုက အစိုးရ မဟုတ်တဲ့အဖွဲ့တွေ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့တွေကို အစီအစဉ်အရ ငွေကြေး ထောက်ပံ့လို့ ရပါတယ်။

ဥပမာ - ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနပဲ ဆိုကြပါစို့။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ ကျောင်းတွေ တက္ကသိုလ်တွေက ဆရာ ဆရာမတွေကို လစာပေးနိုင်တယ်။ လစာတိုးပြီးလည်း ပေးနိုင်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဆရာဆရာမဆိုတာ အစိုးရ ဝန်ထမ်းပဲ။ ကိုယ့်ဝန်ထမ်းကို ကိုယ်လစာပေးဖို့ တာဝန်ရှိတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဝန်ကြီးဌာနမှာ သက်ကြီးပညာရေးအတွက် အစီအစဉ်တွေ ချမှတ် ထားတယ်ဆိုကြပါစို့။ သက်ကြီး ပညာရေးကို လုပ်နေတဲ့ အရပ်ဘက်အဖွဲ့တွေ ရှိတယ်။ အစိုးရမဟုတ်တဲ့ အဖွဲ့တွေ ရှိတယ်။ သူတို့ကို အစိုးရ ဘတ်ဂျက်ထဲ ကနေ သက်ကြီးပညာရေး အစီအစဉ်တွေအတွက် အထောက်အပံ့တွေ ပေးနိုင်ပါတယ်။ အဖွဲ့ထဲက သက်ကြီးပညာရေး လုပ်နေတဲ့သူတွေအတွက် ငွေသုံးရင် ဒီအစီအစဉ်က အစိုးရဘတ်ဂျက်နဲ့လုပ်တဲ့ သူတို့ အစီအစဉ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒဆိုတာ အကဲဆတ်တဲ့မူဝါဒဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရ အကျိုးစီးပွားအတွက် အလုပ်လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အစိုးရအတွက် အလုပ် လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် အစိုးရက စီစဉ်တဲ့ မူဝါဒ။ အကယ်၍ မိမိကိုယ်တိုင်က ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံသားဆိုရင် အစိုးရရဲ့ မူဝါဒ တွေကို လွှမ်းမိုးပြု ပြင်နိုင်ဖို့အတွက် အခွင့်အရေးရှိပါတယ်။ အစိုးရကို လော်ဘီလုပ်လို့ ရတယ်။ လူထုတွေကနေတစ်ဆင့် အစိုးရမူဝါဒတွေကို လွှမ်းမိုးလို့ရအောင် လုပ်လို့ရတယ်။

ဥပမာ- ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက လူမျိုးစု ဘာသာစကားနဲ့ အသုံးပြု နိုင်တဲ့ ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွေ ဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ အသုံးစရိတ်တိုးသင့်တယ်လို့ ယူဆရင် မင်းဟာ အစိုးရရဲ့မူဝါဒကို ပြောင်းဖို့ လော်ဘီလုပ် နိုင်တယ်။

ဗြူရှီကရေစီ ယန္တရား

ဗြူရှီကရေစီဆိုတာ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ အင်စတီကျူး ရှင်းဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုနဲ့ ပြည်သူ့ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းပေးတဲ့

အဓိကယန္တရား ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုယန္တရားကို အဓိက မောင်းနှင်တဲ့ အောက်ခြေအဖွဲ့အစည်းလည်း ဖြစ်တယ်။

ဗြူရိုကရေစီကို အဆင့်လိုက်၊ အဆင့်လိုက် ဖွဲ့စည်းထားတယ်။ အထက်အောက်ပုံစံလို့ ခေါ်တယ်။ အောင်ခြေကနေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း အဆင့်ဆင့်တက်ပြီး လုပ်ဆောင်ရတဲ့ သဘောရှိတယ်။ လခစားဝန်ထမ်းဖြစ် တယ်။ အထက်အမိန့်နဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း တိတိကျကျ လုပ်ဆောင်ရ တယ်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဟာ ဗြူရိုကရေစီရဲ့ အသက်ဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းနဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ညွှန်ကြားချက်တွေဟာ အင်စတီကျူး ရှင်းတွေလို့ ခေါ်တယ်။

အင်စတီကျူးရှင်းတွေ အားမကောင်းရင် အသက်မဝင်ရင် လက်တွေ့ မကျရင် ဗြူရိုကရေစီ ပျက်တယ်။ ဗြူရိုကရေစီဟာ အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဝန်ဆောင်မှု ကို ဘက်မျှအောင်ထိန်းပြီး လုပ်ဆောင်တဲ့ ယန္တရားဖြစ်တယ်။ အထက်အမိန့် တွေက တင်းကျပ်လွန်းရင် ကြိုးနီစနစ် ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု တင်းကျပ်လွန်းတဲ့ စနစ် ဖြစ်သွားတတ်တယ်။

မူဝါဒ အသက်ဝင်မှု ဖြစ်စဉ်

ဗြူရိုကရေစီဟာ စနစ်တစ်ခုကို ချမှတ်ပြီး အစီအစဉ်တကျ လည်ပတ် တဲ့ ယန္တရားဖြစ်တယ်။ သူ့မှာ ယေဘုယျထုတ်ထားတဲ့ ပုံစံ ရှိပါတယ်။

- ★ ကျစ်လျစ်တဲ့ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ ရှိတယ်။ အာဏာတွေက ထက်- အောက် သဘောသွားလာတယ်။
- ★ တူညီတဲ့နှုန်းစံတွေ စည်းမျဉ်းတွေနဲ့ စနစ်တစ်ခုလုံးကို မောင်း နှင်တယ်။
- ★ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်တွေနဲ့ ထိန်းချုပ်တဲ့စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံ ဖြစ်တယ်။
- ★ သတင်း ဆက်သွယ်မှုနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုတို့နဲ့ စီစဉ်တယ်။
- ★ အရင်းအမြစ်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး မူဝါဒကို အသက်ဝင်စေတယ်။

မူဝါဒကို အပိုင်းလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ကြတယ်။

ပညာရေးမူဝါဒကို အကောင်အထည် ဖော်တဲ့သူတွေက ဆရာ

ဆရာမတွေ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ သူတွေက ဆရာဝန်တွေနဲ့ ဆေးမှူးသူနာပြုတွေ ဖြစ်တယ်။ ရပ်ကွက် မြို့ရွာကို အုပ်ချုပ်တဲ့သူတွေက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ ဖြစ်တယ်။ တည်ငြိမ်ရေး အတွက် ရာဇဝတ်မှုတွေကို ထိန်းချုပ်တာကတော့ ရဲတွေပဲ။

လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးတို့ အခွန်တို့ ကညနတို့ စသဖြင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အလုပ်တာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ဒီတော့ မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့သူတွေက သူ့အဆင့်လိုက်အဆင့်လိုက် လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ ကွဲပြားကြတယ်။ သဘောသဘာဝလည်း ကွဲပြားကြတယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်အရလည်း ကွဲပြားကြတယ်။ အလုပ်အကိုင်ပေါင်းစုံ ကျွမ်းကျင်မှု ပေါင်းစုံ ပါဝင်တယ်။ စနစ်တွေ စည်းမျဉ်းတွေကလည်း ရှုပ်ထွေးတယ်။ ဒါကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး အဂတိလိုက်တာတွေ ခြစားတာတွေ ရှိတတ်တယ်။ စနစ်က အသက်မဝင်ရင် ဝန်ထမ်းစရိတ်တွေကြောင့် နိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာကို ဖြုန်းပစ်သလို ဖြစ်တတ်တယ်။ လူ့အရင်းအမြစ်တွေလည်း ဆုံးရှုံးတယ်။ ဌာနတစ်ခုမကောင်းရင် အိမ်သာတစ်ခုလို ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဥပမာ - ဘယ်လောက်သန့်တဲ့ ရေသန့်ပဲဖြစ်ဖြစ် အိမ်သာထဲမှာ ထည့်ထားရင် အိမ်သာသုံးတဲ့ရေပဲ ဖြစ်သွားမှာပဲ။ အိမ်သာသုံးတဲ့ သန့်သက်ရေကို ဘယ်သူ သောက်မှာလဲ။ ဒီရေက သောက်ဖို့အတွက် သင့်ပါတော့မလား။ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗြူရိုကရက်

ဗြူရိုကရက်ဆိုတာ ရွေးကောက်ခံမဟုတ်။ ခန့်အပ်ဖြစ်တယ်။ အောက် ကနေ အဆင့်ဆင့်ရာထူးတာ ဝန်တွေကိုထမ်းဆောင်ပြီး အဆင့်ဆင့် တက် လာခြင်းဖြစ်တယ်။ အတွေ့အကြုံနဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုအပေါ် အခြေခံပြီး ရာထူး မြင့်မြင့်တွေ ရလာကြတယ်။ တာဝန်ကြီးကြီးတွေ ယူလာကြတယ်။ အစိုးရသာ ပြောင်းလဲချင် ပြောင်းလဲမယ် ဗြူရိုကရေစီကို ဖျက်သိမ်းလို့မရ။ ဖြတ်ပစ်လို့ မရ။ ဗြူရိုကရေစီဟာ ဘယ်အစိုးရတက်တက် အစိုးရတွေဟာ ဗြူရိုကရေစီနဲ့ တွဲဖက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ဖို့ ဗြူရိုကရေစီကို အစိုးရက ဦးဆောင်ရတယ်။ လမ်း

ညွှန်ရတယ်။ ပြုပြင်ရတယ်။ တည်ဆောက်ရတယ်။ စွမ်းရည်မြှင့်ပေးရတယ်။
ဗြူရိုကရေစီဆိုတာ အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဝန်ဆောင်မှုရဲ့ အသက်ဖြစ်တယ်။ အစိုးရ
တိုင်းရဲ့ ကိရိယာဖြစ်တယ်။ ဗြူရိုကရက်ဆိုတာလည်း ဗြူရိုကရေစီရဲ့
မင်းသား ဖြစ်တယ်။ ဗြူရိုကရက်ကောင်းတွေကို တက်ခန့်ကရက်ကောင်းတွေနဲ့
ဝန်းရံရမယ်။ ဗြူရိုကရက်ကို ဖောင်ကြီးတို့၊ ဇီးပင်ကြီးတို့လောက် သင်တန်း
တွေ ပို့ပြီး အလိုအလျောက် ပြီးပြည့်စုံသွားမယ်လို့ မမှတ်နဲ့။

အချုပ်ပြောရရင် ဗြူရိုကရေစီဆိုတာ ပြည့်အစေခံယူရင်း ဖြစ်တယ်။
ဗြူရိုကရက်ဆိုတာ ပြည်သူ့အစေခံဖြစ်တယ်။ ဗြူရိုကရက်တွေကို အစေခံ
ခေါင်းဆောင်မှု (Servant Leadership) သင်တန်းတွေပေးဖို့ လိုတယ်။

ဗြူရိုကရေစီရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ

ဗြူရိုကရေစီဆိုတာ တစ်ခုတည်းပါ။ ဒါပေမယ့် ကြီးတယ်။ ကျယ်
တယ်။ ရှုပ်တယ်။ များပြားတယ်။ တာဝန်တွေကို လက်တွေ့ ထမ်းဆောင်ရတယ်။
လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ အုပ်ချုပ်သူတွေ
ပြောင်းနိုင်တယ်။ လွှတ်တော်က ပြောင်းနိုင်တယ်။ သမ္မတ ခေါင်းဆောင်က
ပြောင်းနိုင်တယ်။

အုပ်ချုပ်သူတွေက မူဝါဒတွေချတယ်။ ဆုံးဖြတ်တယ်။ လွှတ်တော်က
ဥပဒေတွေ ပြဌာန်းတယ်။ ဗြူရိုကရေစီက မူဝါဒတွေကို အကောင်အထည်
ဖော်တယ်။ ဥပဒေတွေကို အသက်ဝင်အောင် လုပ်တယ်။ ဒါဟာ အင်စတီကျူး
ရှင်းတွေ အတွဲအစပ်ညီညီ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရဆို
တာ အကျိုးစီးပွားတွေကို စုစည်း
အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ အုပ်ချုပ်ရေး
အာဏာကို ကိုယ်စားပြုပြီး ရယူပြီးသား
အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ မူဝါဒတွေကို
ပြဿနာတွေက တစ်ဆင့် ယူလာတယ်။
ပြဿနာတွေကို ဆန်းစစ်ပြီး မူဝါဒ
လုပ်ပြီးရင်တော့ ဗြူရိုကရေစီရဲ့ တာဝန်
ပဲဖြစ်တော့တယ်။

vmbp;m;rSoidlr [kwlot/
1/2WwucsfuilaemufujybrS
vmwm?%Kqifcfrin apmjd
qifwm?twifwkwlavx
ra, mi&m qvfwmwawG m
vnfobpm&ifoifw, f

ဒီမှာ နိုင်ငံရေးသမားနဲ့ ပြုရိုကရက်တွေအကြား ပဋိပက္ခတွေ ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် အာဏာ အသွင်ကူးပြောင်းရေး ဖြစ်စဉ်မှာ ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေးသမားတွေနဲ့ ပြုရိုကရက်တွေ အကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့တဲ့ သာဓကတွေ ရှိတယ်။ ‘ဦး၊ ဗိုလ်၊ သခင်’ အကွဲ ဆိုတာ နိုင်ငံရေးသမား စစ်သားနဲ့ ပြုရိုကရက်တို့အကြား ပဋိပက္ခ ဖြစ်တယ်။

★ နိုင်ငံရေးသမားတွေ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရလာရင် မူဝါဒကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ ချမှတ်ဖို့ တာဝန်ရှိ တယ်။

★ ပြုရိုကရက်တွေက မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။

မူကနေ စပြီး မှားလာရင် နိုင်ငံ ဆုတ်ယုတ်မယ်။

မူကောင်းသော်လည်းပဲ မူကိုအသက်ဝင်အောင်မလုပ်ရင်၊ မူကို အကောင်း အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ရင် ပြည်သူက အကျိုးမရ။ နိုင်ငံရေး အာဏာယူထားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားလည်း မျက်နှာမရ ဖြစ်တတ်တယ်။

ပြုရိုကရေစီဆိုတာ စနစ်တစ်ခု ယန္တရားတစ်ခုပဲ။ စာလေး တစ်ပုဒ် လောက်နဲ့ အကုန်အစင် နားလည်နိုင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် သဘော တရား အနှစ်ချုပ်ကလေး ရနိုင်အောင်ပဲ ကြိုးစားနိုင်ပါတယ်။

ပြုရိုကရေစီဟာ လိုအပ်တာထက် ကြီးနေရင် အစိုးရဟာ နေရာတကာ ဝင်ပါနေသလိုဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ပြုရိုကရေစီဆိုတာ နိုင်ငံ့ရဲ့စီးပွားရေး လူမှု ရေးမှာ catalyst လို့ခေါ်တဲ့ ဓာတ်ကူပစ္စည်း အဆင့်လောက်ပဲ ရှိသင့်တယ်။ သူဟာ အဓိကခြပ်စင် မဟုတ်ရဘူး။ ခြပ်စင် တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဓာတ်ပြုရာမှာ ပိုပြီး ဓာတ်ပြုအားကောင်းအောင် ပံ့ပိုးပေးတဲ့ ဓာတ်ကူပစ္စည်းပဲ ဖြစ်သင့်ပါ တယ်။

နိုင်ငံတော်ရဲ့လက်တံတွေ ရှည်ခြင်း မရှည်ခြင်းကို ပြုရိုကရေစီယန္တရား ကို ဖွဲ့စည်းထားပုံကို လေ့လာပြီး တိုင်းတာကြတယ်။

နိုင်ငံတော်ရဲ့ လက်တံတွေ သန်စွမ်းမှု ရှိခြင်း မရှိခြင်းကို ပြုရိုကရေစီ ယန္တရားရဲ့ စွမ်းရည်နဲ့ တိုင်းတာတယ်။

လက်တံတွေ ရှည်တိုင်းလည်း သန်စွမ်းတာ မဟုတ်။ လက်တံတွေ သန်စွမ်းတိုင်းလည်း လက်တံတွေ မရှည်ကြ။ လက်တံတွေလည်း ရှည်တဲ့ လက်တံတွေကလည်း သန်စွမ်းတဲ့ နိုင်ငံတွေ ရှိတယ်။ လက်တံလည်း မရှည်

သန်စွမ်းမှုလည်း မရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါကို ဖူကူရားမားက မိုဒယ်တစ်ခုနဲ့ ထုတ်ပြထားဖူးပါတယ်။

အထွေထွေမှတ်စု

(၁) မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် အချက်အလက် အပေါ် မူတည်သည်။ အချက်အလက်သည် ပေးထားချက်များ ဖြစ်သည်။ ဖော်မြူလာတစ်ပုဒ်အား တွက်ထုတ်ရာတွင် ပေးထားချက်များမစုံလျှင် အဖြေ၌ မသိကိန်းများ များစွာ ပါဝင်တတ်သည်။ မသိကိန်းများပါဝင်သော အဖြေကို ကိုယ်၍ အသုံးပြုလျှင် လက်တွေ့၌ မအောင်မြင်တတ်ချေ။

(၂) ထို့ကြောင့် နံပါတ် (၁) ဖော်မြူလာကောင်း ရအောင် တည်ဆောက် တတ်ရမည်။ နံပါတ် (၂) အနေဖြင့် ဖော်မြူလာ၌ လိုအပ်သော အချက်အလက် များကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရယူတတ်ရမည်။ အချက်အလက်မှန်ကန်ခြင်းသည် မူဝါဒချမှတ်ခြင်း၌ အရေးကြီးသည်။ အချက်အလက်မှားလျှင် မူဝါဒလွဲမည်။

(၃) မူဝါဒကို ဆုံးဖြတ်သူသည် မူဝါဒထုတ်တတ်သူများအား ဝန်းရံ ထားရန် လိုအပ်သည်။ အကြံပေးအဖွဲ့များ သုတေသနအဖွဲ့များသည် မူဝါဒ ကောင်းအဖြစ် ဖော်ဆောင်ပေးသော အစုအဖွဲ့များ ဖြစ်သည်။

(၄) မူဝါဒများသည် အချက်အလက်အပေါ်၌လည်း အခြေခံရသည်။ သဘောတရားကောင်းအပေါ်လည်း အခြေခံသည်။ အချက်အလက်သည် ပေးထားချက် ဖြစ်ပြီး သဘောတရားသည် ဖော်မြူလာဖြစ်သည်။ အဖြေသည် မူဝါဒဖြစ်ပြီး အဖြေကို ကိုင်သုံးခြင်းကို ဗြူရိုကရေစီက လက်တွေ့လုပ်သည်။

(၅) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေ စည်းမျဉ်းတွေ ရှုပ်ထွေးလွန်းရင် ခြစားမှု ဖြစ်နိုင်တဲ့ အလားအလာကို အားပေးရာ ရောက်တယ်။

(၆) မလုပ် မရှုပ် မပြုတ် ဆိုတာ လူ့အရင်းအမြစ်ကို သတ်တဲ့ရန်သူပဲ။

(၇) လာဘ်စားမှ သူခိုးမဟုတ်ဘူး။ ရုံးတက်ချိန်ကို နောက်ကျပြီးမှ လာတာ၊ ရုံးဆင်းချိန်မှာ စောပြီး ဆင်းတာ၊ အတင်းတုတ်၊ လေထ မယောင်ရာ ဆီလူးတာတွေဟာလည်း သူခိုးစာရင်းဝင်တယ်။

